

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 1 juni 2023

Notulen van de raadsvergadering van 1 juni 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 7

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 10.20 uur tot 11.05 uur is waargenomen door mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein en van 12.25 uur tot 12.30 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Tegenwoordig zijn 40 leden, namelijk: de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer A.R. Oostdijk, de heer B. van Schaik, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer B. van Drunen, de heer S.J.C. Becker, de heer M. Verhoef, de heer J.M.D. de Waard, de heer T.S.J. Coşkun, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer E.P.J. Verweij, de heer N. Akhatab, mevrouw I. Coenradie, mevrouw D. Yildirim, mevrouw L.S. Vlieger, de heer S. Soytekin, mevrouw D.A. van Groningen, de heer S.M. Bonte, mevrouw S. van de Peppel, de heer M.H. Biljoen, de heer S. Ceulemans, de heer R. Moti, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw S. Reitema, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw J. Bokhove, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer T. de Haan, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw J.M. Nunnely, de heer T. Kind, mevrouw I. Elfilali, de heer F. Elbay, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer T.J. Vonk, de heer R.T.J. van der Velden, mevrouw M.S. Abrahamse en de heer T. Roskam

Afwezig zijn 5 leden, namelijk: mevrouw V.A. Bruin, de heer G.J. Engberts, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn en mevrouw M.M. Vlasblom

Namens het college zijn tegenwoordig de heer R. Buijt en de heer V.P.G. Karremans

Griffier: de heer A.C. de Bondt

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**. Ik open deze raadsvergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan degenen die op een afstand de raadsvergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Ik heb een aantal berichten van verhindering ontvangen. De heer Segers-Hoogendoorn is afwezig, de heer Engberts is afwezig tijdens de ochtend- en middagzitting. Ik vermoed dus eigenlijk dat hij de rest van de raad niet mee zal maken. Mevrouw De Jong en mevrouw Vlasblom zijn er niet en wethouder Kasmi is tot 11.00 uur verhinderd wegens een verplichting. Wethouder Struijvenberg is vanmiddag tussen 14.30 en 17.00 uur voor overleg met de minister in Den Haag en wethouder Simons is tot 13.00 uur afwezig en mevrouw Bruin is ook afwezig. We gaan straks kijken wat dat doet met de meerderheid en minderheid voor de stemmingen. Onze griffier is vandaag verhinderd wegens ziekte.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 1 juni 2023

De **VOORZITTER**. Ik neem graag de orde van de vergadering van vandaag door. Ik zal een aantal vragen aan u stellen en op enig moment kunt u zelf ook nog punten aan de orde

toevoegen. Om te beginnen agendapunt 6. Er is één verzoek ontvangen voor een regulier debat over 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?' Als u daar verder geen bezwaren tegen heeft, stel ik u voor dit punt te agenderen als 6.3. Mevrouw Bokhove wil er iets over zeggen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nou, niet specifiek over dit punt, want de veerpont is natuurlijk ontzettend belangrijk. Maar we proberen altijd met het presidium af te spreken hoe punten op de agenda komen en we vragen daar regelmatig ook advies voor aan hoe punten op de agenda komen. En het verbaasde mij dat dit als een regulier agendapunt zo geagendeerd is, omdat wij recent een vraag hadden over de vogelopvang en wij wilden daar graag een regulier debat over aanvragen. Toen is dat al aan de voorkant gesneuveld omdat daar een negatief advies was omdat het niet was besproken in de commissie en niet andere instrumenten waren ingezet. En dat geldt voor dit punt ook. Dit is natuurlijk actueel, onverwacht, maar het is niet op een andere manier besproken of gevraagd om daar eerst nog even goed informatie naar boven te krijgen. En ik zou dan toch wel graag onszelf serieus nemen. Nu is er een regulier debat aangevraagd. Er zijn nog twee aanvragen die niet eerder zijn besproken in de commissie, om ze op te schalen naar de raadsvergadering. Dat is onder andere Wijk aan Zet en er was er nog eentje die ook niet in de commissie was aangegeven, de RES, door Leefbaar Rotterdam. Zo krijgen we drie extra agendapunten die eigenlijk niet in goed overleg op deze agenda zijn gekomen. En ik vind dat wel ingewikkeld en ik zou graag een soort gelijke monniken, gelijke kappen willen en liefst ook zorgen dat we met elkaar goed voorbereid debatten kunnen voeren.

De **VOORZITTER**. Dan gaat u ervan uit dat gelijke monniken bestaan. Ik heb volgens mij wel eens in deze raad betoogd dat ze niet bestaan, maar dat is een ander spelletje hè mevrouw Bokhove? U weet, uw raad mag altijd afwijken van welke orde dan ook. Het is hier waar u nu afsprekt of punten wel op de agenda terechtkomen. Dit is ook een voorstel aan uw raad en u kunt ervan vinden wat u wilt. En dat gaan we zo meteen doen. We gaan eerst naar de SP.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik snap mevrouw Bokhove, maar wij hebben dat aangevraagd samen met Leefbaar Rotterdam, niet voor niets, omdat pas afgelopen donderdag dat faillissement is gekomen, na de presidiumvergadering. Wij hadden het eerder aan de orde gesteld via schriftelijke vragen. We hebben die ingetrokken omdat dit echt een actueel spoeddebat vereist en we kunnen naderhand nog verder bespreken in de commissie over hoe dan ook, voor een definitieve oplossing. Maar het vraagt nu echt om een spoeddebat en vandaar dat Leefbaar Rotterdam en de SP en ik meen ook de VVD dit nu hebben aangevraagd.

De **VOORZITTER**. Volgens mij wil mevrouw Bokhove hier niet een debat over, maar signaleren dat ze hierin een inconsistentie ziet. Volgens mij is het handig om dat gewoon ter harte te nemen en om dat zoveel mogelijk goed in de gaten te houden, want anders gaan we hier een debat doen dat een beetje gaat over ons Reglement van Orde. Ik kijk naar u mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, dat is exact wat ik ook wilde zeggen. Niks tegen het debat, maar dat is niet wat mevrouw Bokhove aan de orde stelt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja sorry, ik bleef staan omdat ik dacht: drie extra agendapunten heeft consequenties, maar volgens mij gaan we het dadelijk pas over de spreektijd hebben.

De **VOORZITTER**. Zo is het, ja, heel goed. Het punt is in ieder geval genoteerd. Daar gaan we rekening mee houden. Maar u gaat uiteindelijk wel over de orde en u kunt staande de vergadering agendapunten toevoegen of afvoeren. Maar het zou wel mooi zijn als we enigszins acteren met het oog op de gemaakte afspraak. Dat lijkt me goed. Dus dit punt gaan we op de agenda zetten als 6.3. Dan agendapunt 7. Er zijn twee verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat, over 'Collegebrief RES en voortgangsrapportage' door Leefbaar Rotterdam en 'Wijk aan Zet', ook van Leefbaar Rotterdam. Zijn er nog opmerkingen over? Anders zou ik u willen voorstellen... Ja, toch? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja voorzitter, ik zou graag van Wijk aan Zet een regulier debat maken. Deze is wel besproken in de commissievergadering, alleen was ik er een beetje van uitgegaan dat het sowieso al op een andere manier geagendeerd zou worden omdat er in de collegebrief werd gesproken over een aanpassing in de verordening. En dat is ook wat ik nog wel wil bespreken en dan is een tweeminutendebat eigenlijk niet het juiste instrument daarvoor en een raadsdebat wel.

De **VOORZITTER**. Wordt dat gesteund? Ik zie knikkende hoofden. Leefbaar Rotterdam ook, D66. U steunt ook deze? Ja? Dan stel ik u voor om dit punt, Wijk aan Zet, te agenderen als 7.8 en dat behandelen we dan aansluitend aan 6.3, en het verzoek naar aanleiding van de collegebrief RES te agenderen als 7.7 als dat ook uw instemming heeft. Heeft u nog iets anders op te merken over de agenda? Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, dank voorzitter. Van agendapunt 7.6, het voorstel tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet zou ik graag een regulier debat willen maken omdat u vaak heeft aangegeven dat je bij een tweeminutendebat alleen maar één vraag kan stellen en dan een antwoord krijgen, en dat je dan niet in gesprek kan gaan met de wethouder mocht zijn antwoord niet bevallen. Vandaar dus dat ik dit instrument niet wil misbruiken en dan wil vragen om een regulier debat. Niet dat ik de intentie heb om daar een heel debat over te voeren, maar ik zou misschien op het antwoord van de wethouder dan toch een wedervraag willen stellen.

De **VOORZITTER**. Het verzoek is om van 7.6 een regulier debat te maken in plaats van een tweeminutendebat. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Dank voorzitter. Ja, weet je, ik wil mensen echt niet het recht ontzeggen om een debat te voeren. We hebben het hier in de commissie ook kort over gehad, we begrepen eigenlijk al niet eens waarom, omdat het gewoon een besluit vraagt van de raad. Volgens mij kunnen we dit prima met een tweeminutendebat af en laten we onze tijd ook een beetje besparen.

De **VOORZITTER**. Ik merk dat er verschillende opvattingen over zijn. We gaan er geen debat over voeren. We gaan het voorstel voorleggen voor stemming, dat is onze afspraak.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nu wil ik wel een punt van orde maken, want dat is nu precies waar de ergernis zit aan de oppositiekant. Serieus. We gaan naar mevrouw Abrahamse, helemaal alles goed, we doen het. Kom op jongens. Laten we nu eens alsjeblieft... Het is elke keer hetzelfde.

De **VOORZITTER**. De raad gaat over de orde. Er ligt een stemmingsvoorstel aan u voor. Agendapunt 7.6 behandelen als regulier debat. Als u ja stemt, dan gaan we het als regulier debat doen en als het een nee is, dan houden we het bij wat het is, namelijk een tweeminutendebat. U kunt stemmen. Mevrouw Nunnely nog. St, ik snap dat gebrom, maar

het helpt ons niet. Er is een meerderheid om te houden wat het is. Het voorstel om van 7.6 een regulier punt te maken is afgewezen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik wil graag een punt van orde maken. Dan zou ik ook graag stemming willen over Wijk aan Zet. Daarover zou ik ook graag stemming willen.

De **VOORZITTER**. Ik heb u gevraagd of dat draagvlak kon hebben, of het stemming behoefde en dat was niet het geval. Ik heb gevraagd of daar draagvlak voor was. Ik heb gezegd dat er geknikt werd. Als u nog stemming daarover wilt, doe ik dat met veel plezier. Dan ga ik terug in de agenda.

De heer **COSKUN** (sp). Voorzitter, u heeft al gehamerd dat het een regulier debat is, ik vind niet dat we in partijpolitieke spelletjes en met terugwerkende kracht terug gaan pesten of zo. Ik vind dat echt geen stijl, dus dat moeten we niet doen. Dus ik stel voor om hier niet over te stemmen en het gewoon een regulier debat te houden.

De **VOORZITTER**. Ja, ik ben eigenlijk wel voor uw standpunt, want ik heb het gehamerd en daarmee is het een feit wat mij betreft, maar u gaat erover. Als u het toch nog een keer aan stemming wilt onderwerpen, maar ik zou het wel een beetje knullig vinden om weer dingen te gaan hernemen. Mijnheer Van der Velden, mag ik u vragen daarin te schikken?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dat wel, maar ik vind het alleen kinderachtig van de coalitie, moet ik erbij zeggen. En ik erger me ook kapot. Karel Schot was een noodtoestand, dat had ook spoed nodig. En dan gaan we wel een pontje in Rozenburg behandelen maar niet Karel Schot. Ik vind het een rare gang van zaken. Als de coalitie zegt: we willen één stad zijn, wees dan ook één stad met de oppositie, en niet constant dit soort ontzettende kleutermaniertjes om een debat te dwarsbomen. Als een raadslid gewoon om een debat vraagt, kun je dat toch gewoon waarderen? Mijn hemel zeg, dus dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Het is gezegd mijnheer Van der Velden. Ik had gevraagd of er nog andere opmerkingen zijn over de agenda. We hebben er eentje gehad. Zijn er nog meer punten over de agenda te maken? Nee. Dan ben ik nu aanbeland bij de spreektijd. Het voorstel is 2,5 uur. Mevrouw Bokhove. Ja, mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Gezien de verschuivingen in de agenda, het toevoegen en verschuiven van debatten zou ik willen voorstellen om in plaats van 2,5 uur 3 uur op de klok te zetten.

De **VOORZITTER**. Het voorstel is om op te schuiven naar 3 uur.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Even een punt van orde voorzitter. We hebben een presidium gehad, daar hadden we al 3 uur afgesproken, want 2,5 uur staat al niet goed. We hadden al 3 uur afgesproken en dat was naar aanleiding van een agenda zoals die vorige week donderdag stond. Dus mijn voorstel zou zijn om er nu 3,5 uur van te maken. Want het staat gewoonweg niet goed op de agenda. Zo hebben we het afgesproken. Ik hoor het nog zeggen. Want ik zie nog de heer Moti. Als we het nu doen...

De **VOORZITTER**. Helder, we hebben te maken met twee voorstellen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). 3,5 uur dus.

De **VOORZITTER**. We hebben te maken met twee voorstellen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Nee, maar 2,5 uur klopte niet.

De **VOORZITTER**. Ik heb te maken met twee voorstellen. De heer Van Drunen stelt voor 3 uur en u stelt voor 3,5 uur, dus dat leggen we dan maar even voor. Het meest vergaande is 3,5 uur, dat leg ik even voor. Het meest vergaande voorstel leggen we voor aan u. U kunt stemmen. Stemming sluiten. 3,5 uur is afgewezen. Dan leg ik nu het ordevoorstel voor 3 uur spreektijd voor. U kunt stemmen. Stemming sluiten. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard. We gaan er 3 uur van maken.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, maar nog steeds een punt van orde. Ik weerleg, en ik vind ook echt dat dat vastgesteld moet worden want anders zitten we de volgende keer weer. We hebben in het presidium 3 uur afgesproken, dus we hadden helemaal niet hoeven te stemmen. Ik vind ook dat u daar ook recht aan moet doen. Ook u was er als voorzitter bij aanwezig, u weet dat we 3 uur hadden afgesproken, dus ik snap het debat niet. En ik wil dat echt duidelijk gesteld hebben omdat het een principiële punt is, want de volgende keer zitten we weer in zo'n debat.

De **VOORZITTER**. Ik was bij de vergadering, maar bij mijn weten was het een wens die we genoteerd hebben maar niet afgeconcludeerd als afspraak. Maar goed, daar gaan we hier niet ingewikkeld over doen. U besluit hier hè, dat is denk ik het allerbelangrijkste. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering. Ik verwacht dat wij ietsje doorlopen vandaag, dat wij mogelijk richting 19.00 uur gaan. Er is namelijk niet voorzien in een diner, dus we hopen dat we het daarmee kunnen redden. Rond 12.45 uur zal er een lunch zijn, te doen gebruikelijk op de omloop hier buiten.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 11 mei 2023*

De **VOORZITTER**. Aan de orde de notulen van 11 mei 2023. Kunnen we die arresteren? Dat is het geval.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 19 t/m 21*

De **VOORZITTER**. Dan de mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst van het jaar 2023, de weken 19 t/m 21. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Dat is het geval.

5. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**. Dan gaan we hameren. U kunt de lijst bijhouden.

5.1 *Het voorstel tot vaststelling van een addendum voor de Hoogbouwvisie*

De **VOORZITTER**. 5.1 wordt u voorgesteld om te hameren, het voorstel tot vaststelling van een addendum voor de Hoogbouwvisie. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). 50PLUS is tegen.

De **VOORZITTER**. Met de stemmen van 50PLUS tegen is agendapunt 5.1 gehamerd.

5.2 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Noordereiland'*

De **VOORZITTER**. 5.2, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Noordereiland'. Eenmaal andermaal, gehamerd.

5.3 *Het voorstel tot vestiging voorkeursrecht gemeenten voor het plangebied Feyenoord City 2.0*

De **VOORZITTER**. Dan agendapunt 5.3, het voorstel tot vestiging voorkeursrecht gemeenten voor het plangebied Feyenoord City 2.0. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). 50PLUS is tegen.

De **VOORZITTER**. Met de stemmen van 50PLUS tegen is het punt gehamerd.

6. REGULIERE DEBATTEN

De **VOORZITTER**. Dan vangen we aan met het eerste reguliere debat, het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam'. Ik ben medeportefeuillehouder en ik verzoek dan ook de vicevoorzitter mevrouw Mohamed-Hoesein de voorzittershamer vast te houden.

6.1 *Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam'*

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Goedemorgen, het onderzoeksrapport 'Mannelijke sekswerkers in Rotterdam'. Ik geef het woord aan de heer Verweij als eerste spreker.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, dank u wel. Als wij het hebben over mannelijk sekswerk, dan hebben wij het over iets dat plaatsvindt buiten het zicht. Dan hebben wij het over een fenomeen dat risico's met zich meebrengt, onveiligheid, ongelijkheid en het risico voor mensen dat er in een kwetsbare positie misbruik van hen gemaakt wordt. Tijdens de commissiebehandeling kwamen wij erachter dat mannelijke sekswerkers vaak moeite hebben met het doen van aangifte als ze zich onveilig voelen. Maar een van de getallen waar ik het meest van schrok voorzitter, is dat maar liefst een op de vier mannelijke sekswerkers voordat zij 18 jaar zijn geworden, al begint. Een op de vier. Ik ben ervan geschrokken, want als we het hebben over seks met minderjarige jongens tegen betaling, dan hebben wij het over een strafbaar feit. Dat zijn geen dienstverleners die een transactie aangaan, maar het zijn slachtoffers van artikel 248b Wetboek van Strafrecht, ontucht met een minderjarige tegen betaling. Ik heb gezocht naar oplossingen die de gemeente zou kunnen aanvoeren om ermee aan de slag te gaan om die jongeren te beschermen en ik heb gezien dat twee jaar geleden bij een eerder debat al een motie is aangenomen door deze raad om technische hulpmiddelen in te zetten om met lokprofielen en met webcrawling, dus het actief zoeken naar webprofielen, op zoek te gaan naar mensen die er gebruik van maken, deze mensen op te sporen, te vervolgen en te bestraffen. Het college heeft toen een reactie gegeven en aangegeven dat het in afwachting was van een nieuw Wetboek van Strafvordering, een wetboek waarin eigenlijk alle strafmaatregelen en opsporingsbevoegdheden uiteen worden gezet en dat wetsvoorstel ligt er nu. Er ligt nu een wetsvoorstel en ik wil het college van harte oproepen om als die wet definitief is geworden, als het Wetboek van Strafvordering is aangenomen, dan opnieuw met het Openbaar Ministerie in gesprek te gaan om actief op zoek te gaan naar alle mogelijke manieren om

opsporing, vervolging en bestraffing van deze, in dit geval, misdaad te vervolgen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mijnheer Verweij. Dan geef ik het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, laat ik allereerst stellen dat we te allen tijde alles eraan moeten doen om uitbuiting te bestrijden en aan te pakken. Zeker omdat ik in het rapport heb gelezen dat sommige jongens al op zeer jonge leeftijd worden benaderd voor seks, vooral online. Dat is echt heel erg verontrustend en we moeten ons dan ook blijven inzetten op de aanpak van online grooming. Ik lees in de collegebrief dat er veel interesse is in het onderwijsmateriaal en ik zou graag van het college horen of het kan bevestigen dat iedereen die dit wil gebruiken, dus naast onderwijsinstellingen, welke andere organisatie dan ook, hier dan gebruik van zou kunnen maken. Daarnaast hebben we ook een groep mensen die sekswerk zelf als beroep kiest en vandaag gaat het vooral over de mannelijke sekswerkers. Zij ervaren dat wij er als autoriteiten niet altijd voor hen zijn. En dat moeten we wel doen, want het is een bijzonder beroep. En werk aan de winkel voor de gemeente Rotterdam wat mij betreft. Dan begint het vooral over de regels zelf. De regels die wij als gemeente hebben gesteld. Dat is wat mij betreft het grootste en belangrijkste aandachtspunt, want de meeste mannelijke sekswerkers werken op dit moment onvergund en dat leidt ertoe dat op het moment dat zij in onveilige situaties terechtkomen, zij een drempel ervaren om hulp in te schakelen van andere instanties. Ik vind het belangrijk omdat wij dus als gemeente hier een rol hebben in het stellen van het juiste wettelijke kader. Maar ik heb hier ook onderzoek naar gedaan en het is vrij ingewikkeld. Het is ook niet zo makkelijk om te zeggen: oké, dit moeten we aanpassen en dan is het opgelost. Daarom heb ik een motie die ik indien samen met Leefbaar Rotterdam en GroenLinks, waarbij ik in ieder geval vraag aan het college om te inventariseren hoe we dat wetgevend kader dan kunnen verbeteren voor de sekswerkers. Daarnaast vraag ik in deze motie ook om de communicatie over dat regelend kader te verbeteren. Want het is namelijk echt ingewikkeld om goed te begrijpen welke regels er nu bestaan en waar je wel en niet aan moet voldoen als sekswerker. En ondanks dat wij als gemeente deze regels allemaal stellen, hebben wij eigenlijk, ik heb het in ieder geval niet gevonden, een platform waarin dat duidelijk allemaal omschreven staat. Want in de collegebrief wordt gezegd: ja, we kunnen hier inderdaad iets in doen. Hartstikke mooi, maar mijn vraag is dan ook: gaan we hier wat aan doen? En dan heb ik het over die communicatie. Betrekken we hierbij ook andere organisaties die meer inzicht hebben in de behoeften van deze sekswerkers, aangezien het zo'n diverse groep is en er blijkbaar ook nog geen zelforganisatie heeft plaatsgevonden. Dan tot slot het periodiek overleg dat is gestart in 2022. Hartstikke fijn dat dat is opgestart. Ik lees dat het college verdergaat met het kijken hoe de groep kan worden betrokken in het ontwerpen van nieuw beleid. Ik zou heel graag willen, als we dan weten hoe we dat gaan doen, dat we daar als raad over worden geïnformeerd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Een gemeente die werkt voor sekswerkers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.1 Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam';

constaterende dat:

- uit het onderzoek 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' blijkt dat de overgrote meerderheid van mannelijke sekswerkers onvergund werkt;
- dit mede wordt veroorzaakt door de gemeentelijke wet- en regelgeving die onduidelijk is en slecht aansluit aan de behoeften van (mannelijke) sekswerkers;

overwegende dat:

- het werken zonder vergunning verschillende risico's met zich meebrengt, zoals geen aanspraak kunnen maken op sociale zekerheden en een lage meldingsbereidheid bij de politie bij onveilige situaties wegens angst voor boetes;
- mannelijke sekswerkers wantrouwend zijn jegens autoriteiten, en dat het belangrijk is voor deze autoriteiten om vertrouwen te waarborgen binnen deze kwetsbare doelgroep;
- veel mannelijke sekswerkers de gemeentelijke regelingen en voorwaarden voor het aanvragen van een vergunning verwarrend ervaren, en de gemeente Rotterdam de verantwoordelijkheid heeft helder te communiceren;

verzoekt het college:

- te inventariseren welke ruimte het lokale wetgevend kader biedt om vergund werken voor sekswerkers te verbeteren of te verduidelijken;
- bij deze inventarisatie op verschillende opties en de gevolgen hiervan in te gaan, zoals
 - het vergund thuis kunnen werken als zelfstandige;
 - het al dan niet werven van klanten via onlineplatforms voor de gevolgen van de vergunplicht;
 - het al dan niet in één woning samen vergund werken;
 - het al dan niet vergund werken via een exploitant;
 en andere scenario's die zijn genoemd of aansluiten bij de behoeften van de (mannelijke) sekswerkers zoals is gebleken uit het onderzoek 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' met inbegrip van het huidige landelijk wettelijke kader;
- de gemeentelijke informatievoorziening over sekswerk en het daarbij behorende vergunningsstelsel te versimpelen aan de hand van de inzichten uit het onderzoek 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam';
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, C. Aafjes-van Aalst en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel mevrouw Maassen. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, dank voorzitter. Voorzitter, als je denkt aan prostitutie en met name jongeren, jongensprostitutie, dan is dat iets waar je misschien, als je denkt aan prostitutie in algemene zin, niet meteen als eerste aan denkt. En zo ging dat bij mij ook in de vorige periode toen in 2018 of 2019 hier een spreker stond, en eigenlijk een noodkreet luidde van: jongens, jullie weten echt niet hoe het eraan toegaat. Die spreker heeft ons toen als raad op het idee gebracht om een onderzoek in te stellen. Dat onderzoek ligt er en ik had natuurlijk niet verwacht dat we daar jaren later, in 2023, pas over zouden komen te spreken, maar dat is zo. Over dat onderzoek ten eerste voorzitter, ik zie dat er twintig respondenten zijn geïnterviewd, een focusgroep is gehouden. En dan staat nog iets over 386 profielen die zijn onderzocht, online meen ik. Dus ik vraag me ten eerste af welke inzichten dit nu echt biedt. Is dit valide om echt een keiharde uitspraak te doen over de omvang van

mannelijk sekswerk in onze gemeente? Dat is mijn eerste vraag. Ten tweede voorzitter, als PvdA zien wij sekswerk wel als werk en dat betekent ook dat dat werk met voldoende waarborgen omkleed moet zijn. Maar we zien ook tegelijkertijd, en daar werd net al aan gerefereerd, dat wanneer het gaat om mannelijk sekswerk, dat deze mensen vaak op jonge leeftijd beginnen en by the way, vaak om financiële redenen. Dus eigenlijk vanuit een bepaalde financiële kwetsbaarheid of op een heel jonge leeftijd. Dus wij zouden op dit punt ook echt wel aandacht willen vragen voor uitstapprogramma's. Want als je ziet dat ze heel jong zijn begonnen, ook om financiële redenen, dan zou ik willen zeggen: kijk ook goed naar die uitstapprogramma's. We zien dat er ongeveer 150 per jaar uitstappen. Dus mijn vraag aan de wethouder is: op het moment dat mensen kiezen om uit te stappen, hoe lang blijven deze mensen dan werkloos? Op welke manier begeleidt de gemeente deze groep en zetten we daar goed genoeg op in? Dat is een vraag aan de wethouder. En mijn vraag aan de burgemeester is: als het goed is, is uitbuiting dus in het onderzoek niet als zodanig meegenomen. Dus mijn vraag is eigenlijk welk zicht wij hebben op dat stuk, en ook mede gezien het feit dat het toch wel echt heel jonge jongens zijn. Ik ben dus heel erg benieuwd of dat iets is wat in de toekomst nog wat duidelijker richting de raad gecommuniceerd kan worden. Vindt er uitbuiting plaats, wat doen we ermee en kunnen we nog iets ondernemen om dat stuk ook aan te pakken?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Zijn er nog andere sprekers? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, dank u wel. Ook GroenLinks is blij dat we dit nu bespreken. Het heeft even geduurd. Mei 2018 was het onderzoek er, in maart hebben wij het besproken en in mei hebben we nu reactie. Maar beter laat dan nooit, dus hartstikke mooi. En we zijn ook blij dat het college nu het inzicht heeft dat er veel met de aanbevelingen gedaan kan worden. Wij willen daarop nog twee aanvullende punten inbrengen. Allereerst, het blijkt ook uit de aanbevelingen dat sekswerk sterk gestigmatiseerd is, sekswerkers veel te maken krijgen met vooroordelen en discriminatie op basis van het werk dat zij doen. GroenLinks van mening is dat sekswerk gewoon werk is, dus daarom hebben wij een motie om sekswerk te normaliseren en samen met mannelijke sekswerkers een publiekscampagne op te zetten tegen stigmatisering en discriminatie. Die willen we graag indienen. Over het tweede punt hebben wij eerder schriftelijke vragen gesteld, dat gaat over PrEP-zorg. We weten dat mannelijke sekswerkers een verhoogd risico hebben op hiv-besmetting en dat PrEP-zorg eigenlijk ontoereikend is in Rotterdam, dat veel mensen daar geen aanspraak op kunnen maken. Daarom willen wij het college vragen om in te zetten op het continueren en waar mogelijk uitbreiden van laagdrempelige toegankelijkheid van PrEP-behandelingen via de GGD, ook na 2024, en daar ook een landelijke lobby op te zetten om dit mogelijk te maken. Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren, u heeft een interruptie van de heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, kan mevrouw Kockelkoren terecht zeggen dat mannelijke sekswerkers een verhoogd risico lopen op gevaarlijke seksueel overdraagbare aandoeningen? Ze lopen ook andere bedrijfsrisico's, op onder dwang drugs moeten gebruiken, überhaupt onder dwang door moeten gaan met sekswerk terwijl ze het eigenlijk niet willen. En vlak daarvoor hoorde ik mevrouw Kockelkoren nog zeggen dat we sekswerk moeten normaliseren. Ik maak me er toch zorgen over hoe die campagne er dan uit gaat zien en of we dan niet drempels wegnemen die er zijn om dat gevaarlijke werk in te komen. Is het niet wijzer en verstandiger om die publiekscampagne te richten op het waarschuwen op de intrinsieke gevaren van sekswerk in plaats van dat gevaarlijke werk te normaliseren?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, ik begrijp niet helemaal goed de link die de heer Verweij probeert te leggen. Wij vinden sekswerk inderdaad gewoon werk en dat moet je kunnen normaliseren. Dat is ook een van de oproepen uit het rapport. Het andere punt, over PrEP-zorg, dat is gewoon zorg die geleverd moet worden aan Rotterdammers. Omdat sekswerkers een verhoogd risico lopen hebben wij dat eruit gehaald als haakje om deze motie te kunnen indienen. Daar hebben we eerder vragen over gesteld. Daar werd ook op geantwoord dat het college dit risico zag en vandaar dat wij dat op dit moment indienen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, die link waar mevrouw Kockelkoren naar vraagt is dus het gegeven dat je als mannelijke sekswerker bijzondere risico's loopt die je in andere beroepsgroepen niet hebt. Intrinsieke risico's aan het uitvoeren van sekswerk. En juist omdat die risico's er zijn, het misbruik gemaakt worden van, dodelijke infectieziektes, het gebruik van drugs, ik heb de andere risico's al genoemd, dat is de reden dat ik me zorgen maak over een campagne waarin we gaan normaliseren dat sekswerk misschien helemaal niet zo gevaarlijk is. Ik maak me dus zorgen over de gevolgen van zo'n campagne voor het aantal sekswerkers die dus meer risico's gaan lopen omdat er mogelijk meer sekswerk gaat plaatsvinden. Dat is de link.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Als u een reactie wilt geven mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja graag voorzitter, kijk, er zijn wel meer beroepen die gevaarlijk zijn, maar dat betekent niet dat dat niet gewoon een beroep is. Dat kun je toch gewoon doen. Het probleem is dat mensen die sekswerk doen, te maken krijgen met het risico van andere mensen in de samenleving die hen daarop stigmatiseren en aanspreken. Dus het gaat niet over de onveiligheid in het werk an sich. Het gaat over het stigma dat dat beroep op dit moment heeft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. PrEP redt levens, zeg het voort

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.1 Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam';

constaterende dat:

- mensen met een verhoogd risico op een hiv-besmetting via de GGD in aanmerking komen voor een PrEP-behandeling;
- het aanbod PrEP-behandelingen via de GGD niet toereikend is, met hiv-besmettingen die voorkomen hadden kunnen worden als gevolg;

overwegende dat:

- alle mensen met een verhoogd risico op hiv-besmettingen aanspraak zouden moeten kunnen maken op laagdrempelige PrEP-zorg;
- mannelijke sekswerkers behoren tot deze groep;
- de ontoereikendheid van PrEP-zorg aantoonbaar heeft geleid tot 'wachtlijstbesmettingen';

- de toekomst van PrEP-zorg, na het aflopen van de huidige pilot in augustus 2024, onzeker is;
- het college, in antwoord op schriftelijke vragen van onze fractie, kenbaar heeft gemaakt niet negatief te staan tegenover een lobby richting het rijk met als doel financiering van PrEP-behandelingen uit te breiden;

verzoekt het college:

- in te zetten op het continueren en waar mogelijk uitbreiden van laagdrempelige toegankelijkheid van PrEP-behandelingen via de GGD na 2024, door de landelijke lobby te intensiveren om het budget van PrEP-zorg te waarborgen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en I. Elfilali

Motie 3. Normaliseer sekswerk

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.1 Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam';

constaterende dat:

- sekswerk sterk gestigmatiseerd is en sekswerkers veel te maken krijgen met vooroordelen en discriminatie op basis van het werk dat zij doen;
- het stigma op sekswerk door mannelijke sekswerkers het vaakst wordt genoemd als factor met negatieve impact op het leven;
- in het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' een aanbeveling is opgenomen die gemeenten oproept bij te dragen aan destigmatisering van sekswerkers en idealiter het opzetten van een publiekscampagne met dit als doel;

overwegende dat:

- het stigma op sekswerk en het gebrek aan respect voor sekswerkers een risico vormen om prooi te worden van geweld en grensoverschrijdend gedrag;
- veel sekswerkers als gevolg van dit stigma hun werk geheimhouden en een dubbelleven leiden en als gevolg hiervan bij onveilige situaties minder snel aan de bel trekken;
- het geheimhouden van het werk uit angst voor oordelen en discriminatie, ook buiten direct onveilige situaties een impact heeft op de veiligheid, gezondheid en welzijn van de sekswerkers;
- het doen afnemen van stigmatisering van sekswerkers kan bijdragen aan alle gestelde verbeterpunten rondom het bestaan van sekswerkers zoals impact op gezondheid, veiligheid, uitstroom naar ander werk en sekswerkers betrekken bij beleid;

spreekt uit:

- sekswerk is werk;

verzoekt het college:

- samen met mannelijke sekswerkers een publiekscampagne op te zetten tégen stigmatisering en discriminatie van sekswerker en vóór respect en veiligheid voor sekswerkers, met expliciete aandacht voor mannelijke, trans en migranten sekswerkers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Maassen, heeft u nog een interruptie op de heer Verweij of op mevrouw Kockelkoren? Op de heer Verweij. Mevrouw Maassen, aan u het woord.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik wil mevrouw Kockelkoren bijvallen. De heer Verweij doet net alsof zij pleit voor een campagne: word sekswerker. En dat is volgens mij niet wat zij vraagt. Het is dus een beetje een rare interruptie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan heb ik op mijn lijst nog aangemeld staan mevrouw Elfilali en daarna de heer Vonk.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Sekswork is van alle tijden en het gebeurt vrijwillig, het gebeurt helaas ook onvrijwillig en onze lijn vanuit Volt is dan ook niet voor niets dat we dit eigenlijk Europa-breed zouden moeten legaliseren, uit de illegaliteit moeten halen, transparant moeten maken en met name ook moeten zorgen dat sekswerkers rechten krijgen. Zaken als zorgverzekering, sociale zekerheid, en ook natuurlijk een manier om een andere keuze te maken. Dat is een discussie die veel breder gaat dan wat we hier vandaag met elkaar bespreken en iets van de lange adem. Dus even inzoomend op wat we vandaag op de agenda hebben en ook met name de mannelijke sekswerkers, zien wij dat we dus onvoldoende zicht hebben op deze groep. De vraag is op wat voor manier we meer zicht zouden kunnen krijgen op deze groep. Als je dan juridisch gaat kijken, zowel nationaal als Europees, dan zijn er verschillende opties te bedenken, waarvan bijvoorbeeld een vergunningplicht de meest vergaande is. Een vergunningplicht is eigenlijk een akkoord om in dit geval sekswork te mogen uitvoeren. Daaruit vloeit voort dat je aan heel veel procedures moet gaan voldoen. Maar er zijn ook allerlei lichtere opties, zoals bijvoorbeeld een soort registratiepunt, dat je in ieder geval als gemeente zicht hebt op mensen. De drempel is voor mensen ook veel lager om zich bijvoorbeeld te melden. Dus mijn vraag aan de wethouder is ook of hij bereid is om te kijken wat voor soort instrumenten geschikt zouden zijn om meer zicht te krijgen op deze groep mensen. Dan gaat het enerzijds om de veiligheid en anderzijds om de gezondheid. Een registratie bij de gemeente of bij een belangenorganisatie zou daar een optie van zijn. Dus ik ben benieuwd of de wethouder bereid is om dat te onderzoeken en daar gesprekken over te voeren. Een tweede punt is dat we hier over mensen praten. Een van de aanbevelingen uit het rapport is dat we moeten gaan kijken hoe we als gemeente het vertrouwen in de overheid vergroten en ook niet alleen maar over deze mensen praten maar ook vooral de mannelijke sekswerker een stem geven in de beleidsvorming. De wethouder noemt dat ook terecht in de collegebrief die we hebben gekregen. Ik ben dus ook heel erg benieuwd hoe de wethouder van plan is om dit te gaan doen. Is de wethouder ook bereid om samen met belangenorganisaties maar ook met mannelijke sekswerkers zelf en vertegenwoordigers van deze groep bijvoorbeeld via een klankbordgroep stem te geven aan deze groep en hen dus te betrekken bij de beleidsvorming? Dank voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel, mevrouw Elfilali. U heeft een interruptie van mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja voorzitter, even een heel korte vraag. Ziet Volt zeg maar de registratiesuggestie ter aanvulling op de vergunning of in plaats van de vergunningtoestanden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ons idee zou zijn dat we kiezen voor het lichtste instrument en een registratie is lichter dan een vergunning. Mijn idee zou dus zijn: laten we kijken wat de opties zijn en daarin meenemen wat de impact zou zijn van een lichter instrument zoals de registratie. Dus het is niet bedoeld en, en. Het wordt wel of, of.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Voorzitter, dan is het misschien nog interessant om te kijken hoe dan vanuit het college gereflecteerd wordt op dat wetsvoorstel dat in consultatie is, om te kijken hoe dat dan lokaal kan en of daar inderdaad de uitvoerende taak wat betreft de vergunningen per definitie bij de gemeente wordt belegd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan geef ik het woord aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Een korte bijdrage van onze kant. We zijn blij met het onderzoek dat er is geweest en ook blij dat het college zegt: we willen hier ook op door want we zien de enorme kwetsbaarheid waarin mensen zitten die in de duistere wereld van de prostitutie terechtkomen. Bij minderjarigen is het strafbaar, bij meerderjarigen is het een buitengewoon trieste en treurige wereld en zeker niet normaal. Het beste programma is dan ook een uitstapprogramma wat ons betreft. Toch even nog een korte reactie op de politici die misschien vanuit een politiek-correcte houding het willen normaliseren wat niet normaal is. Tegen hen zou ik toch willen zeggen dat ik ervan overtuigd ben: er is geen vader en er is geen moeder die zijn of haar kind liefheeft en het tegelijkertijd een toekomst toewenst in de prostitutie. Alleen al daarom is het geen normaal beroep. Dat zou ik toch wel gezegd willen hebben en ik hoop ook dat mensen, en ik denk zeker de mensen die kinderen hebben dat ook heel goed begrijpen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mijnheer Vonk, u heeft een interruptie van mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Toch even een reactie daarop, want er is een verschil tussen het wegnemen van het stigma en normaliseren en een oordeel over wat normaal is en wat niet. Dat zou ik in deze discussie er even buiten laten, want seks en sekswork is van alle tijden. Vrijwillig en onvrijwillig. Het is vooral belangrijk dat we ons buiten oordelen houden maar vooral gaan kijken hoe we dat stigma weg kunnen halen en daar gaat het om.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, het was juist GroenLinks die die koppeling juist wel legt. Die heeft het over stigma, destigmatiseren en het normaliseren. Die legt juist wel de link en daar reageer ik op. Nooit doen. Daar is de stad niet mee geholpen, maar daar zijn ook zeker de mensen die verstrikt zijn geraakt in de prostitutie niet mee geholpen. Daarom zeg ik: blijf daar verre van. Dat is mijn oproep.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kijk ik nog even de zaal rond. Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? De heer Akhatab, aan u het woord.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Het is een onderwerp dat vaak over het hoofd wordt gezien. Dankzij het onderzoek hebben we nu gelukkig meer inzicht in de

realiteit van deze situatie die vaak onzichtbaar blijft voor velen. Uit het onderzoek blijkt dat er duidelijke kwetsbaarheden zijn binnen deze groep en het is onze taak om ervoor te zorgen dat ook hun veiligheid wordt gewaarborgd. Ik ben er sterk van overtuigd dat we door onze voortdurende dialoog en betrokkenheid de hulpverlening kunnen verbeteren. Er is openheid en bereidheid nodig om de problematiek aan te pakken. Het staat buiten kijf voorzitter dat geweld en uitbuiting nooit acceptabel zijn en we hier met zijn allen tegen op moeten treden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel. Ik zie geen andere sprekers op dit agendaonderwerp. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. We hebben over het rapport uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld in de commissie. Aan de hand daarvan heb ik ook de raad een brief gestuurd en aan de hand van die terugkoppeling is er nu hier een debat en zijn er ook een aantal moties ingediend. De eerste motie is van D66 en die valt op het terrein van de burgemeester. Motie 2 en 3 zijn van GroenLinks en Volt en daar zal ik op reageren. Daarnaast zijn er door de PvdA en Volt concrete vragen gesteld. Die wil ik dan eerst beantwoorden en dan zal ik de twee moties van advies voorzien voorzitter, als dat voor u ook zo akkoord is. De PvdA vraagt: er zijn twintig respondenten, hoe representatief is dat? Ik wil daarnaast opmerken dat het veldwerk ongeveer 125, 150 contactmomenten per jaar heeft en die zijn dus ook verwerkt. Wat dat betreft hebben we dus wel een redelijk goed beeld en dat komt ook wel overeen met de bevindingen in het rapport, dus we vinden het met zekerheid representatief te noemen. Uw andere vraag is hoe het bij uitstappers zit met hun vervolgwerk. Gaat dat op zich goed? Nou, een deel van de groep wil gewoon geen contact meer. Die is uit die wereld en die wil niet meer geholpen worden, dus er wordt niet geregistreerd in het systeem: je bent ooit sekswerker geweest. Dus dat is aan iedereen vrij. De mensen die wel hulp krijgen, dat gaat vrij goed. Die worden of begeleid naar werk of naar een opleiding. Die krijgen echt een hulptraject ook vanuit Humanitas. We hebben een speciale jobcoach voor mensen die uitstappen. Dat zijn ook vaak jongeren. En daar is echt een groot percentage, ik weet het niet op de procent, maar wel 50% tot 75% gaat of naar werk of naar een opleiding door. En dat is zeker in deze doelgroep best succesvol te noemen. Dat waren uw twee vragen. Ik heb een vraag van Volt over registratie. U wilt daarmee eigenlijk de stigmatisering tegengaan. Ik kan me er alleen maar bij aansluiten dat stigmatisering niet goed is. Alleen is registratie juist vanuit de groep zelf ongewenst. Omdat het juist een vorm van stigmatisering is doordat je geregistreerd wordt. Dus het doel dat u heeft onderschrijf ik, alleen het middel van registratie onderschrijf ik niet. Uw andere vraag is naar een klankbordgroep. Daar zie ik wel wat in en dat wil ik echt wel even onderzoeken en daar wil ik wel invulling aan geven. Dat vind ik een goed voorstel en ook met het veld zelf, dus dat zou ik graag aan u willen toezeggen. Ik heb twee moties gekregen van GroenLinks en Volt. Dat gaat over destigmatiseren. Hier werken we al behoorlijk aan, ook landelijk. We willen in gesprek gaan met de Sekswerk Alliantie Destigmatisering. Dat is een landelijke organisatie die zich hiervoor inzet. Hierin zit ook vanuit Rotterdam Humanitas, een vertegenwoordiger vanuit de gemeente. Dat is een partner van ons die sekswerkers begeleidt en ondersteunt. Dus we werken hier al aan. Ik wil echt graag in gesprek gaan, ook met andere G4-partners om stigmatisering verder tegen te gaan. Dus die toezegging wil ik u wel doen, maar daarmee heb ik eigenlijk geen motie nodig. Dus ik wil dat gewoon voortvarend oppakken en u toezeggen. Uw andere motie onderschrijf ik zeker. Het belang van PrEP is echt groot, dat erkennen we ook. Er loopt een pilot vanuit de landelijke overheid, tot medio 2024 is het gegarandeerd. U vraagt eigenlijk: doe er alles aan om dat te continueren en zelfs uit te breiden. Dat is ook echt onze inzet. Er loopt een enorme lobby om dat programma ook voort te zetten, ook vanuit de GGD. Ik heb er twee gesprekken over gehad met de GGD en er is ook echt aantoonbaar gemaakt dat als iemand hiv oploopt, hij de

rest van zijn leven medicijnen nodig heeft en dan heb je een verhogende factor qua kosten die echt in de tientallen keren hoger loopt. Daar is alles op gericht, dus die motie zou ik graag willen omarmen, om daar ook alles op in te zetten om dat programma te kunnen voortzetten met alle middelen die we hebben. Dus tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder. Dan geef ik nu het woord aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Hartelijk dank en ook dank voor de inzet van de raadsleden. De heer Verweij verwijst naar het strafrecht in relatie tot minderjarigen en ik denk dat je daar niet hard genoeg tegen kunt optreden. Ik ben net zoals u helaas niet geschrokken van het feit dat een op de vier... want dat wist ik al. Er is veel misbruik in die wereld. Het is ook lastig om vast te stellen wanneer minderjarigen instappen uit vrije wil en later ontdekken dat het eigenlijk helemaal niet zo fijn en prettig was en het ook heel erg ongemakkelijk is, of dat ze erin geluisd zijn. Het is heel lastig om dat grensgebied aan te halen. Dat is hetzelfde, want we praten hier over mannenprostitutie, maar ook in de vrouwenprostitutie kennen we dat fenomeen. Vrouwen uit Oost-Europa, de mate waarin ze vrijwillig deze kant op komen of dat ze erin geluisd zijn met mede innemen van paspoort et cetera. Dus die wereld gaat soms wel gepaard met schimmige dingen. Ik denk dat we dat onder ogen moeten blijven zien dat er toch ook misbruik aan de orde is. De vraag is wanneer er sprake is van een volledige keuze om het zelf helemaal als beroep te kiezen, als zelfstandige te kiezen of bedrijfsmatig te bedrijven, of dat het volledig uit de hand is gelopen om allerlei andere redenen. Ik weet eerlijk gezegd ook niet of mensen die in deze wereld verzeild raken om financiële redenen of dat je ook kunt spreken van een vrijwillige keuze. Ik weet het niet, ik vind het lastig. Je kunt zeggen dat het niet een vrijwillige keuze is, want gedwongen door financiële omstandigheden. Maar wanneer het helemaal vrijwillig is, waar je die grens kunt trekken weet ik ook niet. Het is denk ik ook wel goed om erover te blijven nadenken wanneer wij iets als vrijwillig definiëren in deze wereld. De lokmiddelen worden ingezet al geruime tijd, de politie achterhaalt ook met enige regelmaat allerlei gevallen. Ik was er niet bij, maar volgens mij heeft de wethouder in de commissie mede namens mij toen ook die getallen genoemd. Vanzelfsprekend, als het wetsvoorstel straks wet wordt, zullen wij ons in de driehoek beraden, niet zozeer hoe wij de vervolging doen, want dat doet het openbaar ministerie, maar hoe wij vervolgens de handhaving ter hand nemen. Want wij kunnen niet alles handhaven, dus we moeten keuzes maken. Maar ik denk dat het wel een punt van aandacht is, zonder meer wat mij betreft, dus dat heeft de aandacht. Mevrouw Maassen, ook u heeft aandacht voor uitbuiting. Ik denk dat het ook goed is om dat punt te blijven noemen. Daar geldt dezelfde tekst als die ik net richting de heer Verweij noemde. Onderwijsmaterialen, Humanitas heeft voldoende materiaal en is ook in staat om eigenlijk bijna op casusniveau als mensen dat willen, geïnformeerd en geschoold te worden. Ik ben het met u eens dat het goed is om nog goed te kijken naar onze eigen gemeentelijke communicatie, of dat allemaal goed en helder is, goed geordend is en op één plek te vinden is. In die zin is het denk ik ook goed dat we kijken naar de gebruikers van die informatie of het voor hen toegankelijk is. Niet alleen of ons aanbod voldoende is, maar of ze daar ook echt in lezen wat wij willen communiceren. Ik denk dus dat het goed is om dat punt nog eens goed op te pakken. Het blijft natuurlijk wel zo dat wij ons moeten houden aan de wet. Prostitutie is in Nederland gelegaliseerd, anders dan mevrouw Elfilali zegt. Ik ben altijd voor Europese benadering, daar ben ik het helemaal met u voor. Maar wij lopen nu juist voor op Europa als het gaat om het legaliseren van prostitutie. Er zijn veel landen in Europa die die kant nog niet op zijn en die kant ook niet op zouden willen waarschijnlijk en dit waarschijnlijk nooit zouden willen. Dus een Europese benadering vind ik nu hier misschien een wens vanuit uw politieke overtuiging dat dat in heel Europa het geval zou zijn, maar vaak stuurt u

ons op pad om in Europa de dingen te regelen voor Nederland. En nu is het zo dat wij eigenlijk wel iets geregeld hebben dat anderen misschien nog zouden kunnen bekijken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Burgemeester, u heeft een interruptie van mevrouw Elfilali. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, een korte reactie. Ik denk dat we op één lijn zitten. Mijn betoog ging er inderdaad meer om dat ik vind dat we in heel Europa inderdaad rechten moeten kunnen borgen voor deze mensen. Wij lopen inderdaad voor, Denemarken loopt nog veel meer voor, dus daar ging mijn punt over.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, helder voorzitter. Nogmaals, we hebben houvast aan de wet en we kunnen niet buiten de wet. En toch hebben wij in Rotterdam op onderdelen aanvullend beleid gemaakt. Dat is toch echt ook een beetje de inzet die wij plegen richting het kabinet. De staatssecretaris heeft vorige week tijdens een bezoek aan Hilversum ook aangekondigd dat hij met wetgeving gaat komen. Maar in de consultatie rondom die wetgeving hebben wij ook ons standpunt bekendgemaakt dat in het geval dat wij hebben als uitgangspunt voor aanvullend beleid, dat wij dat graag gehandhaafd zouden willen zien. Dan gaat het daarbij met name om thuiswerk, dat wij ook op deze manier in Rotterdam accepteren. Als dat maar geen bedrijfsmatige activiteit is. En daar zijn wat aanvullende maatregelen over wanneer dat niet het geval is. Want daarbij speelt natuurlijk ook nog de overlast in de wijken of overlast in portieken een rol. Stel je voor dat je als sekswerker, en dan maakt het niet uit of het een man of vrouw is voor onze definitie, we mogen daar geen onderscheid maken. Maar je hebt permanente loop in een portiekgebouw de hele dag door, en er wonen ook gezinnen, dan is er natuurlijk ook wel sprake van een situatie die wij goed in de gaten zouden moeten houden vanwege overlast voor de omwonenden. Dus het is een goede balans zien te vinden tussen het mogelijk maken en tegelijkertijd er ook voor zorgen dat in de wijk niet al te veel overlast bestaat. Maar als er sprake is van een bedrijfsmatige aanpak, dan kan het daar niet, daar heb je een vergunning voor nodig. Dus u vraagt, en in die zin ben ik graag bereid om te inventariseren wat we nu aan het doen zijn en of daar nog ergens ruimte te vinden zou zijn om dingen te verbeteren, maar ik waarschuw wel dat die wetgeving natuurlijk ook in aantocht is. Het heeft niet zoveel zin, stel dat het kabinet over een maand of twee bevalt van wetgeving en dat die wetgeving bij de Kamer ligt en dat de intentie van het kabinet helder is. Ja, dan moet ik toch aan verwachttingsmanagement doen, dat we ons uiteindelijk toch zouden moeten schikken naar wat het kabinet en de Staten-Generaal van ons wil en dus niet al te ruimhartig ander beleid in Rotterdam zouden kunnen voeren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, nou goed, mijn inschatting is dat dat nog wel even gaat duren in Den Haag. Maar dus een van de dingen waar bijvoorbeeld ook in het rapport naar werd gerefereerd is dat van de term bedrijfsmatig bijvoorbeeld ook helemaal niet echt duidelijk is wat daar nu precies mee wordt bedoeld. Dat is dus ook bijvoorbeeld een van de dingen die zouden kunnen helpen, ook in het verbeteren van dat kader, om daar meer handvaten aan te geven.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, u spreekt in uw tekst over het wetgevend kader verbeteren. Dat kan ik niet. Dat kan Den Haag wel doen. Ik kan het wetgevend kader niet verbeteren, maar wel aangeven hoe wij met het wetgevend kader omgaan. Ik denk dat dat is wat u bedoelt. Ik kan de wet niet oprekken, want dat kader wordt door de wetgeving bepaald. Ja, ik wil daar helderheid over hebben in dit gesprek. Wetgevend kader is wetgevend kader, daar heb ik me aan te houden. Maar hoe wij daarmee omgaan in Rotterdam en welke

stappen je moet zetten om te vermijden dat je valt in de categorie bedrijfsmatig en wat dat dan precies is, daar kunnen we denk ik ook met de groep zelf een goed gesprek over voeren om dat helder te maken en dat beter te communiceren. Want volgens mij ligt daar ook een taak.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Nou ja, misschien had ik regelgevend kader moeten opschrijven, want we hebben ook een eigen APV waarin we regels hebben opgeschreven en daar doel ik ook op, dus wet- en regelgevend kader dan. Ik begrijp dat er een landelijk wettelijk kader is, maar daaronder zijn wij zelf ook degenen die dat verder invullen met onze eigen regels, wat ik dus blijkbaar geen wet zou moeten noemen.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, ik wil er helderheid over scheppen dat ik een wetgevend kader niet kan oprekken. Maar datgene wat wij zelf mogen verordenen binnen die kaders, die mogelijkheden hebben we natuurlijk wel en daar moeten we helder over zijn. Als dat onhelder is, dan is dat denk ik iets wat de aandacht verdient. U vraagt die inventarisatie. Kort en goed, ik ben bereid die inventarisatie te maken, dus die motie wil ik wel graag van een positief advies voorzien. Wat mij betreft geldt dat ook voor het punt van periodiek overleg. Je communiceert vanuit een bepaalde intentie en het kan ook zijn dat die communicatie op die manier niet helder genoeg is, dus dan moet je testen of de groep voor wie dat bedoeld is ook eruit haalt wat erin zit aan informatie. En als dat niet zo is, denk ik dat het goed is om daar met elkaar overleg over te voeren. Mevrouw Yildirim, dit is geen uitspraak in het rapport, het is geen wetenschappelijk onderzoek, dus het doet ook geen valide uitspraken over de wetenschappelijke omvang van die groep, maar Humanitas meldt ons wel dat zij eigenlijk regelmatig scannen hoe groot die beroepsgroep zou kunnen zijn, en zij turven in hun vaste contacten 126. Het is maar een getal hè, en het kan ook nog fluctueren van de ene maand op de andere maand. Maar zij rapporteren zo'n 126 unieke contacten die zij op allerlei manieren hebben getraceerd, digitaal en ook op andere manieren. De vraag over stigmatiseren is wel een ingewikkelde vraag, want als er al sprake is van stigmatiseren, en ik denk dat dat juist is, is ook de vraag of de politiek stigmatiseert. Of wij hier stigmatiseren of dat je je zorgen zou moeten maken over stigmatisering in de samenleving, mevrouw Maassen. Dat beeld is maar zeer beperkt door ons te beïnvloeden. Maar stigma's in de samenleving zelf, wij kunnen hier met elkaar vinden dat dat een gewoon beroep is, maar ik denk dat de brede laag van de samenleving dat nog steeds niet zo vindt en dat het toch wel bijzonder is dat de situatie van mensen die vrijwillig kiezen om dit als broodwinning te beschouwen, dat dat in de ogen van heel veel mensen toch nog niet echt een gewoon beroep is. Die werkelijkheid moeten we onder ogen zien. Wij moeten er alles aan doen om dat niet aan te moedigen, als er sprake is van een stigma. En dat is er wat mij betreft, dan is dat niet het resultaat van ons debat hier, dat is vooral ook een samenlevingsvraagstuk. Daar moeten we ons denk ik ook bewust van zijn. De vraagstukken rond de volksgezondheid zijn door collega Buijt denk ik voldoende getackeld, ook rondom hiv en hiv-besmetting. Registratieplicht, ik ben het eens met de wethouder die zegt dat juist een eerdere poging om wetgeving in de Eerste Kamer rondom dit soort vraagstukken te doen, sneuvelde, juist op het punt van registratieplicht. Ik mag dat bij u in herinnering roepen. Dat is jaren geleden. Toen sneuvelde wetgeving in de Eerste Kamer op het punt van de registratieplicht. En inderdaad, de doelgroep zelf is wars van enige vorm van registratie. Toen ging het overigens niet over mannensekswerkers maar prostitutie in zijn algemeenheid. Ik heb me daar nog bewust van gemaakt. Relativerende opmerkingen van de heer Vonk over wat ouders zouden vinden van et cetera, et cetera. Het punt is gemaakt en ik ben niet ongevoelig voor die opmerking die u daarin maakt, maar tegen de heer Vonk moet ik ook gewoon zeggen: we hebben de wet te respecteren en die wet moeten we naleven. En dat

het daar soms ook schuurt met opvattingen van groepen in de samenleving, het zij zo, maar dat geldt voor alle wetgeving. Er is geen enkele wet die voor de volle honderd procent door iedereen in de samenleving wordt gedragen. Maar wet is wet en die hebben wij als samenleving uit te voeren. Mijnheer Akhatab maakte er ook min of meer bezorgde opmerkingen over wat we hier met elkaar aan het doen zijn. Ik denk dat de zorg terecht is en die moeten we ook blijven uitspreken met elkaar, omdat we hier te maken hebben met een heel kwetsbare groep mensen die om wat voor reden dan ook in die wereld zitten. Zelfs als je er vrijwillig voor kiest, blijft de kwetsbaarheid ook aan de orde. Ik denk dat het een groep is die onze aandacht en bescherming nodig heeft. Voorzitter, ik heb dus eigenlijk één positief advies over de motie van mevrouw Maassen van D66. Wij gaan met de inventarisatie aan de slag en dan kunnen we met elkaar spreken, hopelijk, u kent Den Haag beter dan ik, maar ik hoop dat dan tegen die tijd dan toch het wetsvoorstel in de Tweede Kamer ligt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel burgemeester. Dan komen we tot afronding van dit agendaonderwerp en wilde ik de voorzittershamer teruggeven, maar mevrouw Kockelkoren heeft nog een opmerking.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, ik had een toezegging genoteerd, dus die wil ik dan wel graag even herhaald zien, want die toezegging gaf mij de aanleiding om eventueel ook een motie in te trekken. Maar als u die toezegging niet noemt, laat ik de motie graag staan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Nee, dat is inderdaad een vraag die wij hadden moeten stellen. Gelet op de toezegging die gedaan is, en dan kijk ik even naar de toezegging. De wethouder zegt toe dat de klankbordgroep...

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, het is eigenlijk een toezegging aan mevrouw Elfilali dat de klankbordgroep, dus ik hoop dat daarmee ook uw motie, dat die in lijn is met die motie, dus dat u hem daarmee zou kunnen intrekken. Dat gaat volgens mij om motie 3 voorzitter. Niet die van de PrEP, maar die andere motie van GroenLinks en Volt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan is de vraag aan mevrouw Kockelkoren of zij die motie inderdaad wil intrekken op basis van die toezegging, zoals de wethouder hem net geformuleerd heeft.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, het gaat dan om de motie 'Normaliseer sekswerk'. Ik zie met de afspraak om met mensen uit het veld te komen tot betere afspraken om sekswerk te normaliseren, voldoende aanleiding om dan de motie in te trekken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan benoem ik dat motie 3 wordt ingetrokken.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Sorry, maar ik wil toch, om misverstanden te voorkomen mevrouw Kockelkoren. Kijk, de titel van de motie is: normaliseer sekswerk. U vraagt in het dictum over destigmatiseren en daar wil ik me echt aan verbinden. Maar het normaliseren, daar wil ik als college geen standpunt of geen moreel oordeel over uitspreken. Die nuance wil ik wel even maken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Wethouder, u lijkt een discussie te ontlokken met uw woordkeus, maar ik geef het woord aan mevrouw Kockelkoren.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Mijn ervaring is dat je toezeggingen echt heel correct en letterlijk wil noteren, want anders kun je daar later altijd misverstanden over krijgen en die wil ik voorkomen voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dank u wel wethouder Buijt. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter dank u wel. Ik zie dan destigmatiseren als een goede stap van de wethouder en ik ben blij dat de toezegging uiteindelijk nu nauwkeurig is geformuleerd en dat die staat genoteerd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Mohamed-Hoesein). Dan kijk ik nog de raadzaal in of er behoefte is aan een tweede termijn, voordat ik overga tot sluiting van dit agendaonderwerp. Nee, er is geen behoefte aan een tweede termijn. Even ter bevestiging, er zijn dan op dit agendaonderwerp twee moties ingediend waarover stemming zal worden gedaan.

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026*

De **VOORZITTER**. Aan de orde agendapunt 6.2, het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026. Mijnheer Vonk, u staat als eerste op mijn lijstje.

De heer **VONK** (cu). Dank voorzitter en goedemorgen wethouder. We hebben wat ons betreft een mooi programma voor ons liggen waarover we een besluit mogen maken, om de stad schoner te krijgen. En als je dagelijks om je heen kijkt, dan zie je ook elke dag weer opnieuw hoe hard dat nodig is. Want om heel eerlijk te zijn, wat maken we er met elkaar toch een ongelofelijk zootje van. Het is ook een onderwerp, zoals heel veel onderwerpen trouwens, waarin ook heel duidelijk is dat we dit als overheid niet per se oplossen, maar dat we echt die hele samenleving, die hele stad nodig hebben en dat het uiteindelijk ook een kwestie is van goedwillende burgers, mensen die intrinsiek gemotiveerd zijn om die stad schoner te krijgen, die uiteindelijk het verschil gaan maken. Er is uitgebreid in de commissie gesproken over dit programma. Wij willen eigenlijk nog met drie ideeën komen om het goede programma nog wat verder aan te scherpen. Allereerst over de maatschappelijke boete. Die verwijst ook weer naar die intrinsieke motivatie waar het uiteindelijk om gaat. In de nota van het college geeft het al een ruimte voor een maatschappelijke boete, die introduceert het, bij herhalende overtreders, in de vorm van een vrijwillige werkstraf. Dan krijgt het toch heel erg het karakter van straf, van taakstraf en daar zouden wij juist van af willen. Want het gaat uiteindelijk om gedragsverandering. Daarom willen wij een motie indienen die oproept om ook de mogelijkheid van een leermodule over afval aan te bieden, die mensen leert wat ze nu eigenlijk aan het doen zijn. Wij denken dat zo'n leermodule veel beter werkt om het gedrag ook daadwerkelijk te veranderen en die intrinsieke motivatie waar ik net over sprak ook te bewerkstelligen. Dat werkt wat ons betreft beter dan het uitdelen van steeds maar hogere boetes. Dat wordt straks de eerste motie. Dan de tweede voorzitter. We krijgen signalen dat er in het bedrijfsleven in de sfeer van preventie en bronbeperking veel laaghangend afval is te plukken, om het zo maar even te zeggen. Daarom stellen wij een afvalcoach voor, eigenlijk naar analogie van bijvoorbeeld de energiecoaches, die mensen helpen om dingen beter te doen. Mensen die eigenlijk best wel willen, maar vaak ook gewoon niet precies weten hoe ze het moeten aanpakken. Deze afvalcoach zou welwillende bedrijven, en er zit veel positieve energie in die bedrijven, kunnen helpen om dat toch te kunnen doen. Dat wordt onze tweede motie. En dan onze derde en laatste motie, die gaat over, waar wij ons erg zorgen over maken, het afval.

De **VOORZITTER**. Ja, mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, gewoon even voor de beeldvorming, een afvalcoach. Stel, ik ga naar buiten met een vuilniszak, staat er dan iemand bij de vuilcontainer om tegen mij te zeggen: ik denk dat je op dit moment een harde trap moet geven zodat die erdoorheen gaat? Wat bedoelt u daar precies mee?

De heer **VONK** (cu). Ik snap de vraag, maar de afvalcoach is gericht op bedrijven. Er zijn bedrijven die afval produceren en op heel simpele manieren kunnen voorkomen dat dat afval de stad in gaat. Het is dus echt gericht op bedrijven. Een voorbeeld dat volgens mij in de commissie is geweest, en anders heb ik het op een ander moment gehoord, is dat bijvoorbeeld bedrijven die veel los afval rond hun bedrijf hebben slingeren, bijvoorbeeld een hek dat zij hebben even dichtmaken met een simpele doek bijvoorbeeld en het daarmee tegenhouden. Heel simpele gedachtes die ze niet zelf bedenken, maar waar zo'n afvalcoach dan heel instrumenteel kan zijn. Dan ga ik verder.

De **VOORZITTER**. Nog een vraag van mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ken de heer Vonk als een goede stukkenlezer, maar als hij de stukken van de nota goed had gelezen, wordt u al op uw wenken bediend. Want er worden al maandelijks gesprekken aangegaan met het bedrijfsleven, dus daar wordt u al in bediend.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Zeker voorzitter, ik lees inderdaad mijn stukken goed, en dat niet alleen, ik luister ook naar de mensen in de stad die met deze suggestie komen en zeggen: hier ligt nog een mogelijkheid om bedrijven beter te helpen. Dat geluid uit de stad hebben wij ter harte genomen en dat is vervat in deze motie. En ik hoor graag inderdaad ook de reactie van de wethouder die ons dan wel of niet gaat aangeven of daarin al helemaal is voorzien of dat dit nog net even die extra zet kan zijn. Voorzitter, mijn batterij van de iPad is bijna leeg, dus daarom rond ik af met het laatste, namelijk de zorg die ik heb over het afval dat belandt in het water. Dat heeft grote impact op het milieu en het is ook moeilijk om dat schoon te krijgen. Daarom zouden wij eigenlijk nog een extra inzet willen zien op het afval dat langs de oevers terecht komt. Want het afval van die oevers kan zomaar in het water belanden en heeft daarmee een enorm negatieve impact op het milieu. Dus vandaar onze laatste motie die extra aandacht vraagt voor schone oevers en voorrang daarvoor in de reiniging. En wat ik ook gezien heb, en daarmee wil ik afsluiten voorzitter, is dat vanuit heel veel politieke partijen er heel veel ideeën zijn aangebracht om dit nog beter te maken. D66 komt met een motie over piepschuim heb ik begrepen. Ik hoor Volt over de fantastische tuintjes rondom de containers. De Partij voor de Dieren komt met een cheque voor zwerfafvalrapers. En zo vanuit heel veel partijen, en dit soort positieve constructieve moties gaan wij dan ook van harte ondersteunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer mijnheer Vonk. Ik heb hier een kabeltje voor u, dan kunt u uw iPad opladen. O, u heeft er zelf ook al een. Het zou zonde zijn als u de rest van het debat uw informatie niet meer van het apparaat kunt halen.

De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Van afvalvertreder naar ambassadeur schone straat

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van Nota Samen SchoonR 2023 – 2026;

constaterende dat:

- een maatschappelijke boete nog niet kan worden ingezet bij een eerste overtreding, maar wel bij herhaalde overtredingen;
- het college voornemens is een vorm van maatschappelijke boete in te voeren in de vorm van een 'vrijwillige werkstraf';

overwegende dat:

- een maatschappelijke boete misschien wel tot structurelere gedragsverandering leidt dan een financiële boete;
- het nuttig zou zijn als de maatschappelijke boete ook bij een eerste overtreding 'in het pakket' zit;

verzoekt het college:

- als mogelijke invulling van de maatschappelijke boete een leermodule aan te bieden waarbij deelnemers meer afvalbewust gemaakt worden – eventueel in combinatie met het daadwerkelijk opruimen van zwerfafval of een werkstage bij dienst Stadsbeheer;
- met Zwerfje Rotterdam en andere relevante partners te zorgen voor een adequate en relevante invulling van betreffende leermodule;
- ook bij een eerste boete de ontvanger te attenderen op de leermodule;
- bij het rijk te lobbyen om de maatschappelijke boete ook bij eerste overtreding mogelijk te maken als alternatief voor het betalen van een financiële boete;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en M.Y. Morkoç

Motie 2. Coachen in de keten

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van Nota Samen SchoonR 2023 – 2026;

constaterende dat:

- voorkomen van afval in het milieu maatschappelijk wenselijker en goedkoper is dan opruimen;
- veel preventieve maatregelen uit de Nota Samen SchoonR bedoeld zijn voor bewoners en horeca;

overwegende dat:

- bij bedrijven vaak onbenutte mogelijkheden liggen om afval of de onbedoelde verspreiding ervan te vermijden, denk bijvoorbeeld aan bouw en industrie;
- extra aandacht nodig is om simpele en soms zelfs kostenbesparende maatregelen voor afvalreductie en tegen afvalverspreiding op te sporen en uit te voeren;
- we goede ervaringen hebben met energiecoaches die helpen om energiebesparing te realiseren;

verzoekt het college:

- een experiment te starten met een afvalcoach die bedrijven op verzoek helpt met het vinden van mogelijkheden om hun afval te reduceren en de onbedoelde verspreiding ervan te verminderen;
- bij dit experiment koplopers uit het bedrijfsleven te betrekken;
- over de resultaten te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en M.Y. Morkoç

Motie 3. Van SchoonR naar schoonst

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van Nota Samen SchoonR 2023 – 2026;

constaterende dat:

- uit waarnemingen en zwerfafvalonderzoek blijkt dat zwerfafval in het water en op rivieroever veelal in het water is gewaaid vanuit wijken en vanaf kades en bruggen;
- door de hoge mate van kanalisering binnen Rotterdam en in het havengebied het drijvende zwerfafval relatief snel wordt afgevoerd naar open zee;
- opruimen en afvangen van drijvend zwerfafval, indien mogelijk, arbeidsintensief en relatief kostbaar is;

overwegende dat:

- de gemeenteraad van Rotterdam in de Strategienota Marien Zwerfafval heeft vastgelegd dat in 2030 het afval in onze wateren met 90% moet zijn afgenomen;
- marien zwerfafval in veel gevallen voorheen straatafval was, dat niet tijdig is opgeruimd;

verzoekt het college:

- het hoogste schoonniveau in te stellen langs waterwegen zoals Schie, Noorderkanaal, Rotte, Maas, Binnenhaven, Feijenoordhaven en Erfgoedhavens en in geval van overbelasting van de reinigingsdienst prioriteit te geven aan wijken waar de kans groter is dat straatafval in open water kan waaien;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, M.Y. Morkoç en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ergernis nummer één in de stad, het werd al even door de heer Engberts genoemd in de commissievergadering. Je loopt met je volle zak en de bak zit vol. Dan loop je dus honderd meter verder en dan zie je vervolgens ergernis nummer twee, dat je buurman wel gewoon die zak naast de bak zet. Als het aan verschillende partijen in deze raad zou liggen, komt daar eigenlijk ook nog ergernis nummer drie bij, namelijk dat je blij bent dat er een boa komt, je denkt: nu krijgt hij een boete, hij wordt gestraft, en dan blijkt dat hij alleen een cursus krijgt. Als VVD zeggen wij: ook dan moet je een boete krijgen en zeker als je meermaals gewoon die zak ernaast zet. Ik zal even de Rotterdamse woorden er hier buiten laten. Daarnaast zien we verder gewoon een ontzettend goed plan vanuit de wethouder. Er wordt ingezet om ervoor te zorgen dat die bakken gewoon schoon zijn, en dat eigenlijk gewoon die eerste ergernis, namelijk dat de bak vol is, al niet meer voor zou moeten komen. Dat maakt ook dat wij het dan terecht vinden dat als iemand dan toch die zak ernaast zet, dat die die boete krijgt. En ook dat is onderdeel van dit plan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, begrijp ik dan goed dat de VVD het er eigenlijk niet mee eens is dat je eerst het gesprek moet aangaan voordat je een boete krijgt?

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Nee, wij vinden inderdaad dat die persoon gewoon een boete moet krijgen. Vervolgens zien wij ook nog een ander punt terugkomen in dit plan waar wij heel blij mee zijn. Dat is dat de afvaltoerist wordt aangepakt. Dat hebben wij als VVD met name vaak teruggehoord in Nesselande als wij daar spreken met bewoners, de ergernis dat ze van omliggende gemeenten waar je moet betalen per zak die je weggooit, naar Rotterdam komen en ons maar opzadelen met die afvalstoffenheffing. Ten slotte zijn we ook heel erg blij dat de eigen verantwoordelijkheid die mensen nemen wel wordt beloond, ook met dit plan. Dat betekent dat mensen die de stad schoonmaken omdat ze het leuk vinden, wij vinden het als VVD ook ontzettend leuk, wij doen verschillende acties, binnenkort weer een. Die worden ook gewoon beloond en ook dat vinden wij terecht. Dan zie je dat de Rotterdammer die die verantwoordelijkheid neemt, een beloning krijgt en degene die niet zijn verantwoordelijkheid neemt en de afvalzak er maar naast gooit, een boete krijgt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). De moties zijn bijna niet nodig omdat het al zo'n goed plan is, maar we willen toch iets verder gaan met de boetes. Daarom dienen wij 'De verdubbelaar' in, welke de boetes die volgen op de eerste, verdubbelt. En we hoorden al eerder in het debat dat we nu niet de camera's ook specifiek kunnen inzetten om de personen, de afvalhufters aan te pakken, en dat willen wij wel. Dus wij willen een lobby starten vanuit de wethouder naar het rijk. De moties worden mede ingediend namens Leefbaar Rotterdam.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. De verdubbelaar

De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- er met de Nota Samen SchoonR wordt ingezet op handhaving door middel van onder andere de consequentie (zoals een boete) te vergroten en herhaling te voorkomen;
- een van deze consequenties de hufterboete zal zijn, waarbij de herhalende overtreder mag kiezen tussen het betalen van een dwangsom of een maatschappelijke boete;
- er wordt onderzocht of en hoe deze hufterboete al na de tweede overtreding kan worden ingezet;

overwegende dat:

- een aanzienlijk deel van de 'naastplaatsingen' en straatafval wordt veroorzaakt door dezelfde overtreiders;
- onder het mom 'wie niet wil luisteren, moet maar voelen' boetes tot gedragsverandering kunnen leiden door financiële pijn te veroorzaken;
- daarnaast bewoners van de stad nu met z'n allen middels de afvalstoffenheffing moeten meebetalen aan het opruimen van de zooi die deze groep overtreiders achterlaat;
- één boete voor sommige overtreiders blijkbaar niet genoeg is wanneer zij in korte tijd een tweede overtreding begaan;

verzoekt het college om:

- bij het onderzoek naar de inzetbaarheid van de hufferboete ook te onderzoeken of het mogelijk is om, wanneer de herhalende overtreder kiest voor de dwangsom in plaats van de vrijwillige werkstraf, de dwangsom bij verdere herhaling te verdubbelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse en B. van Schaik

Motie 5. Verhoog de pakkans, wijzig de wet

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- er met de Nota Samen SchoonR wordt ingezet op het gebruik van beeldherkenning voor het automatisch detecteren van zwerfafval;
- er ook wordt ingezet op het aanpakken van 'naastplaatsingen' bij afvalcontainers door het jaarlijks verhogen van boetes en de hufferboete voor herhalende overtreiders;
- het gebruik van veiligheidscamera's bij afvalcontainers om naastplaatsing overtreiders te herkennen en vervolgens te beboeten nu wettelijk niet is toegestaan;

overwegende dat:

- naastplaatsingen een doorn in het oog is van veel Rotterdammers;
- de pakkans van naastplaatsing overtreiders laag is en afhankelijk van de aanwezigheid van post met adres in de afvalzak;
- beeldherkenning ook zou kunnen worden gebruikt om afvalaso's die naastplaatsingen veroorzaken te herkennen en vervolgens te beboeten;
- de camera alleen al een afschrikkende werking zal hebben als er ook een kans is op een boete;
- dit zou vereisen dat de Nederlandse wetgeving zo wordt aangepast dat het toegestaan is om veiligheidscamera's bij afvalcontainers te plaatsen met als doel om overtreiders te pakken en beboeten;

verzoekt het college om:

- een lobby naar het rijk te starten om de strafwet te laten wijzigen zodat het toegestaan wordt om veiligheidscamera's in te zetten bij afvalcontainers om naastplaatsing overtreiders te pakken en te beboeten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse en B. van Schaik

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, voordat ik mijn betoog wil beginnen, wil ik graag stilstaan bij de welbekende lachgasman, Eric Alblas. Hij is gisteren gecremeerd. Hij werd zo genoemd omdat hij in de hele stad lachgaspatronen opruimde en zich dag in, dag uit inzette voor een schonere stad. Zijn laatste wens was het doneren aan het familiehuis Daniël den Hoed, en dat willen we iedereen nog even meegeven. Om hem te eren en alle toekomstige bewoners

die zich inzetten voor een schone stad te waarderen, willen we graag een motie indienen voor een Eric Alblas-prijs. Het lijkt ons mooi om op deze manier hem te herdenken en te eren. Verder, de nota. We zien goede ideeën maar ook zeker verbeterpunten. Wat ons niet duidelijk was, in het stuk staat dat er volgend jaar een onderzoek zal plaatsvinden naar een plasticvrije markt. Heel goed natuurlijk, maar dit onderzoek is allang geweest, dus genoeg getreuzeld. Zodra de landelijke wetgeving er doorheen is, staat de wethouder dan klaar met een plan, het liefst dit jaar nog? En kan de wethouder daar dan ook antwoord op geven wat het onderzoek zou zijn dat volgend jaar pas plaats moet vinden? Verder, de doneerringen, die nu worden geïnstalleerd als pilot in parken en op het strand. Dat vinden wij voldoende, zeker als we kijken naar de andere steden in Nederland en Europa die het wel succesvol geïmplementeerd hebben. Het is mensonterend dat mensen uit noodzaak moeten graaien uit vuilnisbakken. En dat het niet past in de stijl van het centrum vinden wij een nietszeggend argument gezien de aard ervan. We zijn dus benieuwd naar het verhaal van de wethouder daarop. Op een aantal punten hebben wij graag een stuk versterking. Op het gebied van communicatie zou het helpen om op of naast containers duidelijk te maken waar de eerstvolgende container is. Dat is simpel, maar ook erg effectief. Verder meer bakkies voor zakkies. Het inleveren van een volle zak vuilnisafval, zwerfafval bij een horecaondernemer is al enorm succesvol. We zullen zeggen: meer bakkies voor zakkies. Op de volgende punten missen we echt visie en denken we dat het fors beter kan. Om bedrijven en zeker het Havenbedrijf intensiever mee te nemen in het plan hebben wij een aantal ideeën verwerkt in een motie. Ze worden zo aardig uit de wind gehouden in dit plan en om het te verwerken in het plan zorgt voor meer houvast. Dat is precies wat kan worden verankerd in het stuk. We hebben een motie over het wegwerpplastic bij evenementen. Dat volgt uit een aangenomen motie in 2018 van GroenLinks, genaamd 'Schone evenementen'. De gemeente heeft een uitzonderlijke positie om in de APV ervoor te zorgen dat herbruikbare bekertjes de norm wordt en de wethouder kan dit ook gewoon realiseren middels de APV. Als laatste, daar waar het Rotterdams WeerWoord, waar we het straks over gaan hebben, en schoner samenkomen, de kades van Rotterdam, zeker die enorm versteend zijn zoals de Wilhelminapier en Lloydkwartier, plaats daar kaderanden en het liefst ook zo groen mogelijk, zodat afval niet het water in kan, en zo hebben we een stukje klimaatadaptatie. Om mee te eindigen, GroenLinks wil benadrukken dat hogere boetes en strenger handhaven niet de oplossing gaat zijn. Hoe graag de VVD ook wil dat bij iedere container een handhaver en een camera staat, dat daarbovenop de boetes ook nog eens worden verdubbeld, denken wij graag na in oplossingen en niet in symptoombestrijding. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Voorkom naastplaatsing door communicatie op containers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- naastplaatsing zorgt voor meer vuil op straat;
- het regelmatig voorkomt dat een container vol zit en er daarom vuilniszakken naast de container worden gelegd;

overwegende dat:

- door middel van goede en toegankelijke communicatie het mogelijk is om mensen te wijzen op containers in de buurt;
- niet iedereen weet dat op het internet te zien is waar de containers liggen;
- toegankelijke communicatie kan zorgen voor minder naastplaatsingen;

verzoekt het college:

- als pilot op of naast containers informatie te voorzien over waar de dichtstbijzijnde containers zijn, bijvoorbeeld met een sticker of een bord;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

Motie 7. Meer bakkes voor zakjes

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agenda 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- het concept 'bakke voor een zakke' erg goed werkt bij de Kralingse Plas;
- de hele stad gebaat is bij het opruimen van zwerfafval door bewoners;

overwegende dat:

- het implementeren van bakke voor een zakke in de rest van de stad een laagdrempelige manier is om bewoners te betrekken bij het opruimen van zwerfafval en hen bewust te maken van de omvang van het zwerfafval in Rotterdam;

verzoekt het college:

- bakke voor een zakke uit te rollen over de gehele stad;
- de uitbreiding naar de stad te beginnen met een rondje Maas;
- deelname aan bakke voor een zakke voor ondernemers aantrekkelijk te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

Motie 8. Bedrijven intensiever meenemen in SchoonR

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- het Havenbedrijf de doelstelling heeft een circulaire haven te zijn;
- op dit moment niemand de formele verantwoordelijkheid heeft voor het opruimen van afval in het water in het havengebied;
- voor bedrijven nu twee maandelijkse acties en één jaarlijkse actie in de nota staan om hen te controleren in het juist aanleveren van hun afval;
- door het ingaan van de nieuwe Omgevingswet vervalt de 25-meter-regel voor bedrijven en krijgen gemeenten de mogelijkheid om deze regel naar eigen inzicht in te vullen;

overwegende dat:

- om te werken aan de doelstellingen van het verminderen van afval het belangrijk is om het gebruik van 'virgin plastics' zoveel mogelijk in te perken;
- het belangrijk is om afval uit het water te halen voordat het naar zee gaat en daar schade aanbrengt;

- burgers nu vaker gecontroleerd gaan worden op het misplaatsen van afval dan bedrijven en dit uit verhouding is aangezien bedrijven meer afval produceren dan een individu;
- in de nota Samen SchoonR staat dat er maandelijks één actie is voor het handhaven van de 25-meter-regel;
- type C bedrijven uitgesloten zijn van het voldoen aan de 25-meter-regel;

verzoekt het college:

- vast te leggen dat het Havenbedrijf verantwoordelijk is voor het opruimen van afval in de haven, niet alleen op land maar specifiek in het water;
- met het Havenbedrijf af te spreken dat bij de doelstelling van het zijn van een circulaire haven de verantwoordelijkheid komt om bedrijven die werken met 'virgin plastics' geen plek meer te bieden op het haventerrein;
- de controle op bedrijven ten minste gelijk te trekken met de controle op burgers en daarom de bedrijfscontrole te intensiveren;
- te garanderen dat er onder de nieuwe Omgevingswet een opvolger van de 25-meter-regel komt waar de regeling uitgebreid wordt naar 300 meter en deze nieuwe regeling zo in te richten dat alle bedrijven, inclusief type C bedrijven, moeten voldoen aan de regeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

Motie 9. Weg met wegwerpplastic

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- de Rotterdamse gemeenteraad op 18 december 2018 bijna unaniem de motie van GroenLinks 'Schone evenementen' heeft aangenomen met als doel om single use plastics niet langer toe te staan tijdens evenementen;
- het vorige college als uitwerking hiervan op vrijwillige basis een 'Duurzame deal' heeft gesloten met een aantal organisatoren van evenementen in Rotterdam;
- de gemeente bij het organiseren van Koningsdag in strijd met de afspraken in de deal heeft gekozen voor de inzet van eenmalige wegwerpbekers in plaats van herbruikbare cups;
- vanaf 1 januari 2024 het gebruik van herbruikbare bekens 'de norm' is in de wet, maar dat wegwerp desondanks toegestaan is, tenzij gemeenten in de APV een verbod opnemen op het gebruik van single use plastics;

overwegende dat:

- de nadrukkelijke wens van de gemeenteraad uit 2018 nog niet in praktijk is gebracht;
- volgens een onafhankelijke levenscyclusanalyse uit 2020 in opdracht van Rijkswaterstaat gebruik van herbruikbare festivalbekers na 5 keer hervullen al duurzamer is dan wegwerp, inclusief productie, materiaalgebruik, vervoer en industrieel spoelen;
- producten met een lange levensduur uit oogpunt van circulariteit, en passend bij de doelen uit de Grondstoffennota, de voorkeur genieten boven eenmalig gebruik van grondstoffen, ook wanneer eenmalige producten (in het beste geval) worden gerecycled;
- alternatieven voor wegwerpplastic ruim voorhanden zijn tegen concurrerende tarieven;

verzoekt het college:

- de vrijwillige afspraken in de Duurzame deal ten aanzien van het gebruik van single use plastics op evenementen te verankeren in de APV, zodat dit principe gaat gelden voor alle evenementen in de stad;
- organisatoren zo nodig te faciliteren met advies over het inzetten van (bestaande) alternatieven voor single use producten;

en gaat over tot de orde van de dag."

M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

Motie 10. Benut kaderanden met groen voor minder afval

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen Schoon 2023-2026;

constaterende dat:

- veel van het afval in het rivierwater via de kade in het water valt;

overwegende dat:

- het opruimen van afval op land vele malen makkelijker is dan het opruimen van afval uit het water;
- het plaatsen van kaderanden een makkelijke oplossing is voor het voorkomen van afval wat vanaf de kade in het water komt;
- de plaatsing van een keerwand al een succes is gebleken bij de Mercuriusweg;
- het plaatsen van een groene kaderand kan helpen bij het vergroenen van de stad en een bijdrage levert aan de klimaatadaptatie opgave;

verzoekt het college:

- kaderanden te plaatsen om te voorkomen dat afval van de kade in het water waait;
- te onderzoeken of het plaatsen van kaderanden op een groene manier kan, door bijvoorbeeld hegjes te gebruiken als kaderand;
- te beginnen met het plaatsen van de kaderanden bij kades die het het hardste nodig hebben zoals de Wilhelminapier en de kades van het Lloydkwartier;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

Motie 11. Eric Alblas-prijs

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- Eric Alblas, ook wel bekend als de lachgasman, helaas afgelopen week is overleden;
- hij een ontzettend groot hart had en zich actief inzette voor een schone stad door bijna dagelijks zwerfvuil op te ruimen;
- bewoners als de heer Alblas enorm gewaardeerd zijn;

verzoekt het college:

- een prijs genaamd 'Eric Alblas-prijs' te introduceren;

- deze prijs jaarlijks uit te reiken aan een Rotterdammer of een groep Rotterdammers die zich actief inzet(ten) voor een schone stad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, een beter milieu begint bij jezelf en zo is het inderdaad ook. De vraag hoe bewoners omgaan met hun afval wordt in de eerste plaats volgens mij toch nog bepaald door de mogelijkheden die ze hebben. Dat zijn de bepalende factoren. Voorzitter, goed dat de wethouder met deze nota komt en beleidsmaatregelen verder worden ingezet die mogelijkheden verruimen, de bepalende factoren beïnvloeden. Voorzitter, de balans tussen preventieve maatregelen en reactieve maatregelen is van essentieel belang. Ik zie heel veel goede punten in deze nota. Maar voorzitter, DENK ziet de oplossing om gedrag te beïnvloeden meer in het faciliteren en motiveren. We vinden het dan ook terecht dat dit prioriteit heeft in het plan en we zijn blij met de inzet van de wethouder. Voorzitter, de inzet op grotere of extra afvalcontainers, perscontainers, nieuwe ontwerpen, extra communicatie, we zijn er blij mee. En voorzitter, deze strategie moet actief worden ingezet. Ik vraag de wethouder op dit punt wel de toezegging om in eerste instantie ook vooral in te zetten op deze punten. Want voorzitter, net zoals ik al aangaf, de oplossing zit meer in het faciliteren en motiveren.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, wij zijn dol op faciliteren en motiveren. Wij zijn dan ook benieuwd wat DENK vindt van een coalitiepartij die de boetes wil verdubbelen.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, nu wil het dat ik dertig seconden krijg om erop te reageren wat ik vind van een coalitiepartij. Ik heb daar niets over te vinden. Het is het recht om een motie in te dienen. Zal ik daar voor of tegen stemmen? Dat zult u later zien tijdens de stemmingen. Maar ik ben wel van mening dat dat niet de eerste weg is die we zouden moeten bewandelen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, ik vind het vrij bijzonder dat DENK hier dus geen mening over heeft, zeker omdat verdubbelen van de boetes ervoor zal zorgen dat de laagste inkomens het hardst worden geraakt.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, we hebben zeker wel een mening hierover. De vraag is natuurlijk...

De **VOORZITTER**. U bent aan het woord mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). De vraag is natuurlijk of wij daarin mee zullen gaan, en zoals ik aangeef, dat is wat wij bij de stemming zullen laten zien.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, dank u wel. Ik hoor mevrouw Morkoç weer over de laagste inkomens, maar ook de laagste inkomens hebben weer heel andere voordelen. U weet dat zij kwijtschelding kunnen krijgen van de afvalstoffenheffing. Dus wat wij vragen is gewoon orde en handhaving. En dat betekent gewoon dat of je nu een hoog inkomen hebt of een laag inkomen, als je de zak ernaast zet ben je de haas en krijg je een bon.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, ik vind het vooral bijzonder dat mevrouw Morkoç ervan uitgaat dat mensen met een laag inkomen dus maar de afvalzak ernaast zetten. Wat ons betreft heeft het daar helemaal niets mee te maken en moet je gewoon iemand die de regels overtreedt, bestraffen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, dan begrijpt de VVD proporties niet. Als je een laag inkomen hebt zal een boete die hoger is, harder raken dan voor iemand met een hoog inkomen. Dat is hoe dat werkt.

De **VOORZITTER**. Om geen misverstanden in deze raadsdebatten te laten bestaan, mijnheer Van Schaik, u zei net: dan ben je de haas. Volgens mij bedoelt u: dan ben je de sjaak, hè? Mijnheer Van Schaik hoort mij niet. U zei net: dan ben je de haas, maar u bedoelt waarschijnlijk: dan ben je de sjaak.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Het haasje, de sjaak, je kunt van alles zijn. Voorzitter, ik wil als u mij toestaat even reageren op mevrouw Morkoç. Waar het om gaat is heel simpel. Kijk, u begint nu natuurlijk ergens over, maar het heeft niets met inkomens te maken, ook met gevangenisstraffen niet. Of je een hoog inkomen hebt of een laag inkomen, dat heeft er niets mee te maken. Waar het gewoon heel simpel om gaat, je krijgt hier namelijk regels en regels moeten gewoon uitgevoerd worden. En u vindt dat schijnbaar gewoon goed. Hier herken ik gewoon weer GroenLinks in. Weet je wat we nu doen? Die man die keihard werkt pakken we aan omdat hij zijn zak niet kwijt kan, die geven we een bekeuring. En als je nu maar een laag inkomen hebt of je zit, noem maar op, dan hoeft het allemaal niet meer te gebeuren. Waar hebben we het nu over?

De **VOORZITTER**. Het hoeft niet mevrouw Morkoç. Mevrouw Mohamed-Hoesein, u kunt verdergaan.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, uiteindelijk gaat het bij ons om het faciliteren. We moeten ervoor zorgen dat dat wat er gedaan kan worden aan de zijde van de gemeente, op orde is, dat mensen niet meer het idee hebben dat ze de vuilniszak naast de container moeten plaatsen. Voorzitter, de wethouder gaf in de commissie eerder aan dat er ook bijvangsten worden gedaan door de naastplaatsingen met cameratoezicht. En ik heb een vraag gesteld over voldoende, gerichte en passende communicatie. Ik heb in de brief die ik heb ontvangen van de wethouder gezien dat dat in elk geval bij de plaatsing van de camera's in 2020 is gebeurd. Maar ik ben wel benieuwd naar de situatie na 2020, want zijn er camera's na die tijd geplaatst, nieuwe of andere camera's, mobiele units bijvoorbeeld? En voorzitter, ik ben ook benieuwd naar het verloop van bewoners. Want die veranderen ook in de loop der tijd. Worden die ook geïnformeerd en hoe doet u dat voorzitter? Afhankelijk van de beantwoording overweeg ik op dit punt een motie in te dienen. Voorzitter, tijdens de commissie benoemde ik al de vraag of er voldoende

wettelijke basis is om de naastplaatsingen te kwalificeren als bijvangst en er cameratoezicht voor te gebruiken, ook nogmaals refererend naar de brief. Persoonlijk vind ik dat illegaal vuilstorten dat wordt aangehaald in de brief, toch wel van een andere orde is dan een naastplaatsing. Is er niet het risico dat we een precedent scheppen op basis waarvan het recht op privacy van burgers wordt geschonden door deze maatregel uit te breiden, uit te leggen naar relatief kleine overtredingen, zonder eerst andere, minder ingrijpende maatregelen te hebben uitgeput? Daar raak ik weer het punt van faciliteren, waar de wethouder in deze nota wel op inzet, maar ook al voorsorteert op het uitputten van die maatregelen. Want voorzitter, ik benoem dat omdat in veel andere steden juist de basis van subsidiariteit en proportionaliteit is gekeken en eerst de keuze is gemaakt om cameratoezicht niet te gebruiken voor bijvangsten. Voorzitter, los van de discussie of bijvangsten juridisch onderbouwd of ethisch zijn, zie ik het belang van communicatie voor de inzet en impact van camera's, zoals ik al heb benoemd. Voorzitter, twee kritische kanttekeningen, maar laat ik duidelijk zijn. We zijn blij met de inzet, we zijn blij met de nota. Het voorstel is een deugdelijk voorstel waar Rotterdam in elk geval schoner van zal worden. We moeten alleen niet doorschieten in repressie en zeker niet als de gemeente zelf nu al aan de bak gaat met een goed plan om te zorgen dat alle randvoorwaarden op orde zijn.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Voorzitter, toen ik vanochtend hier naar het stadhuis toe kwam, reed ik om 7.15 uur over de Crooswijkseweg en daar zag ik hoe hard onze schonestadmensen alweer bezig waren met het vuil, het zwerfvuil rond en om die Crooswijkseweg op te ruimen. Toevallig vandaag bespreken wij deze nota SchoonR 2023-2026. Voorkomen, beperken, handhaven en opruimen. VBHO, een mooie afkorting. De nota is op de leest van Leefbaar Rotterdam geschreven. Er staat geen woord Spaans in. Waarmee wij onze toppers, ja, van de Laagjes tot Kleinpolderplein vrolijk van worden, inclusief onze BN'er aan de Maas. Wij worden er ook vrolijk van en wij worden nog vrolijker omdat de wethouder ons vandaag ook allemaal een sleutel heeft gegeven, de sleutel tot de afvalcontainer. Laten we daar ook gebruik van maken. Dank daarvoor wethouder. Voorzitter, in het verleden stond ik hier regelmatig als het om de buitenruimte en vervuiling ging, maar na het lezen van deze nota betekent dat niet dat dat niet gebeurt. Want ik zal scherp op de wethouder blijven letten en op de uitvoering van deze nota. Voorkomen, beperken, handhaven en opruimen. Ik heb er alle vertrouwen in dat het goed komt. Voorkomen, we hebben een aantal maatregelen die erin staan. Daar kan Leefbaar Rotterdam helemaal mee leven. Ook het beperken, ook heel belangrijk. En wat betreft het handhaven is Leefbaar Rotterdam blij dat ze eindelijk een keer hebben gekregen wat ze al heel lang vroegen. Singapore aan de Maas, de vervuiler betaalt. En of je nu een laag inkomen hebt of een hoog inkomen, het maakt mij niet uit. Je betaalt er gewoon voor. Dat leert af. Want die andere Rotterdammers die 's ochtends om 6.00 uur hun bedje uit rollen, die betalen de kosten van de zoi die jij achterlaat. En dat gebeurt gewoon niet als het aan Leefbaar Rotterdam ligt. Ook van camera's is Leefbaar Rotterdam een voorstander, want elders in het land heeft dat gewerkt dat er 60% minder bijplaatsingen zijn. Dat hebben ze met camera's gedaan maar ook met dummycamera's en dat werkt eigenlijk heel goed. En ook aan het opruimen wordt gedacht, want waar vind je eigenlijk wat wij allemaal doen? Ik heb er eens een lijstje van gemaakt. Als je wil kun je een kano krijgen of een supboard en dan kun je het afval ophalen. Als je dat wil. We hebben knijperkasten, we doen prikrondes. We hebben meer dan 1300 mensen die ook zien dat we het vuil op moeten ruimen. Maar dat niet alleen, de mogelijkheden. Er komen elektrische bakfietsen, ze zijn er al. Het is een succes. De milieuparken zeven dagen per week open. Containers in de wijk, pop-up, we doen het allemaal. Extra containers in parken als er een festival is geweest. En mijnheer Vonk, we testen zelfs met de vuilvangers dat het vuil niet naar de zee kan drijven. Daar gaan we mee

testen en daar komt waarschijnlijk ook een machine voor. En we gaan extra containers plaatsen. Want ook hier is doorgedrongen dat het winkelen via de webshops is toegenomen. Extra papiercontainers, maar ook extra restcontainers. Voorzitter, ik kan alleen maar zeggen: het is een fantastisch rapport. Het is op de leest van Leefbaar Rotterdam geschreven. Ik zou wel aan de wethouder toch wat willen vragen, en dat is: zet die MeldR-campagne er nu nog eens even goed in. Denk een beetje aan voorlichting op scholen. En ik zou graag een evaluatie van u willen hebben, later dit jaar of volgend jaar, hoe het met de boetes is gegaan. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, we zijn allereerst heel blij dat dit onderwerp met zoveel voortvarendheid wordt opgepakt. Zo voortvarend zelfs dat als je nu op de website van de gemeente Rotterdam kijkt, de nieuwe boetebedragen al gepubliceerd zijn, dus eigenlijk is deze bespreking helemaal niet meer nodig, lijkt het wel. Voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen dat het standaard is, maar volgens mij is het eerst aan ons om zo meteen het raadsvoorstel aan te nemen voordat de nieuwe boetes ingaan, want anders is dit debat een beetje voor de Bühne. Dan kunnen we net zo goed hier geen debat voeren. Maar nogmaals, complimenten voor de voortvarendheid en dat van die website moeten we ook niet al te zwaar opnemen. Complimenten ook voor de samenwerking die hierin met organisaties als Zwerfje. Het is een onderwerp dat veel mensen bezighoudt en logisch, je voelt je ook veel beter als de straten en parken schoon zijn. En een omgeving vol zwerfafval, naastplaatsingen en wat dan al niet, leidt alleen maar tot grote ergernis. En dat we allemaal een sleutel van de wethouder hebben gekregen om ergernis twee, een vastzittende afvalbak los te maken, betreft ons allemaal. Ik persoonlijk heb er helaas niet direct wat aan, want in mijn omgeving staan ze niet. Wij hebben in onze wijk allemaal klike's, maar ik geef hem aan onze woordvoerder Co Engberts, die zich ongeveer wekelijks hierover beklaagt, te laat op zijn werk komt omdat hij weer een rondje door de wijk moet om een vrije afvalbak te vinden en dat is nu voorbij en dat maakt ook mijn leven een stuk fijner met de afspraken die ik met hem heb. Ik begrijp dat de wijkraadsleden ook zo'n sleutel krijgen en dat is een mooi gebaar. Maar laat dat geen doekje voor het bloeden zijn. Want we kregen best veel signalen van wijkraden die vinden dat ze intensiever betrokken moeten zijn bij dit onderwerp. Juist zij worden aangesproken op dit onderwerp en zij kennen de wijk. Maak gebruik van hun kennis en inzet. Die belofte, die toezegging hebben we in de commissie gekregen en we zullen er dan ook goed op letten. De signalen die wij krijgen zullen we dan ook doorgeven aan uw nieuwe politieke adviseur zodra die is begonnen. En trouwens nog van harte gefeliciteerd met de mooie nieuwe functie van uw politiek adviseur. Voorzitter, wat ons wel heeft verbaasd is de verhoging van de boetes. Wij zijn niet tegen boetes maar we geloven ook niet dat het zwaarder straffen leidt tot betere resultaten. De boetes moeten wel proportioneel blijven. En ondanks de mogelijkheid om hier een soort maatschappelijke straf van te maken, waarbij we ons afvragen wat hier de juridische basis van is, want wij kennen die niet, maar misschien kan de wethouder daar zo meteen duidelijkheid over geven. Het lijkt ons een economisch delict en in de wet staan gewoon twee typen straffen, een gevangenisstraf of een geldboete. Maar hier bedenken we iets anders, dus wat is de juridische basis daarvan? Maar we zien ook met lede ogen aan dat we ondernemers wel alleen maar lief aanspreken en waarschuwen. De vraag is dan ook: u wilt de handhaving op de 25-meter-regel vaker gaan bespreken, maar hoe vaak heeft u nu al een boete gegeven? Hoe vaak hebben we ondernemers nu al een boete gegeven omdat zij zich niet houden aan de afvalstoffenverordening die we kennen, voordat u de boete voor burgers gaat verhogen? Wij denken dat dat ook veel steviger moet, omdat dat een bron is van ergernis. En voorzitter, dit is zeker geen pleidooi voor hogere straffen, want die boetes zijn al hoog wat ons betreft. We zullen veel meer moeten inzetten op het voorkomen dat plastic afval en afval door de straten

waait of in het water terechtkomt. Plasticvrije terrassen zouden daarvoor een goede bijdrage kunnen zijn en hier en daar gebeurt het al op vrijwillige basis. Zeven horecagelegenheden langs de Rotte die zelf hebben afgesproken om geen plastic meer te gebruiken. Maar dat zou breder moeten. Het is helemaal niet duurder, dus dat is ook geen argument. Wij vinden dat eigenlijk alle horecaterrassen plasticvrij zouden moeten en daarvoor hebben we een motie. Dan heb ik nog een andere motie. Daarvoor pak ik even terug naar de insprekbijdrage van Zwerfie, die met de goede suggestie kwam van plasticvrije vuurwerkshows. Iets wat ik helemaal niet wist, is dat er na een vuurwerkshow tienduizenden kleine stukjes plastic zich over de wijde omgeving verspreiden. Daar hebben we ook een motie voor, om voortaan bij het afgeven van een vergunning voor een vuurwerkshow de organisator te verbieden dat er plastic vrijkomt bij het afschieten van vuurwerk. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Twee moties, 'Knalplastic' en 'Plasticvrije terrassen'. Ik zie alleen dat de motie is ondertekend door de heer Engberts en die is er niet, dus er moet een andere handtekening onder. U krijgt ze weer van mij terug.

De heer Moti heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12. Knalplastic

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van 'Nota Samen SchoonR 2023-2026';

constaterende dat:

- uit onderzoek na een vuurwerkshow in de gemeente Vijfheerenlanden is gebleken dat bij één professionele vuurwerkshow alleen al tienduizenden stukjes plastic neerdalen;

overwegende dat:

- in Rotterdam professionele vuurwerkshows over het algemeen vanaf het water worden afgestoken en knalplastic veelal in de wateren terecht komt en daardoor moeilijk of niet is op te ruimen;
- geen Europees of landelijk beleid bestaat om plastic vervuiling door professionele vuurwerkshows te reguleren;
- de gemeenteraad van Rotterdam heeft vastgesteld om in 2030 de hoeveelheid zwerfafval in onze wateren terug te dringen met 90%;
- er alternatieven bestaan voor plastic-houdend vuurwerk;

verzoekt het college om:

- in evenementenvergunningen voor vuurwerkshows voortaan het gebruik van plasticvrij vuurwerk als voorwaarde op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti

Motie 13. Plasticvrije terrassen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van 'Nota Samen SchoonR 2023-2026';

constaterende dat:

- in het stroomgebied van de Rotte op dit moment 7 horecabedrijven op vrijwillige basis een plasticvrij terras hebben;
- op een plasticvrij terras geen verpakkingen of andere plastic producten aanwezig zijn en derhalve niets kan wegwaaien;

overwegende dat:

- horecaondernemers advies en hulp kunnen krijgen van andere horecaondernemers bij het omschakelen naar plasticvrij;
- de praktijk uitwijst dat omschakeling rendabel is en veelal leidt tot een hogere marge;
- de gemeenteraad van Rotterdam heeft vastgesteld om in 2030 de hoeveelheid zwerfafval in onze wateren terug te dringen met 90%;
- met plasticvrije terrassen de hoeveelheid zwerfafval in het water bij de bron wordt teruggedrongen;
- een plasticvrij terras, ondanks de grote voordelen, een marginaal verschijnsel is en uitrol naar alle terrassen in Rotterdam op vrijwillige basis niet spoedig in het verschiet ligt;

verzoekt het college om:

- bij aanvraag of verlenging van een exploitatievergunning horeca met terras als voorwaarde te stellen dat het terras plasticvrij is;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik had zijn spreektijd kunnen gebruiken, maar ik gebruik toch mijn eigen kaartje voorzitter. Voorzitter, een paar weken geleden kregen we een bloemetje van de wijkraad Bospolder, maar dat werd weggehaald want dat mag niet. En vandaag vond ik dit op mijn bureau. Ik dacht: dat zal wel zwerfvuil zijn, dus ik heb die QR-code gescand en melding gemaakt dat ik een sleutel van een afvalcontainer in de raadzaal heb gevonden. En de melding is geaccepteerd, dus ik heb bericht gekregen, ik heb een nummer voor deze melding voorzitter. Goed voorzitter, hartstikke goed, allemaal loftuitingen, die ga ik allemaal niet overdoen. Maar we hebben al een paar honderd, heel veel van die adoptanten van containers. En die mensen willen ook graag af en toe hun mening laten weten over hoe dat is. Want zij zijn de vuilexperts in al die wijken, al die ogen en oren in de stad. Daarom hebben wij een motie gemaakt over een jaarlijkse evaluatie onder containeradoptanten. Want zij zien heel veel, maar zij worden zelf te weinig gezien. Vandaar deze motie. En een andere motie voorzitter gaat erover dat mensen dingen naast de container zetten, soms ook omdat ze denken: het is zonde om het weg te gooien want het is eigenlijk nog heel goed. Iemand anders kan daar blij van worden, dus zetten we het naast de container en dan neemt iemand het wel mee. Maar ja, dat moet natuurlijk niet, dus er is behoefte in de wijken aan circulair Rotterdam, dus ruilwinkels, ruilplekken, we hebben al kasten voor boeken en andere dingen, maar dat er plekken komen in de stad waar mensen wat volgens hen nog goed is ergens kwijt kunnen. In huizen van de wijk of ergens op een plein in een hoekje dat daarvoor bestemd is. Die twee moties wil ik namens de SP graag indienen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 14. Ruilwinkels in plaats van grofvuil op straat

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 6.2 'Samen SchoonR';

constaterende dat:

- bij containers nogal eens goede spullen worden naast geplaatst die prima nog een ronde mee kunnen;
- bij ophaalrondes voor grof vuil ook de goede spullen worden gekraakt in de vuilniswagen;
- kringloopwinkels soms ver weg zijn voor mensen, waardoor een drempel bestaat om te kiezen voor levensverlenging van producten;

overwegende dat:

- kringloopwinkels de laatste jaren duurder zijn geworden;
- in Rotterdam veel armoede heerst;
- een product dat de één niet meer nodig heeft, zeer welkom kan zijn voor een buurtgenoot;
- het voorkomt dat bewoners bewust goede spullen bij de container zetten ten behoeve van buurtgenoten;
- er nu geen goede plekken zijn voor het uitruilen van goede producten in de wijken dichtbij huis;

verzoekt het college:

- analoog aan de boekenkastjes, opruimmaterialenkasten en voedselkasten een pilot te starten met een forse ruilkast voor huishoudelijke goederen;
- in samenspraak met Huizen van de Wijk of andere openbaar toegankelijke gebouwen een hoek of ruimte (onbemenst) in te richten als ruilwinkel;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 15. Jaarlijkse evaluatie onder containeradoptanten

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 6.2 'Samen SchoonR';

constaterende dat:

- containeradoptanten de plekken van containers in de buurt in de gaten houden en schoonhouden;
- er voor de laatste keer in 2020 een onderzoek is uitgevoerd onder containeradoptanten;

overwegende dat:

- containeradoptanten als geen ander weten waar, hoe en waarom het eventueel misgaat met het opruimen van afval;
- het goed is om jaarlijks een evaluatie te houden onder de steeds groeiende groep containeradoptanten;

verzoekt het college:

- om jaarlijks een (anonieme) evaluatie te houden onder alle containeradoptanten om de effectiviteit van het afvalbeleid, en wat er beter kan, te meten;
- de raad op de hoogte te houden van de resultaten van de evaluatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mag ik nog iemand het woord geven? Mijnheer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Voorzitter, toen we de nota aan het behandelen waren in de commissie, schoot collega Engberts mij toch nog even aan met de opmerking dat hij wel een klein historisch haakje had verwacht. Want inderdaad, in de commissie geen vragen over beerputten uit de middeleeuwen of een verwijzing naar de wilde staking van de opruimers van de Afrikaandermarkt eind november 1984, waar men op de donderdagavond met de weersvoorspelling van windkracht 7 wel in de piepzak zat met dat vuil. Maar daarover nadenkend dacht ik, is het misschien toch wel even interessant om nog wat in de recentere historie van het vuilnis, van het zwerfvuil te duiken, omdat het misschien ook wel wat verhelderend kan zijn. Immers, zolang ik zelf ook in Rotterdam woon, politiek actief ben, zolang ik met de Rotterdammers klets over hun stad, en ik ben er niet de enige in, daar waar het hart van vol zit, daar loopt met Rotterdamse tongval de mond van over, inderdaad vuil, vuilnis en zwerfvuil. Een term zwerfvuil, die overigens pas in de jaren zeventig zijn intrede doet in de Nederlandse dagbladen, om richting eind jaren zeventig ook echt een serieus probleem te worden. Dat was al zo toen de heer J. Leeuwenburg uit Rotterdam in 1976 in een ingezonden brief in het Vrije Volk verzuchtte over dat zwerfvuil: "Het is schandalig zoals sommigen de vrije natuur met vuil besmeren", om te vervolgen: "Pas op, als je er iets van zegt, want dan kun je een pak slaag krijgen." Alsof er in bijna vijftig jaar niets is veranderd. Of toen de Roteb-wijkopzichter Lagerwerf, die had je toen ook wethouder, en die kon zelfs boetes uitdelen, bij een heterdaadje in 1984 aangaf dat de Roteb de mensen had verwend. Zijn suggestie: minder vaak ophalen, haal je het vijf keer op, dan wordt het vijf keer een zootje. Doe je het één keer, dan is het slechts één keer rommel. Dat is op zich ook een interessante vorm van omdenken. Nee, dan toch liever de nota SchoonR van wethouder Karremans, die niet alleen met enige regelmaat zijn eigen oranje kloffie aantrekt om mee te helpen de rommel op te ruimen en de stad schoon te houden. Net als tal van groepen in de stad die dat ook doen. Want zoals de inspreker van Zwerfie in de commissie ook aangaf, opruimen, prikken, dat moet ook een feestje zijn. Dank ook voor de ontvangen containersleutel om daar zelf ook nog extra aan bij te kunnen dragen. En wat ons betreft ook waardering voor deze nota die er ligt. Niet alleen is die helder leesbaar en duidelijk, de pijlers waarop het beleid wordt gebaseerd zijn wat D66 betreft ook in balans. Een prima afweging tussen voorkomen, beperken, opruimen en handhaven. Daarvoor hoeft wat D66 betreft ook niet nog eens extra spierballen te worden gerold met Inspector Gadgets in de bosjes of dubbele boetes. Maar tegelijkertijd liggen er ook mooie plannen die iets meer op die voorkomen- en beperken-kant zitten, het nudgen. Wellicht sluit dat ook iets meer aan bij het wereldbeeld van mij als D66'er, vertrouw op de eigen kracht van mensen als een van de vijf richtingwijzers. Maar leren we dan niets van de historie? Misschien wel, al is het alleen maar de kinderlijke naïviteit uit de jaren zeventig, dat plastic geen enkel probleem was en geen enkel gevaar opleverde zoals de directeur kunststof en rubber van TNO in 1972 aangaf in de krant. Daar denken we door schade en schande toch iets anders over en wat dat betreft vanuit mij en de ChristenUnie toch ook één motie om een van de vervelendste plastics, geëxpandeerd polystyreen oftewel piepschuim aan te pakken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 16. Pi-Pa-Piepschuim

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 6.2: Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- piep- en purschuim afkomstig van onder meer isolatiemateriaal, eps-parels en verpakkingsmateriaal (van met name elektronica) veelvuldig voorkomt op rivieroeveren en in het stedelijk groen;
- dit schuim niet afbreekt en moeilijk is op te ruimen, omdat het tot kleine fragmenten uiteenvalt;
- piepschuim onder meer wordt gemorst van bouwplaatsen en door consumenten naast containers wordt gezet of in stukken wordt gekrakt (waarbij lekkage ontstaat);

overwegende dat:

- in het nieuwe schoonplan Samen SchoonR geen speciale aandacht is voor piep- en purschuim;
- voor afval in het water een reductiedoel van 90% is vastgesteld voor het jaar 2030;

verzoekt het college:

- om piepschuim als component in het zwerfafval al tijdens de looptijd van Samen SchoonR terug te helpen dringen en het gescheiden aanbieden van piepschuim zo laagdrempelig mogelijk te maken;
- er zorg voor te dragen dat in de communicatie-uitingen rondom pop-upmilieustraten en afvalinzameling speciale aandacht wordt geschonken aan inzameling van piepschuim;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Volt is blij met de inzet van het college voor een schone stad. Een mooie nota, heel veel verschillende maatregelen, dus superpositief. Ook dank voor de sleutel. In tegenstelling tot de heer Moti woon ik in een huis waar ongeveer driehonderd burens straks weten dat ik die sleutel heb, dus daar maak ik me wel een klein beetje zorgen over, maar een heel mooi initiatief en dank u wel daarvoor. Wij missen in het stuk nog iets over de groene stad. Basic criminologie en de broken window theory zeggen altijd: als het ergens vuil is, als het ergens rommelig is, gaan mensen zich ook anders gedragen. In 2019 hebben we een onderzoek gedaan naar de containertuintjes en de resultaten waren op dat moment positief. Er werd gezegd 25% minder afval, het zag er mooi uit, iedereen was blij en zelfs na drie maanden bleek dat nog steeds de effecten zeer positief waren. Wij zouden graag zien dat we daarmee doorgaan, al was het maar een experiment, al was het maar kleinschalig, maar laten we dit monitoren en in de gaten houden, zodat we ervoor kunnen zorgen dat we die kennis mee kunnen nemen naar echt betere containers en een betere openbare ruimte. Dus daarom dienen wij de volgende motie in, samen met GroenLinks en de ChristenUnie. Een puntje van orde, mag ik straks de tijd weer terug?

De **VOORZITTER**. U krijgt er ruim dertig seconden bij.

De heer **KIND** (volt). Dan gaan we vervolgens over naar een actueel onderwerp, de vapes. We zien ze steeds meer op straat liggen, ook op festivals, hele terreinen vol met vapes. En eigenlijk moeten we toch concluderen dat we op een batterij aan het zuigen zijn eigenlijk, met een smaakje, dus dat hoort niet als zwerfvuilafval benaderd te worden en daar moeten we eigenlijk op een aparte manier mee omgaan. Ook al weten we dat het in oktober wordt verboden, toch graag stappen deze zomer, omdat het toch wel erg schadelijk is voor het milieu en we dit niet willen hebben. Dus daarom dienen we de volgende motie in. Dan nog een ander onderwerp. Het is nog niet besproken, maar je ziet toch dat het uiteindelijk het beste in de raad naar boven haalt. We hebben heel veel besproken maar één onderwerp nog niet en dan is toch het onderdeel geluidsoverlast. Die ondergrondse containers moeten we natuurlijk legen en dat moeten we zo efficiënt mogelijk doen. Maar wat we ook zien is dat ze vaak in het weekend om 7.00 uur 's ochtends bijvoorbeeld, rondom flatgebouwen, die toch een soort klankkasten zijn, daar worden geleege. En dat leidt toch tot verstorende effecten voor bewoners. We willen graag vragen aan de wethouder wat we daar nu aan gaan doen, we dachten een motie gaat misschien wat te ver. Monitoren we dat en zorgen we er ook voor dat we dat bijvoorbeeld kunnen beperken als we merken dat daar te veel overlast is? Tot slot willen we de wethouder vragen te reflecteren op het storten en verbranden van Rotterdams huisafval buiten de Europese Unie. Via dergelijke afvalhandel komt alsnog huisvuil op land en in zee terecht en door een aangenomen motie in het Europees Parlement in januari 2023, is export naar landen buiten de EU in de toekomst waarschijnlijk niet meer toegestaan. Hoe wil de wethouder voorkomen dat ons afval op oneigenlijke wijze buiten de EU wordt verwerkt? Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende moties ingediend.

Motie 17. Vapes verbazingwekkend veel bij het verkeerde afval

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026';

constaterende dat:

- in de laatste jaren het gebruik van e-sigaretten, oftewel vapes, in Nederland en Rotterdam enorm is toegenomen;
- op dit moment weinig Rotterdammers er bewust van zijn dat e-sigaretten en vapes moeten worden ingeleverd bij een inleverpunt voor kleine elektronische apparaten omdat er batterijen in deze apparaten zitten;
- dit ertoe leidt dat veel vapes bij het normale afval belanden met alle schadelijke gevolgen van dien, waaronder het veroorzaken van brand en het veroorzaken van vertraging en schade in het recyclingproces;

overwegende dat:

- dit probleem met name bij grote evenementen goed zichtbaar wordt, waar het onduidelijk is of de e-sigaretten en vapes op de juiste manier worden opgeruimd;
- inleverpunten voor klein elektronisch afval met name te vinden zijn in bouwmarkten, supermarkten en drogisterijen, maar ook bij de milieustraat van de gemeente;
- Rotterdam zichzelf de doelstelling heeft gegeven om ervoor te zorgen dat in 2030 circulair de maatstaf is in Rotterdam;
- e-sigaretten en vapes met tabaksmaak in 2030 naar alle waarschijnlijkheid nog steeds in omloop zijn;

voorts overwegende dat:

- hoewel er op 1 oktober een landelijk verbod op de verkoop van e-sigaretten en vapes met een smaakje van kracht gaat, het nog onduidelijk is wat voor effect dit zal hebben op de mate waarin vapes in Rotterdam zullen worden gebruikt en weggegooid;

verzoekt het college:

- voor Rotterdam een langetermijnaanpak op te stellen waarbij er specifiek wordt ingegaan op hoe de gemeente Rotterdam van plan is om ervoor te zorgen dat de hoeveelheid e-sigaretten en vapes in het normale afval drastisch omlaag gaat;
- hierin te evalueren hoe effectief de huidige inzamelingsmethode via onder andere supermarkten en milieustraten is en te kijken of er geen betere plekken zijn om inzamelingspunten te plaatsen, bijvoorbeeld waar het gebruik hoog is, zoals bij tabakshops, hogescholen en universiteiten, en bij festivals;
- bij het opstellen van deze aanpak in gesprek te gaan met de organisatoren van grote evenementen in Rotterdam om te kijken op welke manier zij kunnen bijdragen aan het verminderen van de hoeveelheid e-sigaretten en vapes in het normale afval;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

Motie 18. Nieuw leven voor containertuintjes in Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- de gemeente een aantal jaren geleden een proef heeft gedaan met het opfleuren van containers en containertuintjes en dit een positief effect heeft op de schoonbeleving van de Rotterdammers¹;
- de gemeente Rotterdam tijdens deze proef de eerste maanden 75% minder afval aantrof rond de opgefleurde containers en drie maanden later het aantal naastplaatsingen zelfs afnam met 85%;
- de langetermijnresultaten van deze proef laten zien dat dit nog steeds leidt tot 70% minder naastplaatsingen en op de locatie waar het kunstgras met bloemen werd verwijderd, het aantal bijplaatsingen juist weer toenam²;
- tijdens deze proef gebeurde het opfleuren van de containers veelal met behulp van plakplastic, kunstgras en -bloemen;

overwegende dat:

- een groene omgeving uitnodigt tot het schoonhouden van de stad;
- de proeven met het opfleuren van de containers zijn stopgezet;
- het opfleuren met echte planten een betere, gezondere en duurzamere optie is voor Rotterdam;
- de containertuintjes bijdragen aan de schoonbeleving en het verminderen van het aantal naastplaatsingen van afval;

verzoekt het college:

- de proeven met de containertuintjes met echte planten op verschillende plekken in de stad te hervatten;

- te onderzoeken hoe bewoners vanuit de gemeente gefaciliteerd kunnen worden om een containertuintje met echte planten te starten en te onderhouden en hierover ook naar bewoners te communiceren;
- bij succes de containertuintjes steeds verder uit te breiden in de stad;
- de evaluatie te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, M.Y. Morkoç en T.J. Vonk

¹ <https://www.rotterdam.nl/opfleuren-containers>

² <https://www.gemeente.nu/ruimte-milieu/groene-veldjes-in-de-strijd-tegen-bijplaatsen-afval/>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, nog even over die leegtijden. Kijk, ik wil nog wel even zeggen dat we als stad, we willen het allemaal schoon hebben, maar het moet dan wel allemaal tijdens de uren dat we niet aan het slapen zijn. We kunnen niet alles hebben en ik ben juist heel blij dat de wethouder alles op alles zet om die stad wel schoon te krijgen. En als ik dat geluid 's ochtends hoor, want het is ook naast mijn deur, denk ik: yes, eindelijk kan ik mijn vuilniszak er weer in gooien.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, ik begrijp ook dat je het efficiënt wilt doen en dat je wilt dat zo snel mogelijk al het vuil wordt opgehaald. Daar ben ik het zeker mee eens. Waar ik wel de vraag bij stel is als er nu onevenredig veel geluidsoverlast wordt ervaren, dan wegen de kosten soms niet op tegen de baten, en daar wil ik wel een graag een uitspraak over en vooral een onderzoek op de plekken waar echt 350 tot 400 bewoners last kunnen hebben om 7.00 uur 's ochtends van één leging van de afvalcontainer.

De **VOORZITTER**. Helder. Wenst iemand anders nog het woord? Ja, mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja voorzitter, wij vinden de nota goed genoeg om voor te gaan stemmen. Fijn dat we beleid hebben op het schoonhouden van de stad. Wel ziet de Partij voor de Dieren verbeterpunten en wel liefst vijf maal. We weten dat met opgenomen beeldmateriaal van cameratoezicht eventuele naastplaatsers kunnen worden opgespoord en beboet. De wethouder beschouwt dit als een mooie bijvangst van het cameratoezicht. Wij willen niet dat camera's worden gebruikt voor handhaving op schoon in de openbare ruimte, waarmee burgers worden bespied. We kunnen geen inschatting maken of de camera weg moet, wel dat we geen beeldmateriaal meer gaan gebruiken van naastplaatsingen. Daarom hebben wij daarvoor een motie. Voorzitter, veel inwoners doen het goed, een kleine groep lapt de regels aan haar laars. Wij vinden: aanpakken die gasten. Maar bedrijven kunnen er zo mogelijk nog meer van. De 25-meter-regel wordt niet consequent nageleefd en afvalmaterialen van de bouwplaats vliegen soms in het rond omdat de bak niet is afgedekt. En soms verdwijnt bedrijfsafval in de container, wat niet mag. Wij willen graag sturen op een schoner Rotterdam met in onze handen de opruimplicht en de bouwplaatsvergunning, maar het is nu volstrekt onduidelijk hoe effectief handhaving is geweest. Daarom willen wij allereerst dat handhaving op deze punten wordt meegenomen in de jaarlijkse rapportage

over dit voorliggende schoonprogramma. Wij zouden daar graag een toezegging van de wethouder op willen. Voorzitter, het bedrijfsleven willen we op gepaste afstand houden in de uitvoering van deze schoonnota. Wij vinden het onverstandig om particuliere bedrijfsbelangen te mengen in de zorgplicht van de overheid voor een schone en gezonde leefomgeving. Wij vinden dat de publieke zaak vervuilen. We hebben specifiek het verzoek om de lobbyclub Nederland Schoon van de verpakkingindustrie op gepaste afstand te houden en vandaar een motie daarvoor. En weet u het nog voorzitter, het Wereldkampioenschap Confettischieten in het Zuiderpark vier jaar geleden? Met enorme troep in het groen als gevolg. Wij willen nog altijd een verbod op verspreiding van confetti, maar helaas ontbreekt het draagvlak. Wel kunnen we hopelijk snel afscheid nemen van plastic confetti, materiaal dat de meeste milieuschade heeft. Dat gaat dan de weg van het plastic rietje en de andere single use plastics op. Wij roepen de wethouder op werk te maken van een handelsverbod in plastic confetti. Breng dit milieuprobleem onder de aandacht van de beleidsmakers in Den Haag. Daarvoor komen wij met een motie.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik wil u een vraag stellen mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik liet de heer Van der Velden even uitpraten, maar het ging mij om het cameratoezicht. Ik vind dat u een beetje met een dubbele tong praat. Want als het cameratoezicht om slachthuizen gaat, heeft de Partij voor de Dieren er totaal geen last van. Als er een camera op een vuilcontainer komt te staan, een container waar de mensen overlast ervaren door ratten en daardoor bijvoorbeeld ziektes kunnen oplopen, gaat u ineens lopen zeggen: ik wil het niet hebben. Dat is een beetje een kromme gedachte van u.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, dat vind ik niet, want ik heb het hier over cameratoezicht op de openbare ruimte. Wij vinden dit een te zwaar middel, dat is het eigenlijk. En een slachthuis is natuurlijk niet openbaar, dus dat zie ik als het verschil.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, verder zien wij graag dat de vuilfuik terugkomt als experiment in de stad. Wij pleiten met een motie voor een pilot, al die Engelse woorden, voor een proef, gewoon een proef, om deze verbeterde versie te testen. En voorzitter, tot slot, zwerfvuilrapers zijn goud waard en wij willen ze ook jaarlijks een cadeaubon kunnen geven zoals de containeradoptanten die ook krijgen. Die krijgen een bedankje ter waarde van € 15,00. Het lijkt ons een goede zaak als wij het uitbreiden naar zwerfvuilrapers. Aan alle zwerfvuilrapers namens de dieren maar ook namens de Rotterdammers hartelijk bedankt en daarvoor komen wij nog met een motie. Ik dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 19. Privacy ook bij de vuilcontainer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- de gemeente cameratoezicht inzet waarmee opgenomen beeldmateriaal kan leiden tot constatering van naastplaatsingen, hetgeen kan leiden tot boetes;

overwegende dat:

- het gebruik van cameratoezicht een inbreuk vormt op de privacy van Rotterdammers die slechts geoorloofd is als de veiligheid in het geding is of de openbare orde kan worden verstoord;
- het kunnen constateren van naastplaatsingen met cameratoezicht een te zwaar middel is voor het type overtreding en er ook andere manieren zijn om naastplaatsingen te voorkomen;

verzoekt het college:

- te stoppen met het gebruik van opgenomen beeldmateriaal in de handhaving op naastplaatsingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 20. Zwerfvuilrapers bedankt!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- Rotterdammers individueel dan wel in groepsverband zwerfvuil rapen;

overwegende dat:

- de gemeente geholpen is met inwoners die de tijd en moeite nemen hun leefomgeving te ontdoen van zwerfvuil en daarmee dieren en mensen een enorme dienst bewijzen;
- er nog wordt nagedacht hoe zogenoemde 'geregistreerde zwerfvuilrapers' via het participatieplatform Goed Bezig te bedanken voor hun inzet voor de publieke zaak;

voorts overwegende dat:

- een andere dienstbare groep Rotterdammers – containeradoptanten – jaarlijks een cadeaubon van € 15 tegemoet kunnen zien voor bewezen diensten;

verzoekt het college:

- de cadeaubon tevens ter beschikking te stellen aan geregistreerde zwerfvuilrapers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en T.J. Vonk

Motie 21 Schoon water met Vuilfuik nieuwe stijl

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- de Vuilfuik een soort panty is bij een riooloverstort waarin afval blijft hangen, zodat het oppervlaktewater schoner blijft;

- de gemeente van 2014 tot 2018 in de Boezemsingel heeft geëxperimenteerd met de Vuilfuik, daar kinderziektes aan het licht zijn gebracht en de gemeente destijds aankondigde in de toekomst een nieuwe pilot te willen uitvoeren met een verbeterde versie;

voorts constaterende dat:

- Rotterdam 334 riooloverstortpunten kent;
- bij heftige regenval ook straatafval in putten spoelt en via overstorten in het water komt;

overwegende dat:

- de initiatiefnemer van het concept 'Vuilfuik' een verbeterd concept heeft voorgesteld, waarop door de gemeente niet is ingehaakt;

verzoekt het college:

- in de looptijd van de nota Samen SchoonR een pilot uit te voeren met de verbeterde versie van de Vuilfuik en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 23. Ban op plastic confetti

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- de Europese richtlijn over de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu (2019/904) in 2026 wordt herzien, waarmee meer kunststofproducten voor eenmalig gebruik kunnen worden vermeld die dan niet meer gebruikt mogen worden (handelsverbod);
- de richtlijn in Nederlandse wetgeving is verankerd in het 'Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik', met als portefeuillehouder de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

voorts constaterende dat:

- confetti niet op te ruimen valt;
- plastic confetti in Rotterdam gebruikt mag worden;

overwegende dat:

- herijking van de richtlijn een goed moment is om plastic confetti in de ban te doen;
- het rijk niet per se op Europa hoeft te wachten, maar ook zelf kan besluiten een handelsverbod in te stellen op plastic confetti;

verzoekt het college:

- de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat te vragen een handelsverbod in te stellen voor plastic confetti;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Als ik me niet vergis hebben we nu alle raadsleden gehad. Mevrouw Mohamed-Hoesein in de rebound.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, een punt van orde. Ik had een motie aangekondigd maar niet ingediend tijdens mijn bijdrage. Kan ik hem nu nog indienen of moet dat in de tweede termijn?

De **VOORZITTER**. U mag hem nu indienen, zeker.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende motie ingediend.

Motie 24. Informeren over het voorkomen van naastplaatsingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 6.2. Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026;

constaterende dat:

- camera's in de openbare ruimtes voortaan ook ingezet zullen worden om naastplaatsingen te beboeten;

van mening dat:

- het informeren van bewoners over de inzet op camera's een preventieve werking heeft op een daling in het aantal naastplaatsingen;
- het uitgebreid informeren van bewoners over cameragebruik, wantrouwen in de overheid voorkomt;

verzoekt het college:

- in het communicatieplan, het informeren van (nieuwe) bewoners over de gevolgen van naastplaatsingen en de inzet van camera's, mee te nemen;
- het communicatieplan terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de beantwoording van de zijde van de wethouder in de eerste termijn.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter en mooi dat we dit vandaag behandelen en mooi ook dat u het cadeau, zeg ik tegen de heer Coşkun, de afvalbaksleutel heeft ontdekt op uw bureau. Daar zit inderdaad ook een QR-code op die leidt naar de downloadlink voor de MeldR-app. Ik begrijp dat de heer Coşkun hem inmiddels heeft. Hij spreekt mij op Twitter altijd aan als hij een blikje op straat ziet liggen en nu kunt u het zelf helemaal zonder mij afhandelen, zeg ik via de voorzitter tegen de heer Coşkun. U kunt zelfs een afvalbak onstoppen, dus deze was ook juist voor u bedoeld. Maar het is natuurlijk ook helemaal in de sfeer van de nota, Samen SchoonR. De heer Vonk zei dat al

heel goed, en de heer De Haan ook, we doen het samen met de stad en we gebruiken die enorme kracht die er in de stad zit, die ook belichaamd wordt door Zwerfje. Ja, ik zie u zitten. Maar ook door heel veel andere initiatieven, vrijwilligers. De heer Van der Velden zei ook terecht iets over die vrijwilligers. En we gaan het samen doen. Want niet alleen de 800, 900 mensen van inzameling en reiniging met de oranje jassen die elke dag de straat op gaan, inderdaad vroeg, zeg ik tegen de heer Kind, maar daar komen we zo nog even op. Die doen natuurlijk hun werk en dat blijven ze natuurlijk doen. En dat doen ze hartstikke goed. Maar daarnaast willen we natuurlijk ook de kracht die er in de stad zit benutten om het nog veel schoner te maken met elkaar. De heer Moti zei het ook al eventjes, de heer Engberts heeft zijn frustratie over die volle bakken ook gedeeld in de commissie. Ik zeg daar wel bij: het zijn vaak geen volle bakken, het zijn vaak bakken die vastzitten. Dat is een van de redenen waarom we naar een nieuw design willen, omdat die bakken nu gewoon naar mijn mening te klein zijn. Als iemand dan een iets te volle vuilniszak in de vuilnisbak doet, dan klemt die. Dan denken mensen vaak dat hij vol zit, maar ik heb u inmiddels via de heer De Bondt een instructiefilmpje laten sturen over hoe je de sleutel gebruikt. Dan zie je ook een voorbeeld van een papiercontainer die vol lijkt te zitten, maar feitelijk vastzit en nog niet voor 10% vol zit. Dus dat is vaak de realiteit. En wat gaan mensen doen als ze denken dat een bak vol zit? Dan zetten ze natuurlijk, mevrouw Mohamed-Hoesein zei er ook al even iets over, een zak ernaast. Daar krijg je inderdaad een boete voor, dat willen we niet. Maar is het helemaal onbegrijpelijk? Nou ja, ik denk dat we in die zin ook wel snappen dat dat gebeurt op het moment dat mensen denken dat een bak vol zit. Dus vandaar. Ik vraag om uw hulp, dat is wat ik doe. Hetzelfde geldt voor de wijkraadsleden, de heer Moti zei daar ook al iets over. We luisteren graag naar wijkraadsleden, we gaan er samen graag mee aan de slag. Maar we vragen echt iedereen om die afvalbaksleutel te gebruiken. En tegen de heer Moti zeg ik ook, het is niet alleen voor uw eigen wijk. Ik weet ook dat de heer Moti niet alleen in en om zijn eigen huis is maar natuurlijk ook veel in andere wijken komt en ook in de stad. Daar kun je hem ook gewoon gebruiken want hij is overal inzetbaar. Van Nesselande tot Hoek van Holland. Dus ik zou hem zeker aan uw sleutelbos doen, zeg ik via de voorzitter tegen de heer Moti. Goed, dat even als symbool van deze nota dat we het samen gaan doen, met elkaar, deze stad schoonmaken, schoonhouden en nog schoner maken. De vragen die gesteld zijn. Allereerst de vragen van mevrouw Mohamed-Hoesein over het cameratoezicht. Daar gaat de burgemeester een deel over beantwoorden, want de burgemeester plaatst ze. Ik kijk ze uit. Dus als het gaat om het plaatsen en informeren van bewoners, zit die bevoegdheid echt bij de burgemeester en niet bij mij. Dat zit echt bij de burgemeester, dus die vragen zal hij beantwoorden. Als het gaat over precedent scheppen en privacy. Nu is het zo dat we natuurlijk sowieso die beelden uitkijken. Of er nu naastplaatsing plaatsvindt of niet. Om het oneerbiedig te zeggen: er wordt gefilmd. Alleen wat we nu doen, als degene die die beelden live uitkijkt op Kleinpolderplein en ziet dat iemand een naastplaatsing doet kan er iemand ingeseind worden die vervolgens daarop afgaat. Maar er wordt al gefilmd hè, dus voor de privacy, om het theoretisch te houden, zou dat niet uit moeten maken, want die beelden zijn er en dat wordt live uitgekeken. Het gaat alleen om het handelingsperspectief erna, in dat geval. Dan de vragen van Leefbaar Rotterdam over de MeldR-app, die campagne. Daarvan kan ik zeggen: ja, dat gaan we doen. Dat is belangrijk. Nou, ik zei het al, de QR-code die u op het kaartje vindt, leidt ook naar de downloadapp. En daar blijven we aan werken, want het is extreem belangrijk dat mensen die app hebben. Want als je die app niet hebt kun je ook geen melding doen. We werken ook wel met QR-codes op bakken, waarop staat: als er afval naast de bak ligt, die hebben we nu ongeveer anderhalf jaar, dan kun je een melding doen via een website, maar we willen juist dat mensen op een gemakkelijke manier via die MeldR-app kunnen melden, dus het is heel belangrijk dat we dat uitbreiden. Over dat verzoek over die boetes, dat gaat u krijgen. Dus dat krijgt u inderdaad. Dan de vraag van de PvdA over de juridische basis voor de maatschappelijke straf. Het klopt dat het in het bestuursrecht niet kan, maar wel in het strafrecht. Daarom is hij gelinkt aan de

last onder dwangsom. Dat is een strafrechtelijke maatregel die je oplegt. Wat we doen, eigenlijk is het de menselijke maat, is zeggen: als je geen geld hebt om dat te betalen, want het gaat om forse bedragen als je een last onder dwangsom aan je broek krijgt, dan kun je ervoor kiezen om een alternatieve betaling te doen in de vorm van een vrijwillige werkstraf. Maar het is niet verplicht. We gaan dus niet mensen verplichten een werkstraf te doen of een leermodule te volgen. Dat is echt vrijwillig. Dus we hebben tot nu toe ook gezien dat mensen er eigenlijk bijna nooit voor hebben gekozen. Ze hebben er altijd voor gekozen om te betalen. Maar het is dan eigenlijk een vorm van de menselijke maat dat we zeggen: mocht je het geld niet hebben, dan kun je een alternatieve invulling geven aan die betaling. Zo moet u het zien. Dan de vraag hoe vaak ik die boete al heb gegeven aan ondernemers over die 25-meter-regel. Dat ga ik u even toesturen als u het me toestaat, dus dat wil ik dan als toezegging doen om dat inderdaad even goed te doen. Ik wil dat sowieso meenemen in het jaarlijkse boeteoverzicht. Dat is ook een vraag geweest van de Partij voor de Dieren. Dus dat we ook die eventuele boetes over het niet-naleven van die 25-meter-regel, ook duidelijk inzichtelijk brengen en dat we dat meenemen in het boeteoverzicht met de rest. Dan even kijken of ik nog andere vragen heb, want ik ben natuurlijk eerst even bezig met het beantwoorden van de vragen. De vraag van Volt over hoe ik voorkom dat het Rotterdams afval buiten de EU verwerkt wordt. Ons restafval gaat naar de AVR en daar verwerken ze het, dus dat blijft binnen de Rotterdamse grenzen, zou ik bijna zeggen, want dat gebeurt in Rozenburg. Dat waren volgens mij de vragen die gesteld waren. Dan de moties. Allereerst de motie van de ChristenUnie. Nu vond ik het wel mooi dat de oorspronkelijke titel van de motie 'Afvalaso' was, begreep ik. Ik ben als raadslid meerdere malen door de heer Vonk aangesproken dat ik het woord aso absoluut niet mocht gebruiken. En toen zag ik hem toch in de oorspronkelijke titel van de motie staan. Toen dacht ik: wat fantastisch dat we weer op één lijn zijn gekomen, maar hij is uiteindelijk weer aangepast naar afvalovertreder. U heeft zich niet laten verleiden om zo populistisch te worden als ik, maar ik heb gezien dat die intrinsieke behoefte er toch is. Dat was mooi om te zien. Het gaat in die motie om te kijken naar die maatschappelijke invulling van die boete. Die wil ik omarmen. Ik wil er wel bij zeggen dat het doel van een boete betalen, dat ben ik wel met mevrouw Abrahamse eens, is ook een lerend effect te creëren. Wie niet luisteren wil moet voelen. En wat we willen, het liefst delen we geen boetes meer uit en hebben we geen camera's meer nodig. Dat is waar we graag naartoe zouden willen, maar we zijn niet naïef. We weten dat het nodig is om het te doen en het is inderdaad ook zo dat als iemand een zak ernaast zet, en jij doet het wel goed, jij houdt je wel aan de regels, dan wil je ook dat er een overheid is die die persoon op de regels wijst en dan ook handhaaft. Dat ben ik ook van plan te doen en dat staat ook heel duidelijk in dit plan. Ik wil hem omarmen, dus ook met die opmerking, maar ook met de opmerking dat een leermodule niet even dertig minuten een videotje kijken moet zijn. Overigens wil ik dit ook met seksuele straatintimidatie, wat ze in Mechelen doen. Daar hebben ze de mogelijkheid om ofwel de boete van € 360,00 te betalen als je gepakt wordt op seksuele straatintimidatie, ofwel een tweedaagse cursus te doen. Dus daar hebben we het dan wel over. Dus ik moet ook nog wel gaan kijken naar financiële middelen, want ik ga dan een tekort krijgen op de begroting als ik geen boetes meer in en het gaat me geld kosten om die leermodules aan te bieden, dus daar moet ik nog wel even naar kijken. Maar met het idee wil ik zeker aan de slag. Dus met die uitleg kan ik hem omarmen. Dan de afvalcoach.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind, u bent gaan staan.

De heer **KIND** (volt). Ja, even tussendoor wil ik graag een aangepaste motie indienen. Dat is wat makkelijker in het proces voor straks. De motie over de vapes.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 17A. Vapes verbazingwekkend veel bij het verkeerde afval

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026';

constaterende dat:

- in de laatste jaren het gebruik van e-sigaretten, oftewel vapes, in Nederland en Rotterdam enorm is toegenomen;
- op dit moment weinig Rotterdammers er bewust van zijn dat e-sigaretten en vapes moeten worden ingeleverd bij een inleverpunt voor kleine elektronische apparaten omdat er batterijen in deze apparaten zitten;
- dit ertoe leidt dat veel vapes bij het normale afval belanden met alle schadelijke gevolgen van dien, waaronder het veroorzaken van brand en het veroorzaken van vertraging en schade in het recyclingproces;

overwegende dat:

- dit probleem met name bij grote evenementen goed zichtbaar wordt, waar het onduidelijk is of de e-sigaretten en vapes op de juiste manier worden opgeruimd;
- inleverpunten voor klein elektronisch afval met name te vinden zijn in bouwmarkten, supermarkten en drogisterijen, maar ook bij de milieustraat van de gemeente;
- Rotterdam zichzelf de doelstelling heeft gegeven om ervoor te zorgen dat in 2030 circulair de maatstaf is in Rotterdam;
- e-sigaretten en vapes met tabak smaak in 2030 naar alle waarschijnlijkheid nog steeds in omloop zijn;

voorts overwegende dat:

- hoewel er op 1 oktober een landelijk verbod op de verkoop van e-sigaretten en vapes met een smaakje van kracht gaat, het nog onduidelijk is wat voor effect dit zal hebben op de mate waarin vapes in Rotterdam zullen worden gebruikt en weggegooid;

verzoekt het college:

- in de communicatie vanuit het programma Samen SchoonR specifiek aandacht te besteden aan de wijze waarop vapes en e-sigaretten ingezameld dienen te worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan hoeft u over de vorige niet te adviseren. U kunt doorgaan.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). De afvalcoach, de coach in de keten. Ik vind dat eigenlijk wel een sympathiek idee, dus ik wil die ook wel omarmen. We doen het al voor een groot deel, daar heeft de heer Van Schaik gelijk in. We gaan juist aan de slag met ondernemers om ze te wijzen op die 25-meter-regel, maar ook om ze te helpen, handvaten te bieden, wat zou je nu kunnen doen. Ook voor bijvoorbeeld een snackbar. Je zou bijvoorbeeld een prullenbak voor je deur kunnen zetten, of eens in de zoveel tijd een rondje lopen met je mensen. Maar op zichzelf vind ik het een goed idee dat ook echt past in de sfeer van de nota, dus die wil ik omarmen. Dan 'Van SchoonR naar schoonst'. Ook heel sympathiek, juist vanwege die waterwegen, juist vanwege die rivieren, de Rotte en de Maas en ook de Schie en het Noorderkanaal. Ik snap hem helemaal. Het punt is alleen dat we al

heel veel doen. We hebben al een aanpak marien zwerfafval. Je kunt supps huren, we hebben de Urban Port Clean Up. Je hebt plasticvrije terrassen bij de Rotte. We gaan, en dat staat ook in het plan, hekjes rond afvalcontainers doen, zeker afvalcontainers die in de buurt van een rivier staan. Op het Noordplein heb je er bijvoorbeeld eentje die vlak naast de Rotte staat. Daar wil ik een hek omheen zodat bij hevige wind het afval dat er dan naast zou worden gezet, de naastplaatsingen niet de rivier in waaien. Wat dat betreft ben ik het helemaal met de strekking eens. Het punt is alleen dat we schoonniveaus niet meten per straat. Dat is ook niet te doen. We delen dat op in vierkantjes van 100 bij 100 meter en we meten het dan. We doen een aantal meetpunten door het jaar heen in wijken en we kunnen dat niet per straat doen. Dan moet ik 6500 keer in elke straat komen en dat is niet te doen. Dus ook qua kades is dat ook niet op die manier te doen met de datapunten die ik heb. Ik kan het dus echt alleen per wijk doen. Ik ben het dus eens met de strekking van de motie, ik zet heel erg in op die kades, ik zet nog veel meer in op die twintig slechtst scorende wijken. Dat is ook wat we afgesproken hebben. Ik neem hem mee in mijn achterhoofd dat het van belang is, maar ik moet hem toch ontraden. Dan 'De verdubbelaar' van de VVD, de boetes. Ja, kijk, dat is wel wat we willen. We willen wel dat op een gegeven moment als iemand niet wil luisteren en het maar herhaaldelijk blijft doen, dat die meer gaat betalen. Of het precies verdubbeld kan worden, dat heeft weer te maken, zoals mevrouw Mohamed-Hoesein ook heeft gezegd, met proportionaliteit en subsidiariteit. Daar moet je aan voldoen, want anders sneuvelt het bij de rechter. We kunnen niet opeens oneindig zeggen: het wordt verdubbeld en straks is het € 1 miljoen, de last onder dwangsom. Dat gaat niet, maar de strekking is duidelijk en in die zin zou ik hem willen omarmen want dat is ook precies wat we willen, namelijk dat op een gegeven moment mensen tegen een steeds hogere boete aanlopen als ze niet die gedragsverandering laten zien. Dat over die motie. Dan 'Verhoog de pakkans, wijzig de wet'. Die vraagt mij een lobby te voeren richting het rijk om veiligheidscamera's dus wel in te zetten bij hotspots, bijvoorbeeld als er veel naastplaatsingen zijn in een bepaald gebied. Nou goed, cameratoezicht is een ultimatum remedium. Daar kan de burgemeester zo meteen ook alles over vertellen, en met een reden. Dus we proberen eerst alle andere maatregelen te treffen. Die staan ook netjes in het plan hè, dus eigenlijk probeer ik een heel eind te komen, dat heeft mevrouw Mohamed-Hoesein ook terecht gezegd, met alle andere maatregelen te faciliteren. Maar het is nu wettelijk niet mogelijk om daar cameratoezicht voor in te zetten. Aan de ene kant vind ik ook echt dat het een ultimatum remedium moet zijn. Aan de andere kant snap ik ook wel de vraag om handhaving, dus die ga ik even oordeel raad laten. Als u dat wilt, dan hoor ik het wel. Ik snap beide kanten van het verhaal in die zin zeker.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, tot mijn teleurstelling omarmt de wethouder de motie 'De verdubbelaar'. Ik vraag de wethouder of hij dan ook kan onderzoeken of het mogelijk is om de boetes op basis van inkomen te innen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, dat ga ik niet doen. Dat vind ik echt absurd. Ik vind dat als jij gedrag vertoont dan hoor je gewoon een boete te krijgen, onafhankelijk van je inkomen. Dus dat ga ik niet doen. En overigens daarover gezegd, vond ik trouwens een geveugelde uitspraak van mevrouw Abrahamse in de commissievergadering: de beste budgetmaatregel is je zak gewoon in de bak gooien. Daar ben ik het volledig mee eens. Dan de motie van GroenLinks over de Eric Alblas-prijs. Ik snap het en ik ga ervan uit dat het een goedbedoelde motie is. Ik vind hem wel lastig moet ik heel eerlijk zeggen. Ik heb Eric heel hoog zitten. Ik heb zelfs afscheid van hem genomen hier op het stadhuis. Hij is gisteren

begraven. We hebben hem allemaal hoog zitten. Ik wil, ik heb dat ook tegen een aantal raadsleden gezegd die een-op-een naar mij zijn toegegaan en we hebben het ook laten weten aan mevrouw Morkoç, maar toch heeft ze de motie ingediend, dat ik er rustig mee aan de slag wil gaan. Dus ik wil echt vragen of ze deze motie, om nu de dag na zijn begrafenis te vragen om een invulling, wil heroverwegen. Ik wil er echt mee aan de slag gaan op een zorgvuldige nette manier, met dierbaren om hem heen. Ik snap dat die goedbedoeld is en zo vat ik hem ook op. Maar laten we heel even de ruimte pakken om te kijken wat de beste invulling daarvoor is zoals we dat altijd doen. Ik denk dat dat de meeste nette manier is om dat in te vullen. En dat doet niets af aan de waardering die ik persoonlijk ook voor Eric heb. En misschien is dit de uitkomst, maar dat wil ik gewoon even rustig gaan onderzoeken. Dan de moties van GroenLinks. Het zijn er heel veel. Dit is de aangepaste motie van Volt, die doe ik zo meteen. De motie over de kaderanden. Die snap ik en het is ook precies wat we willen. Dat staat ook precies zo beschreven in de motie. Maar dat doen we niet bij alle kades. Dat doen we bij de afvalbakken bij de kades, dus bij de bron van de vervuiling, naastplaatsingen vaak. Die vuilniszakken worden dan door ratten of meeuwen opengetrokken, en dan gaan alle blikjes en alle troep de rivier in. Dat wil ik niet, dus daarom wil ik daar hekjes omheen zetten. Maar om nu bij alle kades een kaderand te maken, dat gaat weer heel wat ver. Dat is ook onmogelijk, want heel veel kades zijn niet van ons en niet bij ons in het beheer. Dus die moet ik ontraden. Dan 'Weg met het wegwerpplastic', over die schone evenementen. Daar staat in dat we dat in de APV kunnen doen. Er komt al landelijke wetgeving aan en de regel met de APV is dat je niet op hetzelfde onderwerp dan ook nog eens lokale wetgeving eroverheen mag doen. De APV is voor aanvullende wetgeving en dat kun je niet op hetzelfde onderwerp nog strikter of minder strikt invullen. Dat is landelijke wetgeving en daar houden we ons ook netjes aan. Datzelfde geldt voor die plasticvrije markt. Wat onderzocht is wat voor – moet ik deze even afmaken of zullen we – u denkt over de vorige motie?

De **VOORZITTER**. Dan is het handig als we de vraag meenemen. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank u wel voorzitter. Ik hoop dat de wethouder op de hoogte is van het feit dat bij landelijke wetgeving juist wordt verwezen naar de mogelijkheid om in de APV erop verder te gaan.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nou, wat ik begreep is dat dat niet mogelijk is, dus dat is de situatie wat dat betreft, dus die moet ik echt daar laten. Dan over de plasticvrije markten. Er wordt gezegd dat we al onderzoeken hebben gedaan. Ja, we hebben onderzoeken gedaan naar hoeveel afval daar bijvoorbeeld plaatsvindt. Daar ook is de handhaving niet bij ons belegd maar bij de ILT.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Een punt van orde, die motie heb ik niet ingediend. Dat was nog een vraag in de veeg. Ik heb twee vragen gesteld in het begin. De motie 'Doneerringen' en de motie 'Plasticvrije markt'. Die heb ik omgevormd naar een vraag, dus de motie die u voor heeft, is niet juist.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Oké, hij is wel naar ons toegestuurd, maar dan neem ik hem even als antwoord op de vraag. Dus daar is dezelfde reden. De handhaving zit bij ILT en wat we willen doen en wat de regel daar is, is dat je onverpakt fruit bijvoorbeeld, bananen, in een plastic tasje mag meegeven. Wat niet mag is dat klanten het zelf mogen grijpen hè, dus dat ze in handbereik zijn. En vervolgens moet daarop worden gehandhaafd, maar dat zit bij de marktmeester. Nou, daar zijn we mee bezig uiteraard. Maar die regel is er hè, dat onverpakte goederen mogen worden meegegeven in een plastic tasje. Nou, we

willen kijken met onder andere gedragsverandering, afspraken met marktkooplui, om te kijken of we inderdaad kunnen komen tot een plasticvrije markt, maar dat kan ik niet via de APV afdwingen. Dan bedrijven intensiever meenemen in SchoonR. Dat gaat over het Havenbedrijf. Daar staat onder andere in dat niemand de formele verantwoordelijkheid heeft voor het opruimen van afval in het water in het havengebied. Dat klopt niet. Het water is onderverdeeld tussen het Havenbedrijf, de gemeente en waterschappen en degene in wiens gebied het ligt is verantwoordelijk voor het opruimen ervan. Ik heb ook al in de commissie gezegd dat het Havenbedrijf die taak echt serieus opneemt en hieraan werkt samen met de bedrijven in de haven. Dus die motie ga ik ontraden. Dan de doneerring voor statiegeldflesjes en -blikjes. We zijn het eens met het idee. Ik denk dat mevrouw Morkoç dat ook goed heeft omschreven. Alleen wil ik eerst een pilot doen. Ik wil dus eerst kijken wat werkt, wat voor doneerringen werken, wat voor zaken we daaraan moeten doen. Dat is ook echt de geest waar het in zit, experimenteren. Ik kom zo op een aantal ideeën. Ik heb ook net een aantal ideeën omarmd. Omdat ik van de school ben, gewoon proberen, ongeacht van welke partij die is of van wie het idee komt. We gaan gewoon kijken of het werkt in de praktijk. Als het werkt schalen we het op over de rest van de stad. Als het niet werkt stoppen we ermee en besteden we ons geld en onze tijd op een andere manier. Dat is hoe we dat doen. En ook over die doneerringen. We zijn het erover eens dat dat een mogelijke oplossing is, maar om het gelijk in één keer uit te rollen zonder daar eerst ervaring mee op te doen, daar ben ik niet van. Dus ik ga het eerst in een pilotvorm doen zoals ook in het plan staat. Dus om die reden ga ik hem ontraden. Dan 'Meer bakkies voor zakkies'. Die ga ik omarmen. Dat vind ik een mooie motie die ook echt in de strekking van het plan is, samen met de stad, samen met ondernemers. Er staat alleen een bakkie voor een zakkie uitrollen over de gehele stad. Nou, dat kan ik niet, dus dat gaat altijd al in overleg met ondernemers. Maar als ik hem zo mag opvatten als zoveel mogelijk met ondernemers dat te doen dan zou ik hem met die uitleg willen omarmen. Dan 'Voorkom naastplaatsingen door communicatie op containers'. Dat is me al een paar keer gevraagd, onder andere ook door raadsleden. Dat gaan we gewoon doen. Dat kan inderdaad via een sticker. Een bord lijkt me wat overdreven maar een stickertje kan. En we gaan ze ook inderdaad ook op Google Maps zetten, dus met die uitleg kan ik hem omarmen. Dan kom ik bij de motie van de SP. Dan zit ik even na te denken, maar die is dan ook niet ingediend denk ik hè, over die stickers? Nou, dan is dat een antwoord op de vraag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Als punt van orde, nogmaals, de doneerringen en de plasticvrije markt zijn niet ingediend, dat waren vragen waar ik straks in de veeg nog op terugkom.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dus die vragen zijn ook op die manier ook beantwoord. Het antwoord is hetzelfde in die zin. Dan de jaarlijkse evaluatie onder containeradoptanten. Helemaal eens. Dat doen we al. Ik ben zelf ook containeradoptant en ik krijg ook de nieuwsbrief en er wordt ook gevraagd om je advies eens in de zoveel tijd, dus dat blijven we bundelen. Om die reden is hij overbodig en moet ik hem dan ontraden. Met de gedachte ben ik het wel eens, dit plan is ook gemaakt samen met boa's, samen met inzamelaars, samen met reinigers, samen met mensen die elke dag, dag in en dag uit, op straat staan en met afval en zwerfafval te maken hebben. Met de strekking ben ik het dus helemaal eens. We doen het dus ook al en om die reden is de motie overbodig.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, wij hadden informatie van containeradoptanten dat het de laatste keer was geweest in 2020 en daarna niet meer was gebeurd, dus die vroegen

daar om. Maar als u zegt: wij doen het al, dan is de motie inderdaad overbodig en kan ik hem beter intrekken.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat is aan de heer Coşkun zelf natuurlijk.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Coşkun?

De heer **COŞKUN** (sp). Dan trek ik die motie in.

De **VOORZITTER**. Een ogenblikje graag. Welke motie is dat?

De heer **COŞKUN** (sp). Moti 15.

De **VOORZITTER**. Motie 15 van de SP is ingetrokken.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dan de andere motie van de SP. 'Ruilwinkels in plaats van grof vuil op straat' vind ik kort gezegd een heel goede motie, dus die wil ik inderdaad in pilotvorm gaan experimenteren. Ik was er zelf niet op gekomen, ik vind het echt een goed idee, dat meen ik serieus. Dus die gaan we wat mij betreft gewoon piloten. We moeten kijken of mensen dan niet heel veel dingen gaan dumpen en het geen rotzooi wordt. Maar daarom denk ik dat de suggestie in de huizen van de wijk een heel goede is. En dan gaan we gewoon terugkoppelen over de resultaten. Maar complimenten aan de heer Coşkun, echt een goed verhaal.

De **VOORZITTER**. Gaat u piloten of gaat u een proef doen?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ik ga een experiment, en dan wil ik zeggen runnen, maar dat kan dus ook weer niet. Ik ga een experiment doen. Ja, we gaan experimenteren. Dank u wel voorzitter. De moties over het vuurwerk en over die plastic..., die had ik niet van tevoren dus die moeten we even checken en ook of die wel bij mij liggen. Ik kan me ook voorstellen dat de motie over het vuurwerk bij de burgemeester ligt, dat hij daar iets van wil vinden. Dus als u me toestaat kom ik daar zo nog even op terug, de moties van de PvdA. Dan de motie Pi-Pa-Piepschuim van D66. Ja, eens, ik wil hem ook wel omarmen, wel met de uitleg dat we geen aparte piepschuimbakken naast papierbakken en restafvalbakken in de stad gaan introduceren, maar ik wil wel graag een proef doen bij bijvoorbeeld, ja dan heb ik pop-upmilieuparken. Mag pop-up wel? Bij pop-upmilieuparken wil ik het dan doen.

De **VOORZITTER**. Het heet ook tijdelijke milieuparken.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Tijdelijke milieuparken. We gaan het allemaal zo Nederlands...

De **VOORZITTER**. Goed Nederlands denk ik.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Heel goed. Dan wil ik dat wel testen of dat inderdaad op die manier zou kunnen door mensen daar op te wijzen om het op die manier aan te bieden. Dan de moties van Volt, 'Nieuw leven voor containertuintjes in Rotterdam'. Ja, de liefde van Volt voor de containertuintjes is onweersprekbaar en heel duidelijk. Dat is natuurlijk hartstikke mooi. Het klopt dat ze inderdaad een tijdelijk effect hebben aan het begin, maar een langdurig effect is er niet. We hebben ook nog even gebeld met Den Haag. Die hebben het ook gedaan. Het langdurige effect is er niet. Ze halen ze niet weg omdat het

dan nog meer geld kost, maar helaas is gebleken dat het op lange termijn niet werkt. Dus om de stad schoon te houden is het niet een middel waarin we willen gaan investeren. Dus om die reden moet ik hem ontraden.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, in onderzoek van de gemeente zelf staat dat langetermijneffecten er wel zijn. Aanvankelijk is het inderdaad 75% minder afval, maar uiteindelijk zien we toch na een aantal maanden dat het nog steeds 70% is. Dus het effect neemt af, maar niet heel overtuigend. Kunt u de bron geven, is er echt onderzoek naar gedaan? U gaat veel experimenten doen, dat moet je goed monitoren. Wat zijn de concrete effecten? Is het dan 30% minder, 25%? Kunnen we daar de resultaten van krijgen?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, daar kunt u zeker de resultaten van krijgen. Dat is geen probleem, die wil ik best naar de raad sturen. Maar waar u het over heeft, is de eerste paar maanden, dat is niet lange termijn hè. Bij lange termijn kijken we over een jaar, twee jaar, of het dan nog effect heeft en dat is inderdaad niet gebleken. Dus dat is dan de vraag, maar als er behoefte aan is kan ik de onderzoeken die we daarover hebben even toesturen. Dat is geen punt.

De heer **KIND** (volt). Als dat als een toezegging genoteerd kan worden.

De **VOORZITTER**. We noteren hem. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel voorzitter. Ik kom nog even terug op de overbodige spulletjes die eventueel naar een Huis van de wijk kunnen. Ik snap dat niet helemaal wethouder. We hebben in het verleden heel veel kringloopwinkels in Rotterdam gehad. En ten tweede hebben we onze eigen kringloopwinkels Piekfijn overgedaan aan Het Goed. Begrijp ik nu dat we nu weer opnieuw met een soort kringloopwinkel gaan beginnen? Ik bedoel, ik begrijp van de SP dat het niet mogelijk was om het af te geven. Maar er is een heel assortiment aan zaken waar je dat langs kunt brengen, dus ik snap hem niet.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, we hebben ook nog steeds een bieb, maar je hebt ook nog steeds een boekenkast waar je boeken in kan zetten. Diezelfde redenatie geldt daar eigenlijk op. Waar het verschil is, dit is gratis hè, gratis af te halen als ik het begrijp. Je kan het gratis voor niets aanbieden en je kan het gratis weer eruit halen. En dat is dan het verschil met een kringloopwinkel. Dus wat dat betreft gaan we dat gewoon uitproberen. Als het niks is, dat zeg ik ook tegen de heer Van Schaik, dan stoppen we er ook weer mee. Dat vind ik geen enkel probleem, om te stoppen met dingen die niet werken. Maar ik ben wel benieuwd of het werkt.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dan zegt de heer Van Schaik tegen de wethouder: stop er gewoon mee want het is zonde van je tijd, want er zijn allerlei mogelijkheden. Er zijn buurtapps, mensen kunnen het op Marktplaats zetten. Investeer de tijd in de buitenruimte, in dingen die er nog niet zijn.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, dat doen we ook hè. En misschien heeft de heer Van Schaik helemaal gelijk. Dan ga ik hem daarin ook helemaal gelijk geven als dat

inderdaad zo blijkt. Maar ik wil dan weer Engels gebruiken, there is only one way to find out. Er is maar één manier om het uit te vinden en dat is door het te testen op straat, of in dit geval in een Huis van de wijk. Dan gaan we het zien en dan krijgt de heer Van Schaik een goede fles wijn van mij als het niet werkt, nou, dat is helemaal prima. En als het wel werkt krijgt de heer Coşkun een fles wijn van mij. Dus ik ben sowieso een fles wijn kwijt. Het gaat al goed. Goed, beperk geluidsoverlast van ondergrondse vuilcontainers. Ik weet niet of de heer Kind er zelf last van heeft, het legen van ondergrondse vuilcontainers. We beginnen inderdaad om 7.00 uur. Er zijn ook reinigers van ons die eerder beginnen, maar het inzamelen begint om 7.00 uur en gaat ongeveer door tot 20.30 uur 's avonds. De motie vraagt mij dat te inventariseren. Dat ga ik niet doen. O ja natuurlijk, hij is aangepast. Ja, dus ik wil best handelen op klachten als die er zijn. Maar wij willen de stad ook schoonhouden en mensen gaan ook weer klagen als we de bakken niet ophalen. Dus we hebben ontzettend veel bakken te doen elke dag. Dus we hebben die tijd ook gewoon nodig. Dus dat zeg ik wel tegen de heer Kind.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Het is wel makkelijk hè, zeggen: we hebben de tijd nodig en we moeten om 7.00 uur 's ochtends beginnen. Maar het is wel zo dat een groot deel van de Rotterdammers om 7.00 uur in het weekend, op een zondag bijvoorbeeld, gewoon in bed ligt. Soms een beetje brak misschien zelfs wel. Maar als je dan 400 mensen daarmee wakker maakt, dan is het wel heel verstorend voor de nachtrust. En dan is het wel even de vraag hoe we die afweging maken aan de ene kant het voordeel dat we het iets sneller kunnen ophalen ten aanzien van dat de hele wijk wakker is. Die afweging moeten we denk ik wel goed maken.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, als ik het zo hoor denk ik niet dat die motie heel veel steun gaat krijgen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

De heer **KIND** (volt). Het was trouwens geen motie hè, het was een vraag.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, fair enough, het was een vraag. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Zullen we het anders hierbij laten? Dan de privacy bij de vuilcontainer. Daar heb ik ook net wat over gezegd. Die privacy op zichzelf is niet in het geding. We houden ons keurig netjes aan alle regels als het gaat om privacy. Sterker nog, we bewaren beelden veel minder lang dan we zouden mogen doen. Daar kan de burgemeester ook nog wat over zeggen. In de brief staat er ook ontzettend veel op en we willen het juist gebruiken voor die handhaving, dus die motie 'Privacy ook bij de vuilcontainer' moet ik ontraden. Dan 'Ban op plastic confetti'. Ja, ban is wel een Engels woord, zeg ik tegen de heer Van der Velden. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ban. Kijk, ik word hier stante pede, dat is Latijn, gecorrigeerd. Ik lees hem dan weer, en dat ligt dan aan mij. 'Ban op plastic confetti'. Die motie ga ik omarmen. Dat vind ik een goed idee. Dan 'Rapporteer over handhaving op zwerfafval'. Dat is een vraag en geen motie. Dan de cadeaubon voor de zwerfvuilrapers. Die vraagt het college een cadeaubon ter beschikking te stellen aan geregistreerde zwerfvuilrapers. Er staat al heel veel over in het plan. We noemen dat zakken vullen met zakken vullen. Als je een volle zak inlevert bij zo'n actie krijg je inderdaad een bon voor supermarkt Hoogvliet. Dus dat principe heb ik geïntroduceerd en dat vind ik ook heel belangrijk. Ik vind ook dat de waardering er moet zijn. Dus daar zijn we het echt over eens,

dat die waardering er moet zijn en dat proberen we op allerlei mogelijke manieren te doen. Ook door het verstrekken van stokken en het faciliteren van andere zaken die je nodig hebt om dat te doen. Wat mijn bezwaar hierbij is, is dat we geen register hebben van zwerfvuilrapers en ik wil er ook niet aan beginnen als u het niet erg vindt. Dat gaat mij heel veel administratie kosten. En ja, hoe gaan we dat doen? Ja, jij hebt vorig jaar zwerfvuil geraapt maar dit jaar niet genoeg. Dus ik denk niet dat dat the way to go is. Met de strekking en het idee erachter ben ik het zeer eens. Dat proberen we ook op die manier te doen met zakken vullen met zakken vullen. Maar deze vorm moet ik op die manier ontraden. Volgens mij heb ik dan nog een motie over Nederland Schoon gehad, klopt dat? Die heb ik niet van tevoren gekregen. Misschien heb ik een motie gemist voorzitter, dat weet ik niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dat klopt, volgens mij heb ik nog niet over de vuilfuik van u gehoord.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Die had ik niet van tevoren gekregen, dus die moeten we nog eventjes laten checken. Dus net zoals met de motie van de PvdA, die hadden we ook nog niet. Daar kom ik dan later even op terug. En dan heeft u zelf nog een aantal moties.

De **VOORZITTER**. Zeker. Mevrouw Kockelkoren, wilt u helpen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de burgemeester voor het beantwoorden van een vraag.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Het gaat dan over cameratoezicht. De wethouder heeft aangegeven dat cameratoezicht inderdaad een ultimatum remedium is. Het kan niet zo zijn dat een camera eigenlijk wordt geplaatst uitsluitend met het doel mensen te betrappen op naastplaatsingen, maar het kan wel een bijproduct zijn. Als een camera toch in de buurt staat en neemt waar, dan kun je daartegen optreden. Dat is inmiddels ook wat we vastgesteld hebben de afgelopen jaren dat dat ook een verstandige lijn is. Daar gaan we dus ook voor inzetten. Mevrouw Mohamed-Hoesein vraagt in een motie om rondom deze aanpak de buurtbewoners te informeren. Nu is het al zo dat als wij cameratoezicht ergens plaatsen dat we de buurtbewoners informeren, maar dat gaat altijd over openbare-ordedoelstellingen, en dit is een doelstelling waar we nog niet expliciet over communiceren, dus ik wil heel graag met de wethouder kijken hoe wij daar het best over kunnen communiceren. Doen we dat met nieuwsbrieven of met een huis-aan-huisbladartikel of iets van dien aard? Maar u spreekt zich ook niet uit over de communicatiemethode, u vraagt om communicatie. Dus daar gaan we zeker naar kijken. Maar u zegt, het communicatieplan terug te koppelen aan de raad. Wilt u nog over het communicatieplan spreken? Volgens mij is dat niet uw bedoeling. Volgens mij wilt u geïnformeerd worden dat dat gedaan is en hoe dat gedaan is. Zoiets? Want anders lijkt het alsof u nog goedkeuring wilt geven als raad over het communicatieplan zelf, en dat lijkt mij typisch iets voor het college.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u wel voorzitter. Nee, met de uitleg die de burgemeester daaraan geeft en die invulling kunnen wij leven.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter, dan de moties van de PvdA. De eerste over plastic bij het vuurwerk maar ook op terrassen. Ik zou graag willen dat mijnheer Moti

met mij meegaat in de redenering dat ik dat uitzoek. Dat wil zeggen: maak er een onderzoeksmotie van, omdat ik gewoon niet weet wat de consequenties daarvan zijn. Als ik zo uit het blote hoofd denk ik over een gewoon terras, daar krijg je je koffie in een kopje en een glas et cetera. Maar bij McDonald's bijvoorbeeld, als je een terras hebt ziet het er wat anders uit wat je meeneemt op een terras. Dus als u mij de ruimte zou willen geven om daar een onderzoeksmotie van te maken en terug te komen met wat de mogelijkheden zijn om hier regulerend op te treden, bijvoorbeeld in vergunningen, dan wil ik dat met alle plezier uitzoeken en dan kom ik graag bij de raad terug. Want ik kan de consequenties hiervan nog niet overzien om nu te zeggen: ik ga het doen. Maar het gaat me ook te ver om te zeggen: ik ga het niet doen. Dus ik wil het graag even uitzoeken als dat mag voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Uiteraard. Is daar een reactie op? Nee?

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dat geldt wat mij betreft overigens ook voor het vuurwerk. Ik weet dat onze organisator van het vuurwerk buitengewoon kien is op milieuaspecten, maar of daar ook plastic bij vrijkomt, weet ik niet, dus ook dat zou ik moeten uitzoeken. U verrast mij met deze drie moties op dit punt, dus daar kom ik graag op terug.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, alle begrip dat deze moties misschien iets meer uitzoekwerk vergen voordat we hier een uitspraak over kunnen doen. Dus ik kan wel meegaan met de redenering van de burgemeester als dat als een toezegging genoteerd wordt en dat we dan de twee moties intrekken. Dan gaat het over motie 12 en 13.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Fijn voorzitter, dan zoek ik dat uit en kom ik graag schriftelijk bij de raad terug. Dan kunnen we met elkaar verder spreken over de vraag of het dan zinvol is om regulerend op te treden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ja, dank u wel. Dus de moties 12 en 13 worden ingetrokken en dan komt er nog een toezegging. Oké. Dan geef ik de hamer weer aan de burgemeester en kan hij zo zijn eigen toezegging ook nog even noemen.

De **VOORZITTER**. De wethouder zou nog adviseren over één motie die hij was vergeten. Dat kan hij nog even doen voordat we aan de tweede termijn beginnen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Dat is de motie van Volt over de vapes. Ik zoek de vernieuwde versie. Die kan ik niet vinden, maar ik heb wel de oude. Ik neem aan dat die qua strekking enigszins vergelijkbaar is? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Het dictum, ja. Ja, hij is net iets veranderd, maar hij gaat over de vapes. Ik ga gewoon beginnen met praten en dan gaan we kijken hoever we komen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ah, kijk eens even, dat verandert de zaak. Ja, wat ik wilde zeggen, er werd aanvankelijk gevraagd om een langetermijnaanpak. Dat vond ik wat ver schieten, maar ik wil inderdaad in de communicatiemiddelen van de gemeente best hier en daar aandacht aan besteden, dus met die strekking, om niet een heel communicatieplan, maar met die uitleg kan ik hem omarmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Goed. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ja? Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dank ook voor de beantwoording van collegezijde op al onze vragen en alle moties en ook de toezeggingen en omarmingen. Er is alleen één punt waarop ik graag wil terugkomen, want ik heb natuurlijk de complimenten al gegeven, maar

wel één kanttekening geplaatst en dat is dat wij grote vraagtekens hebben bij de effectiviteit van de hogere boetes. De boetes zijn al hoog, €150,00 is al heel veel geld voor heel veel huishoudens in Rotterdam. En de vraag is of dat verhogen naar € 300,00 of € 500,00 eigenlijk nog wel enig effect heeft. Wij hebben daar in ieder geval grote vraagtekens bij. Sterker nog, niet alleen vraagtekens, maar dit debat heeft ons niet kunnen overtuigen dat het gaat helpen en daarom denken wij dat dit onderdeel uit het voorstel moet. En daar heb ik dus in tweede termijn een motie voor, 'Geen hogere boetes'.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende motie ingediend.

Motie 25. Geen hogere boetes

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van 'Nota Samen SchoonR 2023-2026';

gehoord de beraadslagingen,

verzoekt het college:

- de boetes voor het gooien van afval op straat en verkeerd plaatsen van vuilnis(zakken) te handhaven op € 150 respectievelijk € 154 en in 2024 verder te verhogen met de cpi-index;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel voorzitter. Wethouder, bedankt voor de goede beantwoording. Een heel korte vraag nog, u gaat de MeldR meer promoten. Mijn vraag is of u dat dan ook onder de ambtenaren zou willen doen, want dat zijn onze voelsprietten in de samenleving. We hebben er 14.000, dus als die nu eens door Rotterdam gaan lopen, dan denk ik dat de MeldR-app over gaat lopen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers in de tweede termijn? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank voorzitter en dank wethouder voor de beantwoording. Wij hadden een motie ingediend die erop toeziet dat we ons meer inspinnen om het water schoon te houden. Daar hebben wij een heel duidelijke reactie op gehad, een opsomming van dingen die we daarin al doen, maar ook een aantal wat technische redenen waarom een aantal dingen niet zouden kunnen. Nou, daar zijn we dan ook weer gevoelig voor en denken dan: oké, hoewel dit een onderwerp is dat ons na aan het hart ligt en we daar scherp op blijven, trekken we nu deze motie in. Want dan denk ik inderdaad dat hij mogelijk ook niet uitvoerbaar is en dan moeten we dat niet doen. Maar het blijft wel een soort open einde, of misschien wel een open zenuw dat dat water zo vervuult door dat zwerfafval. Maar dan gaan we zoeken naar andere wegen om daar een bijdrage aan te leveren om dat te verbeteren. Zo zijn er natuurlijk meer open eindjes die blijven. Een die ik in de eerste termijn niet heb genoemd maar wat voor ons ook nog zo'n open eindje is die we dan toch even genoemd hebben, is dat wij soms zelf ook als politieke partijen het slechte voorbeeld geven met onze verkiezingsborden, die ook weer een hoop afval opleveren. We hebben daar geen motie

over ingediend, maar we broeden eigenlijk nog wel op een idee en we zoeken daarin ook nog wel het contact met andere politieke partijen om eens te kijken hoe wij daar zelf nog iets in kunnen doen. Wellicht dat we in de toekomst daar dan ook weer met een idee over komen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Morkoç had nog een veegvraag?

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter, ik had inderdaad nog twee veegvragen, omdat de wethouder dacht dat dat nog moties waren, maar dat is dan verkeerd overgebracht uiteindelijk. De eerste veegvraag ging over het onderzoek naar plasticvrije markt. Er staat nu in het stuk, in de nota, dat er volgend jaar een onderzoek zal plaatsvinden. Mijn vraag was specifiek: er is al een onderzoek geweest. Wat is dan volgend jaar het onderzoek en kunnen we dan niet al klaarstaan als er landelijke wetgeving doorheen is met een plan? Is dan een onderzoek überhaupt nog nodig? Mijn andere vraag ging over de doneerringen. Daar ging mijn vraag specifiek over de Rotterdamse stijl en dat het niet zou passen in het centrum. Ik zou graag willen dat de wethouder daar antwoord op geeft. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, ik wil mij toch nog even uitspreken over die boetes, want hier wordt nu gedaan alsof het allemaal zo verschrikkelijk is om zo'n boete te betalen en alsof iedereen daar ontzettend arm van wordt. Ten eerste is er al gezegd: dan moet je gewoon die zak er niet naast plaatsen. Maar daarnaast vinden veel partijen het dan wel oké om met de hele stad, inclusief de arme mensen, mee te gaan betalen om die persoon die een regel overtreedt, een cursus te geven. En zo moeten wij met zijn allen, los van het feit dat wij de opruimkosten moeten betalen, ook nog eens dit gaan betalen. En dit is waarom wij als VVD gewoon liever die boete hebben en vervolgens ook ophogen. De eerste keer is hij € 150,00. Maar doe je het dan weer een keer, blijkbaar leer je dan niet. En dan geloof ik niet in een cursus, dat die ineens alles gaat veranderen. Maar een dubbele boete wel.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, allereerst even voor de helderheid, de PvdA pleit niet voor het afschaffen van boetes. Wij geloven zeker dat boetes een onderdeel moeten zijn van de handhaving. Alleen geloven wij niet in het verdubbelen, want als ik de redenatie van de VVD hoor, dan zou je eigenlijk alle gemeentelijke boetes moeten verdubbelen bij een tweede overtreding. Nou, daar hoor ik de VVD ook niet voor pleiten. Waarom hier dan wel en niet bij al die andere boetes, als blijkbaar de redenatie is dat als mensen niet willen leren, moeten ze voelen? Dan zou je dat principe ook moeten toepassen bij alle andere boetes.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Nou, bij zoiets als straatintimidatie of wat dan ook wil ik ook best verdubbelen. Maar wat de heer Moti net indient is een motie om die boetes af te gaan schaffen en hij kan ook gewoon tegen mijn motie stemmen en dat snap ik dan niet.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik vind het niet erg dat mevrouw Abrahamse het misschien door de war haalt want ik heb hem net ingediend en waarschijnlijk staat hij nog niet online. Wij doen geen pleidooi voor het afschaffen van boetes. Wij doen een pleidooi om het huidige boeteregime te handhaven. Dat betekent dat iedereen gewoon een boete van € 150,00 krijgt

en dat wij dus ook niet als Rotterdammers mee hoeven te betalen voor de vervuiler. De vervuiler betaalt nog steeds gewoon € 150,00. Waar wij alleen voor pleiten is om die boetes niet te verhogen, net zoals we ook een parkeerboete niet verhogen als iemand voor de tweede keer zijn parkeerkosten niet heeft betaald. Dan gaan we ook niet de boete verhogen, of een derde keer weer verder verhogen. Dat doen we daar ook niet en dat zouden we hier ook niet moeten doen.

De **VOORZITTER**. Helder. Andere sprekers in de tweede termijn? Niet? Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, allereerst de vraag van de heer Van Schaik over de ambtenaren. Toevalligerwijs heb ik het daar niet heel lang geleden met de burgemeester op zijn kamer over gehad. Dus ja, iedereen kent de burgemeester zoals u weet, niemand kent mij, dus vooral belangrijk om daar de burgemeester de garage uit te rijden en alle ambtenaren op te roepen de MeldR-app te downloaden. Want u heeft helemaal gelijk, zeg ik tegen de heer Van Schaik via de voorzitter. We willen juist iedereen die in de wijk komt, wijkmanagers, wijkcoördinatoren, boa's, wijkraadsleden, raadsleden, noem maar op, maar ook onze ambtenaren van SO, SB, MO, noem maar op, zo'n sleutel geven om ze mee te laten helpen de stad schoon te houden. Dat gaan we doen en daar zet ik de burgemeester voor in. Dan de vraag van mevrouw Morkoç over de doneerringen. Die willen we juist piloten in het centrum. Dat gaan we dus juist ook in het centrum doen. Dus bij stranden, Nesselande, Hoek van Holland, maar ook in het centrum. Want daar vindt het vaak plaats. Ik weet niet wat u daarover gelezen heeft, maar we gaan dat ook in het centrum doen. Over de motie van de PvdA, ik denk dat er wat misverstand is over hoe dat technisch zit. Die boetes blijven in principe gewoon € 150,00, € 154,00. Alleen worden ze elk jaar geïndexeerd. Dat hebben we ook afgesproken in het coalitieakkoord. Dat gaan we doen. Ze worden overigens ook landelijk bepaald, maar wij mogen de opruimkosten daarin verwerken en zo krijg je dus de totaalboete, het totaalbedrag. Wat wij doen bij lastpakken, die maar afval op straat blijven gooien, daar leggen we last onder dwangsom op. En die last onder dwangsom is hoger. Maar dat is iets anders dan de boete die je krijgt voor het plaatsen van huisvuil naast de afvalcontainer. Dus dat is een last onder dwangsom, dat is een strafrechtelijke boete. Dat is het verschil. Dus dat doen we bij lastpakken, dat geldt niet voor iedereen. Dus dat geldt echt voor herhaaldelijke overtreders die zich maar niet aan de regels houden. Dus dat is het antwoord op die vraag. Dus ja, in die zin klopt wat er staat, technisch gezien.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, er is dan toch wel een misverstand bij mij ontstaan dan. Ik kijk naar het voorstel dat het college heeft gestuurd, ik kijk ook naar de website, ik refereerde er net al aan. En op onze website staat onder het kopje Boetes: Rotterdammers gooien hun afval in bakken en houden hun buurt samen schoon. Wie niet meewerkt, kan rekenen op flinke boetes. Daaronder staat een tabel. Bij de eerste overtreding afval gooien op straat € 150,00, verkeerd plaatsen € 154,00. Bij de tweede overtreding staat € 300,00 of € 150,00 en drie dagen werkstraf. Daar hebben we het eerder over gehad maar daar gaat de discussie niet over. En bij de tweede categorie staat: tweede overtreding € 254,00. Ik lees hier niets over; bij een tweede overtreding dezelfde boete met last onder dwangsom of iets dergelijks. Er staat gewoon dat je dan een hogere boete krijgt. En daar pleiten wij niet voor. Wij vinden niet dat je alsmaar moet doorgaan met het verhogen van straffen omdat wij denken dat het gewoon niet effectief is. En als de wethouder dan zegt dat de informatie op de website niet klopt, dan hoor ik dat ook graag, maar dit vinden wij niet goed. Wij vinden dat net als bij parkeerboetes, iedereen gewoon elke keer dezelfde boete krijgt. Dat geldt ook voor horecaondernemers die de geluidsnormen overtreden. Dan gaan we ook niet elke keer

de boetes maar verhogen en verhogen. Die krijgen elke keer dezelfde boete. Waarom zou dat hier niet moeten gelden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het is maar hoe je het interpreteert hè. Uiteindelijk is de uitkomst hetzelfde. Mensen moeten iets betalen omdat het de consequentie is van gedrag dat ze doen dat we niet willen. Dus dan noemen we dat een boete. Dus op die manier wordt het communicatief uitgelegd op de website. Maar de techniek erachter is dus dat het via een last onder dwangsom gaat. Maar ik denk dat het punt van de heer Moti helder is, hij wil niet dat we dat doen. Maar dat ga ik ontraden. Dat vinden we juist een belangrijk onderdeel van het verhaal, dat als jij herhaaldelijk dat doet, dan vind ik ook dat daar een hogere consequentie aan moet zitten. Dat hebben we ook niet voor niets in dat plan gezet. Dan zijn we het gewoon met elkaar oneens, maar dan hebben we wel even scherp gemaakt waar die techniek in zit.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, vindt de wethouder dat dan ook moet gelden voor ik noem maar even wat, horecaondernemers die geluidsoverlast veroorzaken? Gaan we daar dan ook hogere boetes invoeren bij een tweede, een derde, een vierde overtreding?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nou ja voorzitter, last onder dwangsom is altijd een discretionaire bevoegdheid van de burgemeester en dat gebeurt ook in sommige gevallen gewoon. Het is dus niet dat we dit alleen doen bij afvalovertredingen. Dit gebeurt in heel veel gevallen op heel veel andere manieren in de stad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, een punt van orde. De wethouder vroeg zich net af waar ik iets had gelezen. Er staat bij het voorkomen van zwerfafval: deze zomer starten we met een proef in Rotterdamse parken en op het strand en niet in het centrum. Maar als de wethouder daarmee zegt dat het dus niet in het centrum is maar dat hij dat wel wil, dan is dat een heel mooie toezegging. Precies wat ik wil, precies wat de wethouder wil, dan zijn we daarmee klaar.

De **VOORZITTER**. Misschien vanuit mijn positie nog even iets ter verduidelijking over de werking van een last onder dwangsom. Dat is het aankondigen van een boete als een persoon in kwestie een volgende keer de fout in gaat. Het is dus niet een opgelegde boete. Het is het aankondigen van een boete als een persoon persisteert in het verkeerde gedrag, een volgende keer. Dan geldt dat voor iedereen. Het betekent dus niet dat daarmee de boete wordt verhoogd. Maar het is een andere boete. Het is dan ook een andere maatregel. Het is denk ik handig dat u dat even weet. Goed, zijn alle vragen zo beantwoord, is er nog iets blijven liggen? Nee? Mevrouw Morkoç. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, gaat uw gang.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Oké, dan vervolg ik mijn punt van orde. Het staat dus niet in het plan. Ontzettend mooi als het wel in het plan komt. Dat wil ik graag van de wethouder horen. De wethouder knikt, dus dat is een toezegging. En de vraag die dus is blijven liggen, is het onderzoek naar de plasticvrije markt, voor de derde keer.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Volgens mij heb ik die vraag beantwoord. Ik heb namelijk gezegd, dat als je een watermeloen koopt op de markt en hij is niet verpakt, dan mag je een plastic tasje meegeven. Dat mag ook gewoon nog steeds. Dat is ook straks de wet. Ook als het 1 januari 2024 ingaat. Dus ik heb geen middelen om dat strenger te maken, want ik mag niet in de APV het strenger maken dan wat er al is, of het minder streng maken. Dus wat ik wil, is met marktkooplui en met mijn collega-wethouder Simons die over de markten gaat, kijken hoe we er toch voor kunnen zorgen dat dat het geval wordt op ten minste één markt, en hem daarmee daadwerkelijk plasticvrij maken. Dat is het onderzoek waar het om gaat. Dat onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden. De onderzoeken waar mevrouw Morkoç naar refereert zijn net wat andere onderzoeken, maar die gaan niet hierover. Dat is waarmee we aan de slag gaan en ik koppel daar natuurlijk uiteraard heel graag over terug naar de raad voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dus de wethouder heeft wel een plan van aanpak zodra de landelijke wetgeving erdoorheen is hoe we dat dan wel kunnen implementeren in de stad.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Daar heb ik ook op geantwoord. De handhaving daar zit bij de ILT, niet bij de gemeente. Dus dat is ook niet aan de gemeente om dat te doen, dus ik ga ook geen plan van aanpak maken voor iets dat iemand anders moet gaan doen. Dat moet de ILT gaan doen. Ik heb ook gesprekken daarover met de staatssecretaris waarin ik aan haar vraag: zorg dat er alsjeblieft genoeg capaciteit voor is om dat te gaan handhaven. Maar als het gaat om die echte plasticvrije markt, daar gaan we mee aan de slag. Ik weet nog niet of dat 1 januari 2024 is. De ervaring leert dat, omdat het om gedragsverandering gaat, het wel even kan duren. Maar we zetten er wel degelijk op in.

De **VOORZITTER**. Ja. Zo is dit punt volgens mij uitputtend besproken. Ja, toch de heer Van der Velden?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, nog het advies over die motie. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O, dat komt nog. Oké, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, die moet ik nog even checken.

De **VOORZITTER**. O, dus dat komt later terug. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dan kan dat later. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, nog even over iets anders. We zijn blij dat de wethouder net als GroenLinks wil nadenken over een eerbetoon aan Eric Alblas en zijn inzet voor een schone stad en die ook symbool staat voor de inzet van vele Rotterdammers. Goed dat we dit doel delen en we denken ook graag mee over de uitwerking en trekken daarom ook de motie in.

De **VOORZITTER**. Weet u het nummer toevallig? Dat is de motie over het eerbetoon aan Eric Alblas. Welk nummer is dat? Motie nummer 11 van GroenLinks wordt ingetrokken. En ik dacht dat dat ook geldt voor motie 3 van de ChristenUnie. Die is ook ingetrokken, akkoord. Dan kan dat uit uw map. Dan nodig ik u graag uit voor een lunch. Het is nu 12.45 uur en ik

stel u voor om daar een uur voor uit te trekken en dan komen we graag terug om 13.45 uur. Om 13.45 uur zijn we terug. Eet smakelijk. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 1 juni 2023

Notulen van de raadsvergadering van 1 juni 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 7

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer V.P.G. Karremans, de heer R.A.C.J. Simons, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: de heer A.C. de Bondt

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten?

6.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026 – vervolg

De **VOORZITTER**. Wij waren blijven steken bij 6.2, het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026. Er was nog een motie waar wethouder Karremans nog op terug zou komen. Een motie van de heer Van der Velden van de Partij voor de Dieren. Het woord is aan wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Dat is inderdaad de motie 'Schoon water met Vuilfuik nieuwe stijl', motie 21. Die ga ik omarmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Heel goed.

6.3 Debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?', aangevraagd door de leden Van Drunen, Coşkun en Becker

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 6.3, het debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?', aangevraagd door een aantal leden van uw raad, te beginnen met de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, de eerste aanvrager was de heer Van Drunen, maar hij is zo'n gentleman dat hij mij als eerste het woord geeft, ook omdat de SP-fractie op 23 mei jl. schriftelijke vragen had gesteld aan de wethouder en die zijn natuurlijk nog niet beantwoord, want het is pas 1 juni. Die hebben we dus weer ingetrokken omdat in de tussentijd de boel daar failliet is gegaan. Maar goed, die schriftelijke vragen kunt u vandaag mondeling beantwoorden, want op 25 mei is de boot gestrand en vandaar dat we dit debat hebben, samen met Leefbaar Rotterdam. De vraag aan het college is eigenlijk: bent u nu soms horende doof of ziende blind? In januari was u als wethouder te gast bij de dorpsraad van Rozenburg en durfde daar met droge ogen te beweren dat u zich kon voorstellen dat de

Rozenburgers woedend waren, maar dat er, en dan citeer ik: voldoende geld zat bij de firma Swets van Blue Amigo. Waar haalde u die wijsheid vandaan wethouder? Herinnert u zich nog uw antwoorden, het geldt het hele college, aan collega Segers-Hoogendoorn van exact twee jaar geleden, in mei 2021, over precies dezelfde problemen? In uw antwoorden werd gezegd: nee, alles komt goed en in 2023 vaart er een nieuwe boot. Waar is die dan college? Het geld ervoor is er al jaren, het ligt te verstoffen bij uw collega's in de provincie. Rotterdam is de grootste haven van Europa. Kunnen we tussen al die duizenden schepen geen boot vinden om van Rozenburg naar Maassluis te varen en weer terug? Bent u wel eens in 020 gaan kijken? Daar liggen verschillende boten, die gaan elke dag continu heen en weer tussen Noord en Zuid. Zo moeilijk moet dat toch niet zijn? Kunt u zich voorstellen dat we onderhand het heen en weer krijgen van dit amateuristisch gepingpong tussen de gemeente en de provincie? Kent u trouwens dat liedje 'Heen en weer' van Drs. P.? Het tweede couplet luidt: Ik breng de mensen heen, ik breng de anderen weer terug. Mijn pont is als het ware ongeveer een soort van brug. En als de pont zo lang was als de breedte van de stroom. Dan kon hij blijven liggen, zei me laatst een econoom. Maar dat zou dan weer lastig zijn voor het rivierverkeer. Zodoende is de pont dus kort en gaat hij heen en weer. Dan vaart hij uit, dan legt hij aan, dan steekt hij weer van wal. Et cetera voorzitter. Helaas al jaren niet in Rozenburg. Luister naar het nummer uit 1974. Misschien vindt u daar de oplossing in. De inwoners van Rozenburg zijn Rotterdammers en zij hebben recht op goede infrastructuur en deze gemeenteraad is daarvoor verantwoordelijk. Het is geen rocket science voorzitter. We hoeven niet naar Mars of zo. Al in 1893 zorgde de provincie voor de eerste boot tussen Maassluis en Rozenburg. Totdat iemand dertig jaar geleden op het neoliberale idee kwam om het aan de markt over te laten en sindsdien is het gestuntel en gehannes. Die markt faalt voorzitter en daarmee faalt de provincie. En als wij nu niet opschalen, dan faalt ook de gemeenteraad van Rotterdam. Bij de provincie zit een gedeputeerde die een heilig geloof heeft in de markt en nu een nieuwe aanbesteding is gestart. Weet u dat die aanbesteding in het verleden al minstens twee keer is geflopt? Infrastructuur en openbaar vervoer zijn publieke diensten die je niet aan de markt moet overlaten. Dat roept de SP al jaren in de provincie over deze kwestie en die roep versterken wij hier in deze gemeenteraad. Dat autoveer is gewoon een afspraak tussen de provincie en haar inwoners. Onze toenmalige gedeputeerde in Zuid-Holland, Rik Janssen, stond daar nog borg voor tussen 2011 en 2019. Ik weet niet hoe dat zit in uw partij wethouder, maar bij ons zou zo'n gedeputeerde al lang de laan zijn uitgestuurd wegens herhaaldelijk bestuurlijk falen. Wat gaat dit college nu doen? Welk perspectief heeft u de Rotterdammers te bieden? Wat ons betreft neemt u er dus nu zelf de verantwoordelijkheid over en huurt of koopt u een veerboot. Geen woorden, maar varen voorzitter. De SP overweegt een motie als u niet met een bevredigende oplossing komt. De gemeenteraad van Maassluis is ons dinsdag daarin al voorgedaan.

De **VOORZITTER**. Dank u. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, ik voel me genaaid. Rozenburgers voelen zich genaaid. Het personeel van de veerdienst voelt zich genaaid. En tegelijkertijd voelen we ons machteloos. Machteloos omdat we hier op de Coolsingel zijn, maar de veerdienst onder verantwoordelijkheid van de provincie valt. Er zijn bij Leefbaar Rotterdam veel vragen naar boven gekomen, waarvan het stellen geen zin heeft. Het enige wat wethouder Karremans maar hoeft te doen is met zijn vinger naar het noordwesten te wijzen, het Provinciehuis in Den Haag. Daar liggen de antwoorden, en niet hier. Maar ondertussen zitten wij hier wel in onze stad, in ons Rozenburg met de shit. Het lijkt inmiddels een eeuwigheid geleden dat er een veerpont voor autoverkeer voer, maar tot op heden hebben we ook daar gewoon nog steeds recht op. Iedereen kan begrip opbrengen voor technische mankementen die ook nog eens niet in één keer op te lossen zijn. Maar achteraf gezien zijn we gewoon aan het lijntje gehouden door een exploitant die er niet voor terugdeinst om faillissement aan te vragen op

de dag voordat het salaris moet worden overgemaakt aan het personeel. Meld je maar bij het UWV, werd er gezegd. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam heeft er een woord voor, maar dat ga ik hier niet in de mond nemen. Voorzitter, deze hele situatie roept op tot het starten van een grotere discussie. Is de wijze waarop dit soort aanbestedingen gedaan wordt wel de juiste? Waar ligt de balans tussen je verantwoordelijkheid als lokale overheid en de diensten die marktpartijen kunnen bieden? Een discussie die ik op dit moment niet wil gaan voeren maar wel eentje die eraan zit te komen. Voor nu gaan mijn zorgen uit naar de Rozenburgers en hun bereikbaarheid, of beter gezegd het gebrek daaraan. Ondanks dat de primaire verantwoordelijkheid bij de provincie ligt, heb ik wel een aantal vragen aan de wethouder die hier zit. Kan de wethouder nu eens op een rijtje zetten welke noodvoorzieningen er zijn genomen en wat er op korte termijn nog aan zit te komen en daarbij ook wie dat nu gaat betalen? Heeft de wethouder dit faillissement zien aankomen? Hoe is het contact met de exploitant en de provincie hierover in de laatste maanden geweest? Weet de wethouder wat de werknemers nu te wachten staat? Volgens de afspraken zou namelijk na het aflopen van het contract tussen exploitant en de provincie het personeel moeten worden overgenomen door een nieuwe exploitant. Maar die is er nog niet. Denkt de wethouder dat er überhaupt ooit nog een veerpont voor autoverkeer gaat komen of vertrouwt hij erop dat dit net zo lang op de lange baan geschoven kan worden totdat de tunnel klaar is? En als laatste voorzitter, door wie zijn we genaaid? Door de exploitant of door de provincie? En om het antwoord op die laatste vraag kracht bij te zetten, of in ieder geval het achterhalen daarvan, wil ik graag een motie indienen, getiteld 'Een schip op het strand is een baken in zee', die het college verzoekt om bij de provincie aan te dringen op het instellen van een enquête met als doel de misstanden te onderzoeken en mee te nemen als lessen bij toekomstige aanbestedingen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Een schip op het strand is een baken in zee

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van 'uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?';

constaterende dat:

- uitvoerder van de veerpont Rozenburg-Maassluis, Blue Amigo, afgelopen week faillissement heeft aangevraagd;
- de provincie Zuid-Holland al in een eerder stadium gesprekken met Blue Amigo heeft gevoerd omtrent de financiële situatie van het bedrijf;

overwegende dat:

- de Provincie Zuid-Holland op de hoogte was van de financiële situatie van het uitvoerende bedrijf;
- de inwoners van Rozenburg en Maassluis door de provincie Zuid-Holland en Blue Amigo maandenlang in onzekerheid gehouden zijn over het voortbestaan van de verbinding tussen beide;
- de Provincie Zuid-Holland niet lijkt te hebben voorgesorteerd op mogelijke oplossingen;
- Rozenburgers het al geruime tijd moeten doen zonder betrouwbare veerpont;
- zij daarmee kind van de rekening zijn van de huidige gang van zaken;

verzoekt het college:

- bij de Provincie Zuid-Holland aan te dringen op het instellen van een Statenenquête met als doel de misstanden te onderzoeken en mee te nemen als lessen bij toekomstige aanbestedingen;

- de resultaten hiervan te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Drunen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik kan me bij de vorige sprekers aansluiten. Er zijn al veel vragen gesteld. Ik kan me niet aansluiten bij de woorden van de heer Coşkun over de vrije markt, maar dat zult u begrijpen, daarover verschillen we van mening. Maar wij delen die zorgen over de bereikbaarheid van Rozenburg. Rozenburg heeft natuurlijk de laatste tijd meer te verduren, ook bij de Calandbrug geldt dat de verantwoordelijkheid niet direct bij de gemeente Rotterdam en bij deze wethouder ligt, maar de wethouder heeft daar wel een rol in. Er zijn net al wat vragen over gesteld en wij willen de wethouder verzoeken om echt die rol ook op zich te nemen om er ook bij de provincie op aan te dringen dat die pont zo snel mogelijk weer gaat varen. Dan hebben we het niet alleen over de loop- en fietspont, maar ook over de autopont. Alle Rozenburgers, maar specifiek de schoolgaande jeugd is hier gewoon enorm door getroffen. Er zijn natuurlijk tijdelijke voorzieningen, bussen, maar die rijden ook niet vaak genoeg. Er staan enorme rijen voor te wachten. Dus de vraag is ook hoe dat beter georganiseerd kan worden. Wat ook heel erg steekt is de communicatie en de bewegwijzering en bebording. Die was niet op orde en die is nog steeds niet goed op orde. Je hebt dus nog steeds mensen die bij het pontje staan dat niet meer gaat. Dus ook daar de vraag om daar beter oog voor te hebben en om ook duidelijk te communiceren naar de Rozenburgers en het wegverkeer daar. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Rehim Zadeh. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Sorry voorzitter, ik zat een beetje te dromen. Voorzitter, de berichten over het faillissement van deze onmisbare voet-en-fietspont baren zorgen. Rozenburg kent al grote uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid en mijn fractie samen met de fractie van Volt maakt zich bijvoorbeeld ook zorgen over het pontje dat Charlois en Katendrecht verbindt. Het wegvallen van vervoer over water doet schade aan de bereikbaarheid van deze gebieden en raakt Rotterdammers die het vaak al lastig hebben met het gaan van A naar B. En voorzitter, tot er een oplossing komt verloopt de communicatie met betrekking tot de dienstverlening via de website en Twitter. Dat las ik op de website. Kunnen we daar als gemeente bij helpen? Het is natuurlijk van belang dat inwoners weten waar ze aan toe zijn en ik sluit me ook aan bij de vragen van de heer Becker hierover. Voorzitter, de wethouder in Maassluis heeft al aangegeven de stap te willen zetten naar de provincie. In hoeverre is er momenteel contact met de provincie over deze casus en is onze wethouder ook bereid om bij de provincie de urgentie van spoed kenbaar te maken? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Dank voorzitter. Sinds 1332 vaart er een veerdienst tussen Maassluis en toen nog Den Briel, wat nu Rozenburg heet. Eeuwenlang zorgde deze veerdienst over het Scheur voor een stabiele schakel tussen woon- en werkverkeer en recreatie. Maar de laatste tijd komt de veerverbinding vooral negatief in het nieuws. Via aanbestedingen is het in de afgelopen jaren eerst geprobeerd met Connexxion, daarna Ottevanger en vervolgens Blue

Amigo. En voorzitter, Blue Amigo werd bye bye Amigo, althans voor de reizigers die vorige week donderdag om 15.00 uur aan de kade stonden en de veerpont een heel andere kant op zagen varen om vervolgens nooit meer terug te keren. Op de website werd vermeld dat er technische problemen waren en tegelijkertijd werd er een persbericht verzonden dat ze failliet zijn. Pure schande hoe je als dit bedrijf met bewoners omgaat. Want als je het uit het perspectief van de reiziger bekijkt, als je constant wordt teleurgesteld, dan ga je op een gegeven moment zoeken naar een alternatief. Want je wilt simpelweg gewoonweg betrouwbaar openbaar vervoer. En zeker voor fietsers nu en straks, want in de Nieuwe Maasdeltatunnel is er ook geen ruimte gereserveerd voor een nieuwe fietstunnel. Want de minister, op advies van het regionale bestuur, achtte dat indertijd niet nodig. Maar voorzitter, desondanks vanuit GroenLinks wel complimenten aan de provincie dat ze heel snel hebben ingegrepen en een noodverbinding hebben gecreëerd. Maar we weten allemaal dat dit niet voor eeuwig is. Voorzitter, vanuit efficiëntie sluit ik aan bij de vragen van Leefbaar Rotterdam, maar ook voorzitter, wetend dat de provincie verantwoordelijk is voor de oeververbinding tussen Rozenburg en Maassluis en met name voor de oeververbinding voor voetgangers en fietsers, dien ik de volgende motie in, 'Ferry Important', waarbij ik het college verzoek om aan te dringen bij de provincie om de veerdienst minstens te laten voldoen aan de oorspronkelijke aanbesteding, want daarin werd ook aangegeven dat de veerdienst elke twintig minuten zou moeten varen buiten de spits en elke tien minuten tijdens de spits. We hebben in de afgelopen tijd gezien dat dit nauwelijks werd gehaald. Tot zover.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Ferry Important

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.3 Debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?';

constaterende dat:

- de veerpont al langere tijd niet meer voldoet aan de verwachtingen van de reizigers;
- mensen bewust de veerboot zijn gaan mijden omdat deze onbetrouwbaar is;
- meerdere exploitanten van de veerboten weigeren voldoende geld te investeren voor onderhoud en modernisering;

overwegende dat:

- er in de toekomst geen goede alternatieven zijn voor fietsers en voetgangers gezien er geen fiets- en voetgangersverbinding bij de Maasdeltatunnel wordt aangelegd;
- in de mobiliteitsvisie is opgenomen dat fietsers en voetgangers prioriteit hebben;
- een goede veerverbinding cruciaal is voor fietsers en voetgangers tussen Rozenburg en Maassluis;
- we nu te vaak buitenspel staan als het gaat om de veerboten terwijl de inwoners van Rozenburg groot belang hebben bij een goede veerverbinding met Maassluis;

verzoekt het college:

- aan te dringen bij de provincie om de veerdienst minstens te laten voldoen aan de oorspronkelijke aanbesteding;
- aan te dringen bij de provincie op herstel van de afgesproken dienstregeling met in de spits elke tien minuten en buiten de spits elke twintig minuten een boot;
- de provincie te vragen een scenario uit te werken waarin de provincie zelf verantwoordelijkheid neemt (ten gunste van consistentie en betrouwbaarheid) in plaats van een Europese aanbesteding te gebruiken;

- aan te dringen bij de provincie om proactief te communiceren en te informeren over de veerdienst aan de inwoners van Rozenburg en Maassluis;
- actief de wijkraad Rozenburg te betrekken en ook de gemeenteraad van Maassluis bij nieuwe scenario's en aanbestedingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, marktwerking in het OV werkt niet en marktwerking bij OV over water al helemaal niet. Onze inwoners in Rozenburg zijn daarvan nu de dupe en werknemers betalen daarvoor de prijs. Want de faillissementsaanvraag van Blue Amigo zelf, hebben ze vlak voor het uitbetalen van de salarissen en vakantiegeld ingediend en is uitgesproken door de rechter. En dat lijkt wel vooropgezet. Wij hopen in ieder geval dat de curator daar een zeer grondig onderzoek naar zal doen. Maar voor nu is het in ieder geval zaak om zo snel mogelijk een structurele oplossing te kiezen voor onze bewoners in Rozenburg. Een structurele, want de noodoplossing is leuk, maar voldoet natuurlijk niet. Daarom heeft mijn fractie slechts twee vragen aan het college. De eerste is: bent u bereid om samen met de gemeente Maassluis, het is al gememoreerd, daar hebben ze in de gemeenteraad er ook over gesproken, zo spoedig mogelijk met het provinciebestuur een gesprek te voeren voor een structurele oplossing voor het terugbrengen van een veerpont volgens de aanbestedingsvoorwaarden tussen Rozenburg en Maassluis? En de tweede vraag is: mocht de provincie daar niet op korte termijn toe in staat zijn, bent u dan bereid om als gemeente zelf een veerpont te laten varen tussen Rozenburg en Maassluis, zodat onze inwoners niet langer de dupe zijn?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dank u wel voorzitter. Anders dan de VVD ben ik het met de SP helemaal eens. Dit is dus het gevolg van marktwerking in aanbestedingen. Dat doe je gewoonweg niet met ons openbaar vervoer, daar blijf je met je tengels van af. Het is onacceptabel dat dit gebeurt. We hebben nu als politiek de morele plicht om dit ook niet te laten gebeuren. Dus hoe gaat het college ervoor zorgen dat de veerpont weer heen en weer zal gaan? En als u het niet weet, dan adviseer ik de wethouder om toch maar inderdaad te rade te gaan bij Maassluis. Daar hebben de anderen al op gewezen, daar is het wel gelukt. 50PLUS heeft niets toe te voegen aan het pleidooi van de SP. En met de toestemming van de heer Coşkun, gebruik ik zijn verwijzing naar Drs. P. heel graag op 21 juni in de Statenzaal, waar ik samen met JA21 exact hetzelfde debat heb aangevraagd en de provincie zal wijzen op hun verantwoordelijkheid. Maar mocht dat niet zo zijn, al onze collega's hier hebben er al op gewezen, dan hebben wij als Rotterdam in ieder geval de morele plicht om dit te voorkomen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen wil u een vraag stellen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Mevrouw Verkoelen heeft het erover dat ze het in Maassluis wel snappen en dat ze het daar wel hebben geregeld. Nu ben ik niet zo heel erg goed op de hoogte van wat er in Maassluis wel en niet wordt besproken en gedaan wordt, want ik ben nu eenmaal Rotterdammer, maar bedoelt u dan dat Maassluis heeft

gezegd: wij gaan zelf daar een veerverbinding betalen? Hoe hebben ze het daar geregeld? Kunt u dat even toelichten?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Nee, Maassluis heeft, o sorry, via de burgemeester. Wat er gebeurd is, is anders dan hier. Wat daar gelijk gebeurde was ook dat de wethouder à la minute de toeters en bellen liet gaan. Daar was geen discussie meer over mogelijk. Daar was één grote saamhorigheid en ze gaan met z'n allen eensgezind richting de provincie en accepteren gewoon niet dat het zo gebeurt. En mocht het wel zo zijn, overigens doen ze dat al jaren, heeft Maassluis al te kennen gegeven om wel degelijk ook mee te willen bijdragen aan zo'n verhaal, omdat het natuurlijk ook voor de Maassluizers speelt. Nou, dat is de boodschap die wij hier bij Rozenburg gewoon niet gedaan hebben, en ik ben dus wat dat betreft ook zeer tevreden dat u het geagendeerd heeft voor vandaag, want laten we wel wezen, eigenlijk had dit al gewoon... we hadden vandaag nu te horen moeten krijgen: dit debat is niet nodig, we hebben het voor u geregeld. Dat is de boodschap.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Ja, mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, in Rozenburg is bereikbaarheid eigenlijk nog wel belangrijker dan in andere wijken en plekken van Rotterdam en mensen voelen dat daar ook echt zo. Ook omdat er gewoon een reëel risico is daar midden tussen de havens op calamiteiten en hoe kom je daar weg. Dat maakt het extra schrijnend dat al op verschillende plekken en al verschillende keren de bereikbaarheid ernstig tekortschiet. En zeker de afgelopen weken was het extra wrang dat kandidaten voor de eindexamens zoveel moeite hadden om bij hun school terecht te komen. En ik wil daar ook over vragen of er extra inzet is gepleegd om de mensen die eindexamen moesten doen op tijd daar te kunnen krijgen. In Maassluis is geloof ik gisteren al het debat geweest hierover en daar is ook een motie aangenomen om echt bij de provincie druk te zetten dat de oude dienstregeling er weer komt. De wethouder, Sjef Evers, wil ook heel graag samen met onze wethouder op pad om hier aandacht voor te vragen. Dat heeft hij op de radio gezegd. Ik wil graag aan de wethouder vragen of hij op dat aanbod ingaat. Trekken Maassluis en Rotterdam samen op om op de provincie echt druk te zetten om dit zo snel mogelijk ook met de oude dienstregeling weer terug te krijgen? Dat was het, tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Veel begrip voor het feit dat dit debat is aangevraagd. Het is terecht als er gezegd wordt dat het een extreem vervelende, je zou wel kunnen zeggen een extreme rotsituatie is voor Rozenburg. Er is al zo lang gedoe met het veer tussen Rozenburg en Maassluis. Ik heb er inderdaad met de wijkraad over gesproken. Ik kom daar zo inderdaad even op terug. Ik ben er veel mee bezig geweest, omdat juist, dat zegt mevrouw Van Wifferen goed, Rozenburg zo afhankelijk is van die verbinding. We hebben tegelijkertijd ook die werkzaamheden gehad bij de Calandbrug. Ik heb gezien hoe kwetsbaar het daar is. We hebben toen met ProRail een pontje, voor fietsers en voetgangers weliswaar, weten te realiseren. Maar dat is natuurlijk een beetje een doekje voor het bloeden, want uiteindelijk wil je natuurlijk gewoon volwaardige verbindingen hebben van en naar het dorp en Rozenburgers hebben daar ook recht op. Daar zetten we ons natuurlijk zo goed mogelijk voor in. De heer Biljoen noemde het al eventjes, bye bye Amigo. Het bedrijf heet Blue Amigo. In het vorige debat werd ik door de burgemeester gemaand om vooral Nederlands te gebruiken, of door de heer Van der Velden was het een beetje. Blauwe vriend, nou het is niet bepaald een blauwe vriend gebleken. Misschien wel blauw maar in ieder geval geen vriend. Dat is inderdaad nu het geval en dat is een ontzettend hard gelag voor de Rozenburgers. Dat is absoluut duidelijk. Ik heb gisteren nog, maar in de afgelopen

dagen hiervoor ook, met gedeputeerde Baljeu uitgebreid gesproken, veel gebeld. Die zit natuurlijk ook midden in de onderhandelingen, maar tussendoor elke keer overleg gevoerd over deze situatie. Continu bij haar op de radar, dat is overigens niet iets van de afgelopen dagen. Het was de afgelopen dagen wel heel intensief, maar ook de maanden hiervoor, eigenlijk al vanaf oktober, continu op het hart gedrukt: dit moet opgelost worden, jullie moeten dit regelen. Dat verwachten we echt van jullie. En gisteren heb ik ook gebeld met Sjef Evers, wethouder in Maassluis. Die vertelde mij over die motie die hij inderdaad aangenomen had gekregen. Nu had ik al een afspraak met Jeannette Baljeu om om de tafel te gaan zitten met haar maar ook met Maassluis en ook met de wijkraad. Dus wat dat betreft, volgens mij werd het gevraagd als toezegging, maar die heb ik al ingevuld. Dus dat moeten we inderdaad gaan doen om naar de toekomst te gaan kijken. Maar alle energie moet nu wel gericht zijn op het creëren van een goede oplossing op de korte termijn. Dan moet je daarna gaan kijken hoe we dit opnieuw gaan aanbesteden en op de lange termijn gaan regelen met elkaar. Dat gesprek moeten we snel gaan voeren met elkaar, dat gaan we ook doen. Maar eerst moet je dit nu op korte termijn goed regelen zodat mensen weer fatsoenlijk heen en weer kunnen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, allemaal snel en we moeten dat gaan doen. Maar collega Segers-Hoogendoorn stelde in mei 2021 dezelfde soort vragen. Toen heeft het college gezegd: ja, we begrijpen het, ja natuurlijk, het is heel vervelend dat die pont uitvalt, dat die niet werkt. Er was een pont stuk. Er schijnt er nu eentje gemaakt te zijn maar die zit dan nu in het faillissement. En het wordt opgelost en er is een nieuwe boot in aanbouw. En in 2023 vaart die. Dus het is mooi dat u nu gaat praten, maar twee jaar geleden heeft u dat ook beloofd. Zou u daarvoor excuses kunnen maken?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, ik was in mei 2021 nog geen mobiliteitswethouder. Dat was ik nog niet. De heer Coşkun wel raadslid, o nee, ook nog niet. Hij was het toen al wel geweest. Nee, dus, kijk, wij hebben het ook te doen, en dat is natuurlijk de vervelende afhankelijkheidssituatie waar niet alleen Rozenburg in zit maar wij ook. Wij hebben het te doen met de informatie die wij krijgen van de provincie Zuid-Holland. Daar vragen we nadrukkelijk om, die geven ons informatie over de stand van zaken, over reparaties, over zaken waar ze mee bezig zijn. En op basis van die informatie zijn vragen die door de raad gesteld zijn natuurlijk ook beantwoord.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Maar als die provincie keer op keer niet levert, schaalte u dan niet op of zo? Naar een minister, die is toevallig ook nog van uw partij. Ik bedoel, ze zijn allemaal van uw partij, maar er zit er eentje boven, die heet Harbers, die heeft ook ooit hier gezeten, maar die kan dan toch ingrijpen, als de provincie niet doet wat ze beloofd hebben?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Allereerst is het aan Aqua Swets, zoals het toen heette, om het zelf goed te regelen. Dat gebeurde op een gegeven moment niet, toen waren daar problemen en toen hebben we opgeschaald naar de gedeputeerde. Dat is het juiste opschalingsniveau dat je te pakken moet hebben. Want het is uiteindelijk de concessie van de provincie. Dus zij moeten dat oplossen, financieel, technisch, hoe dan ook. Zij moeten zorgen dat dat veer vaart. Het is ook niet zo, zeg ik tegen de voorzitter, hetzelfde geldt, wij werken met heel veel partners samen. Provincie, MRDH, NS, ProRail. Als er een trein niet

rijdt tussen Blaak en Centraal Station, ga ik ook niet zelf een trein kopen om die daar tussen te laten rijden. Dat ga ik ook niet doen. Dan zet ik zoveel mogelijk druk op de NS en ProRail om dat wel te realiseren. Heel vergelijkbaar, ik zet maximale druk op de provincie in om te zorgen dat zij regelen dat zij het gaan doen. Zij zitten ook met beperkingen, dat begrijp ik ook, en met mogelijkheden en onmogelijkheden. Daar heb ik allemaal begrip voor. Dat was mijn eerste gedachte ook. Daar refereerde de heer Coşkun ook aan, waarom koop je niet een boot uit Amsterdam en laat je hem hierheen varen en dan kun je hem hier heen en weer laten varen? Dat was mijn eerste gedachte ook. Maar nu blijkt het zo te zijn dat door stroming en door de aanleg van de kades, alleen die twee boten daar kunnen varen. Dus dat heeft daar weer mee te maken. Het is dus te makkelijk gedacht, overigens dacht ik dat zelf ook, om te zeggen: we varen ergens anders een autopontje vandaan en die leggen we er aan. Dat kan technisch, helaas, zeg ik er nadrukkelijk bij, niet.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ook dat wisten we ruim twee jaar geleden al. Toen waren al die technische problemen al bekend. Toen was ook al bekend dat er een nieuwe boot zou moeten komen. Toen al heeft de provincie daar geld voor gereserveerd en er zou een nieuwe boot gebouwd worden, maar hij is niet gebouwd. Dus dat wisten we allemaal al. Het wordt gewoon niet gedaan.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, en voorzitter, er zou inderdaad ook een boot gerepareerd worden en ze zouden dat allemaal doen. Dat kost geld en dat was inderdaad het plan. We hebben ook niet elk detail meegekregen van de provincie. Niet elk juridisch en financieel detail is toen ook met ons gedeeld. Nu weten we natuurlijk wel het hele geval. Maar dat maakt het niet anders dan dat het nog steeds een concessie van de provincie is en zij dat moeten oplossen. En dat het mijn taak is dat ik binnen mijn bevoegdheden elke grens opzoek en eroverheen ga om ervoor te zorgen dat voor de Rozenburgers dat OV gewaarborgd is daar aan die kant. En dat is wat ik doe. Dat heb ik gisteren gedaan, dat heb ik eergisteren gedaan, de afgelopen maanden gedaan, en dat blijf ik doen. Over dat heen en weer, dat het gedoe is tussen provincie Zuid-Holland en gemeente, dat het een beetje lijkt: jongens, los het alsjeblieft met elkaar op, dat mensen dat niet als gedoe zien. Dat snap ik helemaal. Dat begrijp ik heel goed. Alleen is dit wel hoe het is. En dit is hoe het in elkaar zit. Ik heb net al het voorbeeld van de NS en ProRail gegeven, dat ik ook niet als een trein niet rijdt tussen Blaak en Centraal Station of tussen Lombardijen en Noord, dan ga ik niet ook treinen inzetten. Dan moet de NS dat doen. En het is aan ons om daar die druk zo maximaal mogelijk op uit te oefenen en ik zie ook, dat moet ik ook zeggen, bij Jeannette Baljeu en ook bij Sjef Evers van Maassluis, grote urgentie om dit probleem op te lossen. Ze zijn er volle bak mee bezig. Dat het tot op heden niet is gelukt om daar een goede permanente oplossing aan te bieden, heeft met heel veel zaken te maken. Maar als ik kijk naar de persoonlijke urgentie die gevoeld wordt bij de mensen die er op bestuurlijk niveau aan werken, dan zie ik dat die aanwezig is, inclusief bij mezelf. Ik wil dat dit gisteren opgelost is. Vandaar dat ik ook zeg, dat is de vraag die ook gesteld wordt of we met elkaar om tafel willen, ja, dat wil ik dus ook doen. Sterker nog, die afspraak hebben we al met elkaar gemaakt om dat te gaan doen. Maar allereerst wil ik dat op korte termijn een goed, betrouwbaar veer wordt gerealiseerd waar mensen gewoon goed gebruik van kunnen maken. Dat hebben we toen ook gezien bij de Calandbrug. Dat is nu de eerste prioriteit. En daarna gaan we snel aan de slag met op termijn met elkaar afspraken maken. Want die concessie is nu afgelopen. Die zit nog steeds wel bij de provincie. Maar ja, Aqua Swets is failliet. Over de vragen over hoe de toekomst van het veer eruit moet zien, want je krijgt natuurlijk de Blankenburgverbinding, dat is een tunnel. Er zijn wat problemen bij de aanleg van die tunnel. Ik ga niet beginnen over een tunnel en een brug, maakt u zich geen zorgen. Maar dat gaat nog niet helemaal lekker. Maar

dan is de vraag nog steeds: hoe moet de toekomst eruitzien? Moeten daar straks in de toekomst alleen fietsers overheen of moeten dat ook auto's zijn? Mijn inzet zou zijn: ook auto's. Ik heb ook in de motie van GroenLinks zien staan, ik kom zo op de beoordeling van de motie, een aantal dingen, om te voldoen aan de oorspronkelijke aanbesteding. Een van de weinige keren dat ik GroenLinks zie pleiten voor de auto overigens. Want dat was het inderdaad, een autoveerverbinding. Maar dat lijkt me wel absoluut noodzakelijk, zeker voor de komende twee jaar, omdat je de komende twee jaar natuurlijk nog steeds niet door die Blankenburgverbinding kan. Dus dat is mijn inzet wel, om daar inderdaad ook voor de auto een verbinding mogelijk te maken.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, ik word erop aangesproken dat GroenLinks pleit voor de auto. Ik zie dat nergens in mijn motie staan hoor, met betrekking tot de auto. Maar ik wil wel graag via u voorzitter de wethouder wijzen op de uitleg van het ministerie, waarbij ze ook aangeven dat de provincie verantwoordelijk is en ook toegezegd heeft dat de oeververbinding in de toekomst in elk geval voor fietsers en voetgangers in stand moet blijven. Dus ik vind dat daar ook wel de prioriteit moet worden gelegd, althans, GroenLinks vindt dat daar de prioriteit moet worden gelegd.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). En daar ben ik het mee eens hoor. Ik refereerde alleen aan het feit dat er in de motie staat oorspronkelijke aanbesteding, in het eerste dictum. De oorspronkelijke aanbesteding betekent inderdaad ook voor de auto. Dan geef ik hem als tip even mee, dat het er op die manier zo staat. Goed, dan over de markt. Uiteindelijk is het aan de provincie Zuid-Holland, geen marktpartij op zichzelf, om dat goed te regelen. En hoe ze dat dan verder regelen is aan hen, ze zijn nu bezig met name om daar een tussenoplossing te realiseren. Dat vind ik een goed initiatief. Ik wil wel dat daar uiteindelijk, nou, laat ik het zo zeggen: eerst zien dan geloven. Ik ga pas op de banken staan en hoera roepen als dat eerste veer op een betrouwbare manier heen en weer vaart tussen Maassluis en Rozenburg. Dan op een rijtje zetten welke noodvoorzieningen er getroffen zijn, een vraag van Leefbaar Rotterdam. In samenwerking met de RET en RMC, die de busdienst hebben gerealiseerd, waar ook fietsen in mee kunnen en ook met de KRVE, is er dus een combinatie tussen een busdienst en een veerdienst gerealiseerd. Niet ideaal, zeg ik er gelijk bij, maar het is in ieder geval wat. Het is meer dan niks, maar nog steeds te weinig. Dus dat zijn we aan het doen, en er lopen dus zoals ik zei gesprekken tussen de provincie Zuid-Holland en Damen voor het continueren van het fiets- en voetveer. En alles wordt betaald door de provincie Zuid-Holland, dat is ook een voorwaarde die is gesteld. Ik kijk even mevrouw Verkoelen aan. Goed dat daar ook in de Staten aandacht voor is, want alle druk kunnen we gebruiken. Maar we leggen de rekening wel degelijk daar neer waar die hoort, namelijk de provincie die dit moet oplossen, ook financieel. Overigens, wat wij hebben gedaan, op het moment dat ik natuurlijk iets regel in Rozenburg of een gedeputeerde bel, dan stuur ik natuurlijk niet direct een wethoudersbrief naar de raad om te melden dat dat het geval is, maar het is denk ik wel even goed om dat te noemen, wij hebben dat ponton geregeld, kosteloos. Dus dat hebben wij laten varen naar Rozenburg om ervoor te zorgen dat dat fietsveer in ieder geval kan opereren. We hebben dat voetpad aangepast, we hebben de verlichting aangepast, we hebben er gewoon flink in geïnvesteerd om te zorgen dat het zo snel mogelijk mogelijk was. Dus wij zijn de hele tijd bezig. Als ik het in uren ga omrekenen, dan is het echt een megabedrag, om te zorgen dat daar flankerend of in ieder geval faciliterend, we alles doen om ervoor te zorgen dat we daar een goede verbinding hebben. Of ik het faillissement zag aankomen? Ik ben natuurlijk niet dag in, dag uit bezig met de financiële situatie van Aqua Swets. We wisten natuurlijk wel dat het niet goed liep. We wisten ook dat door corona, door andere energiekosten, hogere reparatiekosten van die veren, dat

het er natuurlijk financieel niet goed uitzag. Dat wisten we ook, maar we wisten ook dat de provincie ermee in gesprek was en dat ze zochten naar mogelijkheden. Ja, ik was uiteindelijk verrast, net als iedereen denk ik, dat die dag het faillissement werd uitgesproken en dat ze er op die dag ook mee stopten. Dat vond ik ook echt extreem vervelend en verrassend. Maar we wisten natuurlijk wel dat de financiële situatie uiteindelijk niet al te best was door allerlei externe omstandigheden.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, in een verslag van een gesprek van u met de dorpsraad in januari, waarbij bewoners zeiden dat het helemaal niet goed ging met dat bedrijf, zei u: nee hoor, ik weet zeker dat ze geld genoeg hebben, die Swets. Dat zei u in januari. Waar haalde u die wijsheid vandaan?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat heb ik niet gezegd. Wat ik gezegd heb, is dat ik met de informatie van doen heb van de provincie Zuid-Holland en dat ik gezegd heb dat zij dat financieel moeten oplossen. En dat Aqua Swets een groter bedrijf is, ze doen niet alleen die veerverbinding bij Rozenburg en Maassluis, en dat was ook het standpunt van de provincie. Zij moeten dat betalen en zij hebben dat geld ook. Dus daar ben ik op afgegaan. Ik heb niet gezegd dat ze bulken van het geld en dat het wel goed komt. Dat heb ik absoluut niet gezegd. Of ik weet wat de werknemers nu te wachten staat? Ja, je krijgt eigenlijk gewoon reguliere procedures zoals dat bij elk faillissement gaat. Het UWV neemt dan bij onvermogen om het loon te betalen die verplichting over. Ik heb daar ook nog even op gewezen, ook op verzoek van een aantal collega-wethouders die mij dat doorstuurden, die zorgen, die heb ik ook gelijk bij Jeannette Baljeu neergelegd, zodat zij daarbovenop zit om dat goed te regelen. Denk ik dat er ooit nog een veerpont voor autoverkeer komt? Nou ja, dat zou in ieder geval onze inzet zijn, dus dat dat er moet komen. En daarover willen we graag in gesprek met mevrouw Baljeu, maar ook met Maassluis en met de wijkraad, omdat dat zeker de komende jaren nog steeds gewoon heel belangrijk is. De vraag door wie wij genaaid zijn. Ja, ik denk dat we genaaid zijn, om het even in die terminologie te gebruiken, door een combinatie aan zaken. Ja, het is uiteindelijk niet netjes gedaan door Blue Amigo op het laatst. Helemaal eens. Maar ook, de ouderdom van die veren, wat tot hoge reparatiekosten heeft geleid, de hoge energiekosten, financieel gezien een strak contract. En de coronacrisis, waardoor we natuurlijk gewoon minder gebruik van OV hebben gezien, dat zijn allemaal zaken die hier allemaal parten hebben gespeeld. Die we natuurlijk breder zien, ook in andere delen van het land en ook in andere delen van Rotterdam. Maar dat heeft natuurlijk allemaal gecombineerd geleid tot dit verhaal, wat gewoon extreem ongelukkig uitpakt voor de Rozenburgers. Dan de vraag van de VVD om mijn rol als wethouder Mobiliteit op te nemen om zo snel mogelijk de pont weer te laten varen. Ja, die neem ik op. Dus het antwoord daarop is ja.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ik kan me heel goed voorstellen dat de wethouder niet zegt: we zijn genaaid door de provincie. Dat wil ik ook niet suggereren, maar laten we wel de vraag opnieuw op een andere manier stellen. Heeft de wethouder het idee dat de provincie op de juiste manier gehandeld heeft of dat zij steken hebben laten vallen op dit dossier?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik vind dat een lastige vraag om te beantwoorden. Ik kom zo op de motie die Leefbaar Rotterdam heeft ingediend. Daar ga ik wel wat over zeggen. Ik vind wel dat we er lessen uit moeten trekken, maar om nu gelijk met de beschuldigende vinger te wijzen, dat ga ik niet doen. Ook omdat ik denk dat het niet helpt om op korte termijn een oplossing te gaan realiseren. Maar ik kom zo op de motie die Leefbaar Rotterdam heeft ingediend. Over de communicatie en bewegwijzering, een terechte vraag van de VVD. Dat was inderdaad niet goed. In het havengebied is het altijd lastig, omdat je gewoon meerdere wegbeheerders hebt, dus altijd moet kijken: van wie is nu welk bord? Het bleek nu te gaan om een bord van Rijkswaterstaat waar inderdaad verkeerde informatie op stond. Dat hebben ze inmiddels weggestickerd. Het ging erover dat dat veer nog steeds voer, maar een terecht punt, daar moeten we ook scherp op zijn en dat hebben we op die manier ook opgepakt. Communicatie, een vraag van DENK, en dienstverlening, of we dat kunnen doen. Ja, ook een heel terecht punt, want we hebben ook te maken gehad met mensen die ernaartoe fietsten en dachten: hij vaart nog steeds, maar uiteindelijk, ik zou bijna zeggen, voor een dichte deur stonden, maar uiteindelijk een lege kade. Dus dat pakken we op, dat is een terecht punt. Of ik bereid ben bij de provincie urgentie en spoed kenbaar te maken. Ja, dat heb ik al gedaan en dat blijf ik ook doen. Een heel belangrijk onderdeel van het verhaal. Een vraag van de PvdA of ik bereid ben om spoedig met de provincie een gesprek te voeren. Daar heb ik het denk ik net over gehad, dus dat gaan we doen. Of ik bereid ben zelf een pont te laten varen. Daar heb ik denk ik ook iets over gezegd. Ik ga ook geen trein neerzetten of een spoor op het moment dat er door de NS geen treinen worden gereden, dus ik vind echt dat de provincie dat moet doen. Ik wil die druk daarop maximaal houden. Als ik zeg: ik ga het wel zelf doen, dan is die druk natuurlijk weg, los van het feit dat we niet zomaar even een veer kunnen vinden, omdat het daar niet past. Dus we kunnen niet uit Amsterdam of andere delen van het land zomaar een autoveer vinden. Het heeft te maken met de technische aanlanding daar. Wat ik wel goed vind, is dat de provincie nu bezig is met een oplossing bij Damen. Dat ziet er als het allemaal goed gaat goed uit. Alleen moet dat wel gebeuren. En ik heb net gezegd: ik wil resultaat zien. Uiteindelijk gaat het er niet om hoe we het regelen, maar dat we het regelen. Dat is voor mij het belangrijkste.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, ik begrijp van de wethouder dat de kosten natuurlijk een punt zijn. Dat ben ik overigens helemaal met u eens. En het idee dat, anders dan de PvdA, dat we het zelf gaan doen, maar dat wij het gaan doen en de kosten bij de provincie neerleggen. Bent u daar voor? Want ik heb er meer vertrouwen in dat we het nu zelf gaan doen, dan dat we het bij die provincie leggen. Daar zit het hele punt. Maar dan de kosten daar.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nou, dat lijkt me niet heel verstandig. Ik snap het idee wel, maar dan heeft de provincie natuurlijk geen enkele verplichting om die kosten te betalen. Dus dat is even het eerste. En het tweede, de provincie is bezig met Damen, dat lijkt ook de meest kansrijke optie om het te doen. Dus ik waardeer het vertrouwen dat mevrouw Verkoelen in mij heeft om dit soort dingen op te lossen, maar ik denk echt dat gedeputeerde Baljeu het goed kan en het ook moet doen en zeker met Damen er uit moet zien te komen om dat op korte termijn te regelen. Voor wat betreft de eindexamenscholieren, ja, dat is toch een belangrijk punt dat mevrouw Van Wifferen aanstipte. Die eindexamens zijn inmiddels voorbij, maar er is inderdaad een noodoplossing geweest. Dat zal niet voor iedereen perfect zijn geweest. Die was voor iedereen, of ze nu eindexamen deden of niet. Maar de oplossing was er zoals die er was. Die was niet speciaal voor eindexamenleerlingen, maar ook voor

eindexamenleerlingen natuurlijk wel. En over Maassluis heb ik net inderdaad al wat gezegd. Dan de twee moties voorzitter. De motie van Leefbaar Rotterdam, 'Een schip op het strand is een baken in zee', motie 1, verzoekt bij de provincie Zuid-Holland aan te dringen op het instellen van een Statenenquête met als doel de misstanden te onderzoeken en mee te nemen als lessen bij toekomstige aanbestedingen. Nu weet ik niet helemaal hoe het Reglement van Orde van de provincie eruitziet. Dat weet mevrouw Verkoelen wel, maar volgens mij stellen de Gedeputeerde Staten niet zelf een enquête in, dat doen alleen de Provinciale Staten. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, maar wij werken natuurlijk vaak samen met de Gedeputeerde Staten, daar sturen we dan een brief naar. Bovendien ga ik natuurlijk niet over wat de provincie als middel gebruikt, dus dat daargelaten. Ik wil hem wel omarmen met die uitleg dat ik dan niet ga vragen om een enquête, maar wel ga vragen om er lessen uit te trekken. Dus een brief te sturen naar de provincie met die strekking. Dus met die uitleg kan ik hem omarmen. Dan de motie 'Ferry Important' van de heer Biljoen, een leuke titel. Ik loop de punten in het dictum even langs. Aan te dringen bij de provincie om de veerdienst minstens te laten voldoen aan de oorspronkelijke aanbesteding, met auto's. Dat heb ik al gedaan en dat blijven we doen. Aan te dringen bij de provincie op herstel van de afgesproken dienstregeling met in de spits elke tien minuten, buiten de spits elke twintig minuten een boot. Dat is ook mijn inzet. De provincie te vragen een scenario uit te werken waarin de provincie zelf verantwoordelijkheid neemt in plaats van een Europese aanbesteding te gebruiken. Dat wordt onderdeel van het gesprek, dus dat is een van de dingen die we bespreken met elkaar. Aan te dringen bij de provincie om proactief te communiceren en te informeren over een veerdienst aan de inwoners van Rozenburg en Maassluis. Dat hebben we gedaan en dat doen we zelf ook voor een heel groot deel. En actief de dorpsraad Rozenburg te betrekken en ook de gemeenteraad van Maassluis bij nieuwe scenario's en aanbestedingen. Dat heb ik ook al toegezegd. Dus met die uitleg denk ik dat de motie overbodig is, want we doen hem gewoon helemaal. En dat was het denk ik voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ja, de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik waardeer het dat de wethouder alle vragen die voorbij zijn gekomen helder en oprecht heeft beantwoord, maar ik mis ergens iets concreets. Dit wordt natuurlijk tot in detail gevolgd door de Rozenburgers en ik kan me heel goed voorstellen dat die dit gezien en gehoord hebben en dat die zeggen: ja, leuk, er is over gesproken, en nu? Dus ik vraag me af of de wethouder iets concreets kan aangeven. Dat hij zegt: weet je, vanaf die en die datum gebeurt dat. Je kan dat verwachten. Of wat er nu is, blijft in ieder geval minimaal, tot dat en dat moment blijft dat varen. Iets concreets.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dank voor de uitgebreide beantwoording van de wethouder en ik zie ook wel de inspanningen, maar die inspanningen zijn inderdaad, zoals de heer Van Drunen ook zegt, vooral gericht op de provincie zover te krijgen het werk goed te doen. En ik ben daar wel angstig over. Want als dat mislukt, dan blijven onze bewoners van Rozenburg in de kou staan. Dus ik zou de wethouder toch nogmaals willen vragen om echt ook een plan B te ontwikkelen, om te kijken of als dat mislukt, we niet zelf een boot kunnen laten varen. Ik heb gehoord wat de wethouder heeft gezegd over de aanmerking. Maar dan maar geen autoveerpont, maar gewoon nog steeds een fiets-voetgangers-pont, en daar hoeft dat probleem van die aanmerking toch echt niet zo groot te zijn. Maar dat in ieder geval wel in uw achterzak te houden dat als het weer misgaat, Rozenburgers in ieder geval wel weer gewoon naar de overkant kunnen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, wij willen wat concreets. En Damen gaat waarschijnlijk volgende week wel zorgen voor dat voetgangers- en fietsersverkeer. Dat hebben ze al ongeveer toegezegd. Maar dat autoverkeer moet ook. En nu schijnt het dat die Blankenburg, een van die twee boten, inmiddels gerepareerd is. Dus mocht dat zo zijn wethouder, mocht die inderdaad gerepareerd zijn, en dan zit die in dat faillissement, zou u die dan met een last onder dwangsom of zo, ik heb dat vanochtend geleerd, dat schip kunnen vorderen, die Blankenburg, en daarmee gewoon gaan varen? Ik kan me niet voorstellen dat mevrouw Baljeu daar tegen is.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, dank. Ik heb geluisterd naar de wethouder en naar zijn beantwoording en ook hoe hij langs het dictum is gegaan van de motie 'Ferry Important', want het is ook very important dat de bewoners van Rozenburg en Maassluis elkaar kunnen vinden. Ik waardeer ook uw inzet en ik heb een aantal toezeggingen gehoord, dus met die notitie zal ik de motie voor nu intrekken en dan wil ik wel via u voorzitter aan de wethouder vragen om ons wel constant op de hoogte te houden van alle gespreksverslagen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, toch nog even één opmerking. Ik heb vooral ook zitten luisteren in de eerste termijnen en de beantwoording van de wethouder, ook geluisterd, hoe luisteren nu de Rozenburgers naar dit debat? Toen ik gisteren een aantal mensen belde, kwam ongeveer de rook uit de telefoon. Want er is ongelooflijk veel boosheid, er is ook veel wantrouwen natuurlijk weer naar de Coolsingel, zoals dat dan gaat. U kunt die gesprekken ook wel uittekenen. Nu hebben we er hier met elkaar over gesproken en ik zoek nog een beetje naar: kunnen wij ook een gebaar maken, wellicht iets in de symboliek, als een bezoek, misschien een afvaardiging van het college en wethouder en raadsleden, ik noem maar even een ballonnetje. Om ook toch die gevoelens nog eens goed aan te horen, met hen in gesprek te gaan, misschien daar ook samen per openbaar vervoer naartoe te gaan. Dat is mij ook een aantal keren gevraagd, van: kunnen jullie dat niet een keer doen? Trek er wel wat tijd voor uit, is er bij gezegd, maar zoiets. Daar zit ik nog even naar te zoeken. Het zou misschien kunnen helpen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Wethouder Karremans. Ja, mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, ik heb nog één vraag, misschien een wat technische. U kwam met Damen. Dat had ik nog niet gehoord. Maar u weet de relatie tussen Damen en Blue Amigo. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee oké, dus u begrijpt dat dit vestzak-broekzakverhaal wordt voor Damen.

De **VOORZITTER**. Anderen? Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank voorzitter. Die frustratie die door een aantal raadsleden, ook de heer Vonk, de heer Van Drunen en de heer Coşkun wordt verwoord, voel ik ook. Van A tot Z. Die frustratie die in Rozenburg zit. Tegelijkertijd heb ik net zo goed mogelijk proberen uit te leggen hoe de situatie in elkaar zit. Als ik kijk naar de prioriteit die dit college stelt ten aanzien van Rozenburg, de wethouder Kleine kernen, wijken, is hier inmiddels ook aangeschoven, die was vanochtend nog in Rozenburg begreep ik. Ik ben er ook vrij vaak geweest. We zijn er met het college ook nog een keer geweest. We hebben

veel aandacht voor Rozenburg. Desalniettemin snap ik de ontevredenheid en snap ik de frustratie. Ik zal proberen na te denken over wat we kunnen doen. Dat ben ik continu aan het doen. Maar het is heel moeilijk voor mij om iets concreets toe te zeggen op iets wat buiten mijn invloedssfeer ligt. Ik probeer zoveel mogelijk mijn invloed aan te wenden, ik heb ook al gezegd, ook over de grens heen, ik bel Jeannette Baljeu, als ik beltegoed zou hebben, zou het alleen al op zijn aan de telefoontjes aan Jeannette Baljeu hierover. Dat zijn niet altijd makkelijke telefoontjes of vriendelijke, aardige telefoontjes. Dus ik word er af en toe ook helemaal gek van. Maar het is wel wat mijn rol is, waar u mij voor heeft aangenomen en wat ik blijf doen in het belang van de Rozenburgers. Over dat concrete, dat was wat de heer Van Drunen vroeg, ik denk dat de heer Coşkun daar wel gelijk in heeft, dat ze daar wel met Damen uitkomen, zo ziet het er wel naar uit, dat ze 11 juni kunnen gaan varen met in ieder geval zo'n veer, eigenlijk wat de heer Moti ook vraagt. Daar heb je inderdaad geen aanleg, geen speciale boot voor nodig. Dat kan inderdaad gewoon met een relatief simpele verbinding. Die pontons hebben wij zelf ook aangelegd. Dat wil ik er wel nog bij zeggen over dat concrete. Alles wat wij als gemeente concreet kunnen doen, dat doen we. Dat is niet alleen communicatie, maar dat is ook dus dat ponton regelen en zeggen: daar hebben we het niet over. Normaal zou je daar hele procedures voor hebben. Dat doen we niet. Die buitenruimte hebben we aangepast, zodat mensen naar dat ponton kunnen gaan, verlichting aanpassen, kijken wat we daar kunnen doen, en als er meer mogelijkheden zijn om concrete zaken aan te passen, dan doe ik dat. Maar ik denk dat het voor de oplossing voor de Rozenburgers die gewoon hun veer willen, een betrouwbaar veer, dat zij het meest gebaat zijn met op de korte termijn een goede oplossing. Ik heb er vertrouwen in dat dat concreet gaat worden de komende dagen en dat we ook heel concreet een hard gesprek met elkaar gaan hebben hoe de toekomst er uit gaat zien. En ik zeg inderdaad toe dat ik de raad daar van op de hoogte ga houden en daar zelf ook strak op de bal blijf zitten. Dat is wat ik daarover kan toezeggen. En over dat plan B, we zijn continu bezig met plan B's. Dus ook om te kijken en de provincie aan te reiken: zou je niet die kunnen bellen of zou je niet die kunnen bellen? Maar uiteindelijk hebben we het inderdaad wel over zorgen dat er in ieder geval een plan B vaart. Nou, er vaart nu wat, en straks als het goed is een meer betrouwbare dienst. Maar dat we doorgaan met een nog veel beter plan A, dat is waar we nu op focussen en waar de Rozenburgers echt wat aan hebben en dat we voorlopig vooral heen en weer kunnen varen in plaats van er debatten over te voeren. Want dat zou natuurlijk een mooie uitkomst zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Zo zijn alle vragen beantwoord in de tweede termijn. Dan stel ik voor dat wij de beraadslaging op dit punt beëindigen. De stemmingen zijn aan het einde van vandaag. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Toch nog een motie? U krijgt gewoon het woord. Mevrouw Maassen, zegt u het maar.

*6.1 Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' – vervolg*

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik wil een motie aangepast indienen, nog van een ander debat, maar ik dacht dat dat nu eventjes tussen die twee debatten door kon. Ja?

De **VOORZITTER**. Prima. Is de motie inhoudelijk aangepast?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Nee, ik heb dus van wetgevend kader regelgevend kader gemaakt.

De **VOORZITTER**. Ja, ik snap hem, heel goed. Zo ziet u maar waar het gemeen overleg goed voor is, elkaar scherp houden. Hartelijk dank.

Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Een gemeente die werkt voor sekswerkers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 6.1 Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam';

constaterende dat:

- uit het onderzoek 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' blijkt dat de overgrote meerderheid van mannelijke sekswerkers onvergund werken;
- dit mede wordt veroorzaakt door de gemeentelijke wet- en regelgeving die onduidelijk is en slecht aansluit aan de behoeften van (mannelijke) sekswerkers;

overwegende dat:

- het werken zonder vergunning verschillende risico's met zich meebrengt, zoals geen aanspraak kunnen maken op sociale zekerheden en een lage meldingsbereidheid bij de politie bij onveilige situaties wegens angst voor boetes;
- mannelijke sekswerkers wantrouwend zijn jegens autoriteiten, en dat het belangrijk is voor deze autoriteiten om vertrouwen te waarborgen binnen deze kwetsbare doelgroep;
- veel mannelijke sekswerkers de gemeentelijke regelingen en voorwaarden voor het aanvragen van een vergunning verwarrend ervaren, en de gemeente Rotterdam de verantwoordelijkheid heeft helder te communiceren;

verzoekt het college:

- te inventariseren welke ruimte het lokale regelgevend kader biedt om vergund werken voor sekswerkers te verbeteren of te verduidelijken;
- bij deze inventarisatie op verschillende opties en de gevolgen hiervan in te gaan, zoals
 - het vergund thuis kunnen werken als zelfstandige,
 - het al dan niet werven van klanten via online platforms voor de gevolgen van de vergunplicht,
 - het al dan niet in één woning samen vergund werken,
 - het al dan niet vergund werken via een exploitant,
- en andere scenario's die zijn genoemd of aansluiten bij de behoeften van de (mannelijke) sekswerkers zoals is gebleken uit het onderzoek 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' met inbegrip van het huidige landelijk wettelijke kader;
- de gemeentelijke informatievoorziening over sekswerk en het daarbij behorende vergunningsstelsel te versimpelen aan de hand van de inzichten uit het onderzoek 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam';
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, C. Aafjes-van Aalst en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

6.3 *Debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?', aangevraagd door de leden Van Drunen, Coşkun en Becker – vervolg*

De **VOORZITTER**. Dan zijn de beraadslagingen op het onderwerp veerpontje gesloten. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Motie 2 is ingetrokken begrijp ik.

7.8 Tweeminutendebat (omgezet naar regulier debat) 'Voortgang Wijk aan Zet',
aangevraagd door het lid De Waard

De **VOORZITTER**. Goed, dan gaan we naar het volgende onderwerp, dat is het tweeminutendebat. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dat is het reguliere debat geworden, excuses. Het stond op mijn agenda nog als tweeminutendebat. Het reguliere debat onderwerp 'Voortgang Wijk aan Zet'. De heer De Waard, u kunt beginnen.

De heer **DE WAARD** (lr). Ja, dank u wel voorzitter en dank u wel collega's, hier sta ik. In de commissie is er al veel besproken over Wijk aan Zet en over de bewonersinitiatieven. Er zijn kritische vragen gesteld en deze zijn ook beantwoord. Ik was er zelf helaas niet bij, maar ik heb het gelukkig wel online terug kunnen kijken. Allereerst wil ik mijn bewondering uitspreken voor al het werk dat is verzet door de wijkraadsleden en de ambtenaren. De wijkakkoorden worden binnenkort door de raad bekrachtigd, wat een enorm belangrijke stap is. In deze wijkakkoorden staan diverse actiepunten die belangrijk zijn voor de desbetreffende wijk. Onze wethouder heeft aangegeven dat op zijn minst 75% van deze actiepunten gerealiseerd gaat worden. Enorm ambitieus natuurlijk. Maar als ik de geluiden mag geloven, gaat het percentage ook nog eens ruimschoots gehaald worden en dat is gewoon nog beter nieuws. Waar wij als Leefbaar Rotterdam wel kritisch op zijn, is dat wij geluiden hebben ontvangen van wijkraadsleden dat bij het opstellen van de wijkakkoorden er zaken uit het akkoord zijn gefietst door ambtenaren. Hetzij vanuit ambtelijke onwil, hetzij vanuit de eigen politieke agenda of hetzij omdat iets echt niet haalbaar is. Wat ons betreft staat dan de representativiteit van deze cijfers onder druk, want wellicht hadden er heel andere zaken in een wijkakkoord gestaan. Zoals ook aangegeven in de commissie is er weer een wijkraadbijeenkomst geweest in het Timmerhuis. Ruim zeventig wijk- en dorpsraadsleden waren hierbij aanwezig. Deze bijeenkomsten worden zeer gewaardeerd door de wijk- en dorpsraadsleden. Ook is het enorm nuttig voor ons als raadsleden om informatie op te halen over wat er nu eigenlijk echt speelt in de wijken. Daarnaast is het enorm goed om samen in gesprek te gaan over wat er speelt, wat de ervaringen zijn en wat er eventueel beter kan. Zo is er bijvoorbeeld veel onduidelijkheid en wisselende communicatie over de vraag hoe vaak een wijkraad een wensenlijst mag aanbrengen. Bij de ene wijkraad hoor je ieder jaar, wat dus eigenlijk neerkomt op de 1500 aanvragen voor de klussers per jaar, en bij de andere wijkraad hoor je weer het geluid dat de wensenlijst voor vier jaar geldt. Hierdoor zijn er dus wijkraden die daarop anticiperen en wellicht een deel van hun punten voor komende jaren hebben bewaard. Niet enorm handig. Hier zou ik dus graag een dringend beroep willen doen op de wethouder. Wilt u alstublieft zorgen voor duidelijkheid hierin? Eenduidige communicatie. Ook hebben we het gehad over het proces rondom bewonersinitiatieven en dit loopt eigenlijk al sinds het begin rommelig. Er zijn al wat stappen gezet, en er is al wat werk verzet, en er is een werkgroep ingesteld. Kortom, het wordt wel serieus genomen. Toch krijgen wij van wijk- en dorpsraadsleden terug dat ze te weinig betrokken worden of te weinig kennis hebben van de bewonersinitiatieven die er zijn in de wijk. Wij zien ruime interesse bij de wijkraadsleden om zelf te beslissen over de bewonersinitiatieven, en dan die onder de € 2.500,00. Daarom dienen wij samen met de VVD, SP, PvdA, 50PLUS en Forum voor Democratie een motie in om alle wijkraden de keuzemogelijkheid te bieden om het mandaat voor bewonersinitiatieven onder de € 2.500,00 over te hevelen naar de wijkraad of bij de wijkmanager te houden. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer De Waard, staat u mij toe een kleine terechtwijzing over de rol van ambtenaren. Dingen eruit gevist door ambtenaren dan wel door de politieke agenda van ambtenaren. Dat vind ik niet echt voorzichtig. Doet u daar alstublieft voorzichtig mee. Wat u hier aangeboden krijgt zijn collegevoorstellen en hoe die tot stand zijn gekomen

daar staat uitsluitend het college achter. Dus voorzichtig alstublieft met ambtenaren hier te noemen die zich niet kunnen verdedigen.

De heer **DE WAARD** (lr). Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Alstublieft.

De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Mogelijkheid mandaat wijkraden bij kleine bewonersinitiatieven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van de voortgang Wijk Aan Zet;

constaterende dat:

- het mandaat van bewonersinitiatieven onder de € 2.500,00 formeel ligt bij de wijkmanager;

overwegende dat:

- er verschillende signalen zijn omtrent de wens van wijkraden om al dan niet zelf te beslissen over bewonersinitiatieven onder de € 2.500,00;
- het binnen de geest van 'de wijk aan zet' goed is om wijkraden zelf de mogelijkheid te bieden om wel of niet over de bewonersinitiatieven onder de € 2.500,00 te gaan;

verzoekt het college:

- alle wijkraden de keuzemogelijkheid te bieden om het mandaat voor bewonersinitiatieven onder de € 2.500,00 over te hevelen naar de wijkraad of bij de wijkmanager te houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, M.S. Abrahamse, T.S.J. Coşkun, R. Moti, P.J.H.D. Verkoelen en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein stond op mijn lijst.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, het traject voor Wijk aan Zet loopt al enige tijd en ik wil de wethouder een compliment geven. Hij gaat de wijk in, hij luistert naar de mensen en al doende zorgt hij ervoor dat er veranderingen komen ten goede van de wijken. Niks mooiers dan dat. Voorzitter, we hebben geluisterd naar de wijkraadsleden en de mensen die Wijk aan Zet ook daadwerkelijk uitvoeren. De veranderprocessen zijn ingezet. En uiteraard zijn er ook na die veranderingen altijd wel kritiekpunten en die behoeven maatwerk. Verschillende signalen maken dat wij de wethouder de toezegging vragen dat hij maatwerk en individuele ondersteuning voorop blijft stellen en communicatie is hierbij het sleutelwoord. Voorzitter, via u aan de wethouder, blijft u ervoor zorgen dat de wijkraadsleden laagdrempelig vragen kunnen stellen, maar vooral dat zij antwoord krijgen? Een antwoord waarmee zij daadwerkelijk het verschil kunnen maken in de wijk. Voorzitter, wij hebben het al benoemd in de commissie en daar hebben we wel een antwoord op gekregen. De wijkwethouders. Ik wil hem toch weer benoemen voorzitter, want wijkwethouders zien wij heel graag tegemoet, zodat zij uiteindelijk door de wijkraadsleden kunnen worden geadopteerd. Voorzitter, Wijk aan Zet is goed op weg, maar een scherpe blik op maatwerk blijft noodzakelijk.

De **VOORZITTER**. Dank. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. We hadden een prima commissievergadering met een wethouder die zich echt wil inzetten voor de wijken. Nou, dat verdienen die wijkraadsleden ook echt, want die zijn iedere dag aan het werk om mooie plannen te maken voor hun wijk. Nu gaan we langzaam opwerken naar die wijkakkoorden waarvan we dan ook inderdaad in de straten, in de wijken bij de mensen zelf de resultaten gaan zien, dus ik vond het bruisen van energie. Dat is heel erg fijn. Ik heb in de commissievergadering gevraagd, omdat wij met de raad en met vertegenwoordigers van de raad veel in gesprek zijn geweest met de wijkraadsleden wat nog meer nodig was, een beetje aansluitend op de vraag van mevrouw Mohamed-Hoesein. Dat heeft twee kantjes met rode draden opgeleverd. Ik zou graag nog een keer in deze vergadering willen horen van de wethouder nadrukkelijk dat hij eigenlijk al die adviezen, die rode draden goed gaat verwerken in de volgende uitrol van de evaluatie met de wijkraden, zodat die punten ook daadwerkelijk kunnen worden meegenomen. En dan heb ik twee moties geschreven. Een is dan nu in een motie gevat, er zijn soms wijkraadsleden die onverhoopt ziek zijn, hun taak niet meer kunnen uitvoeren, maar misschien drie, vier maanden later wel weer beter zijn hè, dus eigenlijk zoals wij ook een ziekteverlof hebben. In de commissievergadering werd gezegd dat dat wettelijk lastig is, want er is een artikel 99 staat mij bij, of zo, of 95. Op die manier is het niet mogelijk. Ik wil hierbij een motie indienen om te onderzoeken of het niet op een andere creatieve manier toch mogelijk is dat wijkraadsleden dan tijdelijk financieel ondersteund worden. Dit is een onderzoeksmotie, want het is gewoon erg jammer als mensen menen hun werk te moeten neerleggen terwijl er toch sprake is van een tijdelijk ziekteverzuim. En de andere motie, nu dit een volwaardig debat is geworden, dacht ik: dan kunnen we dat ook wel alvast nu naar voren halen. Dadelijk zijn de wijkakkoorden klaar en we hebben in verschillende wijken, zoals in Mooi Mooier Middelland een evaluatie gehad hoe mooi en goed de cocreatie daar heeft gewerkt. En ik heb deze motie 'Bewoners aan zet' genoemd, en die vraagt erom om dadelijk als de wijkakkoorden klaar zijn, dan zou je zeggen: dan gaan de ambtenaren dat uitvoeren, maar het is zo mooi als dat ook voor een aantal delen of een deel van die uitvoering ook weer door bewoners kan worden opgepakt en in cocreatie gerealiseerd kan worden. Ik wil graag aan de wethouder vragen hoe hij dat vorm kan geven, wat de wijkraadsleden daarvoor nodig hebben. Het vraagt geen extra budget, het levert vaak meer op, want die betrokken bewoners zetten zich enorm in. Het bindt de wijk, maar soms kunnen ze dat ook goedkoper. We kennen ook het Right to Challenge. Ik zou graag de wethouder willen verzoeken te onderzoeken op welke manier delen van de uitvoering van die wijkakkoorden ook door cocreatie kunnen worden gerealiseerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Ook wijkraadsleden verdienen het om goed uit te zien

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.8 'Voorgang Wijk aan Zet';

constaterende dat:

- het huidige vergoedingssysteem, zoals opgenomen in de verordening, voor wijkraadsleden is gebaseerd op aanwezigheid bij vergaderingen;

overwegende dat:

- (langdurige) ziekte ervoor kan zorgen dat wijkraadsleden niet kunnen voldoen aan de nu geldende aanwezigheidsplicht om in aanmerking te komen voor een vergoeding;

- wijkraadsleden vaak rekening houden met hun raadslidmaatschap in het vormgeven van hun verdere werkzame leven;
- de vergoeding voor wijkraadsleden hierdoor een substantieel onderdeel kan zijn van het totale inkomen van wijkraadsleden;
- het door ziekte mislopen van deze vergoeding tot gevolg kan hebben dat wijkraadsleden een financiële klap te verduren krijgen;
- dit als gevolg kan hebben dat wijkraadsleden wegens ziekte zich genoodzaakt voelen om hun aanstelling op te geven;

verzoekt het college:

- mogelijkheden te onderzoeken om vergoeding voor wijkraadsleden te borgen bij (langdurige) ziekte;
- de raad te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek, in ieder geval voor 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove

Motie 3. Bewoners aan zet

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.8 'Voorgang Wijk aan Zet';

constaterende dat:

- in Middelland het programma Mooi Mooier Middelland afgerond is, een meerjarig programma waarbij bewoners in cocreatie met de gemeente zeggenschap kregen over € 7 miljoen om te investeren in hun wijk en zelf de handen uit de mouwen te steken;
- uit de evaluatie van dit programma zeer goede resultaten zijn gebleken;

overwegende dat:

- in het evaluatierapport wordt aangegeven dat de (nieuwe) structuur met wijkraden een complicerende factor kan zijn voor de succesvolle inzet van deze wijze van cocreatie;
- dit met name komt doordat de benodigde financieringsstromen onvoldoende inzichtelijk zijn voor bewoners en niet via de wijkraad beschikbaar kunnen worden gesteld;
- deze succesvolle wijze van cocreatie en bewonersbetrokkenheid navolging verdient en de wijkraden dit instrumentarium kunnen blijven inzetten;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze (delen van) de uitvoering van de wijkakkoorden ook door bewoners/cocreatie gerealiseerd kan worden;
- de raad, de wijkraden en bewoners te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik deel de positiviteit die ik ook van mijn collega's hoor, die we in de afgelopen periode hebben mogen ervaren in het contact met de

wijkraadsleden. Maar ook in de afgelopen behandeling in de commissie. We hebben daar Wijk aan Zet en de bewonersinitiatieven volgens mij goed behandeld met een heleboel vragen en even zoveel antwoorden door de wethouder. Wat mij betreft, mede ook dankzij de route die we hebben gekozen door een werkgroep van wijk- en dorpsraadsleden van initiatiefnemers in te stellen, ook voorzien van een sterk advies vanuit die zijde. En de moties die ik tot zonet kende en tot mij heb genomen die hebben vooral betrekking en raakvlakken op het advies van de werkgroep die we op pad hebben gestuurd. En mijn insteek en die van mijn fractie is om wat terughoudend om te gaan met moties, dat advies ook een kans te geven en daar als raad ook wat terughoudendheid in te betrachten. Ook dat is wat mij betreft wijk aan zet. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben het inderdaad al uitgebreid besproken, de voortgang van Wijk aan Zet, en inderdaad, er is een goede bijeenkomst geweest met de wijkraadsleden en ook vanuit het college is er voortvarend aan de slag gegaan met Wijk aan Zet maar zeker ook die bewonersinitiatieven, die toch niet helemaal leken te lopen zoals we wilden. Er zijn echter nog wel twee punten waar ik niet tevreden over ben als het gaat om de beantwoording tijdens de commissie. Allereerst is dat dat de wijkraad wat ons betreft nog te afhankelijk is van de wijkmanager. We hebben al even een discussie gehad hoe je dat dan moet invullen. Ik snap dat de wethouder dit nog even wil aankijken. Maar er is één punt waarop ik toch graag een toezegging zou willen hebben vanuit de wethouder en dat is namelijk dat er nu geen besluitenlijsten in iedere wijkraad worden vastgelegd. En dat dat ook vanuit de ondersteuning in sommige wijkraadsleden wordt geweigerd. Dus ik zou graag de toezegging hebben dat het wel gebeurt, zeker nu we voor bijvoorbeeld de evenementen maar ook bewonersinitiatieven toch wel bepaalde vragen echt actief aan ze stellen, wil je ook dat dit gewoon vanuit de ondersteuning wordt vastgelegd. Een ander punt zijn de bewonersinitiatieven zelf. We hebben het er al even over gehad of wij dat nu ook als raad moeten vaststellen of kan dat alleen door het college? En wat de VVD betreft moeten wij dat ook gewoon als raad vaststellen en ook al zou het juridisch misschien kunnen onder alleen de bijlagen en de punten voor het college, staat er ook daadwerkelijk in de verordening die wij als raad vaststellen welke taken er zijn toebedeeld aan de wijkraadsleden. En nu met deze bewonersinitiatieven maken we een zodanige stap dat wij ze echt een extra taak gaan geven. En we krijgen juist van wijkraadsleden vaak te horen dat ze vinden dat ze te weinig taken hebben. Dus dat is ook waarom wij het zo belangrijk vinden dat we ook als raad ook deze verordening gaan vaststellen. Dus vandaar ook mijn vraag aan de wethouder of hij bereid is om met een raadsvoorstel te komen om vervolgens dit in de verordening mee te nemen onder artikel 21. Dan het punt van de herdenkingen. Wij hebben nu dat je een buurtbarbecue kunt indienen als bewonersinitiatief, maar ook een herdenking. Wat ons betreft staat dat gewoon niet op gelijke voet met elkaar. Wij steunen allebei die initiatieven, maar we vinden dat juist ook nu het antisemitisme toeneemt, de kennis van de geschiedenis afneemt, dat je juist voor herdenkingen een vaste plaats zou moeten reserveren, zeker omdat deze herdenkingen vaak door de deelgemeenten of door de gebiedscommissies als een groter gebied werden georganiseerd, en nu vinden die dan vaak alleen nog maar plaats in één wijkraad, maar wil wel de rest er ook aan deelnemen en hem laten plaatsvinden. Dus daarom willen wij ook een motie indienen waarbij we aangeven dat er een vaste lijst komt van herdenkingen in de wijken, en dat er daarvoor ook binnen het budget voor de bewonersinitiatieven een vast budget voor wordt gereserveerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Laat de wijk herdenken

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van 7.8 Tweeminutendeбат 'Voortgang Wijk aan Zet', aangevraagd door het lid De Waard;

constaterende dat:

- in de huidige totale begroting voor de bewonersinitiatieven geen budget gereserveerd is voor het houden van herdenkingen;
- herdenkingen jaarlijks terugkerende, wijkoverstijgende evenementen zijn;

overwegende dat:

- herdenkingen fundamenteel zijn voor het laagdrempelig herinneren van de Rotterdamse geschiedenis en daarmee herhaling te voorkomen;
- een aantal wijkraden te kennen hebben gegeven het moeilijk te vinden om een passend bedrag hiervoor aan te wijzen;
- dit verder wordt bemoeilijkt doordat het beperkte budget de wijkraad dwingt te moeten kiezen tussen het financieren van een buurtbarbecue of een herdenking;
- herdenkingen de stad verbinden en daarmee per definitie wijkoverstijgend zijn;

verzoekt het college om:

- te inventariseren welke herdenkingen er jaarlijks nog uit het bewonersinitiatieven-budget worden betaald;
- binnen de totale begroting voor de bewonersinitiatieven hiervoor een vast budget te reserveren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik het woord geven? De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de voorstellen die het college doet zijn goede voorstellen, natuurlijk op advies van de werkgroep waar de heer De Haan ook al aan refereerde. Een grote stap in de goede beweging. Desondanks vindt mijn fractie dat er een paar dingen ontbreken. Daarom hebben we de motie van Leefbaar Rotterdam ook mede ondertekend. Wijkraden zouden zelf moeten kunnen kiezen of ze wel of niet bewonersinitiatieven onder de € 2.500,00 zelf willen beoordelen of niet. Geef ze gewoon die ruimte, geef ze dat vertrouwen, geef ze die kans. Ik ben eigenlijk ook wel heel blij met het voorstel van mevrouw Abrahamse om de structurele herdenkingen ook een vaste plek te kunnen geven binnen de budgetten. Dat is nu ook echt een lacune op dit moment. Dus dat zijn twee heel goede aanpassingen naast de goede voorstellen van het college die gedaan zijn. Maar voorzitter, alleen goede regels maken gaat natuurlijk niet ertoe leiden dat de wijk ook daadwerkelijk aan zet komt. Want je kunt wel mooi over structuren en regels praten, maar dat betekent niet dat het altijd allemaal maar goed geregeld is. Uiteindelijk begint het ook hier en aan die kant van de tafel in de houding en hoe we er uiteindelijk in de praktijk mee omgaan. En als tienduizenden bewoners uit Pendrecht en IJsselmonde handtekeningen inleveren tegen de uitbreiding van betaald parkeren hebben we daar serieus naar te luisteren. Als 12.000 bewoners uit Delfshaven handtekeningen inleveren om tram 8 en tram 4 te behouden, hebben we daar serieus naar te luisteren. En zolang we daar niet naar luisteren voorzitter, zullen wijken nooit aan zet komen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij is er nog iemand die een motie wil indienen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik heb ook één motie en die gaat over de wijkhubs. Er zijn op dit moment twintig wijkhubs, er willen er 39 gerealiseerd worden. Maar op dit moment zien we ook dat daar veel verschil in is, qua oppervlakte, bezetting, maar ook het aantal uren dat deze wijkhubs per week geopend zijn. Wij zouden graag zien dat er bij de uitbreiding en realisatie van wijkhubs minimumeisen gehanteerd worden rondom die openingstijden, bezetting en oppervlakte met als doel om uiteindelijk de toegankelijkheid van wijkhubs te vergroten.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Minimumeisen wijkhubs

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 7.8 Voortgang Wijk aan Zet;

constaterende dat:

- het positief is dat dit college de ambitie heeft om 39 wijkhubs te realiseren;

overwegende dat:

- er op dit moment twintig wijkhubs gerealiseerd zijn;
- het positief is dat het college op zoek gaat naar creatieve oplossingen om het aantal wijkhubs uit te breiden;
- er desondanks grote verschillen zijn tussen wijkhubs, onder andere betreffende openingstijden, bezetting en oppervlakte;
- hierdoor meerdere wijkhubs slechts twee tot vier uur per week geopend zijn;

verzoekt het college:

- bij de uitbreiding en realisatie van wijkhubs minimumeisen te hanteren betreffende openingstijden, bezetting en oppervlakte, met als doel de toegankelijkheid van wijkhubs te vergroten;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Nu toch echt niemand meer? Dan wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Ik denk dat we inderdaad een goede commissiebehandeling hebben gehad en dit is dan de afronding met een aantal moties. Ik wil nog even een paar dingen inleidend zeggen. We hebben natuurlijk uitgebreid gesproken over de uitkomsten van de werkgroep, door onszelf ingesteld. De werkgroep bestond uit wijkraadsleden en initiatiefnemers/Rotterdamers. Ik heb ook tijdens de behandeling

gezegd: Wijk aan Zet is ook Rotterdammers aan zet. Daarnaast hebben we ook een evaluatie gedaan over de bewonersinitiatieven. Dat heeft OBI gedaan en die heeft ook gewoon heel duidelijk gezegd dat de initiatiefnemers/bewoners voor initiatieven tot € 2.500,00 de nieuwe methode gewoon heel prettig vinden. Het gaat sneller, minder gedoe, even kort samengevat. Dat hebben we allemaal gedeeld. Ik vind dat toch belangrijk, want, natuurlijk, de wijkraadsleden moeten ook goed gehoord worden, maar uiteindelijk doen we het allemaal en volgens mij ook in deze raad voor de Rotterdammers. Ik hoor wel eens, ja de bewonersinitiatieven zijn allemaal niet zo bekend en dan wordt dat opgehangen aan dit stelsel. En dat vind ik eigenlijk vreemd. Want volgens mij zijn er al jaar en dag bewonersinitiatieven, dus dat heeft misschien niets te maken met dit stelsel, maar meer in algemene zin, want het vorige stelsel van gebiedscommissies had ook gewoon bewonersinitiatieven, maar goed. Verder, maar daar kom ik zo met de moties nog wel op terug, is ook wel de neiging van ons om van bovenaf te gaan vertellen wat de wijkraden met een deel van hun geld moeten doen. En dat is toch eigenlijk wel een beetje vreemd. Want Wijk aan Zet, we willen juist die wijkraden meer ruimte geven, dus wat mijnheer De Haan zei sprak me wel aan. Het is ook vertrouwen en wat ruimte geven, zeker in het besef dat we net een jaar bezig zijn met veel goede wil. Dan ga ik nu naar de moties omdat het volgens mij niet de bedoeling is dat we de commissievergadering over gaan doen. Ik heb een aantal moties die ik eigenlijk het afgelopen uur ontvangen heb. Ik ga toch proberen om daar een goed advies over te geven. Ik begin bij de eerste motie 'Mogelijkheid mandaat wijkraden bij kleine bewonersinitiatieven'. Ik heb net even mijn argumentatie nog herhaald, dus ik laat deze motie aan de raad. Dan heb ik hier motie 2, 'Ook wijkraadsleden verdienen het om goed uit te zien'. Dat hebben we ook uitgebreid besproken in de commissievergadering. Ik heb ambtelijk advies gekregen dat dat wettelijk niet mogelijk is. Het is een commissie die ingesteld is door de gemeenteraad en het college. Maar goed, ik wil ook niet al te flauw doen. Kijk, u vraagt om het te onderzoeken. Dus ik zeg: het is ook vrij kort dag geweest tussen de commissie en deze raadsvergadering, dus wij zullen nog even heel zorgvuldig kijken wat er nu wel en niet kan en dat aan u voorleggen. Dus deze motie kan ik wat mij betreft omarmen. Dan heb ik nog een andere motie, die heb ik ook net gekregen. 'Bewoners aan zet' van GroenLinks. Te onderzoeken op welke wijze delen van de uitvoering van de wijkakkoorden ook door bewoners/cocreatie gerealiseerd kan worden. Ik vind het prima als de wijkraadsleden zelf beslissen om gebruik te maken van cocreatie. Dus deze motie is wat mij betreft overbodig en zeker gezien de titel, bewoners aan zet, wijkraadsleden aan zet. Dus dat is eenzelfde redenatie die ik heb, niet van bovenaf alles gaan opleggen hier. Laat nu ook nog wat ruimte. Ik wil wel toezeggen over cocreatie dat ik daar gewoon informatie wil delen. Ik zoek wel het rapport op, welke mogelijkheden er zijn om dat met de wijkraadsleden te delen, zodat ze ervan op de hoogte zijn dat dit kan. Maar ik vind het onverstandig om nu ook in deze fase van de wijkraden, we zijn een jaar bezig, dat vanuit deze raad of vanuit het college dat te gaan opleggen. Dus ik ontraad deze motie om de reden die ik net genoemd heb.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u, ik hoop dat u nog eventjes heel goed probeert te begrijpen wat deze motie vraagt. Want we zeggen niet dat het moet, maar dat de wijkraden in staat worden gesteld om zelf aan te geven van: hé, dit onderdeel is bijvoorbeeld heel erg geschikt voor cocreatie. Maar zij gaan niet over die uitvoering want die ligt bij de gemeente en wordt ambtelijk uitgevoerd. Zij hebben dat instrumentarium nu nog niet, en daar wil ik graag naar op zoek zodat zij dat ook weten en zodat die wijkraden daar ook gebruik van kunnen maken op de momenten dat zij dat verstandig vinden. Dus ik zou graag willen dat u het ook met die blik bekijkt. Het zijn de opbrengsten uit de evaluatie van Mooi, Mooier

Middelland en daar is ook nadrukkelijk gewaarschuwd als dit niet is geborgd dat dit een instrument is dat we zouden kunnen verliezen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Nou, ik ben minder bezorgd dat we iets verliezen als iets ergens goed gewerkt heeft. Dan zijn er altijd mensen die dat ook overnemen. Ik heb mijn argumentatie gegeven, dus ik ontraad op dit moment deze motie. Dan heb ik de motie van de VVD 'Laat de wijk herdenken'. Vanuit dezelfde redenatie, wat u voorstelt om een deel van het budget van alle wijkraden te reserveren voor herdenkingen in bepaalde wijken, dan gaan we ook weer op de stoel zitten van de wijkraden. Dan gaan we hier beslissen dat alle wijken moeten betalen aan iets wat in een aantal wijken mogelijk gewenst is. Dus dat vind ik ook gewoon niet goed. De wijken zijn aan zet, de wijkraden zijn aan zet, dus deze motie ontraad ik ook vanuit de redenatie die ik nu heb gezegd en dat wij de wijkraden niet allerlei beperkingen gaan opleggen die misschien door een aantal wijkraden wordt omarmd maar door vele ook niet. Laat het lekker aan de wijkraden zelf.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, ik vind dat de wethouder wel heel makkelijk omgaat met dit argument en het alleen gebruikt als het hem uitkomt. Want dit staat letterlijk in het advies van de werkgroep en dat neemt u dan niet over. En dan zegt hij: ja, het is eigenlijk aan de wijkraden. De wijkraden geven juist aan dat dit soort structurele evenementen beter geregeld moeten worden, en dat doen we ook middels deze motie. En waarom specifiek de herdenkingen? Omdat u eerder al heeft aangegeven dat we evenementen et cetera echt structureel gaan bekijken hoe we dat moeten borgen, maar herdenkingen, zoals ik al zei, is wijkoverstijgend. Dat is nu niet goed geregeld in het systeem. Plus wat ook het lastige hierbij is, is dat het gewoon soms heel ongemakkelijk is om over herdenking iets te zeggen als wijkraden, juist omdat het zo gevoelig is, juist omdat het zo belangrijk is, willen ze hier niet op deze manier over beslissen, zeker niet als het wijkoverstijgend is. Dus u gebruikt deze argumentatie nu de hele tijd, maar alleen als het u uitkomt. En juist bij deze denk ik: de wijkraad is aan zet, maar daarom moeten we juist met deze motie instemmen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Als ik gewoon even terugga naar de commissie, hebben we het ook over evenementen gehad. Sorry. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat begreep ik, dus ik wacht even. We hebben ook in de commissie gesproken over evenementen en daar hebben we volgens mij ook gezegd dat met het nieuwe systeem een aantal evenementen tussen wal en schip dreigen te raken. Evenementen valt onder mijn collega, wethouder Kasmi. Ik heb volgens mij ook toegezegd, dat weet ik niet, en anders zeg ik dat nu toe, dat we daar ook nog naar gaan kijken, dat we dat in beeld brengen welke evenementen nu eventueel door het nieuwe stelsel buitenboord zijn gevallen. Dan terug op dit evenement. Ik gebruik deze redeneerlijn inderdaad, ja, u kunt zeggen cherrypicking, dat mag. Ik vind het gewoon onjuist om dit van bovenaf op deze manier gewoon op te leggen. Wijkraden kunnen dat gewoon zelf beslissen. Er zijn ook in de hele stad herdenkingen. Op Zuid, de Vallende Ruiter hier tegenover, de Boeg voor de zeevarenden. Dus iedereen die wil kan ook naar een herdenking toe. Er zijn ook herdenkingen in deze stad die gewoon door ondernemers of bewoners worden gefinancierd. Er is een veelheid aan manieren waarop bewoners een evenement of een herdenking vormgeven. De wijkraad kan beslissen, als zij dat met z'n allen vinden, om ook via een bewonersinitiatief, of bewoners kunnen dat dan in samenspraak met de wijkraad. En dat wil ik daar ook graag laten, want er zullen ook heel

veel wijkraden zijn die zeggen: er is hier al een herdenking en waarom moet er van ons budget geld worden afgehaald voor wat in een aantal wijken mogelijk speelt? Dus ik herhaal me een beetje, wat ik net heb gezegd, maar ook nog even naar u geluisterd te hebben, blijf ik bij het advies en ontraad ik deze motie. Dan kom ik bij de laatste motie, van Volt. Een sympathieke motie. We hebben het hier ook over gehad in de commissie. U heeft ook het voorbeeld genoemd van een wijkhub die nog maar twee uur open is. Ik heb volgens mij ook gezegd: in principe moeten alle wijkhubs gewoon in ieder geval van 9 tot 5 vijf dagen per week open zijn. Maar ik heb ook gezegd: ik ben bijvoorbeeld in Heijplaat geweest. Daar zeggen de mensen zelf: weet je, die wijkhub hoeft niet de hele week open, twee dagen is genoeg. Dus ik wil ook gewoon dat maatwerk behouden. U stelt ook in uw motie: er moet ook nog minimumvloeroppervlakte. Ik heb u ook verteld: ik ben echt blij als ik het ga redden om gewoon 39 panden voor het einde van dit jaar te hebben. Dat is de inzet, en dan denk ik: ja, dan heb ik liever af en toe een te klein pand maar wel een wijkhub als begin, want minimeisen, misschien moeten we dan wel weer wijkhubs gaan sluiten. Dus ik ben het eens met uw vraag. Alleen heb ik dat al toegezegd. Dat is gewoon wat ik aan het doen ben. En ook de programmering is ook nog lang niet klaar. Ik heb u ook opgeroepen, ik roep de wijkraden ook op, ik roep ook anderen op, wat is nu zinvol in onze wijk en wijkhub? Is dat de stadsmarinier, is dat de sociaal werker, is dat, het maakt niet uit. Is dat de ombudsvrouw af en toe, of de ombudsman? Dat is echt aan de wijk. Daar kan ik ook alle hulp bij gebruiken. Want het is niet vanzelfsprekend dat dat allemaal in één keer goed gaat.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik ben blij met dit antwoord en daarom wil ik graag deze motie intrekken.

De **VOORZITTER**. Oké.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, volgens mij heb ik alle moties besproken en van advies voorzien.

De **VOORZITTER**. Dan kijk ik nog naar wat er nog rest in het debat. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, het is niet alleen een tweeminutendebat, dus er zijn ook gewoon vragen gesteld en die heeft u gewoon niet beantwoord. Dat ging over de verordening en de andere ging over die besluitenlijst.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Excuses, daar heeft u gelijk in. Besluitenlijst, no problem. Volgens mij zijn ze er al, in ieder geval een aantal, niet overal. Als de wijkraad een besluitenlijst wil, no problem. Dus dat is de toezegging. Uw andere vraag. We hebben het nu zo geregeld dat het college gezamenlijk met de raad deze commissie heeft ingesteld en dus als we wijzigingen gaan aanbrengen, bijvoorbeeld met de bewonersinitiatieven, wat we nu gaan doen, dan wordt dat gewoon in een bijlage van de verordening geregeld. Dat is hoe we nu het hele systeem hebben ingeregeld. Ja, ik heb het niet bedacht, dat heeft de vorige raad bedacht. U vraagt nu een uitzondering te maken op deze systematiek door het in de verordening zelf te zetten. Dan vraag ik mij af welk probleem we aan het oplossen zijn. Want de wensen van de raad komen gewoon in het stuk en in de buitenwereld merkt niemand er wat van of het nu in de verordening of in een bijlage staat. Dus het is vooral een technisch vraagstuk waarvan ik nu niet inzie... We hebben, of de vorige raad heeft ons dit stelsel gegeven. Daar hebben ze het zo geregeld en ik zou niet weten waarom ik er op dit punt nu

van moet afwijken, terwijl het gewoon in de buitenwereld helemaal geen verschil maakt. Niemand merkt er wat van.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Nou ja, we hebben als raad eerder de keus gemaakt om de bewonersinitiatieven niet onderdeel te laten zijn van dit stelsel. Want in de verordening van de gebiedscommissies stond het wel en stond het onder het punt financiën, wat hun verantwoordelijkheden waren. En we hebben het expliciet niet opgenomen als taak. Juridisch zou je het er op deze manier aan toe kunnen voegen, maar dat geeft wel een heel ander signaal af, zeker omdat de wijkraden steeds zeggen en dan terugkijken naar de verordening: we hebben geen formele taken. Die krijgen we nu juist wel. En u zegt het zelf: het is een voorstel vanuit de raad en vanuit het college, een wens om dit te veranderen. Waarom leggen we het dan ook niet vast in een verordening waar wij ook als raad uitspreken hoe wij deze wijkraden zien?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, nogmaals, bij de gebiedscommissies was het gewoon anders geregeld, helemaal. En dit stelsel hebben we dus gewoon op deze manier ingeregeld en als de raad iets wil dan komt het er ook gewoon, maar dan komt het alleen in de bijlage te staan bij de verordening. Dus het is gewoon een compleet technisch punt. Het komt er gewoon in te staan, want wij gaan nu besluiten of hebben al besloten of gaan besluiten over die € 2.500,00. Dat gaan we dan ook gewoon uitvoeren en dat wordt ook gewoon opgeschreven. Dus ja, u zegt terecht dat het vorige stelsel heel anders was. Ja, dat klopt. Dat was heel anders ingericht. We zijn nu dus na drie jaar discussie tot dit stelsel gekomen. Dus nogmaals, als het iets zou uitmaken voor de raadsleden of hoe we met burgerinitiatieven omgaan, dan zou ik het met alle liefde doen, maar het maakt niks uit. De wijkraadsleden merken er niks van, de Rotterdammers merken er niks van, het is een technische exercitie, dus ik zou het onraden om dat te vragen, want het is allemaal werk. En werk voor wat in ieder geval weinig effect heeft in de buitenwereld.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, met die redentie kunnen we natuurlijk ook hier wel stoppen als gemeenteraad en zeggen: we gaan niets meer in een voorstel gieten, want het college kan het ook gewoon doen met instemming van de raad. Het gaat er juist om dat wij hier een verordening vaststellen waarin we vastleggen wat wij vinden dat de taken zijn van de wijkraden. En wij vinden dit nu met zijn allen volgens mij een taak van de wijkraden, dus moet het ook gewoon kunnen. Wat mij betreft komt er dan nog een verordening onze kant op waarin dit wordt gezegd. En als ik blijkbaar een motie moet gaan indienen om dit voor elkaar te krijgen, dan moet ik die nog even gaan voorbereiden. Maar ik had gedacht dat het ook vanuit u werd gezien als een stelsel dat we samen hebben en dat we dus ook met zijn allen daarover besluiten. En dan kunnen we prima, en dat hoeft niet direct volgende week, maar binnenkort, gewoon, als de verordening wordt aangepast, dit er ook in meenemen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Nogmaals, de voorstellen die uw raad aanneemt komen ook gewoon in een verordening, alleen in een bijlage. Dus op een andere manier hebben we dit geregeld. Ik niet, maar dit is het hele systeem, het is anders dan de vorige keer. Kijk, ik zeg niet dat het niet kan, ik zeg alleen dat het niets oplost. Het verandert niets. Als u het

besluit neemt over de bewonersinitiatieven, dan komt dat gewoon in de bijlage te staan als taak of hoe die taak uitgevoerd moet worden. That's it. Om na elke keer gewoon te kijken of we dat stelsel weer gaan veranderen waar we een paar jaar over nagedacht hebben terwijl het gewoon een technische exercitie wordt, terwijl de wijkraadsleden gewoon straks de mogelijkheid krijgen die wij hier beslissen over de bewonersinitiatieven. Dus ja, ik weet het niet hoor, maar ik vind het zonde van de tijd.

De **VOORZITTER**. Ik vrees dat u niet echt dichterbij elkaar komt. U mag het nog één keer proberen.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Nou, ik wil alleen nog even noemen dat u zegt dat wij hier een besluit nemen, maar wij nemen nu juist geen besluit en dat is waar ik moeite mee heb, maar we komen er nog op terug.

De **VOORZITTER**. De wethouder heeft nog een paar vragen.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Volgens mij liggen er een aantal moties voor waarover u straks gaat besluiten, dus er ligt straks wel een besluit. Maar goed. Ik was even in de snelheid inderdaad vergeten alle vragen nog even kort na te lopen. Nou, de heer De Waard, zorgen over eenduidige communicatie, wijkakkoorden en de termijnen. Daar zijn we constant mee bezig, alleen is het voor ons allemaal nieuw. Daar wordt aandacht aan besteed. We hebben elk jaar een wijkplan of een herziening van een wijkplan. Die communicatie heeft onze constante aandacht en als ik eerlijk ben denk ik ook: na de tweede of derde keer weet iedereen het. Maar dat is altijd met een nieuw stelsel, zowel voor de ambtelijke ondersteuning, voor de wethouder als voor u als voor de bewoners is het allemaal wennen. Maar we werken eraan. Mevrouw Mohamed-Hoesein, de vragen over maatwerk, individuele ondersteuning voorop te stellen. Ja natuurlijk, dat is de essentie dus dat zeg ik graag toe, want dat proberen we ook te doen. Maar goed dat u af en toe een kritische vraag stelt. Over twee weken komen de lijsten met de wijkwethouders gekoppeld aan de wijken in het college. Zoals ik al eerder heb gezegd, gaan ze vanaf 1 september met veel enthousiasme aan de gang. Dus het komt binnenkort naar u toe, dan kunt u zien hoe de verdelingen zijn. Mevrouw Bokhove had de vraag over het ziekteverzuim. Die heb ik al beantwoord. Ik heb ook gezegd dat ik de motie omarm. Over cocreatie hebben we ook al uitgebreid gesproken. We verschillen nog even van mening in deze fase om het op deze manier te doen, dat ontraad ik. Mevrouw Abrahamse, over de besluitenlijst hebben we het gehad. Met een raadsvoorstel te komen, taken, daar hebben we het ook uitgebreid over gehad, artikel 21 of 22, dat zijn de twee artikelen. Daar hebben we het ook uitgebreid over gehad. De motie over de herdenkingen hebben we ook besproken. En de heer Kind met de motie over wat we allemaal gaan doen en hoe laat de wijkhub open is, die hebben we ook besproken en u heeft inmiddels uw motie ingetrokken. Ik denk dat ik nu alle vragen heb beantwoord en alle moties van advies heb voorzien.

De **VOORZITTER**. Ik check nog heel even of dat het geval is. Dat is het geval. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt af, met dien verstande dat ik u meld dat motie 5 is ingetrokken. Dan gun ik u een minuutje of tien een korte theepauze. Ik zie u graag terugkomen om 15.30 uur. De vergadering is kort geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Van de orde, mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja voorzitter, ik wil nog even terugkomen op het vorige agendapunt. Ik wil graag deze beraadslagingen heropenen, want ik wil daar straks nog een motie op indienen. Ik had gedacht dat dat niet nodig was, maar dan moet ik hem nog even maken en later indienen.

De **VOORZITTER**. U vraagt om op enig moment tussen twee debatten door de beraadslaging over het vorige onderwerp te heropenen omdat u een motie wilt indienen. Wat mij betreft kan dat technisch. Onze reglementen laten dat toe, dus het kan straks. Ik hoop dat u de wethouder heeft ingeseind, dat hij niet weg is. Oké, fijn. Dan houden we er rekening mee.

7. TWEEMINUTENDEBATTEN

De **VOORZITTER**. Dan gaan wij nu beginnen aan een reeks tweeminutendebatten.

7.1 Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027

De **VOORZITTER**. Het eerste is het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027, met een aantal mensen die het woord hebben gevraagd. Om te beginnen de heer Van Dommelen. Nog even handig om te weten dat we bij een tweeminutendebat één termijn hebben en dat interrupties binnen de beschikbare tijd zijn toegestaan en daarna het college in eerste termijn. In principe doen we dat in één termijn.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. We hebben al diverse debatten over NPRZ gevoerd, zeker in de commissie. Ik heb meerdere malen aandacht gevraagd voor de economie, de economie van Rotterdam-Zuid. Wil je voldoende banen hebben, wil je mensen perspectief bieden op banen, op werk, dan moet je ook een goede economie hebben. Ook in de discussies met wethouder Zeegers, ik ben blij dat u hier ook aanwezig bent, bij een aantal bestemmingsplannen, onder andere de Rijnhaven, maar ook de kop van Feijenoord, is de economie ook aan de orde gekomen. Ik heb aangegeven dat ik me zorgen maak. Ik vond in de meeste documenten de aandacht voor economie aan de dunne kant. Het bleef wat mij betreft te veel aan de oppervlakte. En ondertussen is duidelijk dat Hunter Douglas zijn productiefaciliteiten op Zuid gaat sluiten. Upfield is al gesloten. We weten allemaal dat Rotterdam bekendstaat als een mbo-stad en juist dat soort productiebedrijven hebben veel banen voor mbo'ers en die sluiten. En ik heb onvoldoende het gevoel dat er voldoende wordt nagedacht wat we bieden aan alternatief voor de bewoners op Rotterdam-Zuid. Het college heeft het me niet gemakkelijk gemaakt, want ik heb te maken met wethouder Versnel van NPRZ, ik heb te maken met wethouder Zeegers van bouwen en wonen, ik heb te maken met wethouder Simons van economie, en waar moet je dan terecht met je oproep voor economie in Rotterdam en economie op Rotterdam-Zuid? En eerlijk gezegd is het wat mij betreft niet mijn probleem. Ik leg het probleem neer bij het college en ik verwacht dan dat het college er gezamenlijk ook mee aan de gang gaat. Bij mij roept het de vraag op met alles wat ik tot nu toe gezien heb of er een duidelijke visie is voor een toekomstbestendige economie in deze stad en met name op Rotterdam-Zuid. Tegelijkertijd krijg ik te horen dat er van alles naar ons toekomt. Er is al een MKB actieplan, dat moet nog besproken worden. Wethouder Simons zei al dat hij daar al een tijd mee bezig is, maar dat het niet behandeld wordt in de commissie. Dat snap ik, dat ligt aan de commissie, het wordt besproken. Er ligt een actieplan Bedrijfsruimte dat eraan komt. Er is een plan Koers op Zuid, dat eraan komt. Wethouder Zeegers. Ik heb besloten dat af te wachten en eerst te kijken naar die plannen. Ik ga afronden voorzitter, ik begrijp het. Ik spreek de hoop uit dat het college aandacht gaat besteden aan het versterken van de economie, een toekomstbestendige economie in

Rotterdam en op Rotterdam-Zuid. Wat voor economie willen we hebben? Meet banen en bedrijvigheid die aansluiten op de beroepsbevolking van Rotterdam, zoals de mbo-startkwalificatie van vele Rotterdammers. Ik wacht die plannen af en dan ga ik met het college graag het gesprek aan over de toekomstbestendige economie in deze stad. Eén vraagje aan wethouder Zeegers: wanneer kunnen wij Koers op Zuid verwachten? Dat was het. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Voorzitter, GroenLinks is erg tevreden met de mate waarin het betrekken van bewoners wordt meegenomen in dit nieuwe plan. Participatie en het actief betrekken van bewoners is de afgelopen jaren ondermaats geweest en we zijn blij dat het nu goed geïmplementeerd gaat worden. Wel dienen we graag nog een extra motie in om dit een push te geven. Deze roept op om te leren van de werkwijze van Mooi Mooier Middelland en met een plan van aanpak te komen hoe we dit op Zuid ook kunnen gaan implementeren. Bij de laatste bespreking is een prachtige motie aangenomen, 'Benader NPRZ vanuit kansen, niet vanuit problemen'. We spreken en schrijven positief over Zuid, want tot op de dag van vandaag heeft Rotterdam-Zuid een slecht imago, waar dat helemaal niet nodig is. Het negatief spreken over Zuid houdt het imago in stand en dat moeten wij als volksvertegenwoordigers niet willen. Inhoudelijk mooie plannen mogen niet overschaduwd worden door negatieve uitlatingen. Het programmabureau moet zich focussen op de inhoud om de doelen te behalen. Echter zien we ook in dit beleidsplan nog wat teksten voorbijkomen die stigmatiserend zouden kunnen werken en die willen we graag aanstippen. Bij de pijler werk zien we aandacht voor maatwerk en de menselijke maat, die voorop gaat staan. Mooi, maar we maken ons wel zorgen om het feit dat werk de beste zorg zou zijn en werk de enige optie uit de armoede is. We weten dat de doelgroep momenteel in de bijstand een andere aanpak nodig heeft. De stap naar werk is voor hen te groot en maatwerk is nodig. Op onderwijs lezen we dat de kans op een duurzame arbeidscarrière wordt bevorderd door het verhogen van onderwijsresultaten en hiermee een schoolloopbaan richting hbo en wo te bevorderen. Dit suggereert dat een duurzame arbeidscarrière alleen te bereiken is via hbo en wo. GroenLinks betreurt dat deze gedachtegang hierop wil aandringen en wil in het vervolg aandringen dat de wethouder dit soort dingen niet in het beleidsplan plaatst. In het kader van positief praten over Zuid roepen we ook al langer om ook positief te praten over het mbo. Laten we in het vervolg het mbo juist in zijn kracht zetten en niet dit soort dingen neerzetten. Zuid is geen proeftuin, maar Zuid is onze leermeester. Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Doorleren met cocreëren: Mooi Mooier Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.1 Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027;

constaterende dat:

- een actieve verbinding met de wijk en inzetten op bekendheid van het programma zijn opgenomen als acties in het uitvoeringsplan NPRZ;
- het programma Mooi Mooier Middelland (MMM) de grote meerwaarde van cocreatie heeft laten zien in Rotterdam West zoals blijkt uit recent gepresenteerd onderzoek;

overwegende dat:

- voor de tweede periode van NPRZ als aanbeveling door Van Rijn werd meegegeven meer te investeren in betere verbinding met bewoners en bondgenootschap;

- bondgenootschap ontstaat door goed functionerende bewonersparticipatie;
- bij cocreatie zoals in Mooi Mooier Middelland zeggenschap wordt gedeeld met een buurt of wijk, met als doel om in samenwerking tussen gemeente, bewoners en ondernemers de ervaren problematiek te definiëren, te komen tot het ontwerp en de uitvoering van een gedragen aanpak;
- opbrengst was breed, van fysieke verbeteringen, vergroten veiligheidsbeleving, sociaal kapitaal door versterking actieve netwerken van bewoners, huize Middelland en toegenomen gevoel van eigenaarschap;
- Rotterdam eigen goede lessen van MMM breder in praktijk kan brengen, in buurten en wijken op Zuid in NPRZ;

verzoekt het college:

- de lessen en de werkwijze van cocreatie uit Mooi Mooier Middelland door te zetten in NPRZ met bewoners/wijkraden en initiatiefnemers van Zuid;
- daartoe met een plan van aanpak voor cocreatie op Zuid te komen en voor te leggen aan de raad voorafgaand aan de behandeling van de eerstvolgende voortgangsrapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, A. Kockelkoren en I. Elfilali

De motie is ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter en vooral ook veel dank aan de ambtenaren en de wethouder voor de beantwoording van ontzettend veel vragen. Wij hadden er zelfs twee commissies voor nodig om dit onderwerp met elkaar te bespreken. Het uitvoeringsplan kent een groot aantal acties en we zien ook de goede intenties die er zijn bij de wethouder en het NPRZ-team om de komende jaren voortvarend aan de slag te gaan met het uitvoeringsplan. Wel hadden wij nog een aantal zorgpunten en ik wil deze nogmaals delen met de wethouder. De mate van actie. Een zin als 'Een onderzoek naar de mogelijkheid van een plan van aanpak' is wat mij betreft niet heel erg concreet actiegericht en slagvaardig. Het is zomaar een zin uit het uitvoeringsplan. Een beetje vage, redelijk nietszeggende bijna-Haagse zin, zou je zeggen, waarvan we toch een andere omschrijving zouden wensen. Ik begrijp dat er nog een vertaling komt van het NPRZ-plan naar wijkniveau. Het zou goed zijn als in zo'n vertaalslag rekening wordt gehouden met wat meer slagvaardigheid en actiekraft. Dan blijven we nog even bij communicatie. Als we de bewoners op Zuid zouden vragen wat NPRZ doet en hoeveel geld daarmee gemoeid gaat, dan zal een grote meerderheid helaas het antwoord niet weten. Gemeente, NPRZ en die partners moeten hier echt iets meer werk van maken. Niet iets meer, maar meer werk van maken en ook meer en nieuwe communicatiemiddelen. Nieuwe communicatiemiddelen zijn het inmiddels ook niet meer, maar gebruik bijvoorbeeld ook WhatsApp, social media, etnomedia in plaats van alleen maar een website. Tot slot voorzitter, dit alles heeft totaal geen zin als er een onterecht negatief beeld van de inwoners op Zuid wordt geschetst, nota bene door het boegbeeld van NPRZ zelf. Bewoners voelen zich daardoor weggezet en verliezen het vertrouwen in NPRZ en het voegt ook helemaal niets toe. Ik heb het eerder gezegd, iemand in deze functie moet weten, moet snappen wat woorden kunnen doen en hoe je onterechte negatieve beeldvorming kunt voorkomen. Het is helaas niet de eerste keer. Wat mij betreft een communicatie- of een mediatraining zou ik zeker aanraden. Maar dat hoeft helemaal niet nodig te zijn voorzitter. Er is een handreiking communicatie voor gemeenteambtenaren over communicatie en persoonlijke opvattingen. Het zou dus goed zijn als deze documenten nog eens worden

doorgenomen door de directeur van NPRZ. Om de mediadruk bij de directeur NPRZ weg te nemen, want het gaat niet altijd goed, zodat hij zich volledig kan focussen op het uitvoeringsplan, ondersteunen wij de nog in te dienen motie van D66 over rolduidelijkheid. Ik wens de wethouder en het NPRZ-team in ieder geval heel veel succes en wijsheid toe bij de uitvoering van de verschillende acties. Dank.

De **VOORZITTER**. Dank. U bent de tweede spreker die over de tijd heen gaat. Dus misschien mag ik u vragen om de tijd een beetje in de gaten te houden. Het is een tweeminutendebat. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Het NPRZ-programma is van groot belang voor Rotterdam en haar inwoners en voor de inwoners op Zuid. Thuisbasis op orde, werk, economische ontwikkeling, veiligheid, onderwijs, werk aan de bak-garantie, veel is al besproken in de commissie. En de sociale redzaamheid. De aansprekende ambities in de brief van de wethouder spreken mij dan ook aan. Het college en het NPRZ-bestuur zijn van mening dat de kracht van het programma ligt in het vasthouden van ambities en de structurele inzet van de verschillende partners. Wel vraagt het programma van twintig jaar regelmatig om reflectie en indien nodig herijking. Daarom hebben wij een motie, omdat het programma wordt aangestuurd door een boegbeeld, een topambtenaar, die tevens boegbeeld is van het programma en de ambtenaar geregeld ook wel wat standpunten inneemt die tot verwarring en onrust leiden. Die bereiken ons allemaal. Daarom voorzitter vragen wij de wethouder als eindverantwoordelijke van het NPRZ-programma maar u zich hier niet kan uitspreken over individuele ambtenaren, de rolduidelijkheid, de scheiding te bespreken in het bestuur. Wij als D66 vinden het van belang om die huidige rolverdeling die tot onduidelijkheid en spanning kan leiden, echt in het bestuur te bespreken en de governance-structuur daar ook bij mee te nemen zodat we het dan ook met elkaar daarover kunnen hebben op een ander moment, als het mogelijk is. Daarom de motie 'Rolduidelijkheid aansturing NPRZ'. En naar aanleiding ook van de cijfers die behoorlijk goed in de kranten en de media zijn gekomen, vragen wij in een tweede motie om ook naar de zuiverheid en het vergroten van de sociale redzaamheid van de Rotterdammers te kijken, daar een goed onderzoek over te doen en dat met ons te delen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Rolduidelijkheid aansturing NPRZ

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 7.1: Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027;

constaterende dat:

- ambtenaren niet dezelfde verantwoording af hoeven leggen, zoals politieke ambtsdragers dat wel moeten;
- verschillende betrokkenen aangeven dat de huidige rolverdeling binnen het NPRZ tot onduidelijkheid en spanning leidt;

overwegende dat:

- het NPRZ van groot belang is voor de gemeente Rotterdam en haar inwoners;
- het programma wordt aangestuurd door een ambtenaar die volgens sommigen wordt gezien als het boegbeeld van het programma;
- de ambtenaar geregeld controversiële standpunten in de pers inneemt, wat tot verwarring en onrust heeft geleid;

- de wethouder (politiek) eindverantwoordelijk is voor het NPRZ, maar zich niet kan uitspreken over individuele ambtenaren;

verzoekt het college:

- geïnspireerd op de principes van het Model Gedragscode Integriteit Politieke Ambtsdragers van de VNG een verduidelijking van de rollenscheiding voor het aansturen van het NPRZ in te brengen bij het bestuur van het NPRZ, waarbinnen over de governance-structuur wordt besloten, waarbij de wethouder het politiek-bestuurlijk gezicht is en de ambtenaar het uitvoerende werk voortzet;
- deze rolverdeling in bestuurlijke verantwoordelijkheid rondom NPRZ kenbaar te maken op de gemeentelijke communicatiekanalen, zoals de website;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, S. Soytekin, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind en L.S. Vlieger

Motie 3. Vergroot de sociale redzaamheid van Rotterdammers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 7.1: Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027;

constaterende dat:

- er gesuggereerd wordt dat 34% van de Rotterdammers op Zuid licht verstandelijk beperkt is;
- deze cijfers gebaseerd zijn op een schatting uit het rapport WoonzorgWijzer 2.0;
- de gedane uitspraken op basis van deze schatting als kwetsend en ondoordacht zijn ervaren;

overwegende dat:

- het van belang is het exacte aantal lvb'ers te kennen om deze Rotterdammers goed en bedachtzaam bij te kunnen staan en daarmee de sociale redzaamheid van deze Rotterdammers te vergroten;
- ieder persoon met een lvb uniek is en de beste instrumenten en hulpmiddelen voor ondersteuning afhangen van hun individuele behoeften en uitdagingen;
- het daarom belangrijk is om te werken met gekwalificeerde professionals die expertise hebben op het gebied van werken met mensen met een lvb, om de meest effectieve ondersteuning te bieden en het beleid vorm te geven binnen het NPRZ;

verzoekt het college:

- een gedegen kwalitatief onderzoek uit te voeren dat het aantal lvb'ers en de huidige problematiek daaromheen in beeld brengt in Rotterdam;
- dit onderzoek te gebruiken bij de beleidsvorming binnen het NPRZ, waar men zich richt op het verbeteren van de leefbaarheid, onderwijskansen en de werkgelegenheid op Zuid;
- de uitkomsten van dit onderzoek op korte termijn te delen met de raad, om snel tot een passende ondersteuning te komen voor mensen met een lvb en daarmee het versterken van de sociale redzaamheid, vanuit het NPRZ;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen. U heeft een vraag?

De heer **CEULEMANS** (Ir). Voorzitter, dank. Ik heb twee vragen aan mevrouw Nunnely. De eerste is over welke standpunten zij het heeft. Ze had het over de directeur van het NPRZ die een standpunt had geuit.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). De standpunten, we hebben met elkaar afgesproken mijnheer Ceulemans, dat we het hier niet over de functionarissen zullen hebben en niet over de personen die zich hier niet kunnen verdedigen. De standpunten zijn bij u bekend.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (Ir). Volgens mij ben ik de allerlaatste in deze zaal die te verwijten valt dat het over de directeur van het NPRZ gaat. U haalt het zelf aan. U zegt dat er een standpunt is geuit dat tot veel ophef heeft geleid. En ik vraag u welk standpunt dat is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Het standpunt over de 34% licht verstandelijk beperkten op Zuid. Daar hebben we natuurlijk in de commissie al heel uitgebreid met elkaar over gesproken. We hebben het ook gehad over de onderzoeken. Ik heb daar ook uitgebreid technische vragen of nog aanvullende vragen over gesteld. U weet precies waar het over gaat.

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (Ir). Mevrouw Nunnely zegt dat ze de rolzuiverheid heel belangrijk vindt en ik wilde even verifiëren of dit inderdaad het standpunt is, zoals ze dat noemt, waarover het gaat. Vindt zij het niet het summum van rolzuiverheid dat de programmadirecteur NPRZ zich houdt aan het uitvoeringsprogramma van het NPRZ? Want dit is geen standpunt, dit is opgenomen in het uitvoeringsprogramma NPRZ. Dit is niet een standpunt dat geuit is, dit is een onderzoek dat verwerkt is en dat ten grondslag ligt aan bepaalde actielijnen in het uitvoeringsprogramma. Dus ik vraag u nogmaals wat u bedoelt met standpunt en vindt u nu niet, als u rolzuiverheid belangrijk vindt, dat het summum van rolzuiverheid is om je gewoon te houden als directeur aan wat er in het uitvoeringsprogramma staat?

De **VOORZITTER**. U mag elkaar interrumpen in een tweeminutendebat voor zover er tijd beschikbaar is. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, bij een tweeminutendebat is dat wel zo. Een actualiteitendebat is weer iets anders.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Mijnheer Ceulemans, we hebben het hier uitgebreid over gehad en u weet heel goed waar we het over hebben gehad en wat die standpunten zijn en over die cijfers. Dus laten we hier niet het commissiedebat opnieuw gaan doen, want u weet ook zelf waar u naartoe wilt.

De **VOORZITTER**. Goed, volgens mij wordt er nog verwezen naar een commissiedebat, maar even voor de orde, bij een tweeminutendebat kan geïnterrupteerd worden voor zover er tijd voorhanden is. Degene die een vraag krijgt mag dan ook nog dertig seconden

gebruiken om het antwoord te geven. Volgens mij is dat de regel die wij hebben bij een tweeminutendebat. Ik denk dat er verwarring is met een actualiteitendebat, waar dat niet zo het geval is.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik raak... dit is elke keer weer een nieuwe discussie die we met elkaar voeren. Ik dacht al dat het zou komen, dus ik had alvast klaargezet wat er in ons eigen Reglement van Orde staat. Ja, want elke raadsdag komt dit weer opnieuw aan de orde. En dit staat er: als de commissie van oordeel is dat het onderwerp voldoende is besproken in de commissie, zal zij een tweeminutendebat adviseren. Deze debatvorm is er met name voor bedoeld om in de raadsvergadering en voorafgaand aan de stemming het oordeel van de fractie wereldkundig te maken, al dan niet uitgedrukt in de vorm van moties of amendementen. Dat daar ook nog een verhelderende vraag gebruikt kan worden, dat is iets waar wij nu een soort van gewoonterecht van hebben gemaakt in de afgelopen raadsvergaderingen. Maar ik had nu de indruk dat er een debat ontstond waarvan we eerder dus met elkaar hebben besproken dat het tweeminutendebat daar niet het instrument voor is.

De **VOORZITTER**. Volgens mij moeten we dit op een andere plek maar eens bespreken, maar bij een tweeminutendebat zijn interrupties toegelaten. Het is niet een debat. Er zijn interrupties toegelaten. Dit was een interruptie op een opvatting uitgevent door mevrouw Nunnely. Dat laat ik dan ook toe. Maar geen debat, nee, geen volwaardig raadsdebat. Dat is ook niet aan de orde. En bij een actualiteitenraad geldt wat strikter een toelichtende vraag stellen. Ja, ik doe dit nu een aantal jaren. Het is wel ingewikkeld zo. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (Iv). Een punt van orde dan. Ik wil de beroerdste niet zijn. Richting mevrouw Maassen, excuus voor de interrupties, maar dan wil ik graag mijn minuut terug als dat kan.

De **VOORZITTER**. Ophouden zo.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dit was helemaal geen verwijt aan de heer Ceulemans over zijn interrupties. Ik heb het over de orde en dat is aan de voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik heb pagina 35 van ons Reglement van Orde bij me. Artikel 28, Tweeminutendebat punt 5, interrupties zijn beperkt toegestaan binnen de twee minuten. Dat staat er ook. Dat kunt u nog nalezen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). We hebben een Reglement van Orde en we hebben een Reglement van Burgemeesters, denk erom. Zo werkt dat.

De **VOORZITTER**. Dat vind ik flauw mevrouw Verkoelen, want dat suggereert willekeur en dat is niet waar ik hier voor zit. Ik heb het niet gehoord. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik heb het toch gezegd. Nee, het is gewoon een punt en ik geef mevrouw Maassen volledig gelijk. Het is een groot probleem dat we hebben en u zegt, overigens is dit een punt van orde, dat doen we al een aantal jaren hier zo. Nou, daarvan kan ik zeggen dat dat niet zo is, want ik zit ondertussen ook al vijf jaar hier. We hebben de laatste anderhalf jaar enorm zitten rommelen met ons eigen Reglement van Orde op dit vlak en daardoor zijn we gewoon allemaal een beetje zoekende over hoe het nu moet gaan, en ik vind het niet netjes als u zegt: ik doe dit al een paar jaar, dus het is anders. Nee, mijn tijd loopt niet, dit was een punt van orde. Ik ga nu beginnen. Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Nee, maar sorry, heel even. Zo maak je natuurlijk je eigen raadsvergaderingen, je maakt je eigen orde. Dat moet je sowieso niet doen. Nee, mij is opgedragen om hier de orde van de vergadering te bewaken en dit zijn de dingen die u met elkaar heeft opgeschreven in het Reglement van Orde. Dat heb ik hier voor me. Daar staat in dat interrupties zijn toegelaten en ik heb net de interrupties toegelaten. Het was geen debat. Als een interruptie op een opvatting twee keer een heen en weer, en naar mijn stellige opvatting past dat binnen de regels. Maar als de manier waarop de regels geïnterpreteerd moeten worden steeds weer naar eigen hand gezet moeten worden, dan wordt het hier een warboel. Dat moeten we niet doen. Volgens mij is het handig om dit nu ook te sluiten. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik wil wel in herinnering roepen dat de heer Biljoen aan het begin van deze raadsvergadering heeft gevraagd om van een tweeminutendebat een regulier debat te maken, omdat hij vroeg: klopt het dat ik geen interrupties kan plegen. Toen zei u: ja. Dus ik bedoel. Toen heb ik het erbij gezocht en toen kon ik het niet vinden. Maar blijkbaar heb ik op de verkeerde pagina gekeken. Maar het is mij niet duidelijk, maar ik zal het in het volgende presidium aan de orde stellen.

De **VOORZITTER**. Ik wil niet dat mij woorden in de mond worden gelegd. Ik heb ten aanzien van de woorden van de heer Biljoen geen woord uitgesproken. Geen woord uitgesproken. Ik heb ook geen antwoord gegeven. Hij memoreerde dat ik als voorzitter van uw raad met enige regelmaat zeg: kies het juiste instrument voor het type debat dat u wilt voeren. Als u een debat wilt voeren, dan is een tweeminutendebat daar niet de plek voor. Maar een beperkt debat met interrupties is toegestaan binnen een tweeminutendebat en hij heeft zijn eigen keuze gemaakt. Ik vind het jammer dat u van oordeel bent dat ik iets gezegd heb. Ik heb niet eens een antwoord gegeven. Niet eens een woord uitgesproken bij de opvatting van de heer Biljoen. Ik zou zeggen: kijk de band erop na. Mevrouw Verkoelen, u kunt verder.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik ga beginnen. Voorzitter, de raad was duidelijk toen de motie 'Benader Rotterdam-Zuid vanuit kansen en niet vanuit problemen' werd aangenomen. Het stigmatiseren van Rotterdam-Zuid moet stoppen. De negatieve communicatie over Rotterdam-Zuid moet stoppen. Het college benadrukte dat overigens zelf ook op 21 februari in zijn brief aan de raad. Voorzitter, hoe kan het dan toch zijn dat de directeur van het NPRZ, degene die toch in opdracht van het college uitvoering gaat geven aan het voorliggende uitvoeringsplan nog geen twee weken na het schrijven van het college alweer over de schreef ging en Rotterdam-Zuid schoffeert en in de hoek zet van kansloos. Voorzitter, het uitvoeringsprogramma krijgt er een nieuwe pijler bij, thuisbasis op orde, waarin mensen wonend op Rotterdam-Zuid meer gefaciliteerd en ondersteund gaan worden in hun basisvaardigheden en zelfredzaamheid. Een nobel streven voorzitter, en dit college zou er echt goed aan doen dit uitgangspunt in gedachten te houden bij alles wat uit hun handen komt. Want in een stad waar de armoede het hoogst van heel Nederland is, waar de dakloosheid enorme proporties aanneemt, waar het openbaar vervoer sneller afgebroken wordt dan de minderbedeelden te voet kunnen bijlopen, waar de recreatie en ontspanning van vele Rotterdammers in de volkstuintjes, en het woord zegt het al nietwaar, het enige vertier voor het volk is in een stad die ten onder gaat aan dure, megalomane wolkenkrabbers, waar de sportvelden geasfalteerd gaan worden. Voorzitter, daar is de ondersteuning en facilitering van een college om mensen kansrijk te laten opgroeien en opbloeien heel dringend nodig. Maar als er dan een directeur is die na tien jaar NPRZ nog geen enkel doel uit het uitvoeringsprogramma heeft behaald, begint om met één pennestreek aan de hand van een dubieus onderzoek een heel gebied te gaan hekelen en weg te zetten als een achtergebleven gebied, heeft 50PLUS er wel genoeg van. Het liefst ziet 50PLUS het NPRZ helemaal verdwijnen. Maar helaas voorzitter, NPRZ blijft door nog

meer pijlers, zoals veiligheid en basis op orde in te zetten. Maar dan toch in ieder geval met een voorman die qua houding en gedrag beter past in een functie elders. En omdat de wethouder terecht overigens geen openbaar functioneringsgesprek met de directeur wilde aangaan om zijn gedrag aan de orde te stellen, dient 50PLUS graag met D66 en anderen een motie in om duidelijk te zijn over wie aan het roer staat. Om duidelijk te zijn welke rol eenieder te vervullen heeft. Voorzitter, als het om het Nationaal Programma Rotterdam Zuid gaat, is de wethouder het boegbeeld. Een wethouder die 50PLUS kan aanspreken over gedrag en houding, die 50PLUS kan aanspreken als een volledige bevolkingsgroep geschoffeerd wordt en weggezet wordt als tweederangs burgers. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Daarmee was u overigens ruimschoots in blessuretijd mevrouw Verkoelen. Nee nee, dat is even over de regels van de burgemeester.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, ik had u nog even van tevoren coulance willen vragen. Mijn excuses, vergeten. Dank u wel voor de coulance.

De **VOORZITTER**. Ja ja, nee, maar zo kennen we elkaar ook. Fijn, dank u wel. Krijg ik nog een motie? Die is al ingediend? Oké, ik was gefocust op de spreektijd. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja voorzitter, dat kan snel zijn. Er is in de commissie al zeer uitgebreid over gesproken, twee keer zelfs. Complimenten voor de snelheid waarmee dit is opgepakt. Kort na de midtermreview hebben we nu echt een lijvig uitvoeringsprogramma, en ik denk ook een uitvoeringsprogramma dat tegemoetkomt aan de problemen waar Zuid voor staat, want in tegenstelling tot veel andere fracties vind ik dat we juist moeten erkennen dat er heel veel problemen op Rotterdam-Zuid spelen. In veel opzichten is het gewoon het grootste probleemgebied van Nederland. Anders was er geen nationaal programma van toepassing geweest. En in dit uitvoeringsprogramma worden een paar goede stappen gezet die die problemen het hoofd bieden. Dan wil ik met name de pijler veilig noemen die eraan toegevoegd is. Dan met name twee punten die voor ons heel belangrijk zijn, namelijk het afpakken van crimineel verkregen vermogen en het teruggeven daarvan aan de wijk. Als er nu iets giftig is in de wijken op Zuid is dat jongeren zien dat leeftijdsgenoten die in de criminaliteit zitten de duurste auto's hebben, de duurste merkkleding hebben, met dure horloges rondlopen. Er is weinig fantasie nodig om te beseffen waartoe dat leidt. Dus gewoon afpakken en publiekelijk kaalplukken is ons devies. Daarna de aanpak van winkelstraten, die wordt uitgebreid naar de Wolphaertsbocht, de Katendrechtse Lagedijk en de Slinge, waarbij we niet alleen ondermijning gaan aanpakken maar ook gaan kijken naar een gevarieerder en evenwichtiger winkelaanbod, meer gevarieerd. En ook het tegengaan van verpaupering, ook een goede zaak. Dan tot slot, omdat ik het toch niet kan laten, de motie van D66. We hebben het nu uiteindelijk twee maanden lang gehad over uitspraken van een programmadirecteur die wat ons betreft niet alleen inhoudelijk juist zijn, maar ook volledig conform zijn rol zijn, die binnen zijn takenpakket vallen. Deze motie die nu voorligt is een vreemde motie, inhoudelijk vreemd, gooit rollen door elkaar en druist ook tegen de afgesproken rol- en taakverdeling in de Governance Code, dus ik vind het nogmaals erg zonde dat zo'n motie wordt ingediend naar aanleiding van een uitspraak waarmee de programmadirecteur van het NPRZ zijn boekje op geen enkele manier te buiten is gegaan.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers nog? Ja, mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Voor gelijke kansen moet je ongelijk investeren. In de commissie hebben we het uitvoerig gehad over het voorlopige NPRZ-programma en we hebben ook al meerdere toezeggingen van de wethouder gekregen. Vandaag willen we op drie punten nog kort ingaan. Ten eerste de financiën. De financiering is nog niet volledig

rond. Met deze motie roepen wij het college op om in het geval dat het rijk niet het volledige bedrag inlegt de uitvoeringsagenda terugkomt naar de raad, zodat wij de politieke keuze kunnen maken over de mogelijk aangepaste inzet van NPRZ. Ten tweede de Europese arbeidsmigranten, een belangrijke en grote groep in de focusgebieden van NPRZ, die nu totaal niet genoemd wordt in het programma. Met deze motie roepen wij het college op om aantoonbare inspanning te leveren om ook deze doelgroep te betrekken bij volgende participatiemogelijkheden. Tot slot de huisvesting voor ouderen. Er komt een enorme uitdaging op ons af in de huisvesting voor ouderen. In het NPRZ-stuk staat alleen iets over de doorstroom voor ouderen. Dat is te weinig. Door de dubbele vergrijzing en het langer thuis wonen zijn al veel meer voor ouderen geschikte woningen nodig. Wij vragen daarom het college om in ieder geval dan bij de voorbereiding naar de woonvisie dan wel expliciet te maken wat we ten aanzien van de ouderenhuisvesting gaan doen. Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. De raad aan het stuur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.1 'Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam € 265 miljoen investeert in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) op voorwaarde dat het rijk hetzelfde bedrag inlegt;
- de financiering vanuit het rijk nog niet volledig rond is;

overwegende dat:

- voor verschillende pijlers van het NPRZ de voorgestelde activiteiten niet mogelijk zijn zonder volledige financiering;
- in het geval dat het rijk niet met de begrote middelen over de brug komt, keuzes gemaakt moeten worden welke activiteiten doorgang kunnen vinden;

roept het college op om:

- in het geval dat het rijk niet het volledige bedrag inlegt, de uitvoeringsagenda terug te brengen naar de raad om een politieke keuze te maken over de mogelijk aangepaste inzet van NPRZ;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema

Motie 5. Ook arbeidsmigranten verdienen een plek aan tafel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.1 'Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027';

constaterende dat:

- de uitvoeringsagenda Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) inzet op het vergroten van het eigenaarschap van de bewoners van Zuid van het NPRZ;
- een aanzienlijk deel van de bewoners op Rotterdam Zuid bestaat uit arbeidsmigranten;

overwegende dat:

- bewoners en het NPRZ naast elkaar moeten staan in ambitie en in zorgen;
- arbeidsmigranten lastiger te bereiken zijn dan andere doelgroepen;
- de ambities en zorgen van arbeidsmigranten niet als zodanig terugkomen in het uitvoeringsprogramma van het NPRZ;
- we willen dat alle bewoners op Zuid zich betrokken voelen bij hun buurt;

roept het college op om:

- aantoonbare inspanning te leveren om ook deze doelgroep te betrekken bij volgende participatiemogelijkheden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Anderen? Ja. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Tijdens de commissie hebben wij al duidelijk gemaakt dat wij het NPRZ als de nieuwe kleren van de keizer vinden en dat we eigenlijk de keizer Rotterdam naakt vinden lopen. We roepen de keizer dan ook nu op om graag eens te kijken naar welke kleermaker hij inhuurt.

De **VOORZITTER**. Een korte bijdrage. Helder. Wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel mijnheer de voorzitter en dank ook aan de leden van de raad voor hun inbreng. Inderdaad hebben we een heel uitgebreide commissiebehandeling gehad in tweeën en dat rechtvaardigt dit programma natuurlijk ook wel. Dit is voor onze stad een ongelofelijk belangrijke collectieve inspanning die we leveren voor opnieuw vijf jaar met talloze partners in de stad en met, zo is althans de ambitie, € 800 miljoen erachter, om de kwaliteit van leven van mensen op Rotterdam-Zuid naar het gemiddelde van in ieder geval in onze stad en ten minste uiteindelijk ook dat van de G4 te liften. Met betere woningen, betere scholen, minder bijstandsafhankelijkheid, minder armoede, veiligere straten en een betere thuisbasis voor kinderen om in op te groeien. Dat is ongelofelijk belangrijk en dat heeft u denk ik ook in allerlei verschillende bewoordingen, soms ook door het daar precies niet over te hebben, en over andere dingen wel, eigenlijk allemaal uitgesproken. Achter deze inhoud staan we met zijn allen, heb ik althans ervaren, als één blok. En dat verdienen de mensen op Zuid. Wat hier ligt, 118 pagina's schoon aan de haak, met talrijke ambities, sommige moeten inderdaad nog worden uitgewerkt mijnheer Soytekin. Zoiets komt niet vanzelf tot stand, daar is keihard aan gewerkt door verschillende partners natuurlijk, door talloze ambtenaren, ook door bestuurders van deze gemeente en zeker ook door een klein en dapper programmabureau, aangestuurd door een programmadirecteur die ongelofelijke bergen hebben verzet en zonder wie dit programma in deze omvang met dit ambitieniveau er niet had gelegen. Wat we nu nodig hebben is het commitment om dit ook waar te maken en dat is geen makkelijk werk. Wat we daarvoor nodig hebben, is volhouden van dat commitment en dat we met elkaar de ogen op de bal houden. Dat betekent ook dat we inderdaad onder ogen moeten zien dat we nog niet die hele financiering voor die hele voorgenomen vijf jaar rond hebben, maar dat we absoluut stappen daarnaartoe aan het zetten zijn. We hebben, en dat heb ik in de commissie kunnen aankondigen, nu voldaan aan de voorwaarden om een nieuwe Regio Deal te krijgen. Dat gaat om tientallen miljoenen die naar Rotterdam komen en waar we nu over de precieze invulling met het rijk afspraken aan

het maken zijn. Er is beweging rond het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en rond investeren in woningen zijn er ook verschillende mogelijkheden om intensief te gaan financieren. En natuurlijk hebben we met elkaar ook de opdracht om te zorgen dat een nieuwe regering, die er ergens in 2025 een keer zal zijn, opnieuw expliciet het Nationaal Programma Rotterdam Zuid als prioriteit stelt zodat we ook echt de ambitie die we met elkaar hebben neergelegd, kunnen gaan waarmaken. Ik werk daar in ieder geval keihard aan. Wij werken daar keihard aan. En ik voel in al uw bijdragen dat u die ambitie deelt. Dan heeft u ook een aantal specifieke opmerkingen gemaakt. Mijnheer Van Dommelen onderschrijft het grote belang van veel passend werk voor de beroepsbevolking op Zuid. Hij heeft ook gezegd dat hij wacht op de plannen die er komen. Over Koers op Zuid gaat mevrouw Zeegers ook verder nog wat zeggen. En we zullen inderdaad in de context van dat plan daar verder met elkaar over van gedachten kunnen wisselen. Een aantal van u heeft ook gewezen op het belang van de bewonersbetrokkenheid. Er is ook vanuit GroenLinks daarover een motie ingediend. Een van de grote verbeterpunten die we de komende jaren echt willen waarmaken ten opzichte van de afgelopen jaren is dat we de bewoners van Zuid meer het gevoel willen geven dat dit programma voor hen is maar ook van hen is, zodat er voldoende mogelijkheden zijn om mee te praten om ook met bestaande bewonersinitiatieven aan te sluiten en ook om samen te zoeken naar nieuwe vormen van cocreatie zoals bijvoorbeeld ook in de vorm van burgerberaden dat we ook echt als specifiek instrument hebben uitgekozen met elkaar. En inderdaad, dat is iets waar de heer Kind ook aandacht voor heeft gevraagd en volgens mij ook al eerder een motie over heeft ingediend. Wat we heel belangrijk vinden in relatie tot de wijkraden nu, is dat we die wijkraden, en dat is natuurlijk ook in het vorige debat gewisseld, echt aan zet laten, en dat dus de keuze of in een wijk ook de lessen vanuit Middelland worden overgenomen, dat willen we echt aan de wijkraden zelf laten. Natuurlijk zijn we graag bereid om die wijkraden ook actief op de mogelijkheden daartoe te wijzen, maar vanuit ons nu dat inderdaad gaan uitrollen, dat zijn wij vooralsnog niet van plan. Dan is er ook gesproken over het goed bekend zijn, het beter bekend zijn. Mijnheer Soytekin, zo heb ik uw woorden vertaald. Wat wij willen is dat mensen op Zuid het NPRZ kennen en ook herkennen als een bron van verbetering in hun leven, omdat het zorgt dat er op scholen meer gebeurt dan anders zou zijn gebeurd. Omdat het zorgt dat de kans op uitstroom naar werk groter is. Omdat het de kans dat je huis goed wordt gerenoveerd groter maakt. Dat het de kans dat je veilig over straat durft groter maakt. En inderdaad, de communicatie-inzet die vanuit het NPRZ maar zeker ook vanuit de partnerorganisaties wordt gedaan is daarbij heel erg belangrijk en een blijvend punt van aandacht, dus uw oproep daarin wil ik in die zin ook van harte omarmen en dat vinden we echt gezamenlijk een belangrijke prioriteit. Mevrouw Verkoelen heeft natuurlijk zoals alleen zij dat kan de kettingzaag aangetrokken en even flink huisgehouden. Maar ik voel, ik weet ook van mevrouw Verkoelen hoe ongelofelijk belangrijk zij het vindt dat we investeren in het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen en dat heeft ze ook gezegd. En natuurlijk, politieke punten moeten gemaakt worden, maar ik weet ook wat het commitment van mevrouw Verkoelen daaraan is, dus we zijn daar uiteindelijk partners in. De vraag over ouderenwoningen gaat mevrouw Zeegers beantwoorden. Dan kom ik op het punt van de programmadirecteur. Wij gaan, en dat verandert nu niet, hier met elkaar geen openbaar functioneringsgesprek doen over één specifieke ambtsdrager. Want iedereen weet waar het over gaat, dus we kunnen doen alsof er geen naam op wordt geplakt, maar dat werkt zo niet. We hebben met elkaar afspraken over de rolverdeling tussen het programmabureau en de gemeente Rotterdam en overigens ook de andere partnerorganisaties. Die zijn vastgelegd in een Governance Code, en ook die Governance Code was vorig jaar, bij die midtermreview van Martin van Rijn, onderwerp van grondige en kritische analyse. En de conclusie toen, die wij nadien als college hebben omarmd en dat is ook zo in deze gemeenteraad besproken, was dat die Governance Code geen aanpassing behoeft. Ja, het kan soms schuren, maar het programmabureau heeft de opdracht van de NPRZ-partners gezamenlijk om de

gemaakte afspraken en dat zijn er veel, te doen uitvoeren. Zij moeten kritisch kunnen zijn, ook op dat wat partnerorganisaties doen en daar hoort dus onvermijdelijk een grote mate van autonomie bij. Dat laat onverlet dat alles wat het programmabureau doet moet passen binnen de kaders van het uitvoeringsprogramma. En ik constateer, ondanks dat ik hier absoluut geen openbaar functioneringsgesprek ga doen, dat er niets is gezegd dat feitelijk in tegenspraak is met wat er in dit uitvoeringsprogramma staat. Dus er is wat mij betreft geen aanleiding nu om die governanceafspraken te herzien. Dat is wat ik daarover wil zeggen. Dan het punt van de licht verstandelijk beperkten, waar, en dat spijt me zeer aan het betoog van mevrouw Verkoelen, over wordt gezegd dat als je zegt dat er mensen met een licht verstandelijke beperking in een wijk wonen, dat dan gaat om tweederangs burgers, of dat dat die wijk zou degraderen tot tweederangs burgers, daar verzet ik mij echt in alle toonaarden tegen. Licht verstandelijk beperkt zijn is een van de vele neutrale kenmerken waar mensen in onze samenleving mee te maken zouden kunnen hebben. Net zoals dat je kort kunt zijn of lang. Dat is geen waardeoordeel en dat mag geen stigma worden. Dit is gewoon een normaal kenmerk van een grote groep mensen in onze samenleving. Ongeacht het precieze percentage, zijn het er veel. Die mensen mogen er zijn en als je er op wijst dat die mensen er zijn, dan mag dat nooit een stigma of een afkeuring of een afrekening zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter. Ik had eigenlijk op een andere reactie van de wethouder gehoopt, want door te zeggen dat er niets verkeers is gezegd of wat in strijd is met het programma, zegt u eigenlijk wel iets over de uitspraken die zijn gedaan. Dat vind ik dan toch ook weer een beetje haaks staan op het feit dat we met zijn allen hier eigenlijk geen openbaar functioneringsgesprek willen doen. Want ik kan namelijk ook een aantal redenen bedenken of een aantal passages benoemen, waarvan ik vind dat dat niet past bij een goed functioneren van een directeur NPRZ. Dus mijn vraag is waarom u daar nu toch voor kiest?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Ik herhaal daarmee slechts wat we ook al eerder in de commissievergadering erover hebben gewisseld. De steen des aanstoots is de uitspraak dat er 34% prevalentie van lvb zou zijn in een wijk op Rotterdam-Zuid. En dat is precies, dat is letterlijk wat op p. 21 van dit uitvoeringsprogramma staat.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dat is niet het enige wat gezegd is. Ik heb tijdens het commissiedebat meerdere uitspraken aangehaald die echt wel stigmatiserend zijn en een onterecht negatief beeld schetsen van de inwoners van Zuid. Dus het gaat niet alleen of per se om die 34% waarover je dan kunt discussiëren.

De **VOORZITTER**. U heeft binnen het kader van een tweeminutendebat geen spreektijd meer mijnheer Soytekin. Wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Daar hebben we echt uitgebreid met elkaar de discussie over gevoerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ik wil nogmaals aangeven dat we hier natuurlijk niet vragen om een functioneringsgesprek maar om een rolzuiverheid, dat we daar gewoon met elkaar

afspraken over maken. Dat is waar het over gaat, die zuiverheid van de rol. Daarnaast wil ik toch gewoon gezegd hebben, heel goed om te benoemen als er Rotterdammers zijn met ondersteuning voor de sociale redzaamheid. Maar laten we dan ook gewoon letten op de toon hoe we dat benoemen.

De **VOORZITTER**. Ook voor u geldt dat binnen de twee minuten spreektijd uw spreektijd op is. Wethouder. Nee, nu eerst de wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Wat mij bezighoudt is de feitelijkheid. En de toon, dan kom je echt in de sfeer van: hoe moet iemand zijn rol invullen. Maar binnen de kaders zoals we die hebben vastgelegd in de Governance Code, die is getoetst door de commissie Van Rijn, daar valt dit binnen. Dat vind ik de belangrijkste constatering om wel hier met elkaar te delen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, u bent ruim over uw spreektijd heen, maar een enkele vraag, kort graag, mag.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik heb geen vraag, ik wilde alleen even een punt van orde, dat niet mijn tweederangs burgers sloeg op de uitspraak van de directeur. Ik zei dat dat alweer over de schreef was. Het is op vele andere momenten geweest dat ik vond dat het tweederangs burgers was en niet met betrekking tot zijn laatste uitspraak. Ik vond die wel over de schreef gaan, maar niet op dat vlak.

De **VOORZITTER**. Een verduidelijking zeg maar. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, één ding moet mij van het hart. Bewoners op Zuid komen inspreken bij de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte over een heel ander onderwerp, over Rijnhaven. Die uiten er hun zorg over op welke wijze zij serieus genomen worden door de stad Rotterdam, door dit college, door dit soort uitspraken. En uw antwoord kan totaal technocratisch juist zijn. Maar dat gevoel in de stad is anders, en ik had gehoopt dat u dat hier had verwoord.

De **VOORZITTER**. Dat was geen vraag. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor via u de wethouder zeggen dat de Governance Code getoetst is door de commissie Van Rijn. Alleen stelt de raad hier nu dat wij eigenlijk andere kaders willen. En in principe stellen wij toch de kaders voor het NPRZ en toch niet de commissie Van Rijn?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Nou kijk, het NPRZ is ook van ons. Maar niet alleen van ons. Het NPRZ is een tot voor kort, want het is een voorbeeld voor 19 andere samenwerkingen in Nederland, een unieke constructie, waarin de gemeente, de rijksoverheid, woningcorporaties, de zorginstellingen, u kent de opsomming, met elkaar samenwerken om een collectieve impuls te geven aan het verbeteren van die kwaliteit van leven in een heel groot deel van de stad. Die partners hebben in gezamenlijkheid afspraken gemaakt over hoe zij het programmabureau dat in gezamenlijkheid is gecreëerd willen inzetten. Onderdeel van die Governance Code is ook de mate van autonomie die het programmabureau moet kunnen hebben om kritisch te zijn op wat de partnerorganisaties zelf presteren in functie van het verbeteren van de kwaliteit van leven.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). En dan ten slotte wil ik zeggen, natuurlijk in reactie op mevrouw Kockelkoren, we hebben hier in de commissie uitgebreid over gesproken en natuurlijk raakt het mij heel erg als mensen zich weggezet voelen. En natuurlijk is dat precies niet wat we willen bereiken. Mevrouw Nunnely heeft eerder ook een motie ingediend en die is breed in deze gemeenteraad omarmd, om ook van mij persoonlijk te vragen bij te dragen aan het verbeteren van de beeldvorming rond Rotterdam-Zuid. En dat is een opdracht die ik mij ook zeer aantrek en die ik ook echt ter harte neem. Dat laat onverlet dat we ook onderdeel zijn van zo'n samenwerking van dat programma en dat we als het daarin gaat om wat we wie wel of niet verwijten, dan moeten we wel precies zijn met elkaar en dat is wat ik hier dus ook probeer te doen.

De **VOORZITTER**. U was klaar?

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Ja, dat was hem. Nee, excuus, ik vergeet nog één motie te adviseren. Die van D66 als het gaat om de rolduidelijkheid. Ik hoop dat is begrepen uit mijn pleidooi, dat ik die moet ontraden met grote stelligheid. En als het gaat om motie 3, 'Vergroot de sociale redzaamheid van Rotterdammers', moet ik die ook ontraden omdat er, en dat heb ik ook in de commissie laten weten, een nieuw plan van de gemeente komt, Kijk op Ivb. Dat komt voor het eind van het jaar vanuit wethouder Buijt richting uw raad. onderdeel van Kijk op Ivb 2.0, is ook een geactualiseerde inschatting van de prevalentie van Ivb in onze stad.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder Zeegers nog?

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Oké, zo zie je maar. De moties van de PvdA. Ik kende ze natuurlijk, excuus daarvoor. De eerste vraagt het college om in het geval we niet de complete financiering krijgen, dan terug te komen bij de raad. Nu is het zo, en dat is wel wat ik al een beetje heb geprobeerd uit te leggen net bij mijn eigen blokje financiën, dat we anders dan in de vorige uitvoeringsperiodes, niet één integrale pot geld van het rijk zullen krijgen waar we voor de hele periode van het uitvoeringsprogramma de hele breedte aan investeringen uit kunnen dekken. We zullen het meer, bijna jaar op jaar, moeten proberen te doen. Op dit moment ziet dat er overigens voor de eerstkomende jaren goed uit. We hebben de berekening doorgenomen in de commissie. Dus tot aan medio 2025 zitten we eigenlijk gewoon goed en kunnen we over de hele breedte aan de slag. Daarna is bijvoorbeeld zo'n nieuw regeerakkoord ook belangrijk als we echt weer substantiële geldbronnen willen zien aan te boren. Als het gaat om bijvoorbeeld zo'n Regio Deal, waar we dat voor inzetten, daarover zal ik u zeker informeren. Dat is onderdeel van gesprek en van onderhandeling met het rijk. Dus ons aanbod is van: dit willen we doen. En de vraag aan het rijk is: welke interventies hieruit komen wat u betreft voor financiering vanuit die Regio Deal in aanmerking? Als het gaat om waar we de gemeentelijke NPRZ-middelen inzetten, is dat gewoon onderdeel van de reguliere planning-en-controlcyclus. Dus bij een voorjaarsnota en bij een begroting zit dat er ook allemaal in en dat zijn ook voor uw raad de momenten om daarover te beslissen en te zeggen dat u bepaalde dingen meer of anders zou willen. Dus deze motie is eigenlijk in strijd met het proces zoals ik dat net heb geschetst. Maar de toezegging stond natuurlijk al, om u zeker ook als het gaat om de eerste te worden van die Regio Deal daarover te informeren. En de rest is sowieso de normale manier van werken, dus die moet ik ontraden. Als het gaat om de arbeidsmigranten, dat is natuurlijk een fenomeen waar we in meerdere wijken in de stad mee te maken hebben, ook op de Noordoever. We hebben daar sinds de vorige periode een actieprogramma op, integraal, waar ook de betrokkenheid van de arbeidsmigranten zelf een grote rol speelt. Dus mijn

voorganger is begonnen met klankbordgroepen met arbeidsmigranten juist ook zelf, om ook met hen in gesprek te gaan over wat wij zouden moeten doen of verbeteren. En daar ben ik mee doorgegaan. Volgende week bijvoorbeeld hebben we er weer eentje in Carnisse, op donderdagavond. Ik zou zeggen, u bent welkom om aan te sluiten mevrouw Reitema en mee te luisteren. Het zijn heel waardevolle bijeenkomsten. Maar nog extra dit in het NPRZ hangen, daar zien wij op dit moment weinig toegevoegde waarde van, dus die moet ik ook ontraden.

De **VOORZITTER**. Helder, dank u zeer. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Voor mij zijn er twee vragen over het NPRZ-gebied gesteld. Ten eerste over de economische versterking. Naar aanleiding van het betoog van de heer Van Dommelen over de economische versterking Rotterdam-Zuid werd er ook verwezen naar een Koers op Zuid, een nota die in het vooruitzicht is gesteld. Daar gaan wij inderdaad vanuit welke functies willen we in Rotterdam-Zuid nu op welke plek ruimtelijk mogelijk maken? Dat zit natuurlijk op wonen, werken, economie, veiligheid, eigenlijk de volle breedte van wat je op Zuid wil verstevigen en versterken. Die Koers op Zuid wordt of vlak voor de zomer of net daarna uw kant opgestuurd. Dat heeft er ook mee te maken dat we nog met een slotbijeenkomst zitten met iedereen die heeft meegedacht. Wanneer die precies wordt gehouden heb ik nu niet even helemaal scherp, maar het is echt binnen afzienbare tijd dat die Koers op Zuid uw kant op komt. De PvdA doet een oproep voor huisvesting van ouderen. Er ligt inderdaad een grote opgave op dat gebied. Dat schetst u ook heel duidelijk. We hebben een Langer Thuis Akkoord, dat al een tijdje bestaat en daar staat al een aantal acties waar we nu mee bezig zijn om voor die huisvesting van ouderen echt een impuls te geven. Dat heeft enerzijds te maken met levensloopbestendige woningbouw en het ook voor ouderen labelen van woningbouw. Maar ook dat ouderen langer zelfstandig in hun wijk kunnen blijven wonen, maar ook dat we met innovatieve woonconcepten aan de slag gaan, woonzorgarrangementen. Met die drie lijnen zijn we ook in zo'n Langer Thuis Akkoord met corporaties, ontwikkelaars, zorgaanbieders bezig om dat verder uit te werken. Ik kan u in ieder geval toezeggen dat wij daar in onze woonvisie ook mee verder gaan. Dat we daar ook daadwerkelijk invulling aan gaan geven. En er komt uiteraard ook nog een woonzorgvisie, maar echt, huisvesting voor ouderen zal ook in de woonvisie een plek gaan krijgen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan komen we aan het einde van de beraadslagingen op het eerste tweeminutendebat voor vandaag.

7.8 Tweeminutendebat (omgezet naar regulier debat) 'Voortgang Wijk aan Zet', aangevraagd door het lid De Waard – vervolg

De **VOORZITTER**. Ik had aangegeven dat mevrouw Abrahamse nog opening van beraadslaging wilde op het vorige punt. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Jawel. Mevrouw Bokhove had volgens mij ook de wens om hieraan bij te dragen. Maar om te beginnen mevrouw Abrahamse. Even kijken waar mevrouw Bokhove verblijft. Mevrouw Abrahamse, u als eerste.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, ik wilde nog een motie indienen over het aanpassen van de verordening.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Wijkraad over bewonersinitiatieven

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van 7.8 Tweeminutendebat 'Voortgang Wijk aan Zet', aangevraagd door het lid De Waard;

constaterende dat:

- het stelsel omtrent bewonersinitiatieven zal worden gewijzigd;
- wijkraden hierbij expliciet de taak zullen krijgen deze te beoordelen;
- deze taak nu niet staat benoemd in artikel 21 'Taken wijkraad' in de 'Verordening op de wijkraden';

overwegende dat:

- de wijkraadsleden nu weinig taken of bevoegdheden hebben;
- het benoemen van deze taak in de verordening ook ingaat op de wens van de wijkraden om meer specifieke taken te krijgen;

verzoekt het college om:

- op korte termijn met een raadsvoorstel voor een aangepaste 'Verordening op de wijkraden' naar de raad te komen waarin de beoordeling van bewonersinitiatieven als taak wordt benoemd onder artikel 21;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Misschien wil de wethouder even naar het dictum kijken zodat we hem kunnen kopiëren. Heeft u hem verspreid mevrouw Abrahamse? De motie is niet verspreid. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Niet helemaal. We laten hem verspreiden. Dan heeft mevrouw Bokhove volgens mij ook een aangepaste motie.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Precies, en een extra ondertekenaar. D66 tekent mee en dank voor het overleg als pauzemoment.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3A. Bewoners aan zet

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.8 'Voorgang Wijk aan Zet';

constaterende dat:

- in Middelland het programma Mooi Mooier Middelland afgerond is, een meerjarig programma waarbij bewoners in cocreatie met de gemeente zeggenschap kregen over € 7 miljoen om te investeren in hun wijk en zelf de handen uit de mouwen te steken;
- uit de evaluatie van dit programma zeer goede resultaten zijn gebleken;

overwegende dat:

- in het evaluatierapport wordt aangegeven dat de (nieuwe) structuur met wijkraden een complicerende factor kan zijn voor de succesvolle inzet van deze wijze van cocreatie;
- dit met name komt doordat de benodigde financieringsstromen onvoldoende inzichtelijk zijn voor bewoners en niet via de wijkraad beschikbaar kunnen worden gesteld;

- deze succesvolle wijze van cocreatie en bewonersbetrokkenheid navolging verdient en de wijkraden dit instrumentarium kunnen blijven inzetten;

verzoekt het college:

- wijkraden te informeren over de mogelijkheden van cocreatie bij het uitvoeren van het wijkakkoord;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en T. de Haan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, kunt u nog even naar het dictum kijken? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dank u wel. We hebben in de commissie een uitgebreid debat gevoerd. Net hebben we het nog een klein beetje overgedaan. Mevrouw Abrahamse kwam met een technisch punt. Ik heb gezegd dat je het rechtsom kunt aanpassen, zoals het nu is geregeld. Mevrouw Abrahamse wil het graag linksom aanpassen. Niemand merkt er wat van in de stad. Ik ga dus niet mijn betoog herhalen, maar ik laat deze motie aan de raad en dat is in mijn jargon dat ik hem niet afwijs, niet omarm, maar gewoon aan de raad overlaat. Maar u heeft mijn betoog allemaal gehoord, dus ik laat het aan de raad om een afweging te maken. Dan is er een motie van GroenLinks en D66, 'Bewoners aan zet', wijkraden te informeren over de mogelijkheden van cocreatie bij het uitvoeren van het wijkakkoord. Dat is eigenlijk een toezegging die ik al in het debat heb gedaan, nu vervat in een motie. Dus ja, als ik een toezegging doe en vervolgens staat die in een motie, dan kan ik natuurlijk alleen maar zeggen dat ik deze motie omarm. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik laat de moties rondgaan en dan heeft u daar een idee van straks bij de stemmingen. Wethouder, ik dank u zeer. Ik weet dat u onder tijdsdruk staat, u mag gaan wat mij betreft.

7.2 Het voorstel tot vaststelling van de Nota Bodembeheer Rotterdam

De **VOORZITTER**. Het tweede tweeminutendebat voor vandaag, het voorstel tot vaststelling van de Nota Bodembeheer Rotterdam. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, voorzitter, ik heb nog twee heel korte punten die ik even wil maken omdat ik ook zuinig ben met mijn tijd. De Japanse duizendknoop staat niet in dit stuk. De wethouder heeft daarop gereageerd, van: daar zorgen we op andere manieren voor dat dat niet verspreid wordt. Maar dit stuk gaat natuurlijk wel over wat te doen als je grond verspreidt. Dus ik zou willen vragen om in het vervolg als er een Koersnota Bodem wordt gemaakt dit wel op te nemen in het stuk. En het tweede is om in die nota ook te kijken naar hoe je Rotterdammers beter bij dit soort vragen, verontreinigen en bij deze wettelijke kaders kan betrekken, zoals ook in andere steden wel wordt gedaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel voorzitter. Ook wij hebben in de commissie een goed debat met de wethouder erover gehad. Omtrent de website wil ik wel één ding zeggen: maak

hem bekend, pas hem aan waar dat nodig is. Het is heel handig als je een huis koopt in Rotterdam of er woont, dat je weet wat er onder je grond ligt.

De **VOORZITTER**. Zijn er nog andere sprekers bij dit agendapunt? Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Sorry wethouder, mijnheer Kind heeft vandaag last van een zekere vertraging. Mijnheer Kind, komt u maar.

De heer **KIND** (volt). Ja, het is al de tweede keer. Dat gaan we niet meer doen. Voorzitter, Volt is blij met de toezegging van de wethouder dat het college in november komt met een update van de Koersnota Bodembeheer uit 2021 in het kader van de invoering van de Omgevingswet. Hierin zal meer aandacht komen voor het bodemleven en biodiversiteit in relatie tot het bodembeheer in Rotterdam. Het bodemleven huisvest tenslotte een kwart van 's werelds biodiversiteit en staat in verbinding met alles wat erop groeit en leeft. Een gezonde bodem zorgt voor gezond leven en werkt klimaatadaptief. We zijn verheugd dat de wethouder openstaat om deze bodemnota eigentijds en toekomstgericht te maken naar aanleiding van die update van de Koersnota Bodembeheer 2021. We maken ons nog wel zorgen om de concentraties lood in de bodem en de mogelijke schadelijke effecten voor onze jonge Rotterdammers tot 7 jaar. We vinden de informatievoorziening nu nog iets te vrijblijvend. Er is een goede campagne geweest, maar niet iedereen heeft hier kennis van kunnen nemen. Hoe zorgt het college ervoor dat het onder de aandacht blijft van Rotterdammers de komende periode? En kan er een transparante aanpak komen waarin we een prioritering aangeven hoe we omgaan met de sanering van de gronden? Daarom dienen we de volgende motie in met de titel 'Lood'.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Lood

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 7.2 'Het voorstel tot vaststelling van de Nota Bodembeheer Rotterdam';

constaterende dat:

- er op veel plaatsen in Rotterdam een schadelijke hoeveelheid lood in de bodem aanwezig is;
- niet van alle gebieden in Rotterdam bekend is in welke mate er loodconcentratie aanwezig is en dat dit een (gezondheids)risico kan opleveren;
- vooral zwangere vrouwen en kinderen tot en met zeven jaar gevoelig zijn voor lood in het lichaam wat, als gevolg, een gezondheidsrisico teweeg kan brengen;

overwegende dat:

- er een goede en proactieve informatievoorziening rondom de gevaren van lood in de bodem voor handen is, maar er de noodzaak heerst om dit ook op de lange termijn onder de aandacht te houden;
- er tussen 2016 en 2021 een loodonderzoek is gedaan in delen van Rotterdam waarbij de resultaten d.m.v. kleuren in kaart zijn gebracht, waarbij oranje aangeeft dat het gemiddelde loodgehalte ligt tussen de 90 en 370 milligram per kilogram en rood aangeeft dat het loodgehalte boven de 370 milligram per kilogram ligt en er wellicht maatregelen nodig zijn;

- niet iedere Rotterdammer bewust is van de schadelijke aanwezigheid van lood in de bodem, het loodonderzoek of de adres-checker;
- jonge kinderen in deze gebieden mogelijk in aanraking kunnen komen met lood en hun vieze handjes in hun mond stoppen tijdens het spelen;

verzoekt het college:

- bij de update van de Koersnota Bodem 2021 specifiek in te gaan op loodproblematiek in de bodem van Rotterdam, inclusief een plan van aanpak en passende communicatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Volgens mij hebben we in de commissie een goede behandeling gehad over de nota Bodembeheer, waarbij met name ook is gezegd dat we dit najaar een update gaan krijgen met het beleid waar bijvoorbeeld ook bewoners beter mee uit de voeten kunnen, de Koersnota Bodem. En tijdens de behandeling kwam zo nu en dan ook lood om de hoek kijken, zo net ook alweer, en ik dacht, misschien ook goed om hier nog eens te delen hoeveel we in Rotterdam daarvan hebben. Al sinds de middeleeuwen in de grond, want Rotterdam was een centrum van de loodwitfabrieken, strategisch gelegen aan de Schie, aan de Rotte, aan de Zalmhaven. Ook gelet op het Europese achterland voor deze verfkleurstof. Maar misschien ook wel goed om aan te geven hoeveel we daar ook al van weten. Toen ik begin deze eeuw bij het Stadsarchief werkte werd een belangrijk deel van het onderzoek op de studiezaak gedaan door mensen op zoek naar die loodwitfabrieken. En inmiddels staat sinds november 2022 ook een uitputtende hoeveelheid informatie over lood op de website letoplood.rotterdam.nl, dus wat dat betreft is het denk ik ook goed om te weten wat er inmiddels al over bekend is en hoeveel we daarover ook al bekend hebben gemaakt in Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Nog één keer checken of nu echt iedereen gesproken heeft. Dan de wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Het stuk dat voorligt is inderdaad een vrij technocratisch stuk dat eigenlijk ook voortkomt uit een wettelijke verplichting die wij hebben om de uitvoerders die met bodem werken, aan de slag moeten gaan, echt richtlijnen mee te geven. Terecht dat u zegt: met de bodem houden we ons nu ook met een andere blik veel meer mee bezig. Biodiversiteit, klimaatadaptatie, we kijken op een heel andere manier naar de bodem dan eerst toen er toch wat minder aandacht voor was. Terecht dat u ook zegt: we willen ook eigenlijk die Koersnota Bodem, die recentelijk in de vorige raadsperiode is vastgesteld nog eens onder de loep nemen, een slag overheen waarin u ook meer aandacht vraagt voor die bewonerscommunicatie en onder andere ook meer aandacht voor zoiets als de Japanse duizendknoop. Daar hebben we het over gehad en ik denk dat dat ook goed is, dus ik kom uw kant op met deze Koersnota Bodem, die ook een voorloper is en input voor de Omgevingswet die volgend jaar van kracht is, waardoor ook die wettelijke basis gaat veranderen die nu de basis vormt van dit document. Tegelijkertijd hebben we het er ook over gehad dat er van allerlei vervuiling heeft plaatsgevonden in Rotterdams grondgebied. We hebben het over lood gehad en de mate waarin we daar ook een heel grote publiekscampagne in hebben gevoerd, dus ik vind het

toch belangrijk om dat wel onder uw aandacht te brengen. Er zijn 30.000 brieven verstuurd naar bewoners in risicogebieden. Bij hen is deze website ook onder de aandacht gebracht, iedereen kon zijn eigen postcode invullen. Die website is er nog steeds. Ik kan me ook voorstellen dat het op een gegeven moment weer wegzakt in de herinnering. Tegelijkertijd is het denk ik ook goed om ons te realiseren dat er op allerlei plekken in Rotterdam verontreinigde grond is en dat het goed is om daar zorgvuldig mee om te gaan. Dat het altijd goed is om je handen te wassen, zal ik maar even zeggen, als je kinderen buiten spelen. Maar iedereen wil ik toch op het hart drukken is ontzettend goed geïnformeerd. De volkstuinten, onze eigen speeltuinen, daar is goed naar gekeken en al die bewoners zijn aangeschreven zodat iedereen weet waar het precies is en wat ze kunnen doen om schade te voorkomen. Tegelijkertijd heeft u mij ook opgeroepen om er toch nog wat breder op in te gaan, dus dat zal ik ook doen. Mijn aanbod is ook wel om een technische sessie daarvoor te organiseren omdat er ook heel veel informatie nog te geven is over hoe het bodemleven er in Rotterdam uit ziet en wat dan ook een goede manier is om daar mee om te gaan in die Koersnota Bodem. Dus dat is even een aanbod dat ik doe voordat ik alle vragen langs ga. Maar ik zie de heer Van Schaik, dus ik denk, misschien wil hij mij interrumpen. Nee, hij kijkt er verrast bij.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Nou ja, dat ik u verras is het feit, ik woon op 3069 DJ 15. Als ik dat dan intik, krijg ik dat de kans heel weinig is dat er lood in de grond zit, dat ik op een bedrijventerrein woon, dat ik niets hoeft te doen, dat de woning na 1990 gebouwd is, terwijl hij in 1980 is gebouwd, dus actualisatie zou niet verkeerd zijn.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, het verrast me zeer dat u dit zegt, want deze website is van een jaar geleden, dus dat lijkt mij dan ergens niet kloppen. Goed dat u dat zegt, dan gaan we ernaar kijken hoe dit mogelijk is. Goed punt. Wat ik in ieder geval aangaf is dat ik in die Koersnota Bodem ook zal ingaan op die Japanse duizendknoop en ook hoe die bewoners nog beter betrokken kunnen worden. Maar dan is het denk ik ook heel goed dat u tegen die tijd met ons meedenkt over hoe dat te verbeteren. We komen zelf uiteraard met voorstellen, maar ik sta ook open voor uw gedachten daarbij. Even kijken, de motie 'Lood' van Volt. U geeft inderdaad aan om die communicatie mee te nemen in die koersnota. Dat ben ik inderdaad voornemens te doen. Dus deze motie zou in die zin ook een toezegging kunnen zijn. Als u daar tevreden mee bent, dan is dat ook goed. Maar ik ga het in ieder geval doen. Het is uitvoerbaar en ik zal het ook doen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de beraadslagingen op dit punt.

7.3 Het voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het volgende punt, het voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030. Wethouder Karremans is aangeschoven. De heer Bonte, u staat op mijn lijstje. U mag ook passeren. Mijnheer Van Schaik, WeerWoord, bent u dat? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dan krijgt u nu het woord.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel voorzitter. Het was een mooie bijeenkomst die we hadden met ambtenaren die ons uitlegden hoe het allemaal in elkaar stak. We hebben daarna nog even in de commissie erover gesproken en wat ik nu graag wil doen is een motie indienen. Dat gaat erom omdat wij in 2015 voor een vermogen op de Delftse Poort een

regenradar hebben laten zetten. Alleen heeft die regenradar sinds 2015 nog nooit gewerkt. Als er nu iets met het klimaat te maken is, is het regenval en andere temperaturen. Dus ik wil bij dezen een motie indienen, 'De regen terug op de radar' in het WeerWoord.

De **VOORZITTER**. De heer Van Schaik heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De regen terug op de radar

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van 7.3 Rotterdams WeerWoord;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam als eerste stad in Nederland heeft geïnvesteerd in een nauwkeurige regenradar;
- sinds het verlopen van de experimenteervergunning het verzamelen van informatie met de regenradar niet meer is toegestaan;

overwegende dat:

- het aanschaffen van de regenradar zonder deze te gebruiken kapitaalvernietiging is;
- Rotterdamse vastgoedeigenaren baat kunnen hebben bij de informatie die door de regenradar wordt verzameld, en deze kunnen gebruiken om wateroverlast te voorkomen;
- de informatie die door deze radar wordt verstrekt van essentieel belang is voor het leveren van maatwerk-oplossingen in onze strijd tegen wateroverlast;

verzoekt het college:

- alle noodzakelijke inspanningen te leveren om de regenradar nog dit jaar operationeel te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. van Schaik en S.M. Bonte

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, we hebben nu een veelomvattend beeld van de grote adaptatieopgaven die ons te wachten staan. De komende tijd goed inzetten is van essentieel belang om een stad te creëren die de klappen van klimaatverandering kan opvangen. De volgende stap is het betrekken van de hele stad. 40% van de stad is publieke ruimte, 60% van de grond is privaat terrein. En iedereen moet meedoen, natuurlijk, maar tegelijkertijd is onze zorg dat het college te afwachtend is. De verhouding van 40%-60% is al jaren bekend. Er wordt nog ondermaats gekeken naar die 60%. Er staat zelfs in de nota zelf dat het Havenbedrijf wordt verleid door het college om meer te gaan doen. Ziet de wethouder niet meer verantwoordelijkheid bij deze grote bedrijven om bij te dragen aan de klimaatadaptatie? Voorts hebben we heel veel gesproken over klimaatongelijkheid en de sterftcijfers tonen ook aan dat kwetsbare buurten, gebouwen en bewoners vaker de dupe zullen zijn van hittestress. Daarom introduceren wij inderdaad het hittelabel. Het hittelabel is het resultaat van onderzoek van het Nationaal Kennis- en Innovatieprogramma Water en Klimaat. Door middel van een hittelabel kunnen bewoners inzicht krijgen in de noodzaak om klimaatadaptatie toe te passen in hun woning, zelfs op den duur misschien ook verhuurders daarop aanspreken. Het is een meetmethode, net zoals het bekende energielabel, maar dan

op het niveau van de gemeente. De toolkits zijn klaar voor gebruik en we vragen het college om dit te onderzoeken voor Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Hittelabels

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.3 Het voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030;

constaterende dat:

- door klimaatverandering er steeds vaker hittegolven zullen plaatsvinden;
- er geen zicht is op welke woningen oververhit raken of het risico hebben oververhit te raken;
- het hittelabel een resultaat is van het NKWK-onderzoek 'Hitte in Woningen'¹
- op basis van het onderzoek ook een handreiking Hitte in Bestaande Woningen is uitgebracht;

overwegende dat:

- het hittelabel net als het energielabel een meetmethode is;
- in het Programmakader Rotterdams WeerWoord staat dat het college klimaatongelijkheid tegen wil gaan;
- sterftcijfers aantonen dat kwetsbare buurten, gebouwen en bewoners vaker de dupe zullen zijn van hittestress;
- het hittelabel huurders de mogelijkheid zou kunnen geven om hun verhuurders aan te spreken op klimaatadaptatie;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe hittelabels kunnen worden geïmplementeerd in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en T. Kind

¹ Hittelabel ontwikkeld voor woningen - Klimaatadaptatie (klimaatadaptatienederland.nl)

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, dit plan schetst een goed beeld hoe wij als stad onze stappen zullen zetten richting de gestelde klimaatdoelen. Mijn complimenten voor de gedetailleerde uitwerking waarin ook duidelijk gerangschikt wordt welke ingrepen de sleutelfactoren zullen zijn voor een klimaatadaptief Rotterdam. En voorzitter, ik kijk ernaar uit hoe de stad er over enkele jaren uit zal zien, maar vooral naar hoe de stad ervaren zal worden. Met heftigere klimaatomstandigheden die wij kunnen verwachten, zal de hittestress vooral in de versteende stadswijken toenemen. Dus ik ben blij met de sterke inzet op het verwerken van groen in de openbare ruimte. Voorzitter, ook op dat specifieke punt complimenten over de inzet op het hitteplan. Voorzitter, voor groene en versteende stadswijken is een aandachtspunt een opgave. En zoals de wethouder zelf in de commissie ook aangaf is het ontzettend belangrijk om overstromingsgevaar door overtollig hemelwater tegen te gaan. Voorzitter, voor het vergroenen van de buitenruimtes worden een aantal stakeholders genoemd die hierop invloed hebben. Ik mis echter nog wel één belangrijke

partner. De partijen die wel genoemd worden zijn de gemeente, de woningbouwcorporaties, de waterschappen en sociale ondernemers. En voorzitter, zonder meer, die moeten daarbij betrokken worden. Maar de vraag die ik nog wel heb is waarom de wijkraad niet met name genoemd wordt. Want de wethouder gaf ook al eerder aan in de commissie dat de bewoners namelijk niet altijd even blij zijn met hoe de vergroening van pleinen wordt ingericht. Het participatietraject bijvoorbeeld op het Kokerplein ging fout. En dat is toch wel iets waar ik verbetering in wil zien. Het participatietraject van niet alleen bewoners maar de wijkraad. Dus voorzitter, de vraag aan de wethouder is op welke wijze we ervoor kunnen zorgen dat de wijkraad en de bewoners meegenomen worden, maar vooral in de behoefte die er bestaat. Voorzitter, om de verblijfsruimte te vergroenen is goede participatie nodig, het meenemen van de bewoners. Voorzitter, een toekomstbestendige en functionele verblijfsruimte moet de stad Rotterdam worden. Voorzitter, ik dien de motie 'Wijkraden als partner' in, waarbij het mij gaat om het opnemen van de wijkraad in de lijst met stakeholdergroepen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Wijkraden als partner

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023, ter bespreking van agendapunt 7.3 Het voorstel tot vaststelling van tot het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030;

constaterende dat:

- in het 'Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030', onder 'Koele verblijfsplekken in de buurt' op pagina 116, verschillende stakeholdergroepen staan vermeld;
- het vergroenen van de buitenruimte als één van de oplossingen wordt genoemd;
- in het coalitieakkoord staat vermeld: "We investeren in het vergroenen van versteende stadswijken. Samen met wijkraden bekijken we in elke wijk welke straten en pleinen vergroend kunnen worden.";
- de wijkraden niet worden genoemd als stakeholdergroep bij het kopje 'koele verblijfsplekken in de buurt';

van mening dat:

- een goede samenwerking tussen de gemeente en wijkraden belangrijk is voor een kwalitatieve buitenruimte;
- het vergroeningsproject op het Kokerplein een slechte manier van participeren was en deze vorm van participatie voorkomen moet worden in de toekomst;
- toekomstbestendigheid en functionaliteit belangrijk zijn voor een kwalitatieve buitenruimte;
- de gemeente goed de eisen kan weergeven op toekomstbestendigheid naar de wijkraden toe;
- de wijkraden goed de functionaliteit kunnen inzien door het geluid van de bewoners te vertalen richting de gemeente;
- wijkraden veel potentie hebben om in het vervolg verblijfsplekken te creëren waar zowel de bewoners als het klimaatadaptief belang op vooruitgaan;

verzoekt het college:

- de wijkraden goed mee te nemen in participatietrajecten omtrent het vergroenen van verblijfsplekken;
- de wijkraad in de lijst van stakeholdergroepen onder 'Koele verblijfsplekken in de buurt' te verwerken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wenst verder iemand het woord? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja dank u wel voorzitter. Al in de commissie benoemde ik dat ik het gewoon vooral een ontzettend goed plan vind en dat wij als VVD ook blij zijn met het plan. Ik weet het eigenlijk nog goed, de warmste dag van vorig jaar. Dat was namelijk 19 juli. Toen zou ik met de trein op vakantie gaan, maar de treinen reden niet, omdat gewoon door deze hitte alle treinen niet meer door de tunnel van Blaak konden. Vervolgens sta je daar dan, met je klimaatvriendelijke vakantie. Dat is een van de manieren waarop steeds meer Rotterdammers gewoon de consequenties ervaren van deze klimaatverandering. Dat is waarom wij ook dit plan zo steunen, want nog los van of je wel of niet de trein neemt, heeft het ook gewoon effect op iemand die 's avonds laat in de zomer in bed ligt en niet kan slapen omdat er gewoon niet genoeg groen in de wijk is en dat het daardoor gewoon een stuk warmer is 's avonds. Of dat je na een regenbui in de winter gewoon niet door de straat kan fietsen omdat die helemaal overstroomd is. Dit plan gaat met dat soort dingen aan de slag. Het is ook heel alomvattend. Het kijkt inderdaad naar de verschillende aspecten, zoals mevrouw Mohamed-Hoesein al zei. Het kijkt vooral eerst naar die meest versteende wijken. Die willen wij als VVD ook ontzettend graag vergroenen, inclusief die twintig hectare groen die we met deze coalitie gaan vergroenen, dus wij steunen dit plan van harte.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66). Dank u wel voorzitter. Goed dat we met elkaar dit perspectief hebben dat we hebben geschreven en gericht op de toekomst. Wel met een wat wisselvallig gevoel erbij, want het liefst zou je klimaatadaptatie niet nodig hebben, maar die luxe kunnen we ons helaas niet meer veroorloven. We wachten vol spanning op het uitvoeringsplan dus dat zien we ook graag tegemoet. Dan zullen we ook verder de diepte in kunnen gaan qua concrete plannen. Wel een paar aandachtspunten en met name rond de volgende zaken. We moeten ervoor zorgen dat we proberen we klimaatadaptatie en onze duurzaamheidsambitie waar mogelijk te combineren en niet alleen bij particulieren en de publieke ruimte, maar ook daar waar mogelijk bij bedrijven. Verder is het ook belangrijk om oog te hebben hoe we mensen in de gelegenheid stellen om zelf acties te ondernemen en daarom vraag ik de wethouder ook om hier dan oog voor te hebben, zowel nu als in het uitvoeringsplan. En tot slot de vraag aan de wethouder om wederom aandacht te hebben voor het perspectief richting 2050. Ook daar is al onderzoek voor gedaan en we moeten er nu al rekening mee houden om daar tijdig de juiste acties bij te willen ondernemen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, goed dat we een klimaatadaptatieprogramma hebben. De gevolgen van de klimaatcrisis zijn immers voelbaar in onze stad. De zomers zijn bijna niet meer te harden en zeker niet in de versteende wijken. De gevolgen van menselijk handelen dienen zich steeds vaker en heftiger aan. Wateroverlast, bodemdaling, hittestress, droogte, en ik kan zo nog wel even doorgaan. Goed dus dat we als gemeente klimaatadaptatief willen zijn en wat ons betreft kan dat niet snel genoeg. Daarbij twee opmerkingen voorzitter. Allereerst mag klimaatadaptatie nooit afleiden van het hoofddoel en dat is namelijk terugdringing van de broeikasgassen in de atmosfeer.

Volgens Verenigde Naties-baas Guterres zitten we op de snelweg naar de klimaathel, een heel passende metafoor die hij daarbij deed. Klimaatadaptatie is dus aanvullend aan klimaatmitigatie. Ten tweede vinden we dat klimaatadaptatie al begint bij het inrichten van de stad. Keuzes ten aanzien van ruimtelijke ordening moeten ook klimaatadaptief zijn. Niet alles kan, en voor onze fractie is het niet te accepteren dat we de stad volbouwen terwijl het agrarische achterland wordt ontzien. Een stad moet leefbaar zijn en dat betekent gewoon minder steen. Minder steen is meer natuurlijke waterberging, minder hittestress, minder zetting van de bodem en ga zo maar door. Voor nu hebben wij één motie. We maken ons zorgen over de gezondheidsschade die onze jonge stadsgenoten mogelijk oplopen in onze schoolgebouwen die niet bestand zijn tegen te warm weer. Wij willen dat de wethouder werk maakt van hittebestendige scholen. Een goed binnenklimaat is essentieel voor de gezondheid van onze jonge Rotterdammers en ook daarmee voor de leerprestaties. Vandaar dat wij graag een motie willen indienen, samen met de PvdA en ChristenUnie. Ik dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Bescherm de jonge Rotterdammers tegen hitte

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030;

constaterende dat:

- hitte en hittestress gevolgen zijn klimaatverandering;

overwegende dat:

- het in schoolgebouwen vaak te warm is, waardoor leerlingen gezondheidsschade oplopen, lijden aan concentratieverlies en minder leerplezier ervaren;
- gelijke en eerlijke kansen voor alle Rotterdamse leerlingen beginnen bij goede, adequate huisvesting;

voorts overwegende dat:

- het programma van eisen voor frisse scholen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) weliswaar voorschrijft wat een aangenaam binnenklimaat is in schoolgebouwen, maar dat dit vaak alleen geldt voor nieuwbouw of grondige renovatie maar niet voor bestaande bouw óf dat schoolbesturen niet kunnen voldoen aan het voorschrift;

verzoekt het college:

- de wettelijke mogelijkheden te verkennen om maatregelen tegen hittestress voor bestaande onderwijshuisvesting te borgen in lokale regelgeving;
- tevens andere mogelijkheden te verkennen die bijdragen aan het verminderen van gezondheidsrisico's bij leerlingen en personeel als gevolg van hittestress;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, R. Moti en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga kort even de moties behandelen want we hebben dit uitgebreid in de commissie behandeld en als u een duidelijke onderstreping wilt van de urgentie van klimaatadaptatie, dan verwijs ik u terug naar de opnames van de commissievergadering en alle bijdragen van alle raadsleden. Want volgens mij zijn we het daar roerend over eens. De motie 'De regen terug op de radar' van Leefbaar Rotterdam, die verzoekt het college alle noodzakelijke inspanningen te leveren om de regenradar dit jaar nog operationeel te maken. Die kan ik omarmen. 'Hittelabels'. Zelden zo'n goede motie gezien. Het is echt, we hadden er net nog een discussie over voorzitter. Ik had wat bedenkingen bij de invulling ervan. Ik zat niet te wachten op nog een keer een bureaucratisch instrument, daar hebben we het even over gehad. Dat was ook helemaal niet de bedoeling. Wat we sowieso kunnen doen, bij zo'n hittelabel kun je een aantal formulieren invullen. Mevrouw Morkoç weet precies hoe het werkt. We kunnen onder andere even een linkje toevoegen op de site, zodat mensen dat wel kunnen doen en daarmee ook het gesprek kunnen voeren met bijvoorbeeld een verhuurder. Dus met die uitleg, onder het toevoegen van dat linkje, kan ik hem omarmen. Dan de motie 'Wijkraden als partner'. Daar heeft mevrouw Mohamed-Hoesein gewoon een heel terecht punt. Die wijkraden zijn wel een stakeholder, dus die hadden gewoon in de lijst moeten staan dus dat gaan we nog even aanpassen. En in het uitvoeringsplan komen we er ook nog op terug hoe we met de wijkraden aan de slag gaan. Dan de motie 'Bescherm de jonge Rotterdammers tegen de hitte'. Ik heb daar altijd een anekdote over voorzitter, namelijk dat ik mijn dochtertje wegbracht naar het kinderdagverblijf. Het was zo ontzettend heet. Ik werd om 12.00 uur gebeld. Ze heeft koorts, net zoals de helft van de andere peutergroep. Dat was natuurlijk geen koorts maar ze waren compleet oververhit omdat dat kinderdagverblijf een plat dak had. Dus ook in eigenbelang wil ik deze motie omarmen. Dat waren ze volgens mij voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Dan beëindig ik de beraadslagingen op dit punt. Ik schors de vergadering voor een minuut of vijf voor een korte sanitaire stop.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en verzoek de raadsleden binnen te treden.

7.4 Het voorstel met betrekking tot de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad blok T

De **VOORZITTER**. Aan de orde het voorstel met betrekking tot de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad blok T. Mijnheer Verhoef. Mag ik u vragen te gaan zitten en stilte. Mijnheer Verhoef.

De heer **VERHOEF** (lr). Dank u wel voorzitter. Parkstad blok T, maximaal tweehonderd woningen, waarvan 30% middenhuur, 30% middenkoop, 60% betaalbare woningen. Het kan gewoon. Zoals bekend is Leefbaar Rotterdam een groot voorstander van zelfbewoningsplicht, dus met betrekking tot de 30% middenkoop had ik een motie in voorbereiding, in navolging van vragen van collega Bruin die zij namens mij gesteld heeft in de commissievergadering. In de commissie bleek dat dat eigenlijk onderdeel is van het Actieplan Middenkoop, dus ik hoef daar eigenlijk geen motie voor in te dienen, maar ik wil wel graag de toezegging van de wethouder dat het ook daadwerkelijk in dit plan dan gebeurt. Dan kom ik even terug op het Actieplan Middenkoop. Dat heb ik er natuurlijk even bij gezocht. Ik vind er zelf niet duidelijk in staan dat het staand beleid is om dat in alle plannen

door te voeren. Vandaar dat er in het verleden ook al een aantal moties zijn ingediend voor zelfbewoning die wel zijn behandeld, zeg maar. Dus de vraag is of die maatregel uit het Actieplan Middenkoop wat duidelijker in de stukken kan worden gezet. Want in het raadsvoorstel zie ik wel segmentatie staan, maar bijvoorbeeld niet dat dan automatisch, semiautomatisch, die zelfbewoningsplicht erin komt. Ik las toevallig ook in het Actieplan Middenkoop in de stukken dat die begin 2023 geëvalueerd zou worden. Dus ik wil graag van de wethouder horen wanneer dat dan geëvalueerd is of wordt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u. Iemand anders het woord bij dit onderwerp? Niet? Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. We hebben kort gesproken in de commissie over Parkstad blok T en dat het in ieder geval zoals het er naar uitziet een mooi plan wordt. Ik zoek het heel even op omdat u een aantal vragen voor mij heeft. Ik kan u in ieder geval toezeggen dat we hier zelfbewoningsplicht kunnen gaan opleggen en dat ook zullen doen. U vraagt ook naar die evaluatie. Ik merk dat het Actieplan Middenkoop wat beter in uw geheugen staat dan bij mij, dus ik kan mij goed voorstellen dat ik erop terugkom hoe dat zit met die evaluatie, want dat heb ik even niet scherp op het oog.

De **VOORZITTER**. Dat is het? Ja?

De heer **VERHOEF** (lr). Ja, en ik had gevraagd of die zelfbewoningsplicht, als dat gebeurt, beter kan worden opgenomen in de raadsvoorstellen. Want nu gaan we een motie voorbereiden, een hoop werk. Uw staf heeft er ook werk aan terwijl dat eigenlijk niet nodig is.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, als het de bedoeling was dat dat in dat actieplan standaard zou worden opgenomen, dan ben ik dat natuurlijk uiteraard met u eens. Ik kan me niet herinneren dat we daar zo over hebben gesproken, dus in deze situatie wil ik het doen, zelfbewoningsplicht, maar of we dat standaard doen bij die maatregelen die te maken hebben met het Actieplan Middenkoop, dat moet ik toch ook even navragen. Dus ik denk dat ik op twee dingen terugkom. Ten eerste, is het standaard in het Actieplan Middenkoop, en als tweede de evaluatie van het Actieplan Middenkoop.

De heer **VERHOEF** (lr). Laat ik hem dan iets scherper stellen. Dat in die gevallen waarin u het wel doet, automatisch, dat het dan wel opgenomen wordt in het raadsvoorstel, want dan is het gelijk duidelijk. Als het er dan niet bij staat, dan weet ik dat ik aan het werk moet en een motie moet maken.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dat lijkt me goed. Als het voorgesteld wordt vanuit het college om dat inderdaad te doen, dat ik dat dan ook expliciet opneem, maar laat ik eerst even uitzoeken wat nu eigenlijk de bedoeling was van het Actieplan Middenkoop ten aanzien van die zelfbewoningsplicht.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. Het is voor mij even iets wat ik niet helemaal begrijp, want over die zelfbewoningsplicht hebben we het niet gehad tijdens het commissiedebat. U gaat nu het een en ander uitzoeken, maar krijgen we dan nog de gelegenheid om daar een debat over te voeren, want dat zou ik dan best wel graag willen doen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, we hebben het er wel kort in de commissie over gehad. Ik kan me namelijk herinneren dat mevrouw Bruin vroeg of zelfbewoningsplicht mogelijk was in dit plan en dat is zo. Als de raad dat wil dan kan ik dat toevoegen. De heer Verhoef vraagt of ik bereid ben, ik ben bereid en dat kan ik ook toezeggen. Maar als u zegt dat u daar eerst nog een debat over wil voeren, dan is het voor mij een beetje lastig. Dan is een motie misschien toch handiger, want dan kunt u over die motie met elkaar in debat. Maar ik ben bereid om het te doen. Het is mogelijk. Als die wens er is, dan zullen we dat hier toepassen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja, dank u wel. Dank u wel voor uw antwoord. Dan zou ik inderdaad graag ergens een moment willen hebben, bijvoorbeeld aan de hand van een motie, dat we daarover kunnen debatteren c.q. in ieder geval kunnen stemmen. Dus als het hierbij alleen de toezegging is, dan laat ik in ieder geval bij dezen weten dat wij daar geen voorstander van zijn.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Dan denk ik dat het toch goed is om met een motie te komen, want nu ligt het voorstel voor, dus dan zou ik willen vragen of we dit debat even kunnen schorsen en dan zo meteen terug dat die motie er dan is en dat we dat dan kunnen behandelen. Is dat een goed voorstel?

De heer **VERHOEF** (lr). Ja, de motie had ik in principe al gereed, alleen kreeg ik bij preadvies te horen dat hij eigenlijk overbodig was en dat een toezegging voldoende was. Dus nu ben ik even in verwarring, maar anders ga ik hem alsnog indienen.

De **VOORZITTER**. Dan schors ik dit debatje.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, een punt van orde hoor. Wat is dit voor vertoning? Met alle respect, er wordt hier gewoon een toezegging gedaan door een wethouder. Dan gaat er een coalitiepartij morrelen en dan gaat de wethouder de toezegging terugtrekken en zeggen: dien maar een motie in. Kom op zeg, we zijn toch een bestuur. Als er een toezegging is, is er een toezegging gedaan. Ik neem aan dat dingen hier niet zomaar worden uitgesproken, maar dat die toezegging ook gewoon blijft staan en niet na twee seconden al wordt ingetrokken omdat een coalitiepartij gaat morrelen. Ik vind dit wel een heel rare vertoning. En dan moet er nu geschorst worden, blijkbaar om coalitieberaad te organiseren of zoiets dan. Wat doen we hier als raad dan nog, als we op deze manier hier deze stad besturen?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Daar wil ik wel even op reageren.

De **VOORZITTER**. Ja wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nee, als u een motie zou indienen, zo doe ik het overigens bij oppositie- en coalitiepartijen alle gelijk, dan gaat dat vak, dat herkent u denk ik allemaal, dan gaat de ambtelijke organisatie gewoon kijken of het wel kan of niet. Er is kennelijk in dat hele preadvies gezegd dat dat hier kan, dus prima, de wethouder kan een toezegging doen et cetera. Dus zo is dat proces verlopen omdat over het algemeen zelfbewoningsplicht iets was wat over het algemeen wel breed gewenst was, dus ik denk dat men de inschatting had gemaakt dat dat goed zou vallen in de raad. Het is ook een

werkvorm die het soms wat efficiënter maakt. Nu maak ik op uit de reactie van de heer Van Dommelen dat het bij hem wat anders ligt. Dan denk ik: ja, dan vind ik het toch wel, zoals ik altijd doe, ik doe altijd oordeel raad. Dan lijkt me dat gewoon een zuiverder manier om het gesprek te voeren, dus dat we het debat voeren over de dingen waar mogelijk onenigheid over is, maar dat we ook een beetje in de hygiëne van de vergadering als het niet zo gevoelig ligt, dat we het ook makkelijker kunnen doen. En dat doe ik echt niet anders bij coalitie dan bij oppositie. Dat wil ik echt gezegd hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik blijf dit toch een gekke gang van zaken vinden. Er wordt hier een toezegging gedaan. Dat is gewoon een opvatting van het college die hier met de raad wordt gedeeld. En omdat de heer Van Dommelen opstaat, trekt de wethouder die toezegging na twee seconden weer in. Ik bedoel, als de heer Van Dommelen een motie wil indienen mag hij natuurlijk een motie indienen en dat kan er best toe leiden dat hier een andere stemming komt. Maar ik ga ervan uit dat als het college hier spreekt, dat ze dat wel doordacht doen, dat ze ook staan achter hun woorden, en niet na twee seconden gelijk weer woorden intrekken omdat een coalitiepartij anders een motie gaat indienen. Ik vind dat echt een gekke gang van zaken. Als we een bestuur hebben met zo'n slappe rug, die gewoon na twee seconden al zijn toezeggingen intrekt, dan kunnen we hier net zo goed inpakken.

De **VOORZITTER**. U heeft uw punt gemaakt. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, het is weer bekend. De heer Moti staat weer op en met overslaande stem verwijt hij iedereen en alles weer wat. Twee dingetjes. Als eerste hebben we hier op geen enkel moment gezegd dat wij bij elkaar zouden gaan zitten als coalitie om wat te bespreken. Sterker nog, dit is toch wat u wilt in de democratie, dat ik in de raadzaal aangeef dat ik het ergens niet mee eens ben en dat ik vervolgens aangeef: ik wil in ieder geval de mogelijkheid hebben om daar tegen te zijn? Dat is toch wat u wilt? Of wilt u liever dat we weer naar de achterkamertjes gaan en daar met zijn allen alles van tevoren afspreken en dan hier panklaar neerleggen. Ik dacht dat u dat juist niet wil.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dan heeft de heer Van Dommelen niet geluisterd. Mijn verwijt is ook helemaal niet naar hem bedoeld. U mag zeker tegen toezeggingen zijn van het college, u mag ook moties indienen, gaat u vooral uw gang. Maar het verwijt is vooral richting het college bedoeld, die hier dingen zegt en alleen omdat u opstaat, die dingen gelijk na twee seconden weer intrekt. Dat is mijn verwijt. Ik vind het gewoon een rare gang van zaken dat wethouders hier toezeggingen doen en na twee seconden alweer intrekken omdat een coalitiepartij dat wil. Dat vind ik gewoon gek. Het staat u uiteraard vrij om moties in te dienen, dat mag u altijd doen. Dat heb ik u helemaal niet verweten.

De **VOORZITTER**. Ik wilde dit gesprekje maar beëindigen, want het was over de inhoud en nu gaat het over de orde. Zo is het overgegaan.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dit was echt een ordepunt, ik zie dat mijn tijd is gaan doorlopen. Maar ik had...

De **VOORZITTER**. Ja, ik kon niet inschatten dat het een ordepunt was.

De heer **MOTI** (pvda). Want u wilde schorsen en daar had ik een ordepunt over.

De **VOORZITTER**. Ja, helder, daar heeft u gelijk in. Maar u heeft de motie klaar? Dus we hoeven de vergadering niet schorsen, u kunt uw motie gelijk indienen. Gaat uw gang.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dan toch even van de orde. Oké, ik zie dat het wordt hersteld, gelukkig.

De **VOORZITTER**. Ik heb toch een toezegging gedaan hè, en ik neem mijn woorden niet terug.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik ben nu ook een beetje confuus. We gaan pas vanavond stemmen.

De **VOORZITTER**. In de orde kunt u geen vragen stellen. In de orde kunt u een opmerking maken.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik weet niet hoe ik het moet stellen. Op het moment dat we vanavond pas gaan stemmen, weten we pas de uitslag. Misschien wordt de motie verworpen. Staat die toezegging dan nog? Dan is er en geen toezegging en geen...

De **VOORZITTER**. Dat is geen punt van orde. Dat is een hartstikke politieke vraag. Nee, nee, mevrouw Bokhove. Nee, dat is een inhoudelijke vraag, dat is geen ordepunt.

De **VOORZITTER**. De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Koophuizen voor gezinnen, niet voor beleggers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van Parkstad blok T;

constaterende dat:

- er momenteel geen sprake is van een zelfbewoningsplicht bij dit voorstel;

overwegende dat:

- een zelfbewoningsplicht wenselijk is om ervoor te zorgen dat huizen niet in handen komen van beleggers;

verzoekt het college:

- bij verdere afspraken met FXL de zelfbewoningsplicht voor de middenkoopwoningen als voorwaarde op te nemen;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, kent u de motie? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Misschien kunt u even naar het dictum kijken en dan laten we hem snel kopiëren.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dit is wel een andere motie dan wat u net aangaf. Uw pleidooi was voor Parkstad blok T, om daar zelfbewoningsplicht op te leggen. Dit gaat over verdere afspraken met Feijenoord XL om zelfbewoningsplicht op te leggen. En dat zouden mogelijk best nog wel veel meer woningen kunnen zijn. Dus deze motie is anders dan de toezegging die ik net deed en ook weer heb ingetrokken. Dus wat mij betreft is het mogelijk, het staat u vrij om welke motie dan ook in te dienen. Deze motie moet ik in ieder geval ontraden. Het tweede punt is ook dat ik de toezegging inderdaad heb ingetrokken. Hier leer ik ook van. Ik zal altijd, bij oppositie, coalitie, altijd zoeken naar een efficiënte manier om iedereen te bedienen. We hebben altijd een hoop te vergaderen en dan wil ik dat ook een beetje soepel laten lopen, maar ik zal daarin dus wat strikter zijn en dat wat minder doen. Ik kan mij voorstellen dat de heer Verhoef mogelijk nog een motie wil indienen. Dat wacht ik dan nog wel even af.

De **VOORZITTER**. Deze motie is ingediend zag ik toch?

De heer **VERHOEF** (lr). Ja dat klopt, deze is ingediend, maar ik kom waarschijnlijk met een aanpassing van het dictum dat die alleen voor Parkstad blok T is.

De **VOORZITTER**. U heeft de tijd tot het moment van de stemmingen. Dan beëindig ik de beraadslagingen op dit punt.

7.5 Terughoudendheid met uithuisplaatsingen: nieuwe richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het volgende punt. Terughoudendheid met uithuisplaatsingen: nieuwe richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, landelijk zien wij een grote omslag in het denken over uithuisplaatsingen. Steeds meer organisaties zoals het Nederlands Jeugdinstituut, de Raad voor de Kinderbescherming en het kabinet zijn ervan overtuigd dat uithuisplaatsingen grote negatieve gevolgen hebben en alle inspanning moet erop gericht zijn om, nog meer dan nu het geval is, die uithuisplaatsingen te voorkomen. Dat is nog eens versterkt door het rapport van de inspectie, die aangaf dat landelijk veel van die uithuisplaatsingen niet deugdelijk zijn onderbouwd. Toen wij daar vragen over stelden, bleek dat er in Rotterdam al een rapport lag dat aantoonde dat er van die ondeugdelijke onderbouwing ook zeker sprake was in onze regio. Dat werd pas duidelijk bij het doorvragen van onze kant en het rapport zelf hebben we nog steeds niet gezien. We roepen de wethouder op om er scherp op te zijn dat als er zulke gevoelige zaken spelen in onze regio en ook worden onderzocht, dat wij proactief en zo volledig mogelijk daarover worden geïnformeerd. Daar zou ik graag een reactie van de wethouder over willen. In sommige regio's wordt nu gewerkt aan convenanten waarin aanbieders en gemeenten samen de ambitie uitspreken om uithuisplaatsingen naar nul te reduceren en daarin ook concrete afspraken met elkaar te maken over de alternatieven voor die uithuisplaatsingen. Wat ons betreft een geweldig initiatief en ook een duidelijk signaal naar de samenleving waar we samen naartoe willen gaan. Daarom willen we ook een motie indienen om een dergelijk convenant ook hier in onze regio tot stand te brengen. En gelukkig zien we in onze regio een forse daling van het aantal uithuisplaatsingen, maar het is nog lang geen nul. Maar het is wel een forse daling. Die zal ook consequenties hebben voor onder andere het alternatieve aanbod dat er dan moet komen in plaats van die uithuisplaatsingen, en ook forse consequenties voor de financiering van de jeugdzorg. Dus alle reden om die consequenties in kaart te brengen en daar ook op te acteren. Dat is ook wat we in deze motie in het tweede punt van ons dictum vragen. De titel van de motie is

'Samen een nieuwe richting in', en is mede ondertekend door de Partij voor de Dieren, PvdA, GroenLinks en Volt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Samen een nieuwe richting in

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van Terughoudend met uithuisplaatsingen: nieuwe richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut;

constaterende dat:

- het Nederlands Jeugdinstituut een nieuwe richtlijn voor de jeugdbescherming gepubliceerd heeft, waarbij het uitgangspunt is dat terughoudend wordt omgegaan met uithuisplaatsingen;
- het kabinet sinds kort als beleid heeft om tot minder uithuisplaatsingen te komen;
- landelijk gezien een dalende trend van 25% minder uithuisplaatsingen is ingezet;
- in Rotterdam volgens de laatste cijfers een daling van 50%(!) in het aantal uithuisplaatsingen te zien is;

overwegende dat:

- de richtlijn en het kabinetsbeleid vragen om een vertaling naar de Rotterdamse context;
- het dalende aantal uithuisplaatsingen een grote impact gaat hebben op de jeugdbescherming en andere organisaties in Rotterdam;
- beide punten een integrale aanpak met heldere ambitie behoeven;
- het Rotterdamse jeugdbeschermingsbeleid voorloper kan worden door als ambitie te nemen dat kinderen niet uit huis worden geplaatst, maar thuis op kunnen groeien;
- de ambitie om kinderen niet uit huis te plaatsen in deze gebroken wereld niet volledig realiseerbaar maar wel nastrevenswaardig is;
- het hiervoor nodig is om de hulp aan het gezin centraal te stellen en breder mogelijk te maken, omdat dit op dit moment nog onvoldoende mogelijk is;
- veel verschillende organisaties hier een rol bij zouden moeten spelen, van gemeenten en gecertificeerde instellingen tot wijkteams;
- de gemeente Rotterdam bij uitstek gepositioneerd is om het gesprek hierover aan te jagen;

verzoekt het college:

- om met gemeenten, jeugdbeschermingsorganisaties en ketenpartners in Rijnmond tot een convenant uithuisplaatsingen te komen, met als ambitie dat kinderen thuis kunnen blijven wonen door gezinshulp;
- daarbij de gevolgen van het fors lagere aantal uithuisplaatsingen in kaart te brengen, zodat Rotterdam en het jeugdbeschermingsveld goed voorbereid zijn op de maatschappelijke en financiële consequenties;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. Kind, S. van de Peppel, R. Moti en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Dank u voorzitter. Voorzitter, wat Leefbaar Rotterdam betreft is een uithuisplaatsing van een kind een absoluut laatste redmiddel. Op het eerste oog is het dan ook goed om te zien dat een landelijke daling in gang is gezet en dat met name in Rotterdam een daling van 50% in het aantal uithuisplaatsingen te zien is. Hier zit echter precies ook onze terughoudendheid, onze reserve in. Want het is ons niet echt duidelijk geworden waar deze grote daling vandaan komt. Is dit te wijten aan goed gemeentelijk beleid of juist aan de personeelstekorten bij de jeugdbescherming en wijkteams? Landelijk zijn er namelijk geluiden dat deze daling te wijten is aan personeelstekorten en verkeerde indicaties en wordt er een uitgebreid onderzoek gestart. Wij vragen de wethouder daarom ook vanuit dit onderzoek een duidelijke vertaalslag te maken naar de Rotterdamse context, zodat wij uiteindelijk de percentages beter kunnen duiden. Hopelijk komt hier ook snel duidelijkheid in. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja voorzitter, een thema dat mij diep bezighoudt is het welzijn van onze jongeren, jonge bevolking in Rotterdam. En vandaag hebben we het specifiek over de situatie rond de Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond. Er is al een aanzienlijke hoeveelheid werk verzet, maar verbetering blijft mogelijk en nodig. Dit geldt in het bijzonder wanneer we kijken naar de kwaliteit van het feitenonderzoek bij uithuisplaatsingen. Het is essentieel dat we hier vooruitgang blijven boeken om de nauwkeurigheid en rechtvaardigheid van dergelijke lastige beslissingen te garanderen. Voorzitter, ik heb een aantal vragen aan de wethouder. Hoe kunnen we er zeker van zijn dat de medewerkers van Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond voldoende tijd en middelen hebben om hun werk gedegen en nauwgezet uit te voeren? Hoe wordt het verbeterplan van Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond concreet geïmplementeerd en welke maatregelen worden genomen om de jeugdbeschermers te motiveren de richtlijn toe te passen? En voorzitter, hoe zal de effectiviteit van de verbetermaatregelen worden geëvalueerd na implementatie van het verbeterplan in de tweede helft van 2023? Voorzitter, tot slot wil ik benadrukken dat we ook ons best moeten doen om het aantal uithuisplaatsingen te verminderen. We moeten al onze krachten bundelen om de situaties die leiden tot uithuisplaatsingen te vermijden. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit agendapunt? Ja? Wie van u als eerste? Ik heb niet in beeld wie er als eerste opstond, maar gaat u maar.

De heer **ELBAY** (d66). Dank voorzitter. Dit punt heeft onze aandacht als raad en heel fijn dat we hier ook regelmatig bij stilstaan. Want uithuisplaatsingen zorgen voor pijn en leed en één ding moeten we niet vergeten: het is een recht, een recht van elk kind dat in een onveilige situatie opgroeit. Daarbij is het dan ook pijnlijk dat er uit een inspectierapport blijkt dat alle uithuisplaatsingen in 2022 ook onrechtmatig waren. Het is dan een mooie ontwikkeling dat er een herstelplan is en dat we daarmee zowel als gemeente als uitvoeringsorganisatie JBRR daar dan ook goed bij stilstaan. Het is een belangrijk punt dat de uitvoeringsorganisatie dan dus ook met een verbeterplan komt en dus een nulmeting maakt en kijkt waar er verbeteringen te realiseren zijn. Het is dan ook belangrijk dat wij dit dan ook borgen voorzitter. Borgen in die zin dat we een verbetering in gang zetten en dat we dan ook vasthouden in de rechtmatige uithuisplaatsing. Dus het is wat D66 betreft dan ook belangrijk dat we ook waarborgen dat al die uithuisplaatsingen in de toekomst dan ook rechtmatig plaatsvinden en dat we daarbij dus ook de families dan wel de ouders van de kinderen ook goed informeren over hun rechten en plichten. Al met al voorzitter lijkt het wat ons betreft belangrijk dat wij de Richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut dan ook goed vertalen naar de Rotterdamse context. En dat is iets waar we dus ook gezamenlijk als

raad bij moeten stilstaan. En dan ben ik benieuwd, en wellicht dat de wethouder daar een antwoord op kan geven, wanneer wij dus een rapport dan wel een vertaling naar de Rotterdamse context kunnen verwachten als het gaat om de Richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u. Mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, pas sinds ik zelf vader ben geworden kan ik me denk ik een beetje een voorstelling maken hoe ingrijpend het wel niet moet zijn om een kind uit huis geplaatst te zien worden. Een belangrijk uitgangspunt in de richtlijn is dan ook dat kinderen in zo'n geval zo dichtbij mogelijk bij hun eigen gezin worden geplaatst, bijvoorbeeld bij nabije familie. In de richtlijn staat het met redelijk zachte woorden. Bij voorkeur worden kinderen geplaatst in een familiesetting, bijvoorbeeld bij eigen familie. Ik wilde een motie indienen om de wethouder op te roepen om echt alles op alles te zetten dat er zo vaak mogelijk bij eigen familie wordt ingezet, maar na overleg met gewaardeerde collega's van GroenLinks heb ik begrepen dat het al staande praktijk is. En toch zou ik van de wethouder willen weten of hij inderdaad samen met Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond altijd alles op alles zal zetten om te zorgen dat als een kind dan toch uit huis geplaatst moet worden, dat ze altijd als eerste bij hun eigen familie ondergebracht worden tenzij dat echt niet anders kan, en dat er daarna pas verder wordt gekeken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, laten we vooropstellen dat zorgvuldigheid gewenst is bij uithuisplaatsingen in welke vorm dan ook. We zijn daarom ook blij met de richtlijn van het Nederlands Jeugdinstituut. We hebben in de commissie aandacht gevraagd voor het onderscheid tussen het gedwongen kader en het vrijwillig kader. Dat is wel relevant omdat deze richtlijn vooral van toepassing zal zijn op het gedwongen kader, waarbij de rechter tussenbeide komt, er concrete afspraken gemaakt worden en er vervolgens een gedwongen uithuisplaatsing plaatsvindt. Maar de gemeente heeft ook een belangrijke verantwoordelijkheid. Dan gaat het vaak over het vrijwillig kader zoals dat genoemd wordt. En dan gaat het over de wijkteams, waar kwaliteitsmedewerkers en zorg-in-naturapartijen een belangrijke rol spelen. Een aantal jaar geleden heeft de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming al gezegd dat het onderscheid tussen het gedwongen kader en het vrijwillig kader vaak een grijs gebied is. Het wordt vaak aangeduid als vrijwillig, maar door ouders wordt dat niet altijd zo ervaren en dat kan tot negatieve effecten leiden. Toen zijn we vervolgens gaan kijken in de cijfers van de gemeente Rotterdam en ook de rapportages. En wat we zien, bijvoorbeeld ook bij de toeslagenaffaire, we zien het nu eigenlijk ook bij dit agendaonderwerp, als het gaat over uithuisplaatsingen gaat het bijna vrijwel uitsluitend over het gedwongen kader, en daar willen wij graag verandering in brengen. Dus wij willen die vrijwillige uithuisplaatsingen, zoals gezinshuisconstructies, pleeggezinnen, allemaal met verleningsbeschikkingen vanuit de Jeugdwet vaak, in kaart gaan brengen en daarom dienen wij de motie 'Inzicht in vrijwillige uithuisplaatsingen' in, samen met de ChristenUnie en de Partij voor de Dieren.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Inzicht in vrijwillige uithuisplaatsingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 juni 2023 ter bespreking van het agendapunt 7.5 Terughoudendheid met uithuisplaatsingen: nieuwe richtlijn uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut;

constaterende dat:

- het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) onderscheid maakt tussen vrijwillige uithuisplaatsingen en gedwongen uithuisplaatsingen;
- bij een vrijwillige uithuisplaatsing ouders toestemming geven, zonder tussenkomst van de kinderrechter;
- de gemeente een belangrijke rol speelt bij vrijwillige uithuisplaatsingen, omdat besluiten mede tot stand komen in samenspraak met het wijkteam, kwaliteitsmedewerkers en gecontracteerde zorg in natura partijen;
- de gemeente de kosten van deze vrijwillige uithuisplaatsingen draagt in de vorm van verleningsbeschikkingen;

overwegende dat:

- de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) eerder heeft aangegeven dat er een grijs gebied bestaat tussen het vrijwillig en gedwongen kader;
- in de rapportages, monitors en brieven vanuit het college van B&W t.a.v. uithuisplaatsingen hoofdzakelijk gecommuniceerd wordt over 'gedwongen uithuisplaatsingen'¹;
- het onwenselijk is dat als gevolg hiervan een mogelijk aanzienlijk deel van de uithuisplaatsingen niet inzichtelijk is;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe vrijwillige uithuisplaatsingen waarbij sprake is van verleningsbeschikkingen opgenomen kunnen worden in de gemeentelijke rapportages en monitors t.a.v. uithuisplaatsingen;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, T.J. Vonk en S. van de Peppel

¹ Zie: bijvoorbeeld de Staat van de Jeugd 2022

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Een uithuisplaatsing ontwricht te allen tijde een gezin en het beeld lijkt er te zijn alsof het een soort Disney-einde heeft. Op het moment dat een kind uit huis geplaatst wordt, dan leefden ze daarna nog lang en gelukkig bij het pleeggezin of bij het gezinshuis of iets. Maar dat is niet zo. Het leed daarachter begint dan pas. Van de ene plek naar de andere plek naar de andere plek en er is geen vaste plek. Die dwaling moeten we eigenlijk voorkomen. Als een jeugdige uit huis wordt geplaatst met een rechterlijke toetsing, dan wordt dat meer gemonitord dan bij de vrijwillige uithuisplaatsing. Bij de vrijwillige uithuisplaatsing is dus echt, echt de toetsing er niet, waarbij we dus ook echt niet weten hoe vrijwillig het is. En ik heb aan tafels gezeten waarin hulpverleners met de beste bedoelingen zeiden: als u niet met ons meewerkt dan moeten we het via de rechter doen. Hoe vrijwillig is dat? Dus ik zou graag zien dat we als we al jeugdigen uit huis plaatsen, we dat eigenlijk bijna gewoon, nee niet bijna, dat we dat altijd laten toetsen door de rechter. En vrijwillig, dat naar nul brengen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Dank ook iedereen voor de inbreng. We hebben hier een week geleden op woensdag uitgebreid over gesproken, een goed commissiedebat gehad. Dus veel dingen zijn daar al kenbaar gemaakt, heb ik op gereageerd. Een aantal dingen zijn nu of nieuw of nog ter verduidelijking gevraagd, dus ik probeer elke partij even langs te lopen. Er zijn twee moties ingediend. Daar zal ik uiteraard op reageren. ChristenUnie, daar zie ik vier punten. U zegt, het is ondeugdelijke onderbouwing bij uithuisplaatsingen en daar zijn we eigenlijk pas achter gekomen op het moment dat we daar zelf om gevraagd hebben en we hebben eigenlijk nog steeds geen concreet inzicht in het rapport zelf. Ik wil dat wel iets nuanceren. Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond heeft zelf diepgaand onderzoek gedaan. Daarin zijn een aantal tekortkomingen geconstateerd. De belangrijkste is wel dat soms feiten en fictie door elkaar zijn gehaald of dat feiten verkeerd geïnterpreteerd zijn. De inspectie heeft daarna ook onderzoek gedaan en die kwam eigenlijk tot dezelfde conclusies als de jeugdbescherming zelf. Dus ik vind dat een goede zaak dat er zelfreinigend onderzoek is gedaan en ik heb eigenlijk vanaf dat ik hier begonnen ben als wethouder intensief contact. Ik heb ook echt het idee dat er handen en voeten worden gegeven aan die constatering die en zichzelf en de inspectie gedaan hebben. Ik denk ook dat zij nu op dat punt in ieder geval op de goede weg zijn. Er zijn nog echt veel verbeterpunten bij JBRR, absoluut. Daar kom ik zo nog op terug, ook omdat u de terechte vraag stelt wat de daling van het aantal uithuisplaatsingen voor gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering daar. Dus dat wil ik wel enigszins nuanceren. U vraagt in uw motie om een convenant en u constateert dat er wel een daling gaande is maar u wilt eigenlijk een wenselijke daling naar nul. Nou, deels gebeurt al wat u vraagt en de trend die ingezet is, is heel nadrukkelijk. Onderzocht moet nog worden wat nu de volledige oorzaken zijn van die trend, want die zit niet alleen maar in een ander beleid. Wel nadrukkelijk, maar er zijn ook geluiden over personeelstekort, dat men daardoor andere afwegingen maakt. Dat wordt als het goed is nu ook landelijk onderzocht en Rotterdam sluit zich ook aan bij dat onderzoek. Om wat beter in kaart te brengen wat nu exact de reden is van die daling, want er wordt nu gespeculeerd en het is belangrijk dat we dat eens en voor altijd exact helder hebben. Maar één ding is helder, en ik begreep niet helemaal wat mijnheer Elbay daarover zei, van onrechtmatig. Want er is één conclusie die volgens mij ook door de inspectie is vastgesteld en ook in de communicatie vanuit de minister is geweest. Er is niet vastgesteld dat er sprake is geweest van onrechtmatige uithuisplaatsingen. Je kunt verschillende meningen erover hebben of de werkwijze altijd goed is geweest, maar er is niet vastgesteld dat er sprake was van onrechtmatige uithuisplaatsingen. Op de motie kom ik even terug. De trend is dus dat het aantal uithuisplaatsingen nadrukkelijk omlaag gaat en alle partners zijn ook overtuigd van die noodzaak, en gelijk ook in antwoord op de heer Verweij, dat het ook veel beter is, en als het ook maar enigszins kan probeer je natuurlijk te voorkomen dat er uit huis geplaatst moet worden en als het echt niet anders kan, dan probeer je dat in een zo direct mogelijke omgeving van het kind te doen, bij familie. Dus dat onderkent iedereen. Daar is ook sprake van. Die trend is ook ingezet. Dus wat dat betreft gebeurt het al. En om dan een convenant op te gaan richten, dat gaat mij nu net iets te ver. Want dan gaan we weer met elkaar om tafel zitten en dan denken we dat het door een convenant weer allemaal geregeld is. Dus je kunt het zelfs nog zien als een gebrek aan vertrouwen in de partijen die er nu al hard mee bezig zijn dat we een convenant nodig hebben om het daadwerkelijk handen en voeten te geven. Dus wat dat betreft zou ik deze motie niet willen omarmen, want iedereen heeft zich gecommitteerd aan de regiovisie, ook de wijkteams. Iedereen heeft erkend dat dit het nieuwe beleid is, dus wat u vraagt is al staand beleid en dat gaat ook de goede kant op. Alleen ben ik het wel met een aantal mensen eens die hun twijfels hebben wat nu precies de reden is dat die daling zo spectaculair is, en dat daar nog wel nader onderzoek voor nodig is.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het laatste wat wij natuurlijk willen is convenanten vanuit wantrouwen. Ik denk dat er ook weinig convenanten in deze regio worden gesloten vanuit wantrouwen. Een convenant is belangrijk om een gezamenlijke ambitie uit te spreken maar daarin ook een aantal afspraken goed met elkaar vast te leggen. Dat is wat er bijvoorbeeld ook gebeurt in andere regio's, zoals onlangs in Zwolle ook gebeurd is, dat aanbieders en gemeenten samen hebben gezegd: wij willen die ambitie eens goed formuleren. Maar het betekent ook dat we een aantal afspraken met elkaar moeten maken en ook goed moeten kijken naar alternatieven. Dat is vastgelegd in zo'n convenant. Dat is een positieve beweging, zeker geen vorm van wantrouwen. Dus ik zou zeggen, omarm die positieve beweging. Zeg met die aanbieders: we willen hier voor gaan, we willen ook de buitenwereld laten zien dat we hier voor willen gaan. Dat is de reden waarom u zo'n convenant sluit, dat heeft niets met wantrouwen te maken. Dus dat positieve wil ik toch nog even meegeven. En ook de andere partijen meegeven: laten we daarop aansluiten. Dat zou mijn oproep zijn.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Voorzitter, ik wil toch nog even kort reageren op de reactie van de wethouder op mijn bevindingen over onrechtmatigheid. Volgens mij staat er echt duidelijk in het rapport dat uithuisplaatsingen in Rotterdam, dus landelijk ook wel, onrechtmatig hebben plaatsgevonden omdat de administratie niet op orde was. Sterker nog, het is ook onrechtmatig in het begrip van de gewone Rotterdammer. Want het deugt simpelweg niet. En dat is dus waardoor wij veel scherper moeten zijn op de zaken die dus plaatsvinden bij de uitvoeringsorganisaties. Het is juist belangrijk dat we hier serieus bij moeten stilstaan en dat we dit ook moeten borgen in de komende periode. Dat is waar ik dus op doel en dat is wat ik en mijn fractie dus belangrijk vinden.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, ik wil echt met klem tegenspreken, ik heb het ook in de commissie geciteerd. We delen met elkaar de zorgen. We constateren met elkaar dat van die zorgvuldigheid niet altijd sprake is geweest, maar de conclusie van de inspectie was klip-en-klaar: er is niet vast komen te staan dat er aantoonbaar onterechte uithuisplaatsingen zijn geweest. Ik heb dat toen geciteerd, dus ik heb het nu ook niet voor me liggen. Ik wil er ook geen welles-nietesspel van maken, maar ik weet echt honderd procent zeker dat dat letterlijk zo is opgeschreven. Dat het gevoel bij mensen natuurlijk anders kan zijn, dat snap ik en dat is ook volkomen begrijpelijk. Maar we moeten het wel even houden bij wat de inspectie geconstateerd heeft. Op mijnheer Vonk wil ik graag nog reageren dat ik u ook niet beticht dat het uit wantrouwen is. Dat wil ik absoluut, als die indruk is ontstaan. Ik heb alleen gezegd dat partijen het misschien zo kunnen ervaren. Wat ik gewoon proef, is dat de urgentie die u uitspreekt en in deze motie tot verwoording brengt, ook echt breed gevoeld wordt en dat we die trend naar beneden al ingezet hebben en dat we waarschijnlijk nooit echt naar nul zullen gaan omdat er altijd situaties zullen zijn dat de veiligheid van kinderen echt niet gewaarborgd kan zijn in het gezin, hoe triest ook. Maar ik ben zelf, en dat is niet om nu dit te ridiculiseren, want ik ben helemaal niet principieel tegen convenanten, maar als ik merk, bij welke tafel ik ook zit, hoe vaak we een convenant, een plan van aanpak, een dit, een dat, we hebben zoveel dingen die we met elkaar afspreken, maar wat mij betreft moeten we het gewoon gaan doen. En op dit punt doen we het ook echt, dus heb ik er ook vertrouwen in en wil ik niet een nieuw overleg of een nieuwe tafel oprichten. En als de raad een andere afweging maakt, is dat zo hè. Ik ga echt niet huilend naar huis of zo, maar ik vind het op dit moment

echt niets toevoegen aan wat we ingezet hebben met elkaar. En het staat iedereen volkomen vrij om daar een andere mening over te hebben. Dus ik hoop ook dat ik de heer Verweij nadrukkelijk heb toegezegd dat het echt nadrukkelijk onderdeel is van hetgeen dat nu al ingezet wordt, dat als allereerste gekeken wordt, als het echt niet anders kan dan dat iemand uit huis moet, dat ook de focus is om dat in de directe omgeving te doen. Leefbaar Rotterdam vraagt dus waar nu die daling vandaan komt. Dat is dus wat nu uitgezocht moet worden, omdat er dus ook krantenartikelen zijn geweest waarin gezegd wordt dat het maar de vraag is in hoeverre dat nu echt te wijten is aan ander beleid. Nou, dat het daar deels aan te wijten is, dat staat voor mij echt vast. Maar of ook de personeelskrapte ermee te maken heeft, dat valt zeker niet uit te sluiten. Dus zodra daar meer over bekend is, zullen we dat natuurlijk ook terugkoppelen en we sluiten ons als Rotterdam ook aan bij het onderzoek. DENK vraagt hoe we er nu zeker van kunnen zijn dat medewerkers van jeugdbescherming voldoende tijd en middelen hebben om hun werk te doen. Op dit moment hebben ze dat niet. Er is op dit moment niet voldoende tijd en middelen, omdat de caseload gewoon te hoog is. We willen de caseload omlaag krijgen, maar de vraag is wie dat gaat betalen. Dus die intentie is er wel heel erg, want als je de caseload omlaag gaat doen zonder dat je extra mensen krijgt dan ga je één ding creëren en dat is een wachtlijst. En dat is ook weer wat we niet wensen, dus eigenlijk is er op dit moment een groot gebrek aan voldoende personeel. Het verloop is hoog, het ziekteverzuim is hoog, de bejegening, de beeldvorming naar mensen die bij jeugdbescherming werken, is ongekend heftig. Dus het is een enorme uitdaging op dit moment om daar invulling aan te geven. Het verbeterplan concreet geïmplementeerd. Nou, dat verbeterplan is het feitenonderzoek en dat wordt nu heel nadrukkelijk geïmplementeerd door jeugdbescherming zelf. De inspectie heeft er ook naar gekeken en wij, ik dan vanuit de GRJR als voorzitter Rotterdam, als een voorzitter van de GRJR, krijg ook bijna maandelijks rapportages en daar wordt heel sterk op gemonitord. Dan kom ik bij de motie van Volt en ook mevrouw Van de Peppel van de Partij voor de Dieren refereert daar eigenlijk aan. Ik heb u in de commissie ook al toegezegd dat ik het een interessante vond en dat ik het uit wil zoeken. U komt nu met deze motie en ik kan die in principe wel omarmen. Ik heb groot respect voor mevrouw Van de Peppel die heeft aangegeven dat ze zeer lang zelf ook in de jeugdzorg gewerkt heeft en daar ook heel veel ervaring mee heeft, dus ik neem dat zeer serieus. Maar ik ben het niet met haar eens dat elke zaak per se door de rechter getoetst zou moeten worden. Ik vind wel dat we meer inzicht moeten krijgen in hoe het nu zit met vrijwillig en onvrijwillig. Dus daar wil ik wel onderzoek naar laten doen. Ik wil wel één voorbehoud maken, Dat is dat ik nu niet kan inschatten welke gegevens we allemaal boven tafel kunnen halen uit het verleden. Ik ga er wel op inzetten om dingen boven tafel te krijgen. Dan kom ik daarmee bij u terug, van: dit hebben wij. En als er dan behoefte is dat we meer willen weten, kunnen we wel vanaf dit moment zeggen: dat gaan we dan in het vervolg dus ook beter monitoren. Dat inzicht heb ik gewoon nu nog niet. Ik kan nu alleen maar toezeggen dat ik er in ga duiken, terugkom bij u, en al naargelang die, dus dan zou ik deze motie willen omarmen. Als ik het goed heb, heb ik iedereen beantwoord, maar dat weet je nooit zeker voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik check even. Zijn alle vragen beantwoord mevrouw Van de Peppel?

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). De vragen zijn wel beantwoord, alleen heb ik een verduidelijkende vraag erover. Want als u zegt, ik denk er te veel over na, maar hoe garanderen we dan de positie van de jeugdige en de ouders tegenover de jeugdbeschermers en de organisaties? Dat zijn toch instituten die een bepaald gezag hebben. Hoe worden dan in de vrijwillige setting, die positie van ouders en jeugdigen beschermd en getoetst? Want dat is waar mijn knelpunt zit.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Laten we vooropstellen dat dit natuurlijk sowieso een omstandigheid is waar altijd de emoties enorm hoog zijn en waar de kans dat mensen het oneens zijn met een gang van zaken heel behoorlijk is. Dat moeten we natuurlijk nooit uit het oog verliezen. Wat u eigenlijk zegt is dat er bepaalde protocollen voor zijn, dus dat mensen moeten gewezen worden op bepaalde rechten. De vraag is of dat ook altijd gebeurt. Dat zijn natuurlijk dingen, als dat uit dat onderzoek komt, we gaan daar een stukje dieper op inzoomen en daar valt misschien nog een verbetering te maken, dan kun je misschien op die fronten die verbetering aanbrengen. Dus dat is waar ik eigenlijk aan denk. Er zijn nu al bepaalde restricties, er zijn bepaalde dingen waar mensen op gewezen moeten worden, hoe ze zich kunnen wenden tot een derde, dus dat is hoe ik hem voor ogen heb.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, nog één vraag over de motie van de heer Vonk waarvan GroenLinks mede-indiener is. Ik kreeg de indruk dat de wethouder nog in een oud dictum bleef hangen, en ik wilde dat ook even checken bij de coalitiepartijen DENK en D66, die allebei erg uitstralen dat ze het belangrijk vinden dat kinderen thuis kunnen blijven wonen en geholpen kunnen worden door gezinshulp. Dat proef ik ook wel bij de wethouder en dat staat ook letterlijk in die motie, namelijk de ambitie dat kinderen thuis kunnen blijven wonen door gezinshulp. En ik proefde bij de wethouder alsof dat verder, dat nulquotum staat er echt niet meer in. Dus vindt u dat niet met ons zo belangrijk dat deze motie toch omarmd kan worden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, ik vind het met u belangrijk dat die inzet naar beneden is ingezet. Ik vind het net als u belangrijk dat iedereen zich daaraan conformeert, ook in het veld, het belang erkent. Alleen ben ik het niet eens met de denkwijze dat we daar dus een covenant voor nodig hebben en weer met allerlei partijen om de tafel moeten gaan zitten. Want ik heb het idee dat het al bij iedereen is doorgedrongen. Dus ik ben hier ook niet op tegen. Ik deel een groot deel van de ambities ook en ook de overwegingen kan ik voor een groot deel best plaatsen, alleen denk ik dat die beweging nu is ingezet en dat we daar deze motie niet voor nodig hebben. En wat dat betreft, als ik een motie niet echt iets vind toevoegen, van welke partij die ook is, dan zeg ik gewoon: dan hoeft het van mij gewoon niet, omdat het niet daadwerkelijk een toevoeging is. Dus dat is mijn afweging geweest.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan beëindig ik de beraadslagingen op dit punt. Hartelijk dank. Wethouder Struijvenberg is gearriveerd. Bij het volgende onderwerp hebben we mogelijk drie wethouders nodig. Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor Merwe-Vierhavens, apparaatslasten gebiedsaanpak aardgasvrij, zeven stadsprojecten, klimaatadaptie: vergroening van de buitenruimte en autoluw maken.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Verhoef, van de orde?

7.4 Het voorstel met betrekking tot de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad blok T – vervolg

De heer **VERHOEF** (lr). Ja dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik heb hier de aangepaste motie en die wil ik graag indienen ter vervanging van de voorgaande.

De **VOORZITTER**. Dat was het onderwerp van wethouder Zeegers hè? De motie wordt aangedragen. Dat is ter vervanging van de vorige motie. Heeft u er toevallig ook een nummer van? Nummer 1.

De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Koophuizen voor gezinnen, niet voor beleggers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van Parkstad blok T,

constaterende dat:

- er momenteel geen sprake is van een zelfbewoningsplicht bij het voorstel over de woningbouw bij Parkstad Blok T;

overwegende dat:

- een zelfbewoningsplicht een manier is om woningen écht voor gezinnen te reserveren en zo aan onze bouwdoelstellingen recht te doen;

verzoekt het college:

- bij Parkstad Blok T zelfbewoningsplicht in te voeren voor alle woningen die in het segment van 'middenkoop' vallen;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef, A. Kockelkoren en R. Moti

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen. Oké, nog heel even wachten. Wethouder Zeegers wilt u nog iets zeggen over die motie?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Dan kan ik gelijk mijn reactie geven. Dit is een uitvoerbare motie, dus ik zeg oordeel raad.

De **VOORZITTER**. Helder, dank u wel.

7.6 *Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor:*

- a. Merwe-Vierhavens*
- b. apparaatslasten gebiedsaanpak aardgasvrij*
- c. zeven stadsprojecten*
- d. klimaatadaptatie: vergroening van de buitenruimte*
- e. autoluw maken*

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen alsnog.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, dank voorzitter. Het kredietvoorstel. Ik wil er graag kort bij stilstaan waarom ik dit punt wil bespreken en neem jullie heel graag daarin mee. In november is het investeringsvoorstel in de begrotingsraad geweest. Daar zijn de plannen voorgesteld en ook vastgesteld. Na zo'n investeringsvoorstel komt het kredietvoorstel, want anders kun je de uitgaven niet rechtmatig doen. Tot zover de basis. Toewijzen van kredietvoorstellen is normaliter een onderdeel van de reguliere planning-en-controlcyclus.

Dus voorjaarsnota, programmabegroting en tienmaandsrapportages. En waarom doen we dat? Omdat je inzicht wilt hebben in de financiële verwachtingen voor het komend jaar, de financiële verwachtingen kan koppelen aan visie, strategie en doelen, je realisatie van de financiële doelen beter in het oog kan houden en heel belangrijk voor een duale raad, omdat het hierdoor behapbaar wordt en je kan bijsturen indien nodig. Maar voorzitter, we hebben ook in onze verordening een uitzonderingsmogelijkheid en dan kan tussentijds aan de raad worden gevraagd om een investeringskrediet vast te stellen. Tot zover de verdieping. Dan nu voorzitter het voorstel. Ik lees in het voorstel dat het college graag van deze uitzonderingsmogelijkheid gebruik wil maken. En waarom? Omdat de uitgaven moeten worden gedaan op korte termijn en die kunnen niet wachten tot de voorjaarsnota. Punt. Dan denk ik: oké, het gaat om afgerond € 55 miljoen. Laten we dan kijken waarom het nu zo'n erge haast heeft. En als ik de uitleg lees, dan zie ik dus niet direct in één oogopslag bij al deze plannen waarom specifiek nu binnen een paar weken voor de voorjaarsnota dit besluit moet worden genomen. Dat roept dus vragen op. En die leg ik, collegiaal als ik ben, voor aan de wethouder. Die geeft dan aan de commissie aan, goed idee, maar vraag dan de vakwethouders. Ik vind daar wel wat van, vooral omdat er in de tussentijd meerdere collegevergaderingen zijn geweest. En ik denk dan ook... Ja, ik zal een stukje voor u overslaan. Dan voorzitter, het is een tweeminutendebat. Dan kom ik op verzoek van mevrouw Morkoç heel snel tot mijn korte vragen. Er moeten op korte termijn dus uitgaven worden gedaan, maar bij apparaatslasten gebiedsaanpak aardgasvrij zie ik dat het gaat om een correctie voor 2021. Is er dan sprake geweest van een onrechtmatigheid die onder de tolerantiegrens valt? Dan lees ik dat er zonder dekking van de apparaatslasten cluster stadsontwikkeling geen mensen kunnen worden ingezet. Zijn er sinds 2021 geen mensen ingezet? Is er geen werk uitgevoerd op dit project of hebben we nu schulden bij deze mensen? En dan voorzitter, het autoluw maken van het investeringsdeel van de Zwart Janstraat. Ik heb contact gehad met de wijkraad, bewoners, ondernemers in de Zwart Janstraat. Ik woon erachter. Niemand weet hiervan. Sterker nog, iedereen denkt dat het al klaar is. Wat gaat er gebeuren? Ik heb nog meer, maar ik mag niet meer.

De **VOORZITTER**. Helder. Dank u zeer. De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). Ik kan er kort over zijn. Ik heb in de pauze ook gepraat met de heer Biljoen. Ik denk dat hier sprake is van een stijlverschil. Sommigen vinden dit de geijkte weg om deze controle uit te voeren. Ik denk dat het de afgelopen acht maanden tijd was in de commissies om eventueel die controlerende taken uit te voeren. Ik had hem daar gedaan. Dus ja, het is ook een beetje het kiezen van het juiste moment, de juiste plek. Dus wat mij betreft is er nu niet zozeer een discussie, maar die had in de afgelopen acht maanden in de commissies moeten plaatsvinden. Maar ik ben wel blij dat ik nog twee extra collegeleden zie die hem eventjes inhoudelijk kunnen duiden, maar in het vervolg heb ik het graag in de betreffende commissie en niet in de raad. Dank.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Niet? Wie van u begint? Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel. Ja, het zijn inderdaad wat technische vragen die hier gesteld worden. Ik kan iets zeggen over projecten aardgasvrij. U had ook een andere vraag over mobiliteit, maar ik zie dat de heer Karremans er ook zit. Dat had ik even niet door. Die kosten zijn nodig om de salarissen te dekken van de mensen die bezig zijn met de aanpak aardgasvrij. U vraagt ook hoe het staat met die projecten. Nou, daarover hebben wij in april een brief gestuurd. Daar kan ik het nummer van opnoemen, want het is een behoorlijke kluif die we nu doen met aardgasvrij. Er zijn vijf verschillende gebiedsaanpakken. Deels zitten we in een aanbestedingstraject, in Prinsenland, het Lage Land. Deels zijn we bezig met projecten in Bospolder-Tussendijken. Een aantal projecten ligt

ook stil wegens een investeringsstop bij Vattenfall en Eneco. Dus het is per aanpak verschillend wat er gedaan wordt. Maar de dekking van de salariskosten van de mensen die ermee bezig zijn moest nog goed verwerkt worden in de begroting en daar is deze correctie voor nodig. Want er is in 2021 besloten om die aanpak van aardgasvrij te dekken met € 13,5 miljoen, maar daar zijn destijds de apparaatskosten niet in meegenomen, dus dat moest nog worden gedaan en dat is met dit investeringsvoorstel dan rechtgezet. Dus dan is ook de dekking in de administratie geregeld voor de mensen die dit werk nu doen.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, het is natuurlijk een vergelijkbaar verhaal maar dan gewoon op andere onderwerpen. Kijk, onder andere over dat autoluw, die € 1 miljoen. Er werd als voorbeeld de Zwart Janstraat genoemd. Daar hebben we het al eerder over gehad. Daar hebben we een succesvolle pilot gehad over eenrichtingsverkeer. Die willen we graag autoluw maken, dus ook een rijbaan eraf. Maar dat werd als voorbeeld genoemd. Maar die € 1 miljoen gebruiken we nu onder andere voor Kruisplein, Eendrachtspaleis, Willemsbrug, om daar naar aanleiding van het ongevraagde advies van de wijkraad het verkeersveiliger te maken en meer ruimte voor de fiets te creëren. De Nieuwe Binnenweg, ook op verzoek van de wijkraad Middelland, Rodenrijsestraat, ook op verzoek van de wijkraad Liskwartier, Meent, naar aanleiding van de evaluatie, en de Jonker Fransstraat. Als u daar recent nog overheen bent gegaan ziet u dat we daar al bezig zijn. Dus we hebben heel snel dat geld nodig om vervolgens ook die ruimte voor de fiets te gaan realiseren. Dus daar heeft het mee te maken. Het kan niet wachten en vandaar is het nodig om dat op die manier via een kredietaanvraag naar de raad te sturen.

De **VOORZITTER**. Helder. Zijn alle vragen beantwoord? De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Dat is veegronde toch?

De **VOORZITTER**. Nee, ik vraag alleen of de vragen beantwoord zijn.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, de vragen zijn naar alle tevredenheid beantwoord voorzitter. Ik zal in deze tijd niet reageren op de heer Roskam. Dank nog aan de wethouders dat ze hier ook de uitleg hebben gegeven. Het liefst was dit in de brief verwerkt, zodat ik deze vragen niet had hoeven te stellen. Dus dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan beëindig ik de beraadslagingen op dit punt. Mag ik u erop wijzen dat we snel gaan en dat het goed is dat u uw fractiegenoten duidelijk maakt dat over niet al te lange tijd de stemmingen zullen aanvangen, zodat we geen ongelukken krijgen. We hebben namelijk nog één onderwerp te gaan en dan zal ik daarna kort schorsen voor het voorbereiden van de stemmingen. Dus ik denk dat we al met al met een half uur gaan stemmen. Ik denk dat het goed is dat ik u daarvoor alvast een signaal afgeef.

7.7 Tweeminutendebat 'Collegebrief RES en voortgangsrapportage', aangevraagd door het lid Bonte

De **VOORZITTER**. Tweeminutendebat 'Collegebrief RES en voortgangsrapportage', aangevraagd door het lid Bonte van Leefbaar Rotterdam. Mijnheer Bonte.

De heer **BONTE** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. De Regionale Energiestrategie, het plan van aanpak op duurzame energiebronnen zon, wind, warmte. Als Leefbaar Rotterdam juichen we dat toe. Noodzakelijk voor de regio, voor onze economie maar ook voor het klimaat. In die

plannen is 350 megawatt wind gepland. 300 in het havengebied, 50 in de stadsregio. Die 50 is nabij woonwijken en dat vinden wij geen goed plan. Dat heeft ermee te maken dat de geluidsoverlast zorgt voor gezondheidsschade. Dus wij maken ons zorgen om de gezondheidsschade voor omwonenden. Dat is ons standpunt daarin. Daarom zijn we ook blij als Leefbaar Rotterdam dat er in 2024 te verwachten is dat er nieuwe, strengere geluidsnormen, afstandsnormen zullen zijn. Dat zou wel kunnen betekenen dat de plannen voor de stadsregio, de plannen voor windturbines aldaar, mogelijk niet gerealiseerd kunnen worden omdat die normen worden aangescherpt. Daarom heb ik een oproep aan de wethouder om te onderzoeken of er alternatieve locaties in het havengebied mogelijk zijn voor die windmolens als voorgenomen locaties geen doorgang kunnen vinden door die strengere wetgeving die in 2024 te verwachten valt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Een vraag van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, heeft Leefbaar Rotterdam er ook over nagedacht dat de haven een heel andere regio is, dus een heel andere RES heeft en daarbinnen gewoon andere taakstellingen heeft, dus dat je dat helemaal niet kan overhevelen van de ene naar de andere regio?

De **VOORZITTER**. De heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr). Ja, natuurlijk hebben we daar over nagedacht. Maar waar een wil is, is een weg. Wij kijken eerst naar de belangen van de omwonenden, naar de belangen van de Rotterdammers in Hoogvliet en in Pernis. Dat vinden wij belangrijker dan procedurele aangelegenheden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, dat kunt u wel willen, maar heeft u ook door dat de taakstellingen binnen die regio's al lang landelijk zijn vastgesteld, en dat dat helemaal niet over en weer kan worden uitgewisseld?

De **VOORZITTER**. De heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr). Ik zou niet weten waarom niet. Het is een convenant. Daarin staat de ambitie, daarin staan de afspraken en de plannen. Het kan best zijn dat je daar betere plannen voor hebt en alternatieven vindt.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Mevrouw Rehim Zadeh, u staat op mijn lijstje. Het gaat over? Mevrouw Morkoç vroeg om enige seconden spreektijd om toch nog even een opmerking te maken. Gaat uw gang.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Gelukkig kan ik heel snel praten. Voorzitter, er zijn signalen binnengekomen dat Lansingerland zich niet gaat houden aan het windconvenant. Dat betekent dat de opgave voor andere gemeenten alleen maar groter wordt. Niet alleen gaat dat tegen de afspraken van het convenant in, maar het gaat ook over vertrouwen en de gezamenlijke inzet op de energiestrategie. We maken ons daar echt heel veel zorgen over. Kan de wethouder toezeggen Lansingerland te wijzen op de afspraken die wij hebben gemaakt? Verder willen wij de wethouder oproepen om in te blijven zetten op de samenwerking en onze koplopersrol te blijven gebruiken om andere gemeenten te helpen. Als laatste hebben we nog een heleboel andere vragen, maar die laat ik even zitten. In 2021 is een motie 'Let the sun shine' van GroenLinks aangenomen, waarin we vragen om

zonnepanelen te plaatsen op en om infrastructuur. Hoewel deze opgenomen is in het KAR, wel erg summier overigens, willen we de wethouder vragen om deze ook op te nemen in de RES, zodat de ambitie onderstreept kan worden in de regionale samenwerking. Het laatste is een motie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Let the sunshine in again

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van agendapunt 7.7 Collegebrief RES en voortgangsrapportage;

constaterende dat:

- Rotterdam zich in de RES heeft gecommitteerd aan een regionale aanpak van de energieopgave;
- Rotterdam op dit moment vooroploopt met de doelstellingen uit de RES;
- GroenLinks in 2021 de motie 'Let the sun shine' heeft ingediend. In deze aangenomen motie stond het dictum: In kaart te brengen welke infrastructuur binnen de stadsgrenzen uitgerust kan worden met zonnepanelen en waar het kansrijk is om dit toe te passen; hierbij de mogelijkheid te onderzoeken deze locaties beschikbaar te stellen aan energie coöperaties;

overwegende dat:

- in het Klimaat Actieplan Rotterdam staat dat er 0,4 km² zonnepanelen gerealiseerd gaan worden op en langs infrastructuur, naar aanleiding van de motie 'Let the sun shine';
- het opnemen in de RES van de ambitie tot het plaatsen van zonnepanelen op infrastructuur een extra stok achter de deur is;
- daarnaast het opnemen van zonnepanelen in de RES wellicht leidt tot het inspireren en motiveren van andere partijen om deze optie te onderzoeken;

verzoekt het college:

- zorg te dragen voor de inbedding van uitvoering van de motie 'Let the sun shine' in de uitvoering van de RES conform het Klimaat Actieplan Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Kan ik nog iemand een plezier doen met een spreekbeurt? Eerst de heer Bonte, die denk ik een vraag heeft aan GroenLinks. Mevrouw Morkoç heeft niet zoveel spreektijd.

De heer **BONTE** (lr). Ik wil graag een motie indienen.

De **VOORZITTER**. Ja, laten we dat eerst maar even doen. Komt u maar met uw motie.

De heer **BONTE** (lr). De eerste motie is 'Wat ruist daar door het struikgewas!' Met een uitroepteken. Het is een oproep, geen vraag. De vraag werd ook niet beantwoord destijds bij Toon Hermans, maar dat terzijde. En dan de motie 'The circle of life', of de CO₂-uitstoot die geproduceerd wordt, die veroorzaakt wordt bij het produceren van windmolens en

zonnepanelen, of die meegenomen kan worden in de totale berekeningen bij de CO₂-productie.

De **VOORZITTER**. De heer Bonte heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. The Circle of Life

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van de RES;

constaterende dat:

- het college een bijdrage wil leveren aan het verminderen van de opwarming van de atmosfeer van de aarde door de reductie van CO₂-uitstoot;
- de reductie van CO₂-uitstoot wordt nagestreefd door onder andere de inzet van zonnepanelen en windturbines bij het opwekken van energie;
- het produceren van zonnepanelen en windturbines CO₂-uitstoot veroorzaakt, onder meer door de mijnbouw van de grondstoffen, het transport, het aanleggen van de infrastructuur, het onderhoud en de afvalverwerking;
- deze CO₂-uitstoot door het produceren en gebruiken van zonnepanelen en windturbines over hun totale levensduur niet worden berekend en niet worden meegewogen in de behaalde reductie aan CO₂-uitstoot;

overwegende dat:

- duurzaamheidsprojecten de CO₂-uitstoot die ze veroorzaken op zijn minst moeten compenseren;
- de gemeenteraad inzicht moet hebben in de CO₂-uitstoot van zonnepanelen en windturbines in hun volledige levenscyclus om te kunnen vaststellen of doelen op CO₂-reductie worden gehaald;

verzoekt het college:

- om bij het berekenen van de CO₂-reductie van projecten rondom zon- en windenergie, de CO₂-uitstoot tijdens de productie, levenscyclus en recycling van zonnepanelen en windturbines daarin te verwerken en inzichtelijk te maken;
- deze levenscyclusberekening aan de raad te verstrekken voor de beraadslaging over duurzaamheidsprojecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte

Motie 3. Wat ruist daar door het struikgewas!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 juni 2023 ter bespreking van de RES;

constaterende dat:

- duizenden mensen in Nederland geluidsoverlast ervaren door windturbines op land;
- deze geluidsoverlast door windturbines leidt tot het verstoren van de nachtrust van omwonenden;
- het slaapttekort leidt tot gezondheidsklachten, zoals concentratieproblemen, hoge bloeddruk, angst en depressie;

- de veiligheid en gezondheid van burgers dienen te worden beschermd door de overheid, zoals staat beschreven in art. 21 en art. 22 lid 1 van de Grondwet;
- de gemeente zich heeft gecommitteerd om uiterlijk in 2025, 350 MW windenergie op land te ontwikkelen, waarvan 300 MW in het havengebied;
- het college bestaande afspraken over het ruimtelijk mogelijk maken van vijf windparken op Rotterdams grondgebied wil nakomen;

overwegende dat:

- doelstellingen van 350 MW wind op land ook haalbaar zijn op andere locaties dan eerder gepland;
- nieuwe strengere afstandsnormen voor windturbines te verwachten zijn in 2024, waardoor voorgenomen projecten mogelijk geen doorgang kunnen vinden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er alternatieve locaties zijn in het haven- en industriegebied voor windmolens, als de voorgenomen locaties geen doorgang kunnen vinden door toekomstige strengere afstandsnormen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan toch nog de vraag of iemand anders. Mevrouw Abrahamse dacht ik hè?

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Leefbaar Rotterdam, ooit de partij van handen uit de mouwen is nu vooral de partij van alles over de schutting douwen. Zo ook de energietransitie, want ze willen vooral die windmolens in de haven gaan plaatsen. Als VVD zeggen we: daar willen we liever waterstof en anders een kerncentrale. Wat ons betreft, als het gewoon niet kan, dan liever niet die windmolens ergens anders. Wat je ook nog ziet, is dat zij vervolgens die energietransitie in de haven willen, maar dan niet de topman van de haven dan ook nog eens het geld betalen waarmee hij dit soort transitie zou kunnen doormaken. Ook daar vinden wij als VVD wat van. Maar uiteindelijk hebben we gewoon een coalitieakkoord en we hebben afgesproken dat we de doelstellingen van de RES gaan uitvoeren. En ook al zijn wij als VVD meer voor wind op zee, zeggen we: hier zijn we een betrouwbare overheid en zullen we dus ook onze afspraken nakomen. En dan gesproken over die betrouwbare overheid, GroenLinks noemde het al. We zien dat om ons heen binnen de RES men niet zo betrouwbaar is, dus wij zijn ook benieuwd vanuit ons wat de wethouder vindt van het feit dat al die gemeenten zich nu niet meer aan de RES-doelstellingen gaan houden en wat zij vooral ook gaat doen om hier toch een oplossing voor te vinden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, klimaatverandering wacht niet op ons en de effecten zien we nu al. We zien dat Rotterdam zowel dit voorjaar natter dan normaal was en nu ook droger dan normaal. Dit is ook de motivatie om door te pakken. Het is goed te zien dat we in de RES het goede voorbeeld geven, maar het is wel zorgelijk dat niet alle gemeenten meelopen. Dat betekent ook dat we als grote gemeente een belangrijke taak hebben om zowel de andere gemeenten te helpen met de kennis vanuit onze organisatie, maar ook ze erop aan te spreken als ze achterlopen en niet hun steentje bijdragen. Wij

nemen moeilijke besluiten om onze doelen te halen en dat verwachten wij eigenlijk ook van de andere gemeenten. Daarom vragen we aan de wethouder wat zij ervoor gaat doen om te zorgen dat we echt alle plannen gaan halen, dat wij in ieder geval het goede voorbeeld geven. En als een plan bijvoorbeeld niet helemaal brengt wat we dachten, hoe we dat gaan compenseren. En ik wil me aansluiten bij de eerdere vragen over Lansingerland. Hoe gaat de wethouder ermee om dat daar dat windpark niet gerealiseerd gaat worden? Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, volgens mij verleden week of de week daarvoor hebben wij inderdaad ook gesproken over de RES en hoe dat allemaal georganiseerd is in de regio. Toen waren wij nog niet bekend met het voornemen of eigenlijk de keuze die Lansingerland nu aan hun raad heeft voorgelegd om niet door te gaan met hun windlocatie. We hebben toen wel uitgebreid gesproken over Schiedam en hoe ik daarin stond. En nu zien we inderdaad een andere gemeente hetzelfde doen. Ik kan niet anders zeggen dan dat ik enorm teleurgesteld ben in hoe Lansingerland zich hierin opstelt. Het is eigenlijk niet te geloven. We hebben een windconvenant met elkaar afgesproken. Dat is met de regiogemeenten en we zitten met elkaar in de Regionale Energiestrategie. Daar zit ook weer een groep omheen, de BNE, daar zal ik u allemaal niet mee vervelen. Maar er zijn twee organisaties, twee bestuurlijke overleggen waarin we met elkaar vinger aan de pols houden over de voortgang van die energietransitie. En in beide overleggen heeft Lansingerland niet zijn vinger opgestoken van: mogelijk gaat het ons niet lukken, help ons. Dat terwijl we dat in het geval van Schiedam, daar was het namelijk ook gebeurd, toen hebben we Schiedam daar stevig op aangesproken, de gedeputeerde, de voorzitter van het Bestuurlijk Netwerk Energie, de heer Kegel, wethouder te Vlaardingen, en ikzelf. En naar aanleiding daarvan, naar aanleiding van die gesprekken en het meedenken lijkt er nu een oplossing te komen voor de situatie in Schiedam. Daar had Lansingerland natuurlijk prima lering uit kunnen trekken, maar dat is niet gebeurd. Dus ik hoor bij u verontwaardiging en die voel ik zelf ook. Want afspraak is afspraak, dat hoor ik u ook zeggen. Als Lansingerland het niet doet, volgens mij gaat het over 12 megawatt, dan komt die opgave elders in de regio te vallen, als we ons inderdaad willen houden aan die groene energieopwek die we echt enorm hard nodig hebben. Dus die opgave moet dan door de regio verder ingevuld worden. Ik vind echt dat een gemeente dat niet kan maken. Dus wat mij betreft heeft Lansingerland zich hier echt onbetrouwbaar opgesteld. Dus dat is hoe ik daarnaar kijk en ik ook in overleg treed met de personen over wie ik het net had, de stuurgroep, en dat wij ook bekijken welke maatregelen er nu mogelijk zijn om toch Lansingerland allereerst te helpen. Want dat vind ik, daarvoor ben je er ook in de regio. Kijk, denk mee, dat gaan we doen. Dat hebben we bij Schiedam gedaan, dat gaan we bij Lansingerland ook doen. Maar als dat niet zo is, dan ben ik ook heel benieuwd wat de provinciale bevoegdheden zijn om Lansingerland die stap wel te laten zetten om hun verantwoordelijkheid te nemen. Maar ik laat dit niet los. Dat kan ik u verzekeren, ook omdat het mij gaat, we weten allemaal dat het moeilijk ligt, windmolens op land, voor al onze bewoners. Bewoners maken zich zorgen, de heer Bonte meldt dat ook. Mensen kunnen daar last van hebben. Niet iedereen vindt het even mooi. Er zijn ook heel veel bewoners die het wel belangrijk vinden dat die windmolens er komen. Het is gewoon een ingewikkelde opgave en daar staan we met zijn allen voor en dan kun je niet zomaar in je eentje even de stekker eruit trekken. Goed, dat even als reactie over de gemeente Lansingerland. Dan de vragen. De heer Bonte, u geeft aan dat mensen klachten hebben over geluidsoverlast, dat er mogelijk nieuwe normen komen en hoe ik daarnaar kijk. U heeft daar ook een motie over ingediend. Zoals wij in het debat ook hebben gezegd, ik zet alles op alles om deze locaties te realiseren. Mocht het om juridische redenen, whatsoever, niet mogelijk zijn, vergunning wordt niet verstrekt, normen blijken anders, er komt een ander wettelijk kader waardoor onze locaties niet kunnen, dan ben ik het helemaal met u eens dat

wij moeten kijken waar nog meer locaties zijn. Voor mij is de haven dan echt een goede optie. Dus we kunnen nu ook al kijken of er meer mogelijk is in de haven. Parallel daaraan kunnen we dat ook doen. Dus uw motie die daartoe oproept is voor mij uitvoerbaar. Dat kan ik mij ook voorstellen en daarmee is die wat mij betreft oordeel raad, omdat wij met elkaar die groene energie ook moeten realiseren. Maar het laat onverlet dat ik natuurlijk alle ballen nog zet op die vijf locaties die wij nu ingepland hebben staan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, is het dan mogelijk om over die grenzen van die verschillende RES'en gewoon te schuiven, dat je zegt: oké, wij krijgen onze locaties niet voor elkaar, dan moeten we het maar in de haven doen. Want die heeft toch zijn eigen RES? Dus dat kunnen wij gewoon bepalen voor de haven: o, nee, wij redden het niet, hier, doen jullie het maar voor ons?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nee, dat kan niet zo. Maar zo heb ik de oproep ook niet helemaal begrepen. Mijn collega-wethouder Simons heeft ook aangegeven dat hij eigenlijk ook met de haven in gesprek is om te kijken of daar meer windenergie geregeld kan worden. Mijn bestuurlijke verantwoordelijkheid is deze vijf plekken. Mocht het onverhoopt niet lukken vanwege technische belemmeringen, juridische onmogelijkheden, dan kunnen wij natuurlijk altijd verzoeken aan de haven of we daar nog wat kunnen doen omdat je die groene energie wel nodig hebt. Maar dat kunnen we niet zelfstandig, dat is altijd vragen, we moeten in overleg met de provincie et cetera. Het is hooguit een inspanning die je daartoe kan leveren. Ik heb volgens mij uw moties hier nog niet liggen. Klopt dat, zijn die al wel mijn kant op gekomen? Anders kom ik zo meteen op de beantwoording van de andere motie die u indiende.

De **VOORZITTER**. U heeft een motie van GroenLinks, 'Let the sunshine in again' en 'The circle of life'.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ah, ze liggen hier, excuus, ze liggen hier. Ja, dat had ik even niet gezien. Uw motie 'The circle of life'. Daarmee vraagt u om het berekenen van de CO₂-reductie van projecten rondom zon en wind tijdens de productie, levenscyclus en recycling van zonnepanelen et cetera allemaal mee te nemen en inzichtelijk te maken en die informatie ook te verstrekken aan de raad. Ja, dit is een ongelooflijk complexe exercitie. Want dan zouden we moeten weten wat de productie van zonnepanelen in China en de windmolens, wat voor materialen en hoeveel arbeid en op welke manier geproduceerd en de transportkosten. Dat is zo'n ongelooflijk complexe exercitie, dat het ons niet gaat lukken om daarvan de CO₂-uitstoot te berekenen en dat inzichtelijk te maken voor u. Dat gaat een behoorlijke kostenpost in onderzoekslasten zijn en die heb ik nu niet, dus in die zin is deze motie niet uitvoerbaar en ontraad ik hem ook. Uw andere motie heb ik net aangegeven. Dan de vragen van GroenLinks. Ja, ook u vroeg natuurlijk naar Lansingerland. Een warm pleidooi om mij daar hard voor te maken. Dat zal ik zeker doen. En u heeft ook de motie met ook een Engelse titel inderdaad, 'Let the sunshine in again'. Daarmee zegt u: wilt u die plannen ten aanzien van zonnepanelen verwerken in het plan van aanpak van de RES 1.0? Wij kunnen geen wijziging meer aanbrengen in dit plan van aanpak van de RES 1.0. Dat is een vastgesteld document. Daarin wordt overigens wel melding gemaakt van groene opwek, ook door zon. Ik zie dat onze regiopartners daar ook enthousiast mee bezig zijn, omdat er heel veel mogelijk is met zonnepanelen. Dus in de praktijk zal er denk ik wel uitvoering gegeven worden aan uw motie, maar het echt vertalen naar die RES 1.0 gaat ons bestuurlijk niet meer lukken, omdat dat niet ter besluitvorming hier voorligt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç, een enkele zin.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Een zinnetje. Bij het eerste punt had ik gevraagd om een toezegging om ook terugkoppeling te krijgen van het gesprek met Lansingerland en dat zij worden gewezen op hun afspraken. En over dit punt, het gaat niet per se over RES 1.0, maar het zou ook mee kunnen worden genomen naar een RES 2.0. Dat kan allebei in de motie.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, op zich is RES 2.0 wel wat op de lange baan geschoven. Ik kan ook wel aangeven waarom. Want wij hebben gezien, RES 1.0, u ziet zelf hoe ongelofelijk ingewikkeld het is om 1.0 uit te voeren. De keuze is gemaakt om juist op die uitvoering te sturen, dat iedereen wel zijn megawatts gaat halen en dat we niet nu bestuurlijke energie gaan zetten op nieuwe plannen terwijl die oude plannen nog niet eens gerealiseerd zijn. Dus die RES 2.0 is wat verder in de toekomst komen te liggen en uiteraard, alle energie die wij kunnen zetten om de mogelijkheden met zon nog wat meer onder de aandacht te brengen, die zal ik zeker doen, dus in die zin kan dat en is het een uitvoerbare motie. Als ik hem zo mag lezen. Dan is hij oordeel raad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, ik had nog een verhelderende vraag. Misschien ook deels wel aan de indiener van de motie. Dat nu de motie over die windmolens extra in de haven of eigenlijk in de haven geplaatst als het niet lukt in onze stads-RES, om het maar even zo te noemen, dat zou in aanvulling op zijn? Dus eigenlijk wordt de invulling van de motie nu dat we en die in het stadsdeel gaan doen en in de haven ook nog eens extra windmolens gaan zoeken. Dus dat we uiteindelijk door deze motie nog veel meer windmolens gaan plaatsen. Begrijp ik dat nu goed of hoe zit dat precies?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dat is een theoretische mogelijkheid. Want stel, je haalt ze inderdaad in het stadsgebied, die vijf locaties lukken. En er blijkt ook nog meer mogelijk in het havengebied, dan zou je theoretisch gezien meer windmolens hebben. Tegelijkertijd zien we ook dat in de haven het aantal windmolens ook weer vervangen moet worden, dus het is even de vraag of je echt op die 300 megawatt die er nu zo'n beetje wel gerealiseerd is, of dat in de toekomst ook gerealiseerd blijft, maar dat zou een theoretische mogelijkheid zijn. Maar ik heb de vraag van de heer Bonte zo opgevat. De heer Bonte is van mening dat die normen zodanig gaan uitpakken dat we die vijf locaties niet gaan halen. Ik denk dat de heer Bonte en ik daarover van mening verschillen, maar goed, dat kan. Mocht dat toch zo zijn, dan is het mooi om elders al locaties te hebben en dan is het zonde om dat niet nu alvast in gang te hebben gezet. Dus zo interpreteer ik de motie.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Oostdijk.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik was nog.

De **VOORZITTER**. Sorry, maakt u uw betoog maar even af.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, ik was klaar met dit onderdeel en dan wilde ik verder met de beantwoording van de vragen van mevrouw Morkoç, maar misschien

De **VOORZITTER**. Nee, gaat u verder, dan komt mijnheer Oostdijk zo meteen.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). U wilde ook terugkoppeling van het gesprek dat ik inzake de situatie Lansingerland heb. Dat zal ik u zeker geven. Dan D66. U zegt: belangrijk voor het klimaat dat je ook de rol in de regio speelt, je voortrekkersrol, waar mevrouw Morkoç ook naar vroeg. Ik denk dat we als Rotterdam dat verplicht zijn om te doen. Wij zijn de grootste gemeente. We hebben ook een heel goede afdeling duurzaamheid, met ontzettend veel kennis ook, waarmee we ook onze buurgemeenten goed kunnen helpen en dat doen we ook graag. Maar daarvoor moet je ook laten zien dat je ook zelf hard hieraan trekt dat het gerealiseerd wordt en dat zal ik zeker ook doen. Ook u vraagt naar Lansingerland en ik zal daar ook inderdaad terugkoppeling over geven.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank u voorzitter. Ik was toch nog even aan het nadenken over die motie van de heer Bonte en uw antwoord daarop. U geeft aan dat het niet uitvoerbaar is om die berekening te maken wat die extra CO₂ zou kunnen zijn, maar hoe kun je dan een eerlijke CO₂-reductie berekenen zonder dat je dat stuk mee kan nemen? Is daarvoor dan een andere methode om dat stuk mee te nemen? Want dan heb je dus eigenlijk een berekening die niet betrouwbaar is.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Nou, zoals we natuurlijk wereldwijd hebben afgesproken heeft iedereen zijn eigen CO₂-reductiedoelstellingen. Dus veel van de CO₂-opwek die bijvoorbeeld voor zonnepanelen plaatsvindt, vindt plaats in China of in een ander land waar die geproduceerd worden. Het wordt natuurlijk niet allemaal in China geproduceerd, dus in het land van herkomst. Dus die tellen daar mee. Wij hebben onze eigen reductiedoelstellingen en onze eigen uitstoot. Dus per land kijk je naar de uitstoot en naar de reductie, dus die wordt eigenlijk lokaal gemeten. Zo is hoe we het doen, lokale metingen en lokale doelstellingen ook. Dus hij wordt op een andere plek natuurlijk wel meegenomen.

De **VOORZITTER**. Dan beëindig ik de beraadslagingen op dit punt en zijn we nu ook aan het einde van alle beraadslagingen. Ik kijk de raad nog één keer rond. Zijn er nog moties die ingediend moeten worden of ingetrokken moeten worden? Dat kan natuurlijk ook nog altijd straks. Ik gun u een minuut of vijftien voor intern beraad en ik zou heel graag de stemmingen willen aanvangen om 18.30 uur. De vergadering is kort geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten?

9. *Stemvenster*

De **VOORZITTER**. We gaan stemmen. Goed, we zijn klaar. Voordat ik met de logistiek van de stemmingen begin, check ik nog één keer of er eventueel nog moties kunnen worden ingetrokken. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik wil de motie...

De **VOORZITTER**. Graag in de microfoon spreken.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). O, de ene keer gaat dat goed en de andere keer niet. Ik wil de motie 'Vergroot de sociale redzaamheid van Rotterdammers' intrekken.

De **VOORZITTER**. Bij welk agendapunt was dat?

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dat is agendapunt 7.1, uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid. De reden is dat het onderzoek al plaatsvindt, waardoor we het in de commissie nogmaals gaan bespreken om te kijken of de juiste instrumenten worden ingezet bij het Nationaal Programma Rotterdam Zuid.

De **VOORZITTER**. Dat is motie 3?

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja.

De **VOORZITTER**. Motie 3 bij agendapunt 7.1 van D66 'Vergroot de sociale redzaamheid van Rotterdammers' is ingetrokken. Nog andere soortgelijke mededelingen? Dat is niet het geval. Dan wil ik u meenemen naar de pairing en afwezigen. De heer Segers-Hoogendoorn is gepaard met mevrouw Bruin, mevrouw De Jong is gepaard met mevrouw Van Groningen. De heer Engberts is gepaard met de heer Van Dommelen en mevrouw Vlasblom is afwezig. Derhalve hebben we 38 mensen in de zaal. Delen door 2 is 19. De meerderheid ligt op 20. Dan weet u dat. Zijn er nog andere opmerkingen voordat ik ga naar de stemverklaringen? Nee? Dan gaan we naar stemverklaringen. Ik zie mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Wij hebben twee stemverklaringen. Allereerst een stemverklaring bij de motie bij agendapunt 6.1, 'Een gemeente die werkt voor sekswerkers'. Wij zijn mee met het idee dat er iets moet gedaan worden aan de informatievoorziening en het verbeteren daarvan. We zijn ook helemaal mee dat we iets moeten doen aan het destigmatiseren en ook kijken hoe we ook beter zicht kunnen krijgen op deze doelgroep. Wij zijn ook alleen niet overtuigd van een vergunning en zeker niet op dit moment, dus we vinden de motie eigenlijk te vroeg. Daarom gaat mijn fractie tegen deze motie stemmen. De tweede stemverklaring gaat over agendapunt 6.2, de motie 'Bedrijven intensiever meenemen in SchoonR'. We vinden de motie sympathiek en op zich delen we de geest van de motie. Alleen van de 300 meter die in het dictum wordt genoemd vragen we ons af of die uitvoerbaar is, dus we gaan tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter, ik heb een stemverklaring op 7.7 over de RES, motie 3, 'Wat ruist daar door het struikgewas!' Wij willen graag het tempo behouden op realisatie en wij denken dat met deze motie voornamelijk vertraging zal worden opgelopen dus wij stemmen tegen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Op een ander agendapunt 7.8, Voortgang Wijk aan Zet, is een motie ingediend om het mandaat over kleine bewonersinitiatieven naar believen in de wijk wel of niet te leggen. Dat vinden wij wat onduidelijk, dus wij zouden liever meer eenduidigheid zien. Of overal wel of overal niet. We vonden de bestaande regeling op zich

goed, dus we zullen hier tegen stemmen. Op het moment dat deze motie wordt aangenomen, dan is het wel heel erg belangrijk dat het goed wordt neergelegd in de verordening, dus dan zullen wij bij motie 6, 'Wijkraad over bewonersinitiatieven' van mevrouw Abrahamse voor stemmen, omdat wij in ieder geval wel willen dat het dan goed geregeld is.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, vanuit ons een stemverklaring op agendapunt 7.3 motie 4, 'Bescherm jonge Rotterdammers tegen de hitte'. Wij zullen hier tegen stemmen. Wij vragen al wel langer aandacht voor het belang van ventilering van de schoolgebouwen. Maar we vinden dat we eerst die regelgeving goed moeten gaan uitvoeren in plaats van daar nu nieuwe regels aan toe te voegen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dank u wel voorzitter. 50PLUS zal stemmen tegen 6.2 motie 4 'De verdubbelaar' en motie 5 'Verhoog de pakkans, wijzig de wet'. Ten eerste omdat 50PLUS het buitenproportioneel vindt om op deze manier te gaan straffen. Dat zien we helemaal niet zitten. En ten tweede, als wij onze zaken nu zo geweldig op orde hadden, dan kon je er ook nog eens over gaan praten. Maar hoe goed we ons best ook doen, en ik vind dat de wethouder echt een stap vooruit maakt, hebben we het allemaal nog niet goed op orde als politiek en overheid zelf. En om dan de burger zo te pakken op deze manier vinden we buitenproportioneel. Dus 50PLUS is tegen.

De **VOORZITTER**. Stemverklaringen? De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Dank voorzitter, agendapunt 7.6, het raadsvoorstel over krediet voor investeringsplannen. In afwijking van wat er eerder ook van ons werd vernomen, dus dat wij tegen zouden stemmen vanwege de gebrekkige informatie, kunnen wij na de uitleg van het college hier voor stemmen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we stemmen. Ja, toch nog een stemverklaring, Forum voor Democratie.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ja voorzitter, dank. Een stemverklaring over motie 2, 'Hittelabels', agendapunt 7.3. Wij begrijpen dat het handig is om inzicht te hebben over de kwaliteit van woningen. Maar de huurders van sociale huurwoningen worden in het rapport al aangemerkt als vaak kwetsbare bewoners. Zij zouden dan ook nog de woningstichtingen moeten aanspreken op klimaatadaptief maken van hun woning. Als de gemeente dit zelf als handvat wil gebruiken om woningbouwcorporaties te voorzien van informatie met betrekking tot bijvoorbeeld isolatie is prima. Maar niet de bewoners opzadelen met last en eventuele kosten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Zijn we er dan helemaal klaar voor? Ja, dan gaan we stemmen.

*Agendapunt 6.1, Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam'*

Motie 1A, 'Een gemeente die werkt voor sekswerkers'. De motie is met 31 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van DENK, Volt en ChristenUnie.

Motie 2, 'PrEP redt levens, zeg het voort'. De motie is met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van DENK.

Agendapunt 6.2, Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026

Motie 1, 'Van afvalovertreder naar ambassadeur schone straat'. De motie is met 20 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK en FvD.

Motie 2, 'Coachen in de keten'. De motie is met 24 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en FvD.

Motie 4, 'De verdubbelaar'. De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en FvD.

Motie 5, 'Verhoog de pakkans, wijzig de wet'. De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en FvD.

Motie 6, 'Voorkom naastplaatsing door communicatie op containers'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 7, 'Meer bakkies voor zakkies'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 8, 'Bedrijven intensiever meenemen in SchoonR'. De motie is met 25 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 9, 'Weg met wegwerpplastic'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie

Motie 10, 'Benut kade-randen met groen voor minder afval'. De motie is met 26 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, PvdD en ChristenUnie.

Motie 14, 'Ruilwinkels in plaats van grofvuil op straat'. De motie is met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 16, 'Pi-Pa-Piepschuim'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 17A, 'Vapes verbazingwekkend veel bij het verkeerde afval'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 18, 'Nieuw leven voor containertuintjes in Rotterdam'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 19, 'Privacy ook bij de vuilcontainer'. De motie is met 27 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdD en 50PLUS.

Motie 20, 'Zwerfvuilrapers bedankt!' De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 21, 'Schoon water met Vuilfuik nieuwe stijl'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 22, 'Bedrijfsleven op gepaste afstand'. De stemmen staken. Dan komt hij bij de volgende raad terug ter stemming. Als hij een volgende keer ook staakt, wordt hij geacht te zijn verworpen. Dat staat gewoon in ons huishoudelijk reglement. Dat zeg ik er maar even bij. Het staat zelfs in de wet.

Motie 23, 'Ban op plastic confetti'. De motie is met 33 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en FvD.

Motie 24, 'Informereren over het voorkomen van naastplaatsingen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 25, 'Geen hoge boetes'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

'6.2 Voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 6.3, Debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?', aangevraagd door de leden Van Drunen, Coşkun en Becker

Motie 1, 'Een schip op het strand is een baken in zee'. De motie is met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Agendapunt 7.1, Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027

Motie 1, 'Doorleren met cocreëren: Mooi, Mooier Zuid'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2, 'Rolduidelijkheid aansturing NPRZ'. De motie is met 24 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en FvD.

Motie 4, 'De raad aan het stuur'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 5, 'Ook arbeidsmigranten verdienen een plek aan tafel'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 7.2, Het voorstel tot vaststelling van de Nota Bodembeheer Rotterdam

Motie 1, 'Lood'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

'7.2, Voorstel tot vaststelling van de Nota Bodembeheer Rotterdam'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.3, Het voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030

Motie 1, 'De regen terug op de radar'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Hittelabels'. De motie is met 19 stemmen voor aangenomen...

De **GRIFFIER**: Nee, er moet nog iemand stemmen.

De **VOORZITTER**: U moet wel tijdig stemmen, goed indrukken, want anders wordt het ingewikkeld.

Motie 2, 'Hittelabels'. De motie is met 20 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK en FvD.

Motie 3, 'Wijkraden als partner'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Bescherm de jonge Rotterdammers tegen hitte'. De motie is met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

'7.3, Voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.4, Het voorstel met betrekking tot de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad blok T

Motie 1A, 'Koophuizen voor gezinnen, niet voor beleggers'. De motie is met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

'7.4, Voorstel m.b.t. de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad Blok T'. Het voorstel is met 37 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Agendapunt 7.5, Terughoudendheid met uithuisplaatsingen: nieuwe richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut

Motie 1, 'Samen een nieuwe richting in'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, PvdA, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2, 'Inzicht in vrijwillige uithuisplaatsingen'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.6, Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor:

- a. Merwe-Vierhavens*
- b. apparaatslasten gebiedsaanpak aardgasvrij*
- c. zeven stadsprojecten*
- d. klimaatadaptatie: vergroening van de buitenruimte*
- e. autoluw maken*

'7.6, Voorstel tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 7.7, Tweeminutendebat 'Collegebrief RES en voortgangsrapportage', aangevraagd door het lid Bonte

Motie 1, 'Let the sunshine in again'. De motie is met 28 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en FvD.

Motie 2, 'The Circle of Life'. De motie is met 27 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, FvD en 50PLUS.

Motie 3, 'Wat ruist daar door het struikgewas!' De motie is met 22 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Volt, FvD, PvdD, 50PLUS en ChristenUnie.

Agendapunt 7.8, Tweeminutendebat (omgezet naar regulier debat) 'Voortgang Wijk aan Zet', aangevraagd door het lid De Waard

Motie 1, 'Mogelijkheid mandaat wijkraden bij kleine bewonersinitiatieven'. De motie is met 24 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van DENK, GroenLinks en D66.

Motie 2, 'Ook wijkraadsleden verdienen het om goed uit te zieken'. De motie is met 23 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, SP en FvD.

Motie 3A, 'Bewoners aan zet'. De motie is met 27 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, FvD en ChristenUnie.

Motie 4, 'Laat de wijk herdenken'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van VVD, GroenLinks, PvdA, PvdD en 50PLUS.

Motie 6, 'Wijkraden over bewonersinitiatieven'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

10. Sluiting

De **VOORZITTER**. Dan zijn we door de stemmingen heen, maar voordat wij de zaal verlaten en van elkaar afscheid nemen, wil de heer Van Schaik nog een praktische mededeling doen.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Collega's, zoals u weet geven wij jaarlijks een raadsbarbecue ten behoeve van de tomeloze inzet van de bodes, die het hele

jaar ons van alles brengen, verzorgen en aanwezig zijn. Die is gepland op 23 juni en de bedoeling daarvan is dat de raadsleden dan een keer het schortje voor krijgen en dus de bediening doen en het eten helpen bereiden. We gaan het hetzelfde doen als vorig jaar, dus het gaat een geweldige dag worden. Er wordt jullie deze week nog door de griffie een lijst toegestuurd. Vanaf 12.00 uur hebben we medewerking nodig. Daar kun je op invullen en ik hoop dat jullie allemaal aanwezig zijn en de bodes een onvergetelijke dag gaan geven voor hun tomeloze inzet. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Erg bedankt. En om de heer Van Schaik een handje te helpen heb ik alvast het bestelformulier voor mooi weer ingevuld. Je moet het wel op tijd bestellen. Anders is het maar de vraag of het op tijd aankomt en of het geleverd wordt. Dit is het einde van deze raadsvergadering. Ik dank iedereen hartelijk voor zijn deelname en betrokkenheid bij alles wat we vandaag besloten hebben. Hartelijk dank, wel thuis, doe voorzichtig. Tot de volgende keer.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	847
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 1 juni 2023	847
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 11 mei 2023	851
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 19 t/m 21	851
Het voorstel tot vaststelling van een addendum voor de Hoogbouwvisie	851
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Noordereiland'	852
Het voorstel tot vestiging voorkeursrecht gemeenten voor het plangebied Feyenoord City 2.0	852
Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam'	852
Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026	865
Het voorstel tot vaststelling van de Nota Samen SchoonR 2023-2026 – vervolg	909
Debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?', aangevraagd door de leden Van Drunen, Coşkun en Becker	909
Het onderzoeksrapport 'Pays*x010. Mannelijke sekswerkers in Rotterdam' – vervolg	923
Debat 'Uitvoerder voet-en-fietspont Rozenburg failliet, wat nu?', aangevraagd door de leden Van Drunen, Coşkun en Becker – vervolg	924
Tweeminutendebat (omgezet naar regulier debat) 'Voortgang Wijk aan Zet', aangevraagd door het lid De Waard	925
Het uitvoeringsplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2023-2027	937
Tweeminutendebat (omgezet naar regulier debat) 'Voortgang Wijk aan Zet', aangevraagd door het lid De Waard – vervolg	952
Het voorstel tot vaststelling van de Nota Bodembeheer Rotterdam	954
Het voorstel tot vaststelling van het Programmakader Rotterdams WeerWoord 2030	957
Het voorstel met betrekking tot de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad blok T	963

Onderwerp	Pagina
Terughoudendheid met uithuisplaatsingen: nieuwe richtlijn Uithuisplaatsingen van het Nederlands Jeugdinstituut	968
Het voorstel met betrekking tot de gunning aan Stichting Feijenoord XL voor de ontwikkeling van het plan Parkstad blok T – vervolg	976
Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor: a. Merwe-Vierhavens b. apparaatslasten gebiedsaanpak aardgasvrij c. zeven stadsprojecten d. klimaatadaptatie: vergroening en buitenruimte e. autoluw maken	977
Tweeminutendebat 'Collegebrief RES en voortgangsrapportage', aangevraagd door het lid Bonte	979
Stemvenster	987
Sluiting	993

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 22 juni 2023.

De griffier,

De voorzitter,

